کەمال سەعدی

بیرەوەریی جەنگاوەرێک

ڕۆمان

هەولێر ٢٠١٨

ڕۆمان

بیرەوەریی جەنگاوەرێک

کەمال سەعدی

٢٠١٨ هەولێر

حکومەتی هەرێمی کوردستان
وەزارەتی ڕۆشنبیری و لاوان
بەڕێوەبەرایەتی گشتی ڕاگەیاندن و چاپ و بڵاوکردنەوە

بەڕێوەبەرایەتی هەولێر
ڕاگەیاندن و چاپ و بڵاوکردنەوەی

سەرپەرشتیاری گشتی
سیروان عوسمان

ناوی کتێب	: بیرەوەریی جەنگاوەرێك
بابەت	: ڕۆمان
نووسەر	: کەمال سەعدی
پیتچنین و هەڵەچن	: نووسەر
نەخشەسازی ناوەڕۆك	: ئاسیا سەباح
نەخشەسازی بەرگ	: ئامانج ئەمین
تیراژ	: ٥٠٠ دانە
چاپ	: چاپی یەکەم - چاپخانەی ڕۆشنبیری- هەولێر/ ٢٠١٨
نرخ	: ٣٠٠٠ دینار

لە بەڕێوەبەرایەتی گشتی کتێبخانە گشتییەکان/ هەرێمی کوردستان
ژمارەی سپاردن، (٢٤٥)ی ساڵی (٢٠١٨)ی پێدراوە

هەولێر - گەڕەکی ڕاستی/ نزیك گەراجی بەغدا ژمارەی تەلەفۆن: ٠٦٦٢٥٨٥٤٢٧

مەشق و ڕاهێنان

بەیانـــی زوو، لەخـــەو هەســـتام، چوومـــە گەرماوەکـــە، سەروڕیشـــم تاشـی و دووشـێکم وەرگـرت. هەتـا لـە گەرماوەکـە هاتمـە دەرەوە، چایەکـەی لەسـەر ئاگرێکـی کـز لـە دێـم دانابـوو، خوانەکەشـی وەکـو خوانـی شـاهانە بـە ژاژی و پەنیـری کـوردی ڕازاندبـۆوە. جلوبەرگـم لەبەرکـرد، دەسـتێک پێجامـە و تاقـم تەراشـم لەگـەڵ ڕۆمانـی (دایـک) ی مەکسـیم گۆرکـی خسـتە نـاو جانتاکەمـەوە. ئینجـا چوومـە سـەر خوانەکـەو نانێکـی تیریـی گەرمـم بـە ژاژی و پەنیرەکـە خـوارد، دوایـی جانتاکەمـم بـە شـانمەوە کـرد، باوەشـم بـە دایکمـەوە کـردو هـەردوو دەسـتەکانیم ماچکـرد.

ئەویـش نیوچەوانـی ماچکـردم، چەنـد دڵۆپێـک فرمێسـکی گـەش لـە چـاوە گەشـەکانی تکانـە سـەر ڕوومەتەکانـم، بـە دەنگێکـی نـزم و لەبەرخۆیـەوە ئایەتـی کورسـی قورئانـی پیـرۆزی لەژێـر گوێچکەکانـم خوێنـد، ئینجـا هـەردوو دەسـتەکانی بـۆ ئاسـمان بـەرز کـردەوەو بـە دەنگێکـی بـەرز لـە خـوا پاڕایـەوە وتـی: خـودای گـەورە، منداڵەکـەم دەسـت و پـێ سـپییەو لەهیـچ نازانـێ، ئەمانەتـی تـۆی دەدەم، بیکـە خاتـری گەورەیـی خـۆت، بیپارێـزە. ئەمـەی وت و هەتـا بـەردەرگا لەگەڵـم هـات، ماڵئاوایـی لێکـردم. منیـش یاغـر یاغـر بـەرەو شـەقامە سـەرەکییەکەی گەڕەکەکەمـان چـووم. بـەدەم ڕۆیشـتنەوە، نـاوە نـاوە ئاوڕێکـم لـە دەرگای ماڵەکەمـان دەدایـەوەو تەماشـایەکی سـیمای دایکمـم دەکـرد، فرمێسـک لـە چاوەکانمـدا قەتیـس مابـوون، لـە خەفەتـی دوورکەوتنـەوە، قاچەکانـم زەوییـان نەدەگـرت. وامدەزانـی بـۆ زینـدان دەمبـەن، بـەڵام نەشمدەویسـت لەبـەردەم دایکمـدا، وورەی خـۆم بڕووخێنـم، بۆیـە دانـم بەخۆمـدا گرتبـوو.

گەیشتمە شوێنی ڕاوەستانی پاسەکان، قارەمان قولی و قارەمان قشپل و زیاد مەندۆم لەوێ بینی، ئەوانیش چاوەڕێی هاتنی پاسەکەیان دەکرد. زیاد مەندۆ تازە یەکەم ساڵی دامەزراندنی بوو لە چاپخانەی وەزارەتی پەروەردە، دەچووە سەرکارەکەی، هەردوو قارەمانیش لەگەڵی ڕاوەستابوون، گاڵتەو گەپیان لەگەڵ دەکرد. کە لێیان نزیک بوومەوە، سڵاوم لێکردن.

زیاد مەندۆ ڕووی تێکردم و بەسەرسوڕمانەوە وتی: بۆ کوێ دەچی، ئەم جانتایەت بە شانتەوە کردووە؟

وتم: هاوڕێیان گەردەنم ئازادکەن، دەچمە خزمەتی سەربازی و لەوانەیە ماوەیەک نەتانبینمەوە.

کە ئەمەم وت، هەرسێکیان بەسەرسوڕمانەوە تەماشای یەکترییان کردو بەیەکەوە وتیان: دیسان شتێکت لەژێر سەردایە، زوو پێمان بڵێ و مەمانخەرە مەرەقەوە؟

لێیان نزیک بوومەوەو باوەشم پێیانکرد، وتم: بەخوا بەڕاستیمە، گاڵتەتان لەگەڵ ناکەم.

قارەمان قولی وتی: ئەم قسەیە لەکوێ هات، دوێنێ تاکو ئێوارە بەیەکەوە تۆپانێمان دەکرد، شتی وا لەگۆڕێ نەبوو، بۆچی لە کتوپڕێکدا ئەم سەفەرەت کەوتە پێش؟!

وتم هاوڕێیان وەڵامی ئەم پرسیارە، چیرۆکێکی درێژەو نامەوێ ئێستا سەرتانی پێ بێشێنم، ئەوەتا زیاد مەندۆ دەچێتە دەوام و منیش دەچمە دایەرەی تەجنید، وا پاسەکەش لێمان نزیک بۆتەوە. فریا ناکەوم بۆتان تەواوکەم، بەڵام بەڵێنتان پێدەدەم کە بە ئیجازە هاتمەوە، لە ئەلفەوە تاکو یا هەر هەمووی بۆتان دەگێڕمەوە.

پاسەکە گەیشتە لامان، جارێکی تر باوەشم پێداکردن و یەکتریمان ماچکردو من و زیاد مەندۆش سواری پاسەکە

بووین. جابییەکە بیتاقەکانی لە جانتاکەی دەرهێناو دوو بیتاقەی بۆ لێکردینەوە، دەستم بردەوە ناو باخەڵم و بیست فلسم دەرهێنا، ویستم بیدەمێ، بەڵام زیاد مەندۆ توند دەستی گرتم و نەیهێشت پارەکە بدەم، وتی: تۆ سەفەرێکی دوورودرێژت لە پێشە، تا ماوەیەک ناتبینمەوە، بۆیە من پارەکە دەدەم.

زیاد مەندۆ دڵی زۆر ناسک بوو، بە وشەیەک عادزدەبوو، بەڵام وێڕای ئەمەش دڵی زۆر ساف بوو، ئەگەر عادزیش با، زوو چاک دەبۆوە.

هەر لەناو پاسەکە وەستا عەلی باداوەییم بینی، ئەو ڕۆژە بێ ئیش بوو، بۆیە، بەو کاتە دەچووە چایخانەی وەستا عەلی. چایخانەی وەستا عەلی لە نزیک قەڵاتی هەولێر بەرامبەر دەرگا گەورەکەی قەیسەری لە تەنیشت دەڵاڵخانەکە بوو. ئێواران زۆربەی وەستا و کرێکارەکانی شاری هەولێر وەکو نەریتێک دەچوونە ئەوێ. هەندێکیان تەختی دانیشتنیان بەردەکەوت و تا نزیکی نیوەڕۆ لێی دادەنیشتن و بەدەم چایە خواردنەوە یاری دۆمینەو دامەیان دەکردو ئەوانی تریش لەسەر قاچەکانیان لەبەردەرگای چایخانە ڕادەوەستان و چاویان دەبڕییە هەرکەسێک کە بەوێ تێدەپەڕی، بەهیوای ئەوەی کارێکیان دەستکەوێ. ئەم فلیمە ئێوارانیش دووبارە دەبۆوەو وەستا و کرێکارەکان کە دەستیان لەکارەکانیان هەڵدەگرت، دەچوونە ئەوێ و تاکو ڕۆژئاوابوون لەوێ دەمانەوە.

وەستا عەلی ماڵی لە سەرەوەی ماڵی ئێمە بوو، هاوینان کە دەبووە پشووی قوتابخانە، من و برایەکەم لەلای ئەو ئیشی کەرپووچکێشان و قوڕکێشانمان دەکرد. برایەکەم خەوی لەمن سوکتر بوو، ئەو ڕۆژەی وەستا عەلی کاری هەبوایە، لەسەربانی خۆیانەوە، بە دەنگە گەورەکەی بانگی دەکردین

و دەیــوت: (لەخــەو هەســتن ئەمــڕۆ کارمــان هەیــە). وەکــو وتــم براکــەم گوێیەکانــی زۆر ســووک بــوو، دەتــوت کەروێشــکە، لەخــەو ڕادەچڵەکــی و بــە چــاوی خــەوەوە، وەڵامــی دەدایــەوەو دەیــوت: (وا هاتیــن وەســتا عەلــی).

وەسـتا عەلـی کـە جانتاکـەی بـە شـانمەوە بینـی، سـەری سـوڕما، بــە سەرســوڕمانەوە وتــی: ئــەوە بــۆ کــوێ ئۆغــر دەکــەی، ئــەم جانتایــەت بــە شــانتەوە کــردووە؟

منیــش پێــم وت: نــاوی ســەربازیم هاتــووە، دەچمــە دایــەرەی تەجنیــد، بــۆ بنکــەی مەشــق و ڕاهێنانــی ســەربازی ڕەوانەمــان دەکــەن.

وەسـتا عەلـی وتـی: ئـەو سـەربازییە لەکـوێ پەیدابـوو، ئـەی تـۆ قوتابــی نیــت؟

منیــش وتــم: وازم لــە خوێنــدن هێنــاوە، بۆیــە دەبــێ ســەربازی بکــەم.

وەســتا عەلــی هەناســەیەکی قووڵــی هەڵکێشــا وتــی: ئەمانەتــی خودابیــت.

کــە پاســەکە گەیشــتە لای فلکــەی زەعیــم، زیــاد مەنــدۆش دەســتەکانی گوشــیم وتــی: منیــش دەبــێ لێــرە دابــەزم، لەگــەڵ هاوڕێیەکــم دەچینــە ســەر کارەکەمــان.

زیـاد مەنـدۆ لـە پاسـەکە هاتـە خـوارەوەو بـۆ دواجـار ماڵئاوایـی لێکــردم و تــا پاســەکە لەبەرچــاو ون بــوو، لــە شــوێنی خــۆی وەســتابوو، بــە دەســتەکانی ماڵئاوایــی لێدەکــردم.

تــا پاســەکە گەیشــتە بــەردەم بینایــەی پارێــزگا، لەمــن زیاتــر کەسـی تـری تێـدا نەمابـوو. منیـش جانتاکـەم بـە شـانمەوە کـردو بــەرەو دایــەرەی تەجنیــد لــە گەڕەکــی تەیــراوە ڕۆیشــتم. بــەدەم ڕێــگاوە، دەیــان بیرۆکــەی ناخــۆش بــە خەیاڵمــدا دەهــات.

ژیانــی ســەربازی بۆمــن شــتێکی نــوێ بــوو، هەرچەنــدی دەمکــرد، پێشــبینی ئــەو ژیانــە نوێیــەم پێنەدەکــرا. ئــەوەی زیاتــر زاڵبــوو بەســەر مێشــکمدا، دوورکەوتنــەوەم بــوو لــە خانــەوادە و دۆســت و برادەرەکانــم، بەتایبەتــی زیــاد مەنــدۆ و ســابیر ڕەشــید.
کەوتبوومــە نــاو خەیاڵێکــی جەنجاڵــی دوورو درێــژەوەو هیــچ ئــاگام لــە دووری ڕێــگا نەمابــوو، بەخۆشــم نەمزانــی ئــەم ڕێــگا دوورەی نێــوان پارێــزگاو دایــەرەی تەجنیــدم چــۆن بــڕی. بــەدەم ڕێــگاوە بیــری ئــەم ڕۆژانــەم دەکــردەوە کــە لەگــەڵ ســابیر ڕەشــید لــە قوتابخانــە بوویــن و پۆلیســە فەنــدی مامۆســتای کۆمەڵایەتــی لــە ئامادەیــی کوردســتان، هــەر ڕۆژەی پەنجــا فلســی دەدا مــن یــان ئــەو. ئێمــەش یــان دوو لەفــەی گۆشــتمان پێــی دەکــڕی، یانیــش لەڕێــگای چوونەوەمــان بــۆ ماڵــەوە، دوونانــی گــەرم و کیلۆیــەک تەرۆزیمــان پێــی دەکــڕی و تــا دەگەیشــتینە ماڵــەوە، بــەدەم ڕێــگاوە بەیەکــەوە دەمانخــوارد.
هەندێــک جاریــش خەیاڵــم منیــان دەبــردەوە لای زیــاد مەنــدۆ. ئــەو ڕۆژانــەم بیردەکەوتــەوە، کــە ڕۆژانەکەمــان بــە یــەک چــارەگ عــەرەق دەداو دەچووینــە لای فەیســەڵ کــە پاســەوانی بیــری ئیرتــوازی گەڕەکەکەمــان بــوو، دەماندایــە ئــەو، ئەویــش کــە ســەرخۆش دەبــوو، تــا نیــوەی شــەو گۆرانــی بــۆ دەوتیــن، ئێمــەش لەگــەڵ ئــەو ســەمامان دەکــردو چەقەنەمــان لێــدەدا. زۆر جارانیــش مــام ئەنــوەری چاپخانــە، ماڵــی لــە نزیــک بیرەکــە بــوو، بــە تووڕەیــی دەهاتــە دەرەوەو تــا دەگەیشــتە لامــان هــەر پرتــەو بۆڵــەی بــوو، دەیــوت: (وەختــە لەدەســتی ئێــوە خانووەکــەم چۆڵبکــەم و ســەری خــۆم هەڵبگــرم. خەوتــان لــێ هەراســان کردووینــە، دەنگتــان لەنــاو گوێچکەکانــم دەزرینگێتــەوە).
ئێمــەش هیــچ خۆمــان تێــک نــەدەدا، لەبــەری هەڵدەســتاینەوەو

بەڕێــزەوە پێشــوازیمان دەکــردو پێمــان دەوت: (مــام ئەنــوەر تــۆش لامــان دانیشــەو گــوێ لــە دەنگــە زوڵاڵەکــەی کاک فەیســەڵ بگــرە). کــە ئەمەمــان دەوت هێنــدەی تــر توڕەدەبــوو، ڕووی لــە فەیســەڵ دەکــردو دەیــوت (ئەوانــە گەنجــن لێیــان ناگیــرێ، بــەڵام تــۆ دەڵێــی کــەری نــاو گاڕانــی، شــەرم لەخــۆت ناکەیتــەوە، ئــەم قوزەڵقورتــە دەخۆیتــەوەو وەکــو گا دەبۆڕێنیــت؟!).

فەیســەڵیش هــەر لەگــەڵ یەکــەم پێــک ســەرخۆش دەبــوو، فــڕی بەســەر دونیــاوە نەدەمــاو دەکەوتــە جیهانێکــی تــرەوە. وایدەزانــی مــام ئەنوەریــش پێــی سەرسامە، بۆیــە هاتۆتــە ئــەوێ. بۆیــە زیاتــر دەنگــی هەڵدەبــڕی و تەبەقەکانــی دەنگــی بــەرز دەکردنــەوە. مــام ئەنوەریــش گوێچکەکانــی خــۆی دەگــرت و بــەرەو ماڵــی خۆیــان دەگەڕایــەوە.

تــا گەیشــتمە دایــەرەی تەجنیــد، دەیــان بیرەوەریــی خۆشــم بەبیــر دەهاتــەوە. دایــەرەی تەجنیــد لــە گەڕەکــی تەیــراوە لەســەر شــەقامی ســی مەتــری بــوو. باڵاخانەیەکــی دووقــات بــوو، لەژێــرەوەی چەنــد دوکانێــک و کاســبکارێکی لێبــوو، لــە نهۆمــی ســەرەوەش دایــەرەی تەجنیــدی لێبــوو. ســەدان کــەس لەبــەردەم باڵاخانەکــە کۆبووبوونــەوەو چاوەڕێــی خوێندنــەوەی ناوەکانیــان و وەرگرتنــەوەی دەفتــەر خدمەکانیــان دەکــرد.

عەریفێکــی ســێ خــەت لەســەرەوە لــە باڵکۆنەکــە ڕاوەســتابوو، لیســتێکی گــەورەی بەدەســتەوە بــوو، لەگــەڵ مایکرەفۆنێکی دەســتی و بــە دەنگێکــی بــەرز ناوەکانــی دەخوێنــدەوەو هــەر لــە ســەرەوەش دەفتەرخدمەکانــی بــۆ ئامادەبــووان فڕێدەدایــە خــوارەوە.

لەنــاو ئاپــۆڕەی ئــەو خەڵکــەدا کەمێــک ڕاوەســتام و تەماشــایەکی ئــەو خەڵکەمکــرد، لــە یەکێکیــان نزیــک بومــەوەو پێــم وت:

تۆش ناوی سەربازیت هاتووە؟

وتی: بەڵێ.
وتم: وازت لەخوێندن هێناوە؟
وتـــی: نەخێـــر، خوێندنـــم تـــەواو کـــردووەو ئێســـتاش لەگـــەڵ لەدایکبووانـــی ســـاڵی پەنجـــاو هەشـــت دەمنێـــرن.
وتـم: منیـش وازم لـە خوێنـدن هێنـاوەو دەمـەوێ بچمـە سـەربازی. نازانـم لەکوێـوە دەسـت پێبکـەم و چیبکـەم؟
وتـــی: بچـــۆ لای دەرگا، نائیـــب عەریفێـــک لـــەوێ وەســـتاوە، ئـــەو دەفتـــەر خدمـــەکان کـــۆ دەکاتـــەوەو دەیانباتـــە ســـەرەوە، ئەگـــەر یەکێکیـــش بناســـیت باشـــترە ئیشـــەکەت بـــە خێرایـــی بـــۆ تـــەواو دەکـــەن و بـــۆ شـــوێنێکی نزیکیشـــت دەنێـــرن.
کـە وای وت، نائیـب زابـت ئەمجـەد و نائیـب عەریـف سـابیر مزووریـم بیرکەوتـەوە. هەردووکیـان خەڵکـی گەڕەکەکەمـان و هاوڕێـی خـۆم بـوون. چوومـە بـەر دەرگاکـەو بـە نائیـب عەریفەکـەی بـەردەرگام وت: دەمـەوێ بچمـە لای نائیـب زابـت ئەمجـەد و نائیـب عەریـف سـابیر مـزووری.
وتی: چی تۆنە، دەیانناسی؟
وتم: ئەوان هاوڕێی منن و خەڵکی یەک گەڕەکین.
کـە ئەمـەم وت، ڕێـگای دام بچمـە لایـان. بـە قادرمـەکان بەسـەرکەوتم و سـەرم بـەژوورەکان داگـرت، چـاوم بـە سـابیر مـزووری کـەوت، لـە ژوورێکـی بچکۆڵـەوە لەپشـت مێزێکـەوە دانیشـتبوو. کـە چـاوی بەمـن کـەوت، تووشـی شـۆک بـوو. لەبـەرم هەڵسـایەوەو وتـی: ئـەوە خێـرە ڕێـت کەوتۆتـە ئێـرە؟
وتـم: نازانـم خێـر دەبـێ یـان شـەڕ، بـە قاچەکانـی خـۆم هاتـووم دەمـەوێ بچمـە سـەربازی.
وتـــی: دانیشـــە، جـــارێ بـــا چایەکـــت بـــۆ بانـــگ بکـــەم، ئینجـــا تێمبگەیەنـــە بیرۆکـــەی ئـــەم چوونـــە ســـەربازییە لەکـــوێ هـــات؟

چایەچیەکـــەی بانـــگ کـــردو چایەکـــی شـــیرینی بۆهێنـــام. هـــەر بـــەدەم چایەخواردنـــەوە پێـــم وت: خـــۆت دەزانـــی مـــن لەدایکبـــووی ساڵی (١٩٥٦)م، بـەڵام لەگـەڵ لەدایکبووانـی سـاڵی خـۆم نەچومـە سـەربازی، چونکـە ئـەوکات بـەردەوام بـووم لـە خوێنـدن. بـەڵام ئێسـتا دوای ئـەوەی بـە بڕوانامـەی ناوەنـدی لـە ئەمینداریێتیـی شـارەوانی و هاوینەهـەوارەکان دامـەزرام، دوو سـاڵە لەسـەر یـەک لـە پۆلـی شەشـی ئامادەیـی ماوەمەتـەوە بەهـۆی دەوام نەکردنـم، بۆیـە دەبێـت خزمەتـی سـەربازیم تـەواو بکـەم کـە پێشـتر بەهـۆی خوێندنـەوە دواخرابـوو.
کـە ئەمـەم وت، هەناسـەیەکی قووڵـی هەڵکێشـاو وتـی: خۆزگـە دانەدەمەزرایـت و بـەردەوام دەبوویـت لـە خوێندنەکـەت، سـەیری حاڵـی ئێمـەت کـردووە، وەزعـی سـەگ خۆشـترە لـە هـی ئێمـە!!
بـەردەوام بـوو لـە قسـەکانیدا وتـی: تـۆ وادەزانـی سـەربازی هێنـدە خۆشـە، دەسـتت لـە خوێنـدن هەڵگرتـووەو دەتـەوێ بچیتـە سـەربازی؟
کـە وای وت، پێـم وت: تـازە کار لـەکار تـرازاوە، خـۆت دەزانـی زۆرم هـەژاری و نەداریـو بێپارەیـی بینیـوە، هاوینـان هیـلاک بـووم ئەوەنـدەی کەرپـووچ و قـوڕ بکێشـمەوە، وێـڕای پرتـەو بۆڵـەی وەسـتاکان، بۆیـە ناچاربـووم کـە واز لـە خوێندنـی بەیانیـان بێنـم و دابمەزرێـم. بـەو هۆیـەوەش نەمتوانـی خوێندنەکـەم تەواوبکـەم.
دەسـتی گرتـم، منـی بـردە ژوورێکـی تەنیشـت ژوورەکـەی خـۆی، پێـش ئـەوەی لـە دەرگا بچێتـە ژوورەوە وتـی: دەزانـی دەچینـە لای کـێ؟
وتم: نازانم.
وتـی: دەتبـەم بـۆلای کەسـێک ئیشـەکەی تـۆ لای ئـەوەو تـۆش دەیناسـیت، بـە چاوترووکانێـک بـۆت دەکات.

کــە وای وت، بیــرم بــۆ نائیــب زابــت ئەمجــەد چــوو، پێمــوت: نــاکات ئــەو کەســەی دەچینــە لای نائیــب زابــت ئەمجــەدی هاوڕێــی خۆمــان بێــت؟!

بەپێکەنینــەوە وتــی: باشــت زانــی، بەڵــێ خۆیەتــی. ئــەو ئێســتا لێــرە هەمــوو شــتێکە و بەقــەدەر بەڕێوەبــەری تەجنیــد دەســتی دەڕوات.

ســابیر مــزووری بەپێشــم کــەوت و چــووە ژوورەوە. بــۆ ڕێزلێنانــی ســەربازیش قاچەکانــی بــە قایمــی لــە زەوی دا و پێــی وت: دەزانــی کێــم هێناوەتــە لات؟

بەبــی ئــەوەی چــاوی لەســەر پەڕاوەکــەی بەردەمــی هەڵبگرێــت وتــی: کێیــە؟

نائیــب عەریــف ســابیر مــزووری ئیشــارەتی بــۆ مــن کــردو پێــی وت: تەماشــاکە بزانــە کــێ لەبەرامبــەرت ڕاوەســتاوە؟

کــە ئەمــەی وت، نائیــب زابــت ئەمجــەد پەڕاوەکانــی خســتە لایەکــی مێزەکــەو ســەری خــۆی هەڵبــڕی. کــە منــی بینــی لەشــوێنی خــۆی هەســتایەوەو دەســتی بــۆ درێــژ کــردم و تۆقــەی لەگــەڵ کــرم و وتــی: ئێــرە شــوێنێکی خۆشــنییە، خێــرە ڕێــت پێــی کەوتــووە؟

منیــش وتــم: ئەمــە چیرۆکێکــی درێــژە، نامــەوێ ســەرت پێــی قاڵبکــەم، دوایــی نائیــب عەریــف ســابیر بۆتــی دەگێڕێتــەوە.

کــە ئەمــەم وت، نائیــب عەریــف ســابیر دەفتــەر خدمەکەمــی خســتە بەردەمــی و پێــی وت: ئــەو وەکــو ئێمــە نییــە، ناتوانــێ لــە هاوڕێکانــی دوور بکەوێتــەوە، بۆیــە لەشــوێنێکی نزیکــی دابنــێ، تاکــو بتوانــێ ڕۆژانــی پێنجشــەممە و جومعــە بەســەردان بێتــەوە.

نائیــب زابــت ئەمجــەد لەنــاو چەکمەجەکــەی بەردەمــی، لیســتێکی دەرهێنــا، نــاوی ئــەو شــوێنانەی تیابــوو کــە ئــەو کەســانەیان بــۆی دەگوێزرایــەوە. بەخێرایــی چــاوی پێــدا خشــاندو وتــی: نزیکتریــن

شـوێن کـە لـە بەڕێوەبەرایەتـی تەعبیئـە و ئیحسـا بۆمـان هاتبـێ، بنکـەی مەشـقکردنی سـەربازی شـاری کەرکوکـە. هەندێـک سـاڵ خەڵکمـان بـۆ بنکـەی مەشـقکردنی سـەربازی شـاری هەولێریـش دەنـارد، بـەڵام ئەمسـاڵ لەبەختـی ئـەو ئـەم بنکەیـەی تیـا نییـە. نائیـب عەریـف سـابیر وتـی: ئەویـش لەچـاو بنکـەی مەشـقکردنی سـەربازی ناوەڕاسـت و باشـووری عێـراق باشـە، زۆر دوورنییـە، دەتوانـێ ڕۆژانـی پێنجشـەمووان دوای تەواوبوونـی مەشـق بگەڕێتـەوە نـاو خانەوادەکـەی و چاویشـی بـە هاوڕێکانـی بکەوێـت.

ئیتـر بـەم شـێوەیە، دەفتـەر خدمەکـەی بـۆ پـڕ کردمـەوەو هەرخۆشـی چەنـد ژوورێکـی پێکـردو نەگەڕایـەوە لامـان تـا بـۆی تـەواو کـردم و دایـەوە دەسـتم و وتـی: ئـەو کەسـانەی کـە ئێمـە دەیانناسـین، هـەر خۆشـمان لەگـەڵ فەرمانـدەی ئینزباتـی سـەربازی دەیاننێریـن. بـەڵام نامـەوێ تـۆ ڕادەسـتی ئـەوان بکـەم، چونکـە تـا دەتگەیەننـە جـێ، زۆر مانـدووت دەکـەن. بۆیـە ئـەم نووسـراوەت ئەدەمـێ، بەیانـی زوو، کەلوپەلـی پێویسـت بخـە نـاو جانتایـەک و بـڕۆ گـەراج و بـە نەفـەرات بـڕۆ شـاری کەرکـوک، لەوێـش بـە تەکسـییێک بـڕۆ بنکـەی مەشـقی سـەربازی و ئـەم نووسـراوەیان بـدێ. هیـوادارم بەبـێ گرفـت سـەربازییەکەت تەواوبکەیـت.

نووسـراوەکەم لێـی وەرگـرت و جانتایەکـەم بەشـانم وەکـردو ماڵئاواییـم لێیانکـرد. گەراجـی کەرکـوک لـەوێ نزیـک بـوو. بۆیـە ملـی ڕێـگام گرتەبـەر، بـە شـەقامی سـی مەتـری، یاغـر یاغـر بـۆی شـۆڕ بوومـەوە.

گەیشـتمە بـەردەرگای گـەراج، هەندێـک کەسـم بـە جلوبەرگـی سـەربازییەوە بینـی. لێیـان نزیـک بوومـەوە، دوای سـڵاوکردن، لێـم پرسـین: نـاوی سـەربازیم هاتـووە، دەمـەوێ بچمـە بنکـەی مەشـقی سـەربازی کەرکـوک، زانیاریتـان لەسـەری هەیـە؟

یەکێــک لــە ســەربازەکان وتــی: منیــش لــەو بنکەیــە ســەربازم، ئەمــڕۆ ئیجازەکــەم تــەواو دەبێــت، دەگەڕێمــەوە ئــەوێ.
کـە ئەمـەی وت زۆر دڵـم خۆشـبوو، لـە دڵـی خۆمـدا وتـم (ئەمـەش هەرباشـە، چـاک نەبـوو هاوڕێیەکـم بـۆ پەیدابـوو).
ئیتـر ئەوەبـوو، بەیەکـەوە بـەرەو شـوێنی ڕاوەسـتانی ئۆتۆمبێلەکانـی کەرکـوک ڕۆیشـتین. شـوفێرەکە، کـە چـاوی بەئێمـە کـەوت، بـەرەو لای ئــەو دەڕۆیــن، لــە دوورەوە بەدەنگــی بــەرز وتــی: تەنهــا دوو نەفەرمـان مـاوە.
مــن و ئــەو ســەربازەی لەگەڵــم بــوو، جانتاکانمــان دایــە دەســت شــوفێرەکە، خســتییە نــاو ســندووقی ئۆتۆمبێلەکــەی، ئێمــەش لەگــەڵ پیرەمێردێــک لــە کوشــنی پشــتەوە دانیشــتین.
هەرچەنـد شـاری کەرکـوک لـە هەولێـرەوە زۆر دوور نییـە، بـەڵام یــەک ســایدی و خراپــی ڕێگاکــەی، وای کردبــوو، ڕۆژانــە ڕووداوی هاتوچــۆی لــێ ڕووبــدات. هــەر لەگــەڵ لێدانــی ســلفی ســەیارەکە، ئــەو پیرەمێــردەی لــە تەنیشــتمان دانیشــتبوو، دەســتی کــرد بــە خوێندنــەوەی ئایەتــی کورســی و دوایيــش ڕووی لــە ئێمــە کــرد، وتــی: خەڵکــی شــاری کەرکوکــن؟ ئێمــەش وەڵاممــان دایــەوە وتمـان نەخێـر. خەڵکـی شـاری هەولێریـن، بـۆ مەشـق و ڕاهێنانـی ســەربازی دەچیــن.
کــە ئەمــەم وت، پیرەمێردەکــە چاوەکانــی پــڕی ئــاو بــوون. ڕووی تێکــردم و وتــی: تاقــە کوڕێکــم هەبــوو، ئەویــش وەکــو ئێــوە نــاوی ســەربازی هاتــووە، ماوەیــەک لــە شــاری کەرکــوک مەشــق و ڕاهێنانیــان پێــی دەکــرد، هەمــوو پێنجشــەممان دوای مەشــق و ڕاهێنــان دەهاتــەوە، بــەڵام لــە هەفتــەی ڕابــردووەوە نەگەڕاوەتــەوە، دەڵێــن گواســتوویانەتەوە بــۆ باشــووری عێــراق، بــۆ ناوچــەی هۆڕەکانــی ناســریە.

ئـــەو ســـەربازەی لەگەڵـــم بـــوو، ڕووی لـــە پیرەمێردەکـــە کـــرد وتـــی: خاڵـــە دڵـــی خـــۆت تونـــد مەکـــە، لەوانەیـــە لـــەو ڕۆژانـــە ئێمـــەش وەکـــو کوڕەکـــەی تـــۆ بگوازرێینـــەوە بـــۆ وەحدەیەکـــی تـــری ســـەربازی. چونکـــە ئـــەو بنکەیـــە، تەنهـــا بۆماوەیەکـــی کاتـــی ســـەربازی لـــێ دەمێنێتـــەوە. دوای تەواوکردنـــی مەشـــق و ڕاهێنـــان، هەرکەســـەو بەپێـــی پســـپۆریەکەی بـــۆ وەحدەیەکـــی تـــری ســـەربازی دەگوازرێتـــەوە.

پیرەمێردەکـــە لەگـــەڵ قســـەکانی ئـــەو ســـەربازە هەناســـەیەکی هاتەوەبـــەر وتـــی: کـــوڕی خـــۆم خـــوا خێـــرت بنووســـێت کـــە دڵـــت خۆشـــکردم، منیـــش بـــۆ ئـــەوە هاتوومـــە، ناگەڕێمـــەوە هەتـــا چـــاوم بـــە ئامیرەکەتـــان نەکـــەوێ و ســـۆراغێکی کوڕەکـــەم وەرنەگرمـــەوە. بـــەم شـــێوەیە، بـــەدەم قســـەکردنەوە، بەخۆشـــم نەمزانـــی چـــۆن ئـــەو ڕێگایـــە دوورەمـــان بـــڕی و گەیشـــتینە شـــاری کەرکـــوک.

بەهەرســـێکمان تەکســـییێکمان گـــرت و چووینـــە بنکـــەی مەشـــق و ڕاهێنانـــی ســـەربازی.

کـــە گەیشـــتینە جـــێ، ئـــەو کـــوڕەی لەگەڵـــم بـــوو، لـــە بابولنیزامەکـــە ماڵئاوایـــی لێکردیـــن وتـــی: مـــن دواکەوتوومـــە، دەبـــێ هـــەر ئێســـتا بچمـــە ســـاحەی عـــەرەزات، دەنـــا بـــە نەهاتـــوو نـــاوم تۆمـــار دەکـــەن. پیرەمێردەکـــەش لەگـــەڵ ســـەربازێک چـــووە لای ئامیـــر. منیـــش جانتایەکـــەم بـــە شـــانم وەکـــردو چوومـــە قەڵەمـــی بنکەکـــە.

نوســـراوەکەیان لـــێ وەرگرتـــم و دوای چاوترووکانێـــک کارەکەیـــان بـــۆ تـــەواو کـــردم و لەگـــەڵ ئینزباتێـــک منیـــان بـــردە کـــۆگای کەلوپەلـــی ســـەربازی و دەســـتێک جلوبەرگی ســـەربازی و دوو بەتانیاو بالیفێکیان دامـــێ، وتیـــان بـــڕۆ بـــۆ فەســـیلی یەکـــەم لـــە ســـریەی دوو. منیـــش وتـــم جـــا چـــۆن بزانـــم شـــوێنی ئـــەو فەســـیلە لەکوێیـــە؟ ئینزباتەکـــە وتـــی (ڕاســـت بـــڕۆ لـــە کۆتایـــی شـــەقامەکە بـــە دەســـتی چـــەپ

ئـاوڕ بـدەوە، هۆڵێکـی گـەورەو دوو ژووری بچووکـت دێتـە بەچـاو، ئــەوە بــارەگای ســریەی دووەو ژووری ئامیــر فەســیڵی یەکەمیــش لـە تەنیشـت ئـەو هۆڵەیـە. پسـووڵەکەیان بـدەرێ و وەرت دەگـرن. جانتایەکــەم بــە شــانم وەکــردو هــەردوو بەتانیەکانیشــم خســتە ســەر شــانم و بــە دەســتەکەی تریشــم جلوبەرگــە ســەربازیەکانم هەڵگــرت و بــەدەم خەیاڵــەوە بــە شــەقامەکەدا شــۆڕبوومەوە.

هــەر بــەدەم ڕێــگاوە، لــەم بــەرو ئــەو بــەری شــەقامەکە، لــە دووریــی چەنــد مەترێکــەوە چــاوم بــە چەنــد گرووپێــک ســەرباز کــەوت، مەشــق و ڕاهێنانیــان پێدەکــردن، ناوەنــاوەش هەڕوەڵەیــان پێدەکــردن.

کـە تەماشـایەکی ئـەو دیمەنـەم کـرد، بـۆم دەرکـەوت ئیتـر لەمـەولا ژیانێکـی زۆر جیـاوازم دەبـێ، ڕەنگـە هـەر ڕۆژێکـم بـە سـاڵێک لـێ بـڕوات.

بەهەرحــاڵ، گەیشــتمە کۆتایــی شــەقامەکە، ئاوڕێکــم لــە دەســتە چەپــی خــۆم دایــەوە، هۆڵێکــی گــەورەو دوو ژووری بچووکــم لــێ بەدیارکــەوت. بــەرەو ئاڕاســتەی هۆڵــە گەورەکــە ڕۆیشــتم و لێــی نزیــک بوومــەوە. ئەفســەرێک و نائیــب زابتێــک و ئینزباتێــک لەبــەر دەرگای هۆڵەکــە وەســتابوون. چوومــە لایــان، ســڵاوم لێکــردن و پســووڵەکەم دایــە ئەفســەرەکە و پێــم وت: گــەورەم لــە قەڵەمــی بنکــە ئــەم پســووڵەیان پێــدام، وتیــان بیبــە بــۆ ســریەی دوو بــا نــاوت لای خۆیــان نەشــر بکــەن.

ئەفســەرەکە پســووڵەکەی لــێ وەرگرتــم و دایــە دەســت ســەربازێک وتــی: هــەر ئێســتا نــاوی لــە قەڵەمــی سـریە نەشـربکە. ڕوی لــە ئینزباتەکــەش کــرد پێــی وت: هــەر ئێســتا ئــەم ســەربازە لەگــەڵ خــۆت ببــە بــۆلای ڕەئیــس عورەفــا شــێرکۆ بــا لــە فەســیلەکەی خــۆی مەشــق و ڕاهێنانــی پێبــکات.

منیش وتم: گەورەم ئەدی ئەو بەتانی و کەلوپەلانەم لەکوێ دابنێم؟ بە تووڕەییەوە وتی: لەسەر سەرمی دابنێ.
کە ئەمەی وت، لەشوێنی خۆم حەپەسام، لەترسان نقەم لێوە نەهات. ئینزباتەکە زانی زۆر خەفەتم خوارد، بۆیە دەستێکی خستە سەر شانم و بەپێکەنینەوە وتی: ئەبوخەلیل خەفەت مەخۆ، ئیتر لەمەودوا دەبێ لەو جۆرە قسانە ڕابێیت، ئەوە سەربازییە، ژیانێکی ترە.
کە گەیشتینە لای فەسیڵی یەکەم، ئینزباتەکە قاچەکانی بۆ ڕەئیس عورەفای فەسیڵ لە زەوی داو سڵاوی سەربازی لێکرد، وتی: ئەم کوڕە قۆزەم بۆت هێناوە، تازە بۆتە سەرباز. ڕەئیس عورەفا شێرکۆش ڕووی لەمنکردو پێی وتم: ئەم بەتانی و جانتایەت لە شوێنێک دابنێ و بە خێرایی جلوبەرگی سەربازی بپۆشە، پۆستاڵەکانیشت لەپێ بکەو وەرە ڕیزی سەربازەکانی فەسیڵ، مەشقیان لەگەڵ بکە.
ئیتر بەم شێوەیە، جانتاو بەتانیەکانم لە نزیک ساحەی عەرەزات دانا و بە خێرایی جلوبەرگەکانم لەبەر کردو چوومە لای ڕەئیس عورەفا شێرکۆ سڵاوم لێیکرد. وتی ئەمڕۆ لێتناگرم، بەڵام لە بەیانییەوە دەبێ وەکو ئەو ئینزباتە قاچەکانت بە توندی لە زەوی بدەیت و ئینجا سڵاو بکەیت. وتم: باشە گەورەم. وتی: مەڵێ گەورەم، ئەم دەستەواژەیە تەنیا بۆ ئەو کەسانە بەکاردێت، کە ئەستێرەو داڵیان لەسەر شانە، بۆئەوانی تر تەنیا سڵاوی سەربازییان لێدەکەیت.
بەم شێوەیە، منی خستە ڕیزی سەربازەکان و تاکو نیوەڕۆ هاتوچۆ و هەڕوەڵەی پێکردین. دوایی وتی: بەرەو هۆڵی فەسیڵ ڕاکەن.
یەکێک لە سەربازەکان هاتە لام وتی: (من ناوم ئازادە،

خەڵکــی شــاری ســلێمانیم). منیــش خــۆم پێــی ناســاند وتــم: منیــش خەڵکــی شــاری هەولێــرم.
وتــی: یــان جانتایەکەتــم بدەرێ یــان بەتانیــەکان، تــا هۆڵــی خەوتــن بــۆت هەڵدەگــرم. منیــش جانتایەکــەم دایــەو ئەوانــی تریشــم بەخــۆم هەڵگــرت و بــەرەو لای هۆڵــی خەوتــن ڕۆیشــتین.
هــەر بــەدەم ڕێــگاوە باســی ژیانــی ســەربازی بۆکــردم، وتــی لێــرە مــرۆڤ هیــچ بەهایەکــی نییــە، وەکــو ئــاژەڵ فەرمانــی پێدەکــەن، ماوەیەکــی زۆری دەوێ تاکــو مــرۆڤ لــەو ژیانــە نوێیــە ڕادێــت.
کــە گەیشــتینە هۆڵەکــە، ئــازاد شــوێنێکی لــە تەنیشــت خــۆی بــۆ کردمــەوە وتــی: ئەگــەر حەزبکــەی لەمــەولا ئەمــە شــوێنی خەوتنــی تۆیــەو هــەر بەیەکــەوەش لــە قسەعەیەک چێشــت دەخۆیــن. منیــش ستایشــم کــرد وتــم: مــن هیــچ شــتێک لەبــارەی ژیانــی ســەربازی نازانــم، مــن ســێ بــرام هەیــە، لەمــەولا تــۆش بــرای چوارەمــی منــی، ئەگــەر تــۆ قبوڵــی بکەیــت.
بەپێکەنینــەوە وتــی: جــا خوشــک و براکانمــان بەئێمــە چــی، لەمــەودوا تەنهــا ئێمــە بەکەڵکــی یەکتــری دێیــن، ئێــرەماڵــی دووەممانــە، وا زوو تەســریح نابیــن.
کــە ئەمــەی وت مووچرکێــک بــە لەشــمدا هــات و تارماییێــک چاوەکانمــی پۆشــی، پێــم وت: ئــەی بۆچــی لــە دەفتەرخدمەکــەم نووســیویانە بــۆ مــاوەی ســێ ســاڵ خزمــەت بــکات؟
وتــی: ئــەوە هــەر قســەیە، بــۆ مەوالیدەکانــی پێــش ئێمــەش هەمــان شــتیان نووســیوە، ســاڵێک بەســەر خزمەتەکەیــان ڕەتبــووە، کەچــی هێشــتان تەســریح نەکــراون.
منیــش وتــم: کەواتــە پێــم بڵــێ گۆڕێــک بــۆ خــۆت هەڵکەنــەو خــۆت بخــە نــاوی!!
وتــی: نــا بــەم شــێوەیەش نییــە، نابــێ لێــرە فەرمانــەکان بــە

جـددی وەربگریـن، ئەوانـەی پێـش ئێمـە وتەیەکیـان هەیـە، دەڵێـن (سـەربازی تـەواو نابێـت بـە کلاوات نەبێـت). هـەر لـە درێـژەی قسـەکانیدا وتـی: لەمـەودوا خـۆت هێنـدە فەقیرحـاڵ مەکـە، تاکـو پێـت دەکـرێ بـە کلاوات بیبەسـەر.

کە ئەمـەی وت، هەناسـەیەکی قووڵـم هەڵکێشـا، بیـرم لـە قسـەکانی ئـەو سـەربازە کـردەوەو لەبیـری خۆمـدا دەمـوت (ئـەوە بۆیـە نائیـب زابـت ئەمجـەدو نائیـب عەریـف سـابیر مـزووری زۆریـان پێناخـۆش بـوو کـە چوومـە سـەربازی. تومـەز ئەوانیـش لـەم ژیانـە ناخۆشـە تێـوە گلاون و هیـچ چارەیەکیشـیان نییـە). ئەمـەو چەندیـن بیرۆکـەی تـرم بەخەیاڵـدا دەهـات. جەسـتەم لـە شـوێنی خـۆی بەجێمابـوو، خەیاڵیشـم بـۆ شـوێنێکی دوور ڕۆیشـتبوو.

کاتێـک لـە سـاڵی ١٩٧١ ماڵمـان لـە سـێتاقان گواسـتەوە بـۆ گەڕەکـی موفتـی، نـەوەی مەلافەنـدی زۆر لەمێـژ نەبـوو زەوییەکانـی ئەوێیـان فرۆشـتبوو. باوکیشـم پارچـە زەوییێکـی شـەش سـەد مەتـری کڕیبـوو، بـە قۆنتـەرات دابوویـە وەسـتا محەمـەد ئەبوشـوارب بـە سـێ هـەزار دینـار دوو خانـووی کـراوەی بـۆ دروسـتکردبووین. کـە ئێمـە چووینـە ناوخانووەکەمـان، جگـە لـە ئێمـە تەنهـا چـوار ماڵـی لـێ بـوو، ماڵـی ڕەحمـان سـەروپێ و سـەعید پینـەدۆزو وەسـتا عەلـی باداوەیـی و ڕەفیـق چایەچـی. دەوروپشتیشـمان تـا دەگەیشـتە گونـدی بـاداوەی مەلافەنـدی هەمـووی چـۆل بـوو. ئێمـە لەگـەڵ ئـەو دراوسـێیانە، وەکـو خزممـان لێهاتبـوو، شـەوانە یەکتریمـان بەسـەردەکردەوە و هـەر شـەوەی لـە ماڵێـک کـۆ دەبووینـەوە. ڕەحمـان سـەروپێ زۆری خۆشدەویسـتم، منیـش زوو زوو دەچوومـەوە ماڵیـان و پەیوەندیـم لەگەڵـی زۆر بـاش بـوو. ئـەو کۆمەڵێـک کچـی هەبـوون، یـەک لەیـەک جوانتـر بـوون، یەکێکـم لـە کچەکانـی لەدڵـی خـۆم زۆر

خۆشدەویســت، بــەڵام هێنــدە لەگــەڵ یەکتــری تێکــەڵاو بوویــن، وەکــو خوشــک و برامــان لێهاتبــوو، بۆیــە شــەرمم دەکــرد پێــی بڵێـم تـۆم خـۆش دەوێ. پێـش ئـەوەی لـە ئەمینداریێتـی شـارەوانی و هاوینەهــەوارەکان دابمەزرێــم، ڕۆژێــک حەســەن حوســێن ئەڵــڵا داد کـە سـەرۆکی یەکێتـی قوتابیانـی ناوچـەی ئۆتۆنۆمـی بـوو، لـە دوای نـاردم، پێـی وتـم (دەزانـم ئێـوە بـاری داراییتـان بـاش نییـە، نووسـراوێکمان بـۆ هاتـووە هەندێـک کەسـیان پـێ دەوێـت لەسـەر میلاکـی جەیشـی شــەعبی دایانمەزرێنــن، ئەگــەر ئــارەزوو بکەیــت پشــتگیریت دەکــەم). منیــش وتــم بیــری لێدەکەمــەوەو دواتــر وەڵامــت دەدەمــەوە. لەڕاســتیدا هیچــم لێــی نەدەزانــی، تەنانــەت نەشـم دەزانـی جەیشـی شـەعبی جیـاوازی لەگـەڵ جەیشـی ئاسـایی چییــە، بۆیــە چوومــە لای کاک ڕەحمــان و پێــم وت نیــازم وایــە لەســەر میلاکــی جەیشــی شــەعبی دابمەزرێــم. هێشــتان قســەکانم تــەواو نەکردبــوون، ئــەو دابەزییــە ســەریان و هــەزار جوێنــی بــەوان و بــە حــەرەس قەومییــەکان دا، وتــی (نەکەیــت ئــەو هەڵەیــە بکەیــت، ئەوانــە ســەگ و ســەگبابن، وێنەیەکــی ڕاســتەقینەی حـەرەس قەومووییەکانـن). منیـش وتـم حـەرەس قەومییـەکان کێـن و چیانکـردووە، وا تـۆ لێیـان داخ لەدڵیـت؟ وتـی (ئەوانـە بەعسـییە قەومییـەکان بـوون، زۆر ڕقیـان لـە کـورد دەبـۆوە، هەڵیـان دەکوتـا سـەر ئـەو خەڵکـە بێتاوانـەو زەخیرەکانیـان لـێ تێکەڵـی یەکتـری دەکــردو پــارەو ئاڵتوونەکانیشــیان دەدزی و پیاوەکانیشــیان ڕاپێــچ دەکــردو دەیانخســتنە زیندانەکانیانــەوەو بــە شــێوازێکی دڕندانــە ئەشــکەنجەیان دەدان). کــە ئەمــەی وت، دەســتەکانیم ماچکــردو پێــم وت: مــن هیــچ زانیاریــم لەســەر ئەوانــە نەبــوو، ئەگــەر تــۆ پێــت نەوتبــام، ئــەو هەڵەیــەم دەکــردو شــەرمەزاری دونیــا و قیامەتیــش دەبــووم.

مـن لەنـاو ئـەو خەیاڵانـەدا بـووم، لەنـاکاو ئـازاد بـە دەنگێکـی بـەرز پێـی وتـم: جـاری تـۆ چیـت بینیـوە وا کەوتوویتـە نـاو دەریـای خەیـاڵ؟!

لەگـەڵ دەنگـی ئـازاد ڕاچڵەکیـم، خەیاڵـم پچـڕا و هاتمـەوە دونیـای سـەربازی و پێـم وت: ببـوورە خەیاڵـم بـۆ شـوێنێکی زۆر دوور ڕۆیشـتبوو، گەڕابوومـەوە سـاڵانی ڕابـردوو، بۆیـە ئـاگام لێـت نەبـوو.

وتـی: بیـر لـە ژیانـی ڕابـردوو مەکـەوە، ئـەو ڕۆیشـت و ناگەڕێتـەوە، ئێسـتا تـۆ سـەربازیت، هەوڵبـدە خـۆت لـەم ژیانـە نوێیـە ڕابهێنـە، بـەڵام زۆر بـە جددیـش وەری مەگـرە، دەنـا ئـەم سـەربازیەت قـەت پـێ تـەواو نابێـت.

منیـش وتـم: ڕاسـت دەکـەی، هـەر لـەم سـاتەوە، لاپەڕەیەکـی نـوێ لـە ژیانـم هەڵدەدەمـەوە، وەکـو وتـت لەمـەودوا شـتەکان بـە فشـە وەردەگـرم و بـە کلاوات بەسـەری دەبـەم.

ئـازاد فانیلـەو دەرپێـی ژێـرەوەی خسـتە نـاو تەشـتی قسـعەکە و لەگـەڵ تایـت و ئـاوی گـەرم دەسـتیکرد بـە شـۆردنیان.

ئـەم دیمەنـە زۆر سـەرنجی ڕاکێشـام، لەدڵـی خۆمـدا وتـم (تاکـو ئێسـتا هـەر دایکـم جلەکانـی بـۆ دەشوشـتم، لەمـەودوا دەبـێ منیـش وەکـو ئـازاد خـۆم فێـری جـل شـۆردن بکـەم).

ئازاد سەیری منی کرد وتی: دیسان بۆکوێ ڕۆیشتی؟

وتـم: کـە تـۆم بینـی جلەکانـی خـۆت دەشـۆیت، بیـرم لـە حاڵـی خـۆم دەکـردەوە، دەبـێ منیـش لەمـەودوا وەکـو تـۆ خـۆم لـەم کارانـە ڕابهێنـم.

بەپێکەنینـەوە وتـی: جـاری لەکوێتـە، زۆر شـتی تـر مـاوە دەبـێ بیانکەیـت. وەکـو پێشـتریش وتـم، سـەربازی ژیانێکـی تـرە، زۆر جیـاوازە لـە ژیانـی ماڵـەوە، بـە خۆڕایـی نەیانوتـووە (ئـەوەی سـەربازی نـەکات نابێتـە پیـا و).

زۆرم خـەو دەهـات، دووری ڕێـگا و مەشـقکردن زۆر ماندوویـان کردبـوم، بۆیـە لەسـەر جێگایەکـەم لێـی ڕاکشـام.
هێشـتان بەتـەواوی چاوەکانـم گـەرم نەکردبـوون، ئـازاد بانگـی کـردم وتـی: هەسـتە، کاتـی وەرگرتنـی قسـعەیە.
منیش وتم قسعەی چ کاتێکە؟
وتی: گوێت لە دەنگی سافیرەکە نیە؟
وتم: با گوێم لێی بوو، ئەمە مانای چییە؟
وتـی: ئـەم سـافیرە درێـژە بۆیـە لێدەدرێـت تاکـو بچیـن خـواردن وەرگریـن، دەنـا بەشـمان نامێنـێ و بەبـێ خـواردن دەمێنینـەوە. ناچـار بـووم، هەسـتامەوەو ئاوێکـم بـە دەموچاومـدا کـرد. داوام لێیکـرد کـە سـینییێکم بداتـێ تاکـو بچـم خـواردن بۆخـۆی و خـۆم وەربگـرم.
ئـازاد تەشـتی قسـعەکەی هەڵگـرت وتـی: بەیەکـەوە دەچیـن خـواردن وەردەگریـن.
تەشـتەکەی دەسـت ئـازاد، هەمـان ئـەو تەشـتە بـوو کـە جلەکانـی لەنـاو شوشـت. زۆر قێـزم بـۆوە، بـەڵام لەشـەرمان هیـچ قسـەم نەکـردو لەگەڵـی ڕۆیشـتم. هەردووکمـان چوینـە بـەردەم چێشـتخانەکە، ئینزباتێـک لـەوێ ڕاوەسـتابوو، سـەربازەکانی ڕیـز دەکـرد. ئێمـەش چووینـە نـاو ڕیزەکـەوە.
لەنـاو چێشـتخانەکە، دوو مەنجەڵـی گـەورەی بەقـەد بەرمیلێـک لەسـەر ئاگرەکـە بـوون. چێشـتلێنەرەکە خاکەناسـێکی گـەورەی بەدەسـتیەوە گرتبـوو، ئـەوەی دەگەیشـتە بەردەمـی، خاکەناسـێک برنـج و کەوگیرێکـی گـەورەی مەرەگـەی بـۆ تێدەکـردو دوو سـێ پارچـە گۆشتیشـی بـە کەوگیرەکـە دەردەهێنـاو بـۆی دەخسـتە سـەر برنجەکـە.
بـەم شـێوەیە، یەکـە یەکـە سـەربازەکانی بەڕێدەکـرد، تـا نـۆرەی ئێمـەش هـات و بەشـە خواردنـی خۆمـان وەرگـرت.
لەڕێـگای گەڕانـەوەدا بیـرم هـەر لـەلای تەشـتی قسـعەکە بـوو.

لەبەرچـــاوم فانیلـــە و دەرپـــێ قوتەکـــەی ئـــازاد لەگـــەڵ برنـــج و مەرەگەکـە تێکەڵـی یـەک ببـوون. زۆر قێـزم دەبـۆوە، بـەڵام دانـم بەخۆمـدا گـرت.

کـە گەیشـتینە جـێ، ئـازاد قسـەکەی لەبەردەمـی خـۆم و خـۆی دانـا وتـی: چاوەڕێـی چـی دەکـەی، بـا نانەکـە بخۆیـن، تاکـو سـارد نەبۆتـەوە.

وتم: هیچ برسیم نییە، تۆ نانی خۆت بخۆ هەقت لەمن نەبێ.

لێـم تێگەیشـت، بـە پێکەنینـەوە وتـی: تـۆ برسـیتە، بـەڵام دەزانـم بۆچـی وا دەڵێـی؟

ویسـتم قەناعەتـی پێبێنـم کـە برسـیم نییـە، بـەڵام ئـەو وازی لـێ نەهێنـام، زۆر پێداگـری کـرد کـە نانـی لەگـەڵ بخـۆم، وتـی: ئێمـەش کـە یەکـەم ڕۆژ هاتینـە ئێـرە وەکـو تـۆ بوویـن، قێزمـان لـە هەمـوو شـتێک دەبـۆوە، بـەڵام دواتـر لێڕاهاتیـن، ئـەم تەشـتەش جلـی لەنـاو دەشـۆین و چێشتیشـی لەنـاو دەخۆیـن. نەمویسـت دڵـی بشـکێنم، زۆریـم لەخـۆم کـردو لـە تەشـتی نـان خواردنەکـە نزیـک بوومـەوە، بـەڵام هەرچەنـدی کـردم بێـزم نەهـات نانبخـۆم.

وتـی: خـۆ ئێـرەماڵـەوە نییـە، بـە چەقـۆ و چەنـگاڵ نـان بخۆیـت. ئێـرە سـەربازییە، قۆڵەکانـت هەڵکـە و دەسـت درێژبکـە، سـەیری مـن بکـە، وەکـو مـن برنـج و مەرەگەکـە لوولبـدە و بیخـە نـاو دەمتـەوە.

هەرچەنـد زۆریـش برسـیم بـوو، بـەڵام نەمتوانـی بیخـۆم. کـە سـەیری تەشـتەکەم دەکـرد، فانیلـە و دەرپـێ قوتەکـەی ئـازادم دەهاتـەوە بەرچـاو.

بەهەرحـاڵ، توانیـم ئـەو ڕۆژە بەرگـەی برسـێتی بگـرم و نـان نەخـۆم. لەسـەر پشـت لێـی ڕاکشـام و چاوەکانـم خسـتنە سـەریەک، هەندێـک پشـووم دا.

هێشــتان بەتەواوەتــی خـــەو نەچووبــووە چاوەکانــم، گوێــم لـــە ســافیرەیەکی درێژبــوو. ســەرم بەرزکــردەوەو ڕووم لــە ئــازاد کــرد، پێــم وت: ئـــەی خـــواردن دابـــەش نەکـــرا، ســـافیرەی ئەمجـــارە بۆچییـــە؟

بەپێکەنینــەوە وتــی: ســافیرەی ئەمجــارە بــۆ دابەشــکردنی خــواردن نییــە، بەڵکــو بــۆ مەشــقی ئێوارانــە. لێــرە هەمــوو فەرمانەکانیــان بــە ســافیرە پێمــان دەگەیەنــن.

منیش وتم: بۆچی ڕۆژی چەند جار مەشق دەکەین؟

وتــی: ســێ جــار مەشــقمان پێدەکــەن، بەیانیــان پێــش ئــەوەی ڕۆژ هەڵبێــت مەشــقمان پێدەکــەن تاکــو کاتژمێــر دەی بەیانــی، دوایــی پشــووێکی کورتمــان دەدەنــێ و پەرتەمــان پێدەکــەن بــۆ خواردنــی قاوەڵتییێــک. دوای نیــو کاتژمێــر دووبــارە دەگەڕێینــەوە گۆڕەپانــی مەشــقکردن و تاکــو ســەعات یەکــی نیــوەڕۆ مەشــقمان پێدەکــەن، دوایــی تاکــو ئێــوارە ئیزنمــان دەدەن.

ئێمــە لــەم قســانەدا بوویــن، ئامیــر فەســیڵەکەمان ڕەئیــس عورەفــا شــێرکۆ هاتــە هۆڵەکــە و بەدەنگێکــی بــەرز بــە تووڕەیــی وتــی: دەڵێــی گوێتــان کــەڕ بــووە، دەمێکــە ســافیرە لێــی داوە، کەچــی ئێــوە بــێ خــەم لێتــان پاڵداوەتــەوەو خەریکــی چەنەبازیــن.

بــە ئــازادم وت: ئــەو ڕەئیــس عورەفایــە نەخوابــێ کوردیشــە کەچــی زۆر بــە خراپــی هەڵســوکەوتمان لەگــەڵ دەکات.

ئـــازاد وتـــی: جـــارێ تـــۆ چیـــت بینیـــوە، ئەمـــە لێلێیـــە، جـــارێ لۆلۆشـــت مـــاوە، لێـــرە کـــەس بـــرای کـــەس نییـــە، ســـەرپێچییێکی بچـــووک بکەیـــت ســـزات دەدەن و چاوپۆشـــیت لـــێ ناکـــەن.

کــە گەیشــتینە گۆڕەپانــی عەرەزاتەکــە، ڕەئیــس عورەفــا شــێرکۆ وتــی: فەســیڵ ڕاوەســتن. دوای ئــەوەی بەیــەک ئیعــاز هەموومــان لــە شــوێنی خۆمــان ڕاوەســتاین، ئەوجــا وتــی: فەســیڵ وریابــن،

فەسـیڵ پشـوودەن، بـۆ پێشـەوە وەرگەڕێـن، بـە ئاسـایی بـڕۆن.
دوای ئـەوەی چەنـد سـەد مەترێـک ڕۆیشـتینە پێشـەوە، بـە دەنگێکـی بـەرز وتـی: بـۆ دواوە وەرگەڕێـن، بەشـێوەیەکی ئاسـایی بـڕۆن.
بـەم شـێوەیە، نزیکـەی دوو کاتژمێـر مەشـقی پێکردیـن، ئینجـا پەرتـەی پێکردیـن و بـەرە و هۆڵەکەمـان گەڕاینـەوە.
جلـە سـەربازیەکانم لەبـەر کـردەوە، تراکسـودەکەم لـە جانتاکـەم دەرهێنـا و لەبـەرم کـردو لەسـەر جێگایەکـەم لێـی ڕاکشـام.
هەناسـەیەکی قووڵـم هەڵکێشـا، خەیاڵـم بـۆلای هاوڕێکانـم ڕۆیشـت.
ئـەو ڕۆژە خۆشـانەم بەبیـر دەهاتنـەوە کـە لەگـەڵ زیـاد مەنـدۆ و تاهیـر و قارەمـان قولـی و قارەمـان قشـپل بەخۆشـی بەسـەرماندەبرد.
لـە نزیـک بیـری ئیرتـوازی گەڕەکەکەمـان قوتابخانەیەکـی گـەورەی ئامادەیـی کچانیـان دروسـتدەکرد. ڕۆژێـک مـن و زیـاد مەنـدۆ پلانێکمـان بـۆ قارەمـان قشـپل داڕێشـت، ڕێککەوتیـن کـە هەرسـێکمان بچیـن لەنـاو ئـاوی حـەوزی قوتابخانەکـە مەلەوانـی بکەیـن، دواتریـش پەندێـک بـە قارەمـان بکەیـن. ئەوەبـوو بەیەکـەوە ڕۆیشـتین، قارەمـان چاوەڕێـی ئێمـەی نەکـرد، هـەر زوو خـۆی ڕوت کـردەوەو بـە قوونـی ڕووت خـۆی فڕێدایـە نـاو حـەوزی ئاوەکـە و دەسـتی کـرد بـە مەلەکـردن.
مـن و زیـاد مەنـدۆش دوای ئـەوەی هەندێـک پێمانڕابـوارد، ئینجـا جلەکانیمـان بەدەسـتەوە گـرت و وتمـان (جلەکانـت بـۆ دایکـت دەبەیـن و پێـی دەڵێیـن قارەمانـی کـوڕت قوونـی داوە، ئەگـەر بـڕواش ناکەیـت، ئەمـەش جلەکانـی).
کـە ئەمەمـان وت، قارەمـان دەسـتی بەجوێنـدان کـردو بـە خێرایـی لـە ئاوەکـە هاتـە دەرەوەو بـە قوونـی ڕووت بەدوامـان کـەوت.
باجـی ئامینـی دایکـی قارەمـان ژنێکـی ڕووخـۆش و گاڵتەچـی بـوو،

ڕۆژانــە لەگــەڵ کــچ و ژنانــی گــەڕەک لەبــەردەرگای ماڵــی خۆیــان کۆدەبوونــەوەو بــەدەم گوڵەبــەڕۆژە خواردنــەوە نوکتــە و قســەی خۆشــی بــۆ دەکــردن.

کــە گەیشــتینە لایــان، جلەکانــی قارەمانمــان فرێدایــە کۆشــی باجــی ئامینــە و پێمانــوت (جلەکانــی کوڕەکــەت وەرگــرە، ئابــڕووی خــۆی و ئێمەشــی بــردووە خەریکــی قووندانــە).

کــە ئەمەمــان وت، لــە قاقــای پێکەنینــی دا وتی (دیســان چ ئۆینێکــی ترتــان لەژێــر ســەردایە، چیتــان لــە کوڕەکــەی مــن کــردووە؟)

پێــش ئــەوەی وەڵامــی بدەینــەوە، قارەمــان گەیشــتە لامــان. دەســتێکی لەســەر قونــی بــوو، بــە دەســتەکەی تریشــی کیــرو گونــی خــۆی شــاردبۆوە، لــە توڕەییــان ئاگــر لــە هــەردوو کونەلوتــی دەهاتــە دەرێ، هەرچەنــد جوێنــی پیــس هەیــە بەئێمەیــدا، ئەیــوت (ئێــوە هیــچ شــەڕەفتان نیــە، دەنــا فێڵتــان لەمــن نەدەکــرد).

زیــاد مەنــدۆش بــە پێکەنینــەوە پێــی وت (کــوڕم ئــەوە تــۆی شــەڕەفت نییــە، شــەرم ناکەیــت قــوون دەدەیــت، ئەگــەر لەبــەر خۆشــت نەبــێ، لەبــەر ئــەو دایکــە بەســتەزمانەت ڕەحمێــک بــە قوونــت بکــە).

کــە زیــاد ئەمــەی وت، قارەمــان هێنــدەی تــر هەڵچــوو، دەســتەکانی لــە زیــاد بــەرز کــردەوەو تونــد یاخــەی گــرت، هەوڵیــدا بیخنکێنــێ. باجــی ئامینــەش هیــچ خــۆی تێکنــەدا، بــە قارەمانــی وت (کــوڕم بۆچــی تێناگەیــت، ئــەوان یاریــت لەگــەڵ دەکــەن، بــە گاڵتــە ئــەو قســانەت پێدەڵێــن. تــۆش وەکــو ئــەوان زیــرەک بــە و تۆڵــەی خۆتیــان لێبکــەوە، ئــەی پێشــینان نەیانوتــووە ڕۆژان ڕۆژی لەدوایــە).

لەنــاو ئــەو خەیاڵــە خۆشــەدا بــووم، جارێکــی تــر ســافیرەکە لێــی دایــەوە، ڕاچڵەکیــم، ڕووم لــە ئــازاد کــردو پێمــوت: چــی ڕوویــداوە، ئــەم ســافیرەیان بــۆ لێــداوە؟

بەپێکەنینــەوە وتــی: بــێ قەزابــی تــۆ دەمێکــە لێــی پاڵکەوتــووی، خەیاڵــت بــۆ شــوێنێکی دوور ڕۆیشــتبوو، حــەزم نەکــرد خەیاڵــت بپچڕێنــم بۆیــە قســەم لەگــەڵ نەکــردی. خەریکــە ڕۆژ ئــاوا دەبێــت، ئێسـتا کاتـی نانخواردنـە و دەبـێ بچیـن چێشـتی ئێـوارە وەربگریـن.
منیــش وتــم: بەدەســت خــۆم نییــە، هەرچەنــدی هــەوڵ دەدەم بیــرەوەری هاوڕێکانــی لــە مێشــکم دەرناچێــت.
ئـازاد دەسـتی خسـتە سـەر شـانم وتـی: منیـش کـە تـازە ببوومـە ســەرباز شــەو و ڕۆژ خەیاڵــم لــەلای هاوڕێکانــم و خانەوادەکــەم بــوو. بــەڵام دوایــی وردە وردە لێڕاهاتــم، ئێســتا زۆر کــەم بیریــان دەکــەم. تــۆش وەکــو مــن لێڕادێیــت، باشــتر وایــە هێنــدە بیریــان لـێ نەکەیتـەوە، ئێسـتا تـۆ ژیانێکـی تـرت هەیـە جیـاوازە لـە ژیانـی پێشــووت.
وتـم: هــەوڵ دەدەم لەمــەودوا جڵــەوی مێشـکم لەدەسـت بگـرم و زۆر بیریـان لـێ نەکەمـەوە.
تەشـتی قسـعەکەمان هەڵگـرت و بـەرەو چێشـتخانەکە ڕۆیشـتین و چێشـتی ئێوارەمـان وەرگـرت و گەڕاینـەوە هۆڵەکەمـان.
زۆر برسـیم بـوو، لـە بەیانییـەوە هیچـم نەخواردبـوو، بۆیـە ئەمجـارە دانـم بەخۆمـدا گـرت و بێـزی خـۆم نەکـردەوە، قۆڵـو باسـکی خـۆم لێـی هەڵکـرد، وەکـو ئـەو بەدەسـتەکانم چێشـتەکەم خـوارد.
دوای چێشـتخواردن، بەیەکـەوە چووینـە حانوتـی سـەربازگەکەمان، هەندێـک شـیرینیمان کـڕی، دواییـش لای چایەچیەکـە، هـەر بـە پێـوە پەرداخێـک چایەمـان خـواردەوە. دوایـی گەڕاینـەوە هۆڵەکەمـان.
ئــەو ڕۆژە بۆمــن ڕۆژێکــی زۆر ناخــۆش بــوو، هــەر چرکەیەکــم بــە ســەعاتێک لــێ دەڕۆیشــت. وامدەزانــی زیندانــی کــراوم، دڵــم زۆر تونـد بـوو. ئەگـەر ئـەو هاوڕێیەشـم بـۆ پەیـدا نەبوایـە، بەجارێـک دڵــم شــەقی دەبــرد.

بەهەرحـاڵ، چەنـد کاتژمێرێکمـان بـە قسـەی خـۆش بەسـەربرد، زۆرم خـەو دەهـات، ویسـتم بخـەوم، ئـازاد وتـی: جـارێ مەخـەوە، چونکـە سـەرژمێرییێکی تـری شەوانیشـمان مـاوە، پـاش کەمێکـی تـر سـافیرەمان بـۆ لێـدەدەن و دەبـێ ئامادەبیـن، دەنـا بـە نەهاتـوو هەژماردەکرێیـن و سـزا دەدرێیـن.

منیـش وتـم: بـەو شـەوە لـە ساحەی عـەرەزات چـاو چـاو نابینـێ، ئـەوان چـۆن ئێمـە دەبینـن؟

وتـی: ناچینـە ساحەی عـەرەزات، لەبـەردەم هۆڵەکەمـان ڕیـز دەبیـن و تەنهـا سـەرژمێرمان دەکـەن بـۆ دڵنیابـوون لـە ئامادەبوونمـان، نـەوەک ڕۆیشـتبینە ماڵـەوە یـان بـۆ شـوێنێکی تـر ڕۆیشـتبین.

ئێمـە لـەو قسـانەدا بوویـن، گوێـم لـە دەنگـی سـافیرەکە بـوو، بـە خێرایـی پۆسـتاڵەکەمان لەپـێ کـردو لەگـەڵ سـەربازەکان لـە بـەردەم هۆڵەکـە ڕیـز بوویـن.

عەریـف جابـر ئێمـەی ڕیزکـردو دەسـتیکرد بـە سـەرژمێریکردنمان. کـە بینـی کـەس غائیـب نییـە وتـی: سـتایش بـۆ خـوا ئەمـڕۆ هەمووتـان ئامـادەن.

ئەمـەی وت، ئینجـا بـە دەنگێکـی بـەرز وتـی: فەسـیڵ وریابـن، پشـووبدەن، وریابـن، پشـووبدەن، وریابـن، پشـووبدەن. چەنـد جارێـک ئـەم جووڵەیـەی پـێ دوبـارە کردینـەوە، دوایـی وتـی: فەسـیڵ پەرتبـن بـۆ هۆڵەکانتـان.

بـەم شـێوەیە مەشـق و ڕاهێنانـی ئـەو ڕۆژەمـان تەواوکـردو بـەرەو هۆڵەکانمـان گەڕاینـەوە. ئەمجارەیـان گشـت جلـە سـەربازییەکانم داکەنـدو تراکسـودەکەم لەبەرکـردو لەسـەرجێگایەکەم لێـی ڕاکشـام. زۆر ماندووبـووم، بۆیـە خۆشـم نەمزانـی چـۆن خـەوم لێکـەوت. ئەوەنـدە مانـدوو شـەکەت بـووم، ئـەو شـەوە تەنانـەت هیـچ خەونێکیشـم نەبینـی.

بەیانی زوو، هێشتان ڕۆژ هەڵنەهاتبوو، لەگەڵ دەنگی سافیرە چاوەکانم کردنەوە، بینیم ڕەئیس عورەفا شێرکۆ بەسەرمانەوەیە، بە پۆستاڵەکەی لە قاچی ئەو سەربازانەی دەدا کە لە خەوقورسییان هەڵنەستابوونەوەو جوێنی پێدەدان.
بەم شێوەیە لە خەو هەستاین و بەپەلە بەرە و چێشتخانەکە ڕۆیشتین و قاپێک نیسکێنە و زەمزەمییێک چایە و دوو سەموونی مزاشیشمان هێنا و گەڕاینەوە هۆڵەکە. هەر بەخێرایی نانەکەمان خواردو ڕیشمان تاشی و پۆستاڵەکانیشمان بۆیاخکرد. هەندێک سەرباز هێشتان خۆیان ئامادە نەکردبوو کە سافیرەی دووەمیش لێیدا. بەپەلە خۆمان گەیاندە ناو ڕیزەکەو بەرە و ساحەی عەرەزات بەڕێکەوتین.
کە گەیشتینە ساحەی عەرەزات، ڕەئیس عورەفا شێرکۆ جارێکی تر سەرژمێری کردینەوە، ئینجا یەک یەک سەرو ڕیشی پشکنین، ئەوەی ڕیشی نەتاشیبوایە یان پۆستاڵەکەی بۆیاخ نەکردبوایە، ناوی لای خۆی تۆمار دەکردو دوای مەشق و ڕاهێنانی ئەو ڕۆژە، سەری بە نمرە سفر دەتاشی و شەووڕۆژێک دەیخستە بەندیخانەوە.
بۆ من سەربازی ژیانێکی زۆر ناخۆش بوو، هەرچەندی بیرم لێی دەکردەوە، نەمدەتوانی بەڕێکوپێکی بیبەمەسەر. بۆیە بڕیارم دا بە قسەی ئازاد بکەم و هەر لەسەرەتاوە هەموو شتێک بە فشە وەربگرم و بدەمەبەرێ و گوێی نەدەمێ.
هەرچۆنێک بێت، سێ مانگی مەشق و ڕاهێنانمان تەواوکرد، ئینجا نۆرەی دابەشکردن و گواستنەوەمان هات بۆ یەکە سەربازییەکانی تر بەپێی پێویستی و پسپۆری هەریەکێکمان.
ڕۆژانە سەدان سەربازیان دەگواستەوە بۆ کەتیبەکانی دەبابە و مودەڕەعە و کۆگاکانی چەک و تەقەمەنی و یەکەکانی پزیشکی

و ئەندازیـــاری. ڕۆژ لــەدوای ڕۆژ ژمارەمـــان کەمتــر دەبــۆوە، تـــا وای لێهـات چەنـد سـەربازێک لـەوێ مابووینـەوە، تەنانـەت ئـازادی هاوڕێشـم واسـیدەی کـرد، لەنـاو شـاری کەرکـوک لـە شـوێنێکی باشـیان دانـا.
گواســتنەوەی ئــازاد زۆر کاری تێکــردم، ئەوەنــدە ورەیـــەی کـــە هەشـــمبوو لەدەســـتم دا. زۆربــەی پێنجشـــەممەو جومعـــان خـــۆم دەدزیـەوەو دەگەڕامـەوە هەولێـرو چـاوم بـە برادەرەکانـم دەکـەوت، ئەگـەر ئـەوەم نەکردبـا دڵـم شـەقی دەبـرد.
دواجـار بڕیـارم دا ڕابکـەم، بۆیـە پێنـج شـەممە دوای تەواوبوونـی مەشـق گەڕامـەوە هۆڵەکەمـان، کەلوپەلەکانـی خـۆم خسـتە نـاو جانتاکەمـەوە و بـەو نیـازە گەڕامـەوە ماڵـەوە.
باوکـم کەسـێکی نیزامـی بـوو، حـەزی لـە لاسـاری و سـەرپێچی نەدەکـرد، چونکـە پێشـتر سـەربازی لیڤـی ئینگلیـزەکان بـوو. کـە منـی بینـی، برۆکانـی جـووت بـوون، بـە تووڕەییـەوە پێـی وتـم: ئـەو ماوەیـە زوو زوو دێیتـەوە، نـاکات دەسـتت بـە خۆدزینـەوە کردبێـت.
منیـش وتـم: نەخێـر شـتی وا چـۆن دەبێ، مەشـق و ڕاهێنانەکەمـان تـەواو کـردووەو بـەو هۆیـەوە ئامیـری سـریەکەمان هەموومانـی بـۆ چەنـد ڕۆژێـک ئیزنـداوە، دوایـی کـە گەڕاینـەوە، بـۆ یەکـە سـەربازییەکان دەمانگوێزنـەوە. هەرچەنـد، ئەقڵـی قسـەکانی منـی نەگـرت، بـەڵام بێدەنـگ بـوو، هیـچ قسـەی نەکـرد.
قسـەی باوکـم زۆر کاری تێکـردم، وای لێکـردم لە بڕیارەکەم پەشـیمان ببمـەوەو ڕانەکـەم. دوای بیرکردنەوەیەکـی زۆر، خەیاڵەکانـم منیـان گەڕانـدەوە بـۆ ئەوکاتـەی کـە بەرپرسـی خانـووە گەشـتیارییەکانی هاوینەهـەواری پیرمـام بـووم. ڕۆژێـک لـە ئۆفیسـەکەی خـۆم دانیشـتبووم، زەنگـی تەلەفۆنەکـەم لێیـدا، هەڵمگـرت.

ئەلوو؟
فەرموو تۆ کێی؟
بەرپرسی هەواڵگری عێراق ئەبوو محەمەد قسەت لەگەڵ دەکات.
فەرمانبکەن.
لەم ڕۆژانە بەڕێوەبەری گشتی تەموین و نەقلی وەزارەتی بەرگری لیوا بەکر وەهیب ئەلدووری دێتە لاتان بۆ بەسەربردنی کاتی پشوو. ئەگەر گەیشتە لاتان، ئاگادارمان بکەوە تاکو تیمی پاراستنی بۆ بنێرین و بیپارێزین.
فەرمانتە.
تەلەفۆنەکەم داخست و لە دەفتەری تۆماری خانووەکان ئەو تێبینییەم نووسییەوە.چەند ڕۆژێک تێپەڕی، ئێوارەیەک لە ئۆفیسەکەم دانیشتبووم، مارسیدسێکی ڕەش، لەبەردەم ئۆفیسەکەم وەستا. ئەفەندییێکی بە قەلافەت، چاکەت و پۆنتۆڵی لەبەردابوو، قەرەوێتێکی سەوزی بەستبوو، لە کوشنی پشتەوە دانیشتبوو. ئەفەندییێکی تریش لەپێشەوەی ئۆتۆمبێلەکە لە تەنیشت شوفێرەکە دانیشتبوو. ئەو ئەفەندیەی کە لە پێشەوە دانیشتبوو، هاتە خوارەوەو بەگورجی چووە لای دەرگای پشتەوەو دەرگاکەی کردەوە، ئەو ئەفەندیەش کە لە پشتەوە دانیشتبوو، هاتە خوارەوەو بەرەو لای من هات. سڵاوی لێکردم وتی (من نائیب زابتی سوپا ئەنوەر خالد ئەلدووریم، دەمەوێ خانوییێک بۆ دوو هەفتە بگرم، خۆم و خانەوادەکەم ماوەی پشووی تیا بەسەرببەم). منیش وتم (جارێ پشوویێک بدە، تاکو خانووێکت بۆ تۆمار دەکەم).
کە سەیری ئۆتۆمبێلەکەم دەکرد، هەروەها کە لە ئەتەکێتی هاتنە خوارەوەو چۆنێتی مامەڵەکردنی ئەوان لەگەڵ یەکتری، لەوکاتەدا پەیوەندییە تەلەفۆنیەکەی بەڕێوەبەری هەواڵگری باکورم بیرکەوتەوە. لەبیری خۆمدا وتم (هەبێ و نەبێ،

ئەوکەسـه بەڕێوەبەره گشتییەکەی وەزارەتی بەرگرییه، کـه بەڕێوەبەری هەواڵگری ناوەکەی پێدام. بەڵام واپێدەچێ ئەو زاته بیەوێ ناوی خۆیم لێ بشارێتەوە، بۆیه خۆی بە نائیب زابت پێشکەشکرد. ئەم ئۆتۆمبێله و ئەو جۆره دانیشتن و ئەتەکێته لە هی نائیب زابت ناچێت). بۆیه خۆم لە گێلیدا، لەجیاتی خانووی وەزیر و بەرپرسەباڵاکان، خانووێکی ئاساییم لە شوێنێکی لابەلا بۆی تەرخانکرد.

ئاوی ساردو چایەشم بۆی بانگ کردو ڕێزێکی زۆرم لێی نا. دوایی‌ش کارمەندێکم لەگەڵ نارد، خانووەکەی تەسلیمکرد. دوای کاتژمێرێک، پاسەوانی خانووەکان هاتە لام وتی (ئەو پیاوه کێیه خانووت داوەتێ؟) وتم: بۆ چی بووه؟ وتی (چەند مودەڕەعەیەکی سەربازی و دەیان سەرباز لە چواردەوری ماڵەکەی پەرت و بڵاو بونەتەوەو سەنگەر دروست دەکەن).

منیش وتم (ئەو کەسه پلەداره لە وەزارەتی بەرگریی عێراق، چۆن من خۆم لە پلەکەی بێئاگا کردووە، ئێوەش ئەوها خۆتانی لێ بێئاگا بکەن، هەروا هەڵس وکەوتی لەگەڵ بکەن کە هیچ شتێکی لەبارەوە نازانن).

ئیتر ئەوەبوو بەخێرایی خۆم گەیاندەلای لیوا بەکر و پێم وت (گەورەم من هەر لە سەرەتاوە دەمزانی کە تۆ نائیب زابت نیت، بەڵام نەمویست تۆ بزانیت کە من ئەوە دەزانم. ئێمە بەرپرسی گەورە و پلەداری وەک بەڕێزتان عادەتەن لە خانووی وەزیرو پلەدارەکان دادەنێین، بەڵام من بە ئەنقەست ئەم خانووە ئاساییەم دایە تۆ، لەبەر چەند هۆیەک، تاکو وەکو هاوڵاتییێکی ئاسایی چێژ لە گەشتەکەت وەربگریت و تێکەڵ بە خەڵکی ئێرەش بیت، هەروەها بۆ پاراستنی ئاسایشی تۆ ئەمەم کردووە. ئەگەر ئاشکرابێت کە تۆ پلەداریت و لە

وەزارەتــی بەرگریــی عێراقیــت، بــەدووری نازانــم کەســێک گورزێکــی کوشــندەت لێبــدات و زیانــت پێبگەیەنــێ). ئەویــش بــە پێکەنینــەوە پێــی وتــم (ئــەوە تــۆ چــی دەڵێــی، ئــەم هەمــوو ســەربازەم لــە دەوروپشــت بێــت، کــەس هەیــە زیانــم پێبگەیەنێــت؟) وتــم (کەسێک هەیــە نــاوی ســولێمان بیرێژییــە، ئــەو ئێســتا پێشــمەرگەیە، خەڵکــی ئــەم ناوچەیەیــە، چەنــد جارێــک چالاکــی چەکــداری سەیروســەمەرەی لــەم ناوچەیــە ئەنجامــداوە. دەگێڕنــەوە، جارێــک لــەم نزیکانــە کردەوەیەکــی چەکداری دەنجــام ئــەدات، بــەو هۆیــەوە گشــت مەفرەزەکانــی ئەمــن دەکەونــە حاڵەتــی ئامادەباشــیەوە، بــۆ دۆزینــەوەی بەدوایــدا دەگەڕێــن. هــەر لــەو کاتــەدا ئامیــر مەفرەزەیەکــی ئەمــن لــەو چایخانەیــە دانیشــتووە کــە ئەویــش لێــی دانیشــتووە، کاتێــک دەیــەوێ بچێتــە دەرەوە، کــە پــارەی چایەکــەی دەدات، چایەچیەکــە پێــی دەڵــێ پــارەی چایەکەتــان کەســێک بەنــاوی ســولێمان بیرێــژی داویەتــی و ڕۆیشــت).

کــە ئــەم ڕووداوەم بــۆ جەنابــی لیــوا گێڕایــەوە، لەترســان ڕەنگــی وەکــو ڕەنگــی مــردوو ســپی هەڵگــەڕا، وتــی (مــن لــە ساڵی ١٩٦١ تاکــو ئێســتا ئــەوە یەکــەم جارمــە بێمــە باکــور و دوای ئــەو مــاوە زۆرە، ئێســتا هاتــووم دوو هەفتــە لەگــەڵ خانەوادەکــەم پشــوویێک بــدەم و چەنــد ڕۆژێــک بەخۆشــی بەســەرببەم. بــەڵام ئــەوەی کــە تــۆ باســی دەکەیــت، کارەســاتە، ئــەی ئــەو هەمــوو هێــزە ســەربازی و ئەمنیانــە ئیشــیان چییــە و چــۆن خەڵــک دەپارێــزن؟). منیــش وتــم (ئــەوەی لەســەر مــن بــوو پێــم وتــی، بڕیــاری کۆتاییــش لەدەســت خۆتــە) وتــی (بــە ڕای تــۆ چیبکــەم باشــە؟) وتــم (بــەو ســەربازانە بڵــێ بەزووتریــن کات ئێــرە بەجێبهێڵــن، پاراســتنی تــۆ لــە ئەســتۆی ئێمەیــە، دڵنیــات دەکەمــەوە کــە هیــچ شــتێکی خــراپ ڕونــادات).

کـه ئەمـەم وت، لیـوا بەکـر هاتـە دەرەوەو ڕووی لـە سـەربازەکان کـرد، پێـی وتـن (بـە فەرماندەکەتـان بڵێـن بتانگەڕێنێتـەوە ئـەو شـوێنەی کـە لێـی هاتـوون، مـن پێویسـتم بـە ئێـوە نییـە).
بەم شێوەیە، گشت سەربازەکان گەڕانەوە شوێنی خۆیان.
ڕۆژانـە لیـوا بەکر دەهاتـە ئۆفیسـەکەم، کاتێکـی خۆشـمان بەیەکـەوە بەسـەردەبرد. ڕۆژێـک پیـرە مێردێـک قەرتـارە ترێیەکـی لەسـەر پشـتی گوێدرێژەکـەی بـار کردبـوو، بەبـەردەم ئۆفیسـەکەم تێپـەڕی. قەرتـارە ترێیەکـەم لێـی کـڕی لەگـەڵ کارمەندێـک بەدیـاری بـۆ لیـوا بەکـرم نـارد. دوای تۆزێـک، لیـوا هاتـە لام و ستایشـی کـردم و پێـی وتـم (لـە سـەردەمی حوکمڕانـی عەبدولسـەلام عارفـەوە نەهاتوومەتـە باکـور، دەسـتەو دایەرەکانـی حکومـەت وێنەیەکـی زۆر خراپـی کوردیـان لەبەرچـاوم دروسـتکردبوو، دەیانـوت /ئەوانـە نەتەوەیەکـی وەحشـین، زۆر ڕقیـان لـە عـەرەب دەبێتـەوە، بیانبینـن لەهیچـی خۆڕایـی دەیانکـوژن/، کەچـی ئـەوەی لـەو چەنـد ڕۆژە لەتـۆم بینـی، پێچەوانـەی ئـەم وێنایەیـە کـە لـە مێشـکی منـدا بـوو).
دوو هەفتـە تێپـەڕی، ئێوارەیـەک لیـوا هاتـە لام وتـی (حـەزم دەکـرد زیاتـر لێـرە بمێنمـەوە، تەنانـەت پێـم خۆشـبوو بەیەکـەوە گەشـتێکی چەنـدڕۆژە بـۆ هاوینەهـەواری سەرسـەنگ بکەیـن، بـەڵام دوێنـێ لـە وەزارەتـی بەرگـری پەیوەندییـان پێوەکـردم، داوایـان لێکـردم کـە بـە زووتریـن کات بگەڕێمـەوە). هـەر لـە درێـژەی قسـەکانیدا وتـی (بەیانـی زوو دەگەڕێمـەوە شـاری بەغـداد، لەوانەیـە نەتوانـم جارێکـی تـر سـەردانتان بکەمـەوە، بـەڵام تـۆ وەکـو مـن نیـت، لەبیـرت نەچـێ تـۆ وەکـو کـوڕی منـی، وەکـو ئـەو خۆشـم دەوێیـت، بۆیـە هـەر ئیـش و کارێکـت هەبـوو، بـێ دوودڵـی وەرە لام، ئـەوەی پێـم بکـرێ بۆتـی دەکـەم).

لەناو گەرمەی ئەم خەیاڵانەدا، بیرۆکەیەک بە مێشکمدا هات، لەبیری خۆمدا وتم (بۆچی نەچمە شاری بەغدادو سەردانی جەنابی لیوا نەکەم، داوای لێبکەم شتێکم بۆ بکات).

ئیتر ئەوەبوو، هەر ئەو ڕۆژە کەلوپەلەکانم کۆکردنەوەو خستمە ناو جانتاکەمەوەو ماڵئاواییم لە دایک و باوک و خوشک و براکانم کرد، چوومە گەراج و بە سواری پاسێک بەرەو بەغداد بەڕێکەوتم.

دوای نیوەڕۆ گەیشتمە گەراجی نەهزە و بە تاکسییێک چوومە شەقامی ڕەشید بۆ هۆتێلی نزار. ژوورێکی یەک نەفەریم وەرگرت و لەسەر قەرەوێڵەکە لێی ڕاکشام، تاکو ڕۆژئاوابوون لێی خەوتم.

کاتێک بە ئاگاهاتم، ئاسمان تاریک ببوو، هەر بە جلی سەربازیەوە تاکو بەردەرگای هۆتێلەکە ڕۆیشتم، لە ترسی ئینزباتەکان نەموێرا زۆر دووربکەومەوە، لە نزیک هۆتێلەکە چێشتخانە و چایخانەی لێبوو. چوومە چێشتخانەی جمهوری، برنج و فاسولیایەکی سادەم بە شەش پەنجایی خواردو دوو چایەی شیرینیشم لە قاوەخانەی ئوم کەلسوم لەسەری فڕکرد.

چوونم بۆ وەزارەتی بەرگریی عێراق

بەیانی لەخەو هەستام چوومە چێشتخانەی جمهوری، قاپێک نیسکم بە دوو نانی گەرم خوارد. وەزارەتی بەرگری لە نزیک گۆڕەپانی مەیدان بوو، چەند هەنگاوێک لەو هۆتێلە دووربوو کە لێی دابەزیبووم، بۆیە هەر بە پێ ڕۆیشتمە ئەوێ و داوای بینینی جەنابی لیوام کرد.

بەرپرسی پرسگەکە بەسەرسوڕمانەوە سەیری کردم، ئەو جل وبەرگە سەربازییەی کە لەبەرم بوو زۆر ناڕێک بوو، سەرنجی ئەوی ڕاکێشا، بە تووڕەییەوە وتی: بڕۆ دەرەوە، تا بەگرتنم نەداوی، تۆ چۆن سەربازێکی، هەموو لەشت سەرپێچییە!!

هیچ وەڵامیم نەدایەوە، لووس و باریک گەڕامە دواوە، لە گەڕانەوەم بۆ هۆتێلەکە، بەدەم ڕێگاوە بیرم لە ڕێگاچارەیەک دەکردەوە کە پێی بتوانم بگەمە لای جەنابی لیوا و کێشەی خۆمی عەرزبکەم.

لە کۆڵانی تەنیشت چێشتخانەی جمهوری شوێنی لەنگە فرۆشتن بوو، جل وبەرگی مەدەنی و کەل وپەلی کارەبایی و پێداویستیەکانی تری ناوماڵیان لەوێ بە نرخێکی کەم هەڕاج دەکرد.

هەر لەو کاتەدا بیرۆکەیەک بە خەیاڵمدا هات، بۆ کڕینی کراس و پانتۆڵێکی مەدەنی، تاکو بیپۆشم و جارێکی تر بەختی خۆم تاقیبکەمەوەو بچمەوە وەزارەتی بەرگری. چوومە لای لەنگەفرۆشێک، پانتۆڵێکی نیلی و قەمیسێکی شینم بە دینارێک کڕی و گەڕامەوە هۆتێل و لەجیاتی جل وبەرگی سەربازی ئەوانم لەبەرکرد. هەر لە ساڵۆنی هۆتێلەکەش پەنجا فلسم خستە

نـاو تەلەفۆنـە گشـتییەکە، پەیوەندیـم بـە وەزارەتـی بەرگـری کـرد.
بگـۆڕی پەیوەندییـە تەلەفۆنیەکـەی وەزارەت وتـی: کێـت دەوێ؟
وتـم: بەڕێوەبـەری گشـتی تەمویـن و نەقـل جەنابـی لیـوا بەکـر وەهیـب ئەلدووریـم دەوێ. وتـی: تـۆ دەیناسـی؟ وتـم: بەڵـێ. وتـی: پێـی بڵێـم کـێ تـۆی دەوێ؟ وتـم: پێـی بڵـێ بەرپرسـی خانـووە گەشـتیارییەکانی هاوینەهـەواری پیرمـام تـۆی دەوێ.
دوای کەمێک وەڵامی دامەوە، وتی: جەنابی لیوا لەگەڵتە.
دوای چـاک و چۆنییێکـی گـەرم، وتـی: تـۆ لەکوێـی، زۆر حەزدەکـەم بتبینـم. منیـش وتـم: هاتوومەتـە بەغـداد، دەمـەوێ چـاوم پێـت بکـەوێ. وتـی: هـەر ئێسـتا وەرە وەزارەتـی بەرگـری، کەسـێک لـە پرسـگە ڕادەسـپێرم بتهێنێتـە لای مـن.
قاچێکـم کردنـە دووان و بـە خێرایـی خـۆم گەیانـدەوە وەزارەتـی بەرگـری، چوومـە لای بەرپرسـی پرسـگەکە و دوای خۆناسـاندن، پێمـوت: پەیوەندیـم بـە لیـوا بەکـر کـردووە، مەوعیـدم لەگەڵـی هەیـە.
بەرپرسـی پرسـگەکە تەماشـای کـردم و بـە سەرسـوڕمانەوە وتـی: تـۆ نەبـووی تۆزێـک پێـش ئێسـتا بـە جـل وبەرگـی سـەربازیەوە هاتیتـە لام؟!
وتم: بەڵێ من بووم.
سـەری خـۆی لەقانـدو هیچـی نـەوت. هـەر لـەو کاتـەدا ئەفسـەرێک بـە پلـەی نەقیـب کـە لـە نزیـک ئێمـەوە دانیشـتبوو، ڕووی تێکـردم، وتـی: تۆزێـک پێـش ئێسـتا تـۆ پەیوەندیـت بـە جەنابـی لیـوا کـرد؟
وتم: بەڵێ .
وتـی: فەرمـوو لەگەڵـم وەرە، جەنابـی لیـوا لـە ژوورەکـەی خـۆی چاوەڕێـت دەکات.

کە چووینە ژوورەوە، لیوا بەکر لەبەرم هەستایەوە و باوەشی پێداکردم، ڕوومەتەکانی ماچکردم و لەسەر کورسییێکی تەنیشت خۆی داینیشاندم و داوای دوو چای ترشی بۆخۆم و خۆی کرد.
ئینجا وتی: چۆنە ڕێگات کەوتۆتە ئێرە؟
وتم: من ئێستا لە بنکەی مەشق و ڕاهێنانی سەربازی کەرکوک سەربازم. هاتوومە لای تۆ تاکو چارەیەکم بۆ بدۆزیتەوەو شتێکم بۆ بکەیت.
کە ئەمەم وت، لیوا دەمێک داما، دوایی وتی: تۆ دەزانی بەقەد کوڕەکانم تۆم خۆشدەوێی؟
وتم: هیچ گومانم لەوە نییە، بۆیە منیش بۆ داواکارییێکی وا قورس هاتوومەتە لات.
ئێمە لەم قسانەدا بووین، بەرپرسی نووسینگەکەی هاتە ژوورەوە وتی: سەرۆکی زانکۆی بەکر بۆ زانستە سەربازییەکان دەیەوێ چاوی پێت کەوێ؟
وتی: با بێتە ژوورەوە.
ئەوەبوو، پیاوێکی باڵابەرز بە جل وبەرگی مەدەنی هاتە ژوورەوە و بە قایمی قاچەکانی لە زەوی دا و دوای خۆناساندن وتی: بە فەرمانی جەنابتان، دوێنێ مارسیدسەکەیان لێوەرگرتوومەتەوە. خۆشت دەزانی برپڕەی پشتم تەواو نییە، لەو مارسیدسە ڕاهاتوومە، بۆ تەندروستی من زۆر باشە، بۆیە داوا لە بەڕێزتان دەکەم ڕەزامەندی بفەرموون لەسەر هەڵوەشاندنەوەی ئەو فەرمانە و گەڕاندنەوەی مارسیدسەکە بۆم.
جەنابی لیوا بەکریش داواکاریەکەی پەسندکردو فەرمانی دا بە گەڕاندنەوەی مارسیدسەکە بۆی.
دوای ئەوەی خۆی و خۆم بەتەنهاماینەوە، پێی وتم: وەزیر لە بەرامبەر ژوورەکەمە، ئەگەر داوای تەسریحکردنی تۆی لێبکەم،

زۆری پێخـۆش دەبێـت و بـە ئاسـانی بۆمـی دەکات، بـەڵام مردنـم پێخۆشـترە نـەوەک داوایەکـی وای لێبکـەم، دەزانـی بـۆ؟
وتم: بۆ؟
وتـی: ئـەو وەکـو مـن بـە هـەوڵ و کۆششـی خـۆی نەگەیشـتۆتە ئـەم پلـە و پایـەی ئێسـتای، ئەگـەر بچمـە لای دەبـێ بەتونـدی قاچەکانمی بۆ لـە زەوی بـدەم، بەچاوشـۆڕی ئـەم داوا نایاسـاییەی لێبکـەم.
منیـش وتـم: بمبـوورە نەمزانـی وایـە، نەدەبـوو داوایەکـی وا بێمانـا لـە جەنابتـان بکـەم، ئێسـتاش هیـچ نەبـووە، دەگەڕێمـەوە یەکـە سـەربازیەکەی خـۆم و بەرگـە دەگـرم.
کـە ئەمـەم وت، سـەیری ڕوتبـە سـەربازیەکەی خـۆی کـرد وتـی: تـف لـەو ڕوتبـە سـەربازییە، کـەی ئەمـە ژیانـە کـە ئێمـەی تیایـن!
منیش وتم: بۆچی وا دەڵێی گەورەم؟
وتـی: تـۆ نازانـی ئێمـە لـە چ ژیانێکـی ناخۆشـدا دەژیـن، ژیانـی کرێکارێکـی پاککـەرەوە لـە ژیانـی ئێمـە خۆشـترە. تـۆش ماوەیـەک سـەربازی دەکەیـت و دەگەڕێیتـەوە شـوێنی خـۆت و لـەو بەهەشـتە دەژیـت کـە لێـی هاتوویـت، بـەڵام ئێمـە تـا پیـر دەبیـن یـان دەمریـن دەبـێ بـەم شـێوەیە بژیـن.
ئەمـەی وت و ئاوڕێکـی لـە چایـە ترشـەکەی بەردەمـم دایـەوە، بینـی وەکـو خۆیەتـی و هێشـتان نەمخواردۆتـەوە، وتـی: چایەکـەت بخـۆوە تاکـو سـارد نەبۆتـەوە، دڵ لـە دڵ مـەدە، شـتێکت هـەر بۆدەکـەم، لێناگەڕێـم بـە نائومێـدی بگەڕێیتـەوە.
تـا مـن چایـە ترشـەکەم خـواردەوە، لیـوا بەکـر بێریەکـەی لەسـەری نـا و لـە پشـت مێزەکـەی هاتـە دەرەوەو وتـی: دەچیـن بـۆلای بەڕێوەبـەری گشـتی تەجنیـدی سـەربازی، مـن و ئـە و دەرچـووی یـەک خولـی ئەفسـەرانین، هەردووکیشـمان بـە هەقـی خۆمـان

گەیشتووینەتە ئەم پلە و پایەیە. داوا لەو بکەم یارمەتیمان بدات، باشترە لەوەی تەنازول بۆ وەزیر بکەم، ئە و بە خاترو خاترانە ئە و پلە و پایەی وەرگرتووە.

بەمشێوەیە، من و جەنابی لیوا سواری مارسیدسە ڕەشەکە بووین و لە دەرگای سەرەکی وەزارەت چووینە دەرەوە. لەو چرکەیەدا بزەیەک هاتە سەرلێوەکانم، لەبیری خۆما وتم (دونیایەکی سەیرە، چەند ڕۆژێک پێش ئێستا لە بنکەی مەشقکردن سزایان دام و لەسەر زگ ڕایانکێشام، کەچی ئێستاش لە دەرگای سەرەکی وەزارەتی بەرگری سڵاوی سەربازیمان بۆدەکەن).

دوای تۆزێک گەیشتینە بەڕێوەبەرێتی گشتی تەجنیدی سەربازی لە بابولموعەزەم لە نزیک پەیمانگای تەکنیکی ڕەسافە.

بەڕێوەبەری گشتی تەجنید پلەی سەربازی لیوا ڕوکن بوو، کە لیوا بەکری بینی، لەبەری هەستایەوەو باوەشی پێداکردو تێروپڕ یەکتریان ماچ کردو پێی وت: ماوەیەکی زۆرە یەکتریمان نەبینیوە، چۆن منت بیرهاتەوە؟

لیوا بەکر وتی: لەبەر سەرقاڵی و کاری سەربازی کەمتەرخەم بووم نەمتوانی بتبینم.

دوای ئەوەی کە دانیشتن، بەڕێوەبەری گشتی تەجنید وتی: ئەم گەنجە کێیە لەگەڵتە؟

وتی: ئەم گەنجە بەرپرسی خانووە گەشتیارییەکانی هاوینەهەواری پیرمام بوو لە باکور، ماوەیەک پێش ئێستا پشووێکی دوو هەفتەییم وەرگرت و دوای زیاتر لە دە ساڵ کە باکورم نەبینیبوو، چوومە ئەوێ و دوو هەفتە لە هاوینەهەواری پیرمام لای ئەو گەنجە مامەوە.

لە درێژەی قسەکانیدا وتی: خۆت دەزانی گەشتکردنی ئێمە

بــۆ باكــور ئاســایی نییــە، زۆر مەترســیدارە، لەبــەر ئــەو بــارە نائاســاییيەی باكــوری تیایــە. پێــش ئــەوەی بچمــە ئــەوێ، لــە وەزارەت منیــان زۆر ترســاند، وتیــان ئــەوێ شــەڕی تیایــە، بــۆ ســەلامەتی ژیانــت بــاش نییــە. بــەڵام مــن گوێــم پێنــەدان و بــە ناســنامەیەكی جیــاواز چوومــە ئــەوێ. بــەڵام وێــڕای ئــەو كــوڕە بــە پلــە ســەربازیە ڕاســتەقینەكەمی دەزانــی، لــە خانووێكــی ئاســایی نیشــتەجێ كــردم و زەمانەتــی ســەلامەتی ژیانیشــی كــردم، وای كــرد بــۆ مــاوەی دوو هەفتــە بــە ئاســوودەیی بژیــم. ئێســتاش بۆتــە ســەربازو دەیــەوێ شــتێكی بــۆ بكــەم.

بەڕێوەبــەری گشــتی تەجنیــد ڕووی لەمــن كــرد وتــی: ئەگــەر دەفتــەری خدمــەت لەلایــە هــەر ئێســتا تەســریحت دەكــەم.

منیــش وتــم: گــەورەم دەفتــەر خدمــەم هەڵنەگرتــووە، لــە ماڵەوەیــە، ماڵیشــمان لــە هەولێــرە.

وتــی: كێشــە نییــە، هــەر ئەمــڕۆ بگەڕێــوە شــاری هەولێــرو بەیانــی دەفتەرخدمەكەتــم بــۆ بێنــە، لەبــەر خاتــری لیــوا بەكــر تەســریحت دەكــەم.

دوای ئــەوەی چایەمــان خــواردەوەو هــەردوو لیــوا هەندێــك بیرەوەریــی خۆیــان بۆیەكتــری گێڕایــەوە، هەســتاین، هەتــا بــەر دەرگا لەگــەڵ لیــوا بەكــر بــووم، دوایــی ئــەو ســواری مارسیدســەكەی بــوو، گەڕایــەوە وەزارەتــی بەرگــری، منیــش تاكســییێكم گــرت و گەڕامــەوە هۆتێــل نــزار. زۆر دوودڵ بــووم، لەبیــری خۆمــدا دەمــوت (تــا دەگەڕێمــەوە هەولێــر و جارێكــی تــر دەگەڕێمــەوە بەغــداد لەوانەیــە بەهــۆی غیاباتــەوە داخیلــی هــرووب بــم) بۆیــە بڕیــارم دا لەجیاتــی ماڵــەوە بگەڕێمــەوە ســەربازگە، پێنــج شــەممە دوای مەشــقكردن بگەڕێمــەوە هەولێــر، ئینجــا دەفتــەر خدمەكەمــی بــۆ ببــەم.

بەم شێوەیە گەڕامەوە شاری کەرکوک، کە ڕەئیس عورەفا شێرکۆ چاوی پێم کەوت، هەر لە دوورەوە بەدەنگی بەرز هاواری کرد وتی: دادو بێداد لەدەست تۆ ئەبو شوارب، نازانم کەی فێرە نیزام دەبیت و لە سەرپێچییەکانت ڕزگارم دەبێت. واپێدەچوو، ڕەئیس عورەفا شێرکۆ غیاباتی منی تۆمار نەکردبێت، بۆیە لە پرتە و بۆڵە بەولاوە هیچ کاردانەوەیەکی تری نەبوو.

تاکو ڕۆژی پێنجشەممە لەبنکەی مەشقی سەربازی مامەوەو دوایی لە دوای دەوام دابەزیم و گەڕامەوە ماڵی خۆمان لە شاری هەولێر. باوکم کە منی بینی، وەکو جارانی پێشوو، سەرزەنشتی کردم وتی: هیچ سەربازی وەکو تۆم نەبینیوە، هێندە جرت و فرت دەکەیت، وەختە گومانت لێبکەم کە سەربازیت.

منیش سوێندم بۆی خوارد، پێم وت: بەخوا ڕامنەکردووە، هەر ئێستا لە بنکەی مەشقی سەربازی گەڕاومەتەوە. واسیدەیەکیشم کردووە بەیەکجاری لە سەربازی تەسریح دەبم.

کە ئەمەم وت، جرتێکی گەورەی کێشا وتی: ترحێو، بۆ سەربازی یاری منداڵانە بە ئارەزووی خۆت ڕزگارت بێت.

منیش بەدرێژی چیرۆکەکەم بۆی گێڕایەوەو پێم وت: بەیانی جارێکی تر دەگەڕێمەوە بەغداد، دەفتەر خدمەکەم دەبەمە لای بەڕێوەبەری گشتی تەجنید و تەسریح دەبم.

ئەو ڕۆژە زۆر دڵخۆش بووم، پیاسەیەکی ناو بازاڕم کردو بەدەوری قەڵاتدا سووڕامەوە، دوایی بەناو دوکانەکانی شێخەڵڵا و پردی سەیداوە یاغر یاغر ڕۆیشتم تا گەیشتمەوە گەڕەکەکەی خۆمان. لەنزیک ماڵی خۆمان قارەمان قولی و قارەمان قشپلم بینی، سڵاوم لێکردن و یەکتریمان ماچکرد. لە ئەحواڵی زیاد

مەنـدۆم پرسـی، قارەمـان قولـی وتـی: نەتزانیـوە ئەویـش بۆتـە سـەربازو ڕەوانـەی سـەربازگەی ڕەشـید کـراوە لـە بەغـداد؟
وتـم: بەیانـی دەچمـە بەغـدادو لـەوێ سـەردانی دەکـەم. وتـی: بۆچـی دەچیتـە بەغـداد، خـۆ تـۆ لـە لـەوێ سـەرباز نیـت؟
وتـم: نەخێـر، بـەڵام ڕۆژی شـەممە دەچمـە بەغـداد بـۆ تەواوکردنـی معامەلـەی تەسـریح بوونـم.
قارەمـان قشـپل جرتێکـی کێشـا وتـی: هەمـووی چەنـد مانگێکـە تـۆ چوویتـە سـەربازی، دەبـێ سـێ سـاڵ عەرەبانەکـەت ڕابکێشـی، خـۆ یـاری منـداڵان نییـە.
بەهەرحـاڵ، ئـەم شـەوو ڕۆژەم لەگـەڵ خانەوادەکـەم و هاوڕێکانـم بەسـەربردو بەیانیـش زوو هێشـتان ڕۆژ هەڵنەهاتبـوو چوومـە گـەراج و بـە سـواری پاسـێکی بیسـت و یـەک نەفـەری بـەرەو شـاری بەغـداد بەڕێکەوتـم.
کـە گەیشـتینە جـێ، لەبـەردەم گەراجـی نەهـزە تاکسـیێکم ڕاگـرت، بـە نیـو دینـار منـی بـردە بـەردەم دایـەرەی تەجنیـدی گشـتی. چوومـە پرسـگە داوای بینینـی بەڕێوەبـەری گشـتیم کـرد. بەرپرسـی پرسـگەکە وتـی: تـۆ دەیناسـی؟
وتـم: بەڵـێ، لەسـەر داوای خـۆی هاتوومەتـە لای، پێـی بڵـێ هاوڕێکـەی لیـوا بەکـرە دەیـەوێ بتبینـێ.
بەرپرسـی پرسـگە تەلەفۆنەکـەی هەڵگـرت و قسـەی لەگـەڵ بەڕێوەبـەری گشـتی تەجنیـد کـرد. دوایـی تەلەفۆنەکـەی دانـا و باجێکـی دامـێ و پێـی وتـم: تـۆ ژوورەکـەی پێدەزانیـت؟ وتـم: بەڵـێ جارێکـی تـر بـۆلای چوومـە.
وتی: کەواتە پێویست ناکات کەست لەگەڵ بنێرم.
ئەوەبـوو چوومـە لای بەڕێوەبـەری نووسـینگەکەی و داوای دیـداری جەنابـی لیـوام کـرد. ئەویـش تەلەفۆنەکـەی هەڵگـرت و بـە لیـوای

وت (کەسێک هاتووەو دەیەوێ بتبینێ، دەڵێ پێشتر هاتوومەتە لای و دەیناسم).
دیاربوو جەنابی لیوا دوودڵ بوو لە ناسینم بەڵام ڕێگاشی دا کە بیبینم. کە چوومە ژوورەوە، چاوم بە ئەفسەرێکی سوورو سپی باڵابەرز کەوت، ئەو کەسە نەبوو کە پێشتر بینیبووم. سڵاوم لێیکرد، سڵاوەکەی لێوەرگرتمەوە وتی: خۆتم پێبناسێنە، لەوە ناچێ پێشتر یەکتریمان بینیبێت؟
لە خەفەتان هیچ قسەیەکم پێنەکرا. بەڕێوەبەری گشتی تەجنید هەستی پێکرد کە ڕەنگم تێکچووە، بۆیە لە پشتی مێزەکەی هاتە دەرەوەو دەستی خستە سەر شانم وتی: کوڕم دەزانم تۆ بۆلای بەڕێوەبەری گشتی پێشوو هاتووی، بۆیە بە بینینی من سەرت سوڕما.
وتم: ڕاستە، هەفتەی ڕابردوو لەگەڵ لیوا بەکر هاتینە ئێرە، کەسێکی تری لێبوو، داوای لێبووردنت لێدەکەم، ئاگاداری هیچ شتێک نیم.
وتی: کوڕم پێم بڵێ داواکاریت چییە تاکو بۆتی بکەم؟
وتم: هیچ داواکارییێکم نیە، تەنها ویستم سڵاوی لێبکەم. بەڵام دەکرێ بپرسم ئێستا ئەو لەکوێیە؟
وتی: بەداخەوە بە بڕیاری ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕش خانەنشین کراوە.
زۆرم پێناخۆش بوو، خانەنشینبوونی ئەو، بۆمن گورزێکی کوشندە بوو، ئەو تاکە ئومێدەش کە هەمبوو بۆ تەسریح بوونم لەدەستم چوو.
بەم شێوەیە بە خەفەتەوە گەڕامەوە گەراج و جارێکی تر گەڕامەوە شاری کەرکوک و چوومەوە بنکەی مەشق و ڕاهێنان بۆلای ڕەئیس عورەفا شێرکۆ. بەقەد جووێک لێی پاڕامەوە

هەتــا غیابــی ئــەو ڕۆژەی بــۆ ڕەشــکردمەوە.
لەگــەڵ چارەنــووس هیــچ ناکرێــت، ئەگــەر بێبەختیــم نەبــا، بۆچــی بەڕێوەبــەری گشــتی تەجنیــد لــەو کاتــە لــە پۆســتەکەی دوور دەخرایــەوە. ئــەو دەرفەتــە زێڕینــەم لەدەســت چــوو، لەبیــری خۆمــدا دەمــوت (لەوانەیــە جارێکــی تــر دەرفەتــی وەهــام بــۆ دووبــارە نەبێتــەوە).
بەهەرحــاڵ، بڕیــارم دا دان بەخۆمــدا بگــرم و پابەنــدی مەشــق و ڕاهێنــان بــم، پەیوەندیشــم لەگــەڵ ڕەئیــس عورەفــا شــێرکۆ زیاتــر خۆشــکەم.
زۆربــەی ســەربازەکان بەســەر ســەربازگەکاندا دابەشــکرابوون، چەنــد ســــەربازێکی کــــەم لــــەوێ مابووینــــەوە، بــــەم دواییــــەش ڕەئیــــس عورەفــــا وەکــــو هاوڕێــــی لێهاتبــــوو، زۆر مانــــدووی نەدەکردیــــن، زۆربــــەی کاتەکانــــی لەگەڵمــــان بــــە گێڕانــــەوەی نوکتــــەو قســــەی خــــۆش بەســــەردەبرد.
هێنــدەی پێنەچــوو، ڕۆژێــک لــە ســاحەی عــەرەزات وەســتابووم، نائیــب زابتــی قەڵــەم هاتــە لام، نووســراوێکی دامــێ و پێــی وتــم: ئەبــو خەلیــل ئەمــە فەرمانــی گواســتنەوەتە بــۆ نەخۆشــخانەی ســەربازی ســلێمانی. هــەر ئێســتا بــڕۆ کەلوپەلەکانــت کۆبکــەوەو پەیوەنــدی بــەو شــوێنەوە بکــە.
کــە نووســراوەکەم وەرگــرت، لــە خۆشــییان قاچەکانــم زەوییــان نەدەگــرت، زۆرم پێخــۆش بــوو کــە بــۆ شــارێکی کوردســتان گواســتراومەتەوە، تەنانــەت کارکردنیشــم لــە نەخۆشخانەی ســەربازی زۆر پێخۆشــبوو.
بــە خێرایــی خــۆم گەیانــدەوە هۆڵــی خەوتــن و کەلوپەلەکانــم خســتە نــاو جانتاکەمــەوە و چوومــە بــەردەم بابولنیــزام. هــەر لــە دوورەوە شــوفێری تاکســییێک بانگــی کــردم، وتــی: ئەبوخەلیــل

ئەگــەر دەچیتــە گــەراج لەگــەڵ مــن وەرە، ســەرەی منــە.
جانتاکــەم خســتە نــاو ســندووقی ســەیارەکە و خۆشــم لەپێشــەوە دانیشــتم، بــەرەو گەراجــی شــاری ســلێمانی بەڕێکەوتیــن.
تــا گەیشــتمە شــاری ســلێمانی نیــوەڕۆ داهــات، زۆر برســیم بــوو، بۆیــە لامدایــە چێشــتخانەیەک، دوو قــاپ برنــج و شــلەی فاســولیام داواکــرد، لەگــەڵ دوو نانــی گــەرم خــواردم. ئینجــا بەســواری تەکســییێک چوومــە نەخۆشــخانەی ســەربازی، نووســراوەکەم بــردە قەڵەمــی نەخۆشــخانە. دوای تۆزێــک چاوەڕوانــی، ئینزباتێــک هاتــە لام وتــی: ئەبوخەلیــل وەرە ژوورەوە ئامیــر تــۆی دەوێ.
کــە چوومــە ژوورەوە، ســڵاوی ســەربازیم لێکــرد، وتــم: گــەورەم فەرمانتــە؟
وتی: کوڕم تۆ خەڵکی کوێی؟
وتم: خەڵکی شاری هەولێرم.
وتــی: وەحدەیەکــی ســەربازیمان لەســەر ڕێــگای دووکان لــە گونــدی قلیاســان هەیــە، دەتنێرمــە ئــەوێ. بۆتــۆ زۆر بــاش دەبــێ، لەشــاری هەولێــر نزیــک دەبیتــەوەو شوێنەکەشــی زۆر خۆشــە و خەڵکــی ئــەو ناوچەیــەش کەســانی باشــن، ئاووهەوایەکــی زۆر ســاف و بێگەردیشــی هەیــە، لــەوێ زۆر مورتــاح دەبیــت.
ئەمــەی وت و نووســراوێکی دایــە دەســتم وتــی: ئەمــە فەرمانــی گواســتنەوەتە بــۆ وەحــدەی پزیشــکی قلیاســان.
بــەو شــێوەیە، هاتمــە دەرەوە، چوومــە گــەراج و لەوێشــەوە بــە قەمەرەییێــک بــە ڕێــگای کۆیــە و هەولێــر چوومــە ئــەوێ.
گونـدی قلیاسـان لـە شـاری سلێمانی زۆر دوور نەبـوو، کـە گەیشـتینە ئـەوێ، شـوفێرەکە ئوتومبێلەکـەی بـۆ ڕاگرتـم، بەدەسـت ئیشـارەتی بـۆ گوندێکـی بچکۆڵانـە کـرد، تەنهـا یـەک کیلۆمەتـر لەڕێگاکـەوە دووربــوو، وتــی: ئــەم گونــدەی دەیبینــی قلیاســانە و ئــەو وەحــدە

سـەربازیەش کـە لێـی نزیکـە، ئـەو شـوێنەیە کـە تـۆ مەبەسـتتە.
وەرزی زسـتان بـوو، لـە کۆتایـی سـاڵی ١٩٧٨ بوویـن، بـاران نـم نـم دەبـاری و ئـاوی بـاران بـە و دەشـت و کێوانـە جۆگەلەیـان بەسـتبوو، کـەش و هەوایەکـی سـارد بـوو. بـەدەم جۆگەلـەی ئاوەکـە بـەرەو بـارەگای وەحـدەی مەیـدان توبیەکـە هەڵکشـام.
کـە گەیشـتمە ئـەوێ، هەندێـک سـەربازی عـەرەب هاتنـە پێشـوازیم وتیـان: واپێدەچێـت تـۆش بـۆ ئێـرە گواسـترابیتەوە؟
وتم: بەڵێ.
وتیـان: ئێـرە شـوێنێکی زۆر خۆشـەو هەسـت بـە بێـزاری ناکەیـت، چونکـە ڕۆژانـە تەنهـا دوو کاتژمێـر مەشـق دەکەیـن. کاتەکانـی تـر هـەر کـەس و بـە ئیـش وکاری خـۆی خەریـک دەبێـت.
کـە گەیشـتینە جـێ، بـە عەریفـی قەڵەمـی وەحدەیـان وت: ئـەم سـەربازە بـۆ وەحدەکەمـان گواسـتراوەتەوە.
ئەویـش نووسـراوەکەی لێوەرگرتـم و بردیـە لای ئامیـرو هـەر بـە چاوترووکانێـک گەڕایـەوە لامـان وتـی: لەگـەڵ خۆتـان بیبـەن بـۆ کـۆگا بـا بەتانـی و بالیـف و پێداویسـتیەکانی تـر وەربگرێـت.
دواییـش بیبەنـە لای عەریـف فەسـیل و نـاوی لای ئـەو تۆمـار بکـەن.
قلیاسـان شـوێنێکی زۆر خۆشـبوو، ئاووهەوایەکـی سـازگارو سروشـتێکی دڵڕفێنـی هەبـوو، بەیانیـان دەنگـی قاسـپەی کـەو لەگـەڵ خـوڕەی ئـاو و شـنەی بـا تێکـەڵ بەیـەک دەبوون. هەرچەنـدە زۆربـەی سـەربازەکانی ئـەم وەحدەیـە بەڕەگـەز عـەرەب بـوون، بـەڵام کەسـی بـاش بـوون. ماوەیـەک لـەوێ مامـەوە، هیـچ هەسـتم بـە غەریبـی نەدەکـرد، بەیانیـان پێـش ئـەوەی خـۆر هەڵبێـت بـۆ مـاوەی دوو کاتژمێـر مەشـقیان پێدەکردیـن، دوای ئـەوە هەرکـەس دەچـووە سـەر ئیـش وکاری خـۆی. خوێنـدەوارەکان بـۆ قەڵەمـی

وەحــدە و چێشــتلێنەرەکانیش بــۆ چێشــتخانە و هەندێکیــش بــۆ کۆگا، یاریدەدەری پزیشـک و برینپێچەکانیـش لەگـەڵ بەردەسـتەکان دەچوونـە شـوێنی چارەسـەرکردنی نەخـۆش و دەرمانخانـە. ئەوانـی تریـش بەشـێکیان بـۆ ئیشـکردن و پاسـەوانی بەندیخانـە و دەوریـە دەڕۆیشــتن.

لــەو وەحدەیــە زۆر نەمامــەوەو جارێکــی تــر بــۆ وەحدەیەکــی پزیشــکی مەیدانــی لــە کارێزەوشــکە گواســترامەوە.

کارێزەوشـکە لـە دەرەوەی شـاری سـلێمانی بـوو، بـەڵام زۆریـش لـە شـارەکە دوور نەبوو، بۆیـە ئـەو سـەربازەی خەڵکـی شـار بـوو، یـان کەسـوکاری لـەوێ بـوو، دوای نانخواردنـی نیـوەڕۆ ڕێگایـان پێـدەدا بچێتــەوە لای خانەوادەکــەی. منیــش ئــەم هەلــەم قۆســتەوە، هــەر لەیەکــەم ڕۆژ وتــم ماڵــی مامــم لــەم شــارەیە، ئەوانیــش داوایــان لێکـردم پشـتگیرییێکی موختـاری گەڕەکەکەیـان بـۆ بێنـم.

هــەر ئــەو ڕۆژە ئامیــری وەحدەکەمــان وەرەقەیەکــی عــەدەم تەعــەڕوزی دامــێ وتــی: دوای نیــوەڕۆ دەتوانــی دابەزیــت، دەبــێ بــۆ بەیانــی پشــتگیری موختــارت پێبێــت، دەنــا هیچیتــر ڕێــگات پێنادەیــن دابەزیــت.

دوای نیــوەڕۆ، پــاش ئــەوەی نانــی نیــوەڕۆم لەگــەڵ ســەربازەکان خــوارد، چوومــە ســەر شــەقامەکە و لەگــەڵ پاســێکی نەفــەرات کــە لــە نێــوان کارێزەوشــکە و شــاری ســلێمانی ئیشــی دەکــرد، ڕۆیشــتم، ســەرەتا چوومــە مزگەوتــی کاک ئەحمــەدی شــێخ جلــە ســەربازیەکانم داکەنــدو جلــی مەدەنیــم لەنــاو جانتاکــەم دەرهێنــا و پۆشــیم.

مزگەوتەکـە مجێورێکـی پیرەمێـردی هەبـوو، زۆر دەسـتکورت دیـار بــوو، بۆیــە هەندێــک خورمــا و خواردنــی قوتــووم لــە جانتاکــەم دەرهێنــا و پێمــدا. مجێورەکــە زۆر کەیفــی هــات وتــی: کــوڕم تــا

مــن لێرەبــم، هیــچ شــەرم مەکــە و دڵ لــە دڵ مــەدە، هەرکاتێــک ویســتت لێــرە جلەکانــت بگــۆڕە، منیــش ســەربازیم کــردووەو لێــت تێدەگــەم کــە لــە ترســی ئینزباتــەکان دەتــەوێ خــۆت بگۆڕیــت نــەوەک ســزات بــدەن.
گەلێــک سوپاســگوزاری بــووم، دوای خۆگۆڕینــم چوومــە شــوێنی نووســینگەی موختــارەکان. هــەر لــەوێ خۆمکــرد بــە ژووری نووســینگەی موختــاری گەڕەکــی بەختیــاری، دوای ســڵاوکردن، بــە موختارەکــەم وت: مــن خەڵکــی شــاری هەولێــرم، لــە کارێزەوشــکە ســەربازم، ماڵــی مامــم لــە گەڕەکــی بەختیارییــە، هاتــووم پشــتگیریم بدەیتــێ تاکــو بیدەمــە ئامیــری وەحدەکەمــان بۆئــەوەی بتوانــم ڕۆژانــە دابــەزم.
موختارەکە وتی: ژمارەی خانووەکەیان دەزانی؟
وتم: نەخێر.
وتــی: کەواتــە لەگەڵــم وەرە بــە تەکســیێک دەچینــە ئــەوێ، دوای دڵنیابــوون لــە ماڵەکەیــان، پشــتگیریت دەکــەم.
ئیتــر ئەوەبــوو هەردووکمــان بــە ســواری تەکســیێک چووینــە گەڕەکــی بەختیــاری. لەڕێــگا بیــرم لەوەدەکــردەوە کــە چــۆن موختــار فریــو بــدەم و ئــەو پشــتگیریەی لــێ وەدەســت بێنــم.
کــە گەیشــتینە گەڕەکــی بەختیــاری، چووینــە بــەردەم ماڵــی خاڵــە عەبــدە. خاڵــە عەبــدە لــە شــارۆچکەی دەربەندیخــان دراوســێمان بــوو. دوو ژنــی هەبــوو، ژنــە گەورەکــەی نــاوی ئامەخــان بــوو، ماڵیــان لــە گەڕەکــی قەرەجــاوە بــوو لــە شــاری ســلێمانی، ژنــی دووەمیشــی نــاوی شەمســەخان بــوو، لــە شــارۆچکەی دەربەندیخــان لەگەڵــی دادەنیشــت. بــەڵام دوای مردنــی خاڵــە عەبــدە شەمســەخان بــە خــۆی و منداڵەکانــی دەگەڕێتــەوە شــاری ســلێمانی و لــە گەڕەکــی بەختیــاری نیشــتەجێ دەبێــت.

جـا کـە گەیشـتینە ماڵـی شەمسـەخان، بـە شـوفێری تەکسـییەکەم وت: ڕابگـرە تـا دەچـم ژمـارەی دەرگای ماڵـی مامـم بـۆ موختـار دەهێنـم.

کـە ئەمـەم وت، موختـار وتـی: هـەر ئەوەنـدە بـەس نییـە، دەبـێ خۆشـم لـە وە دڵنیابـم کـە ئـەوە ماڵـی مامتـە، ئینجـا پشـتگیرییەکەت بـۆ دەکـەم.

منیـش وتـم: تـۆش هەقـی خۆتـە و بەرپرسـیارێتی شـتێکی گەورەیـە، بەتایبەتـی پشـتگیری سـەربازێک لـەم ڕۆژەدا گاڵتەنییـە. بـەڵام تـۆ لەنـاو تەکسـییەکە چـاوەڕێ بکـە تاکـو خەبەریـان پێـدەدەم نـەوەک لـە بارودۆخێکـی نەشـیاوبن.

موختاریش وتی: باشە کوڕی خۆم، بەڵام زۆر دوامەکەوە.

ژمـارەی خانووەکـەم لـە پارچـە کاغەزێـک نووسـییەوە، ئینجـا زەنگـم لێـدا. گوڵیـزار کچـی شەمسـەخان هاتـە دەرەوە، کـە چـاوی بـە مـن کـەوت، پێشـوازییێکی گـەرم و گـوڕی لـێ کـردم وتـی: ئـەوە چۆنـە ڕێـگات کەوتۆتـە ئێـرە، ئێسـتا دایکـم چـاوی پێـت بکـەوێ، لـە خۆشـیان بـاڵ دەگرێـت.

منیـش وتـم: مـن ئێسـتا لـە کارێـزە وشـکە سـەربازم و لەگـەڵ موختـاری گەڕەکەکەمـان هاتـووم، دەیـەوێ لـە وە دڵنیـا بێـت کـە ئێـوە دەناسـم. مـن لای ئـەو وتومـە ئـەوە ماڵـی مامـمـە، تاکـو پشـتگیریم بـۆ بـکات، بـۆ ئـەوەی لـە وەحدەکـەم ڕێـگام پـێ بـدەن ڕۆژانـە دوای نیـوەڕۆ داببـەزم.

ئەویش وتی: ئەگەر دابەزیت لە کوێ دەخەویت؟

وتم: لە هۆتێل ژوورێکم گرتووە، لەوێ دا دەبەزم.

وتی: ئەی بۆ نەهاتیتە ماڵی ئێمە؟

وتـم: ئـەو هۆتێلـە لـە نـاو جەرگـەی بازاڕەکەیـە، پاسـەکانی کارێـزە وشـکە لـە نزیـک ئـەو لـە بـەردەم مزگەوتـی کاک ئەحمـەدی شـێخ

دەوەستن. بۆ من وا باشترە بەیانیان زوو بە بێ دواکەوتن دەچمە وەحدەکەمان.
کە موختار ئێمەی بەو شێوەیە بینی، بانگی کردم وتی: ئێستا دڵنیا بووم کە ئەوە ماڵی مامتە، ژمارەی سەر دەگایەکەم بۆ بێنە، پێویست ناکات لە ئوتومبێلەکە بێمە خوارەوە.
منیش پارچە کاغەزەکەم لە گیرفانم دەرهێنا و دامە دەستی و پێم وت: ئەمەش ژمارەی خانووەکەیانە.
لێی وەرگرتم وتی: با بگەڕێینەوە نووسینگەکەم ئەوسا پشتگیرییەکەت بۆ دەکەم.
بەم شێوەیە، لەگەڵ موختار گەڕاینەوە نووسینگەکەی و پشتگیرییەکەی بۆ کردم و مۆری خۆشی لێدا و دایە دەستم وتی: کوڕەکەم بمبوورە کە ئەزیەتمدایت، خۆت دەزانی ئیش وکاری ئێمە بەرپرسیارێتی زۆرەو حکومەتیش هەموو کات چاوی لەسەرمانە، ئەگەر سەرپێچییێکمان لێ ببینێت لەکارەکەمان دوورمان دەخاتەوە.
پشتگیرییەکەی موختارم خستە گیرفانم و چوومە هۆتێل دڵشاد.
ژوورێکی یەک قەرەوێڵەییم بە کرێی مانگانە بە سی دینار گرت.
لەخۆشییان وەخت بوو بفرم، لەبیری خۆم دەموت (لەمەودوا هەموو ڕۆژێک دوای نیوەڕۆ دەچمە سەرچنارو ئاوهەوایەکی بێگەرد هەڵدەمژم و چاویشم بە دووکەس دەکەوێ).
بەیانی زوو لەخەو هەستام، لە چایخانەکەی بەردەم هۆتێلەکە نان و ماستم بە چای گەرم خواردو دواییش بە پاسی کارێزەوشکە چوومە وەحدەکەمان. پێش ئەوەی بچمە ساحەی عەرەزات، پشتگیرییەکەم بردە قەڵەمی وەحدە.
دوای سەعات دە لە مەشق و ڕاهێنان گەڕاینەوە هۆڵەکانمان بۆ پشوودانێکی کورت، دواییش هەریەکەمان چووینە سەر ئیش وکاری خۆمان.

هێشــتان هیــچ شــوێنێکم بــۆ تەرخــان نەکرابــوو، هــەر ئــەو ڕۆژە ئامیــر بەدوایــدا نــاردم وتــی: کــوڕم مــادام تــۆ ناوەندیــت تــەواو کــردووە لــە قەڵەمــی وەحــدەت دادەنێــم، ئــەو پشتگیریەشــم بینــی کــە دابووتــە قەڵــەم، ڕەزامەندیــم بۆکردیــت کــە لەمــەودوا ڕۆژانــە دوای دەوامــی فەرمــی دابەزیــت، تەنیــا ئــەو ڕۆژانــە نەبێــت کــە نــۆرەی ئێشــکگریت دەبێــت.
ئامــری وەحدەکەمــان خەڵکــی شــاری موســڵ بــوو، کەســێکی زۆر ســادەو ســاکار بــوو. زوو زوو بەســەری دەکردینــەوەو گاڵتەوگەپــی لەگــەڵ دەکردیــن. زۆر حــەزی لــە بەخێوکردنــی باڵنــدە بــوو. منیــش ئــەوەم بــە هــەل قۆســتەوەو لای ســەربازەکانی وەحدەکەمــان وتــم: منیــش وەکــو ئامیــر حــەز لــە بەخێوکردنــی باڵنــدە دەکــەم و لەشــاری هەولێــر لــە ماڵــەوە باڵنــدەی جوانــم ڕاگرتــووە.
چەنــد ڕۆژێکــی نەبــرد، قســەکانم کەوتنــە بەرگوێــی ئامیــرو لــە دوای نــاردم وتــی: بیســتوومە تــۆش وەکــو مــن ئــارەزووی بەخێوکردنــی باڵنــدەت هەیــە؟
وتم: بەڵێ گەورەم، هەر لە منداڵیەوە خولیای باڵندەم.
وتی: کەوی باشت هەیە؟
وتم: نەخێر بەڵام ئەگەر ئارەزوو بکەیت، دەتوانم بۆت بێنم.
وتــی: نامــەوێ بــۆم بکڕیــت، چونکــە ئەوانــەی لەبــازاڕ دەیانفرۆشــن کــەوی بــاش نیــن.
وتــم: دەزانــم، ئەگــەر تــۆ ڕێــگام پێبدەیــت و چەنــد ڕۆژێــک ئیجــازەم پێبدەیــت، دەچمــە شــاخی قەرەچــووغ، ئــەم شــاخە بــە کــەوی بــاش نــاوی دەرکــردووە، لــەوێ جووتێــک کــەوی باشــت بــۆ ڕاو دەکــەم.
کــە ئەمــەم وت، ئامیــر بــە قســەکانم دڵخــۆش بــوو، چەکمەجەکــەی بەردەمــی ڕاکێشــا و نموزەجێکــی ئیجــازەی دەرهێنــا و پانــزە ڕۆژ

ئیجـازەی بـۆم نووسـی و دایـە دەسـتم و پێـی وتـم: وابزانـم پانـزە ڕۆژ باشـە بۆئـەوەی بتوانـی لـەو ماوەیـەدا جووتێـک کـەوم بـۆ ڕاو بکەیـت؟

وتـم: ڕاوکردنـی کـەو بەڕێکەوتـە، هەندێـک جـار زوو ڕاو دەکـرێ، جـاری واش هەیـە زۆر لـەو شـاخانە دەمێنینـەوە، لەدواییشـدا بەدەسـتی بەتـاڵ دەگەڕێینـەوە.

ئیجازەکـەم خسـتە گیرفانـم و چوومـە بابولنیـزام، لـەوێ هەندێـک لـە سـەربازەکانی وەحدەکەمـان کـە منیـان بینـی، وتیـان: هەمـوی چەنـد ڕۆژێکـە لـە ئیجـازە گەڕاویتـەوە، بـۆ کـوێ دەچـی؟

وتـم: دەچمـەوە هەولێـر، کـەو بـۆ ئامیـری وەحدەکەمـان ڕاو دەکـەم ئەوجـا دێمـەوە.

کـە گەڕامـەوە ماڵـەوە، ئەمجـارەش وەکـو جارانـی پێشـوو باوکـم هـەر لەبـەر دەرگاوە کـە منـی بینـی بـە دەنگێکـی بـەرز وتـی: نـاکات دیسـان لـە سـەربازی ڕاتکردبێـت؟

منیـش وتـم: ئامیرەکـەم دوو هەفتـە ئیجـازەی پێـداوم تاکـو جووتێـک کـەوی قەرەچووغـی بـۆ ڕاوبکـەم.

کـە وام وت، باوکـم چـاوی چـووە پشـتی سـەریەوەو بـە تووڕەیـی لێـم هاتـە پێشـەوەو تـا دەسـتی گـرت زللەیەکـی تونـدی لەبـن گوێـم دا و وتـی: هەتیـو تـۆ لەکەیـەوە فێـری ئـەم سـاختەچییاتە بوویـت، دەتـەوێ درۆ لەگـەڵ منیـش بکەیـت؟

وتم: بەخوا بە ڕاستیمە، درۆت لەگەڵ ناکەم.

ئیجازەکەم لە گیرفانم دەرهێنا و پیشانم دا.

باوکـم کـە ئیجازەکەمـی بینـی، تۆزێـک هێمـن بـۆوەو بـە پێکەنینـەوە وتـی: ئێسـتا بـاوەڕت پێدەکـەم کـە تـۆ ئیجـازەت وەرگرتـووە، بـەڵام تێـم بگەیەنـە لەکەیـەوە فێـری ڕاوکردنـی کـەو بوویـت؟

منیـش وتـم: ئـەوە هـەر قسـەیە، بەیانـی دەچمـە بـازاڕی قەیسـەری

و لـه چایخانـەی کەوبـازان جووتێـک کـەوی بـە دوو دینـار بۆدەکـرم، کـە گەڕامـەوە لەگـەڵ خـۆم بـۆی دەبـەم و پێـی دەڵێـم لـە چیـای قەرەچـووغ بـۆم ڕاو کـردووی.

باوکـم سـەری خـۆی لەقانـدو وتـی: هیـچ سـەرم لێـت دەرناچێـت، ماوەیـەک پێـش ئێسـتا بەپەلـە هاتیتـەوەو دەفتـەری خدمـەت بـرد وتـت لـە وەزارەتـی بەرگـری واسـیدەم کـردووە تەسـریح دەبـم، کەچـی وا دەرنەچـوو.

منیـش وتـم بەختـم نەبـوو، تـا گەڕامـەوە بەڕێوەبـەری گشـتی تەجنیـد لـە کارەکـەی لادرابـوو، بۆیـە ڕیسـەکەم لـێ بـۆوە خـوری و هیچـم بـۆ نەکـرا.

باوکـم ئەقڵـی قسـەکانی منـی نەگـرت، سـەری خـۆی لەقانـدو بەبـێ دەنگـی چـووە دەرەوە.

منیـش جانتاکـەم دانـا و چوومـە گەرماوەکـە دوشـێکم وەرگـرت و خـۆم گـۆڕی و چوومـە بـازاڕی قەیسـەری.

لەنـاو قەیسـەری چایخانەیەکـی لێبـوو، خاوەنەکـەی نـاوی محەمـەد چایەچـی بـوو، بـەڵام بـە چایخانـەی کەوبـازان ناوبانگـی دەرکردبـوو، چونکـە کەوبـازەکان و ئـەو کەسـانەی کـە خولیـای کـەون، ڕۆژانـە دەهاتنـە ئـەو چایخانەیـە و لـەوێ شـەڕیان بـە کەوەکانیـان دەکـردو گرەویـان لەسـەردەکردن. جـا کـەو هەبـوو، خاوەنەکـەی بـە هـەزار دینـاری نـەدەدا، کەچـی کاتێـک لـە شـەڕە کـەودا دەدۆڕا، بـە یـەک دینـار هەڕاجـی دەکـرد.

شـتێکی زۆر سـەیر بـوو، لـە خاوەنـی چایخانەکـەم پرسـی بۆچـی ئـەو کـەوە گرانبەهایانـە دوای دۆڕاندنیـان بـە یـەک دینـار دەیانفرۆشـن؟

وتـی: چونکـە جارێکـی تـر بەکەڵکـی شـەڕکردن نایەتـەوە، چـاوی لەبەرامبـەر کـەوەکان دەشـکێت، وەکـو تۆڵەیەکیـش خاوەنەکـەی لـەو بەسـتەزمانەی دەکاتـەوە.

داوای چایەکــی شــیرینم کــردو خــۆم خزانــدە نــاو خەڵکەکــەوە، ســەیری شــەڕە کەوەکــەم دەکــرد. تاکــو مــن چایەکــەم خــواردەوە، دوو لــەو کەوانــەی کــە شــەڕیان دەکــرد، دۆڕان، خاوەنەکانیشــیان بەیــەک دینــار هەڕاجیانکــردن.

دەســتم بــردەوە گیرفانــم و پێنــج دینــارم دەرهێنــا، جووتــە کەوەکــەم کــڕی، هــەر لەوێــش قەفەســێکی دوو ژووریــم کــڕی و هــەردوو کەوەکــەم خســتە نــاوی و بــەرەو ماڵــەوە گەڕامــەوە. قەفەزەکــەم بــە کــەوەوە لــە کونجێکــی ژوورەکــە دانــا، کاتێــک باوکــم هاتــە ژوورەوەو چــاوی پێکــەوت بــە سەرســوڕمانەوە وتــی: دیــارە کردتــە ڕاســتی؟

منیـش وتـم: ئـەی چـۆن، پێـم نەوتـی ئامێرەکەمـان بۆیـە ئیجـازەی داومەتـێ تاکـو جووتێـک کـەوی بـۆ ببەمـەوە.

باوکیشم وتی: ئەو کەوانە بۆچی ناخوێنن؟

وتــم: ئــەم جووتــە کــەوە لــە شــەڕە کــەودا دۆڕاون و ترســاون، بۆیــە تــا ماوەیــەک ناخوێنــن، تاکــو ترســیان لەبیــر دەچێتــەوە.

ئـەم دوو هەفتەیـەم زۆر بەخۆشـی لەگـەڵ خانەوادەکـەم بەسـەربرد، نەمزانــی ئــەو ماوەیــە چــۆن تەواوبــوو. دوایــی بەخــۆم و جووتــە کەوەکــەوە گەڕامــەوە وەحدەکەمــان و یەکســەر چوومــە لای ئامێرەکەمــان، دوای ســڵاوکردن، قەفەســەکەم لەبەردەمــی دانــا و پێــم وت: گــەورەم بەخــت یــاوەرم بــوو، دوو ڕۆژ پێــش تەواوبوونــی مــاوەی ئیجازەکــەم ئــەم جووتــە کــەوە بــە داوەکــەوە بــوون. هەرچەنــد ئــەو کەوانەشــم زۆر بــەدڵ نیــن، چونکــە ئــەو جــۆرە نەبــوون کــە لەدوایــان دەگــەڕام، بــەڵام پێــم باشــتربوو شــتێکت بــۆ بێنــم نــەوەک بەدەســتی بەتــاڵ بگەڕێمــەوە.

ئامێرەکەمــان زۆر کەیفــی هــات، بانگــی ســەربازە خزمەتکارەکــەی خــۆی کــرد پێــی وت: ئــەم جووتــە کــەوە لــە ژووری دانیشــتنەکەم

دابنــێ، زۆر ئــاگات لێیــان بێــت و جــوان بەخێویــان بکــە، ئەگــەر شــتێکیان لێبێــت بەتونــدی ســزات دەدەم.
ڕووی لــە منیــش کــردو پێــی وتــم: تــۆش ئامــۆژگاری ئــەو بکــە و تێــی بگەیەنــە کــە چــۆن بەخێویــان بــکات.
منیــش وتــم: دوایــی زانیارییەکانــی دەدەمــێ، بــەڵام شــتێک هەیــە حەزدەکــەم پێتــی بڵێــم.
وتی: ئەو شتە چییە؟
وتــم: لەبەرئــەوەی ئــەم کەوانــەم تــازە ڕاو کــردووە، بۆیــە لەترســان ناخوێنـــن پێویســـتییان بـــە کاتـــە، تاکـــو ئـــەو ترســـەیان لەبیـــر دەچێتــەوە. بۆیــە دەبــێ لــەو ماوەیــەدا دەرگای قەفەســەکەیان لــێ نەکرێتــەوە، ئەگینــا لــە شــەقەی بــاڵ دەدەن و دەفــڕن.
کــە ئەمــەم وت، ئامیــر ڕووی لــە ســەربازە خزمەتکارەکــەی کــردو پێــی وت: گوێــت لــێ بــوو چــی وت؟ ئــەم کەوانــە بفــڕن لەجیاتــی ئــەوان دەتخەمــە زیندانــەوە.
دوای چەنــد ڕۆژێــک عەریــف فەســیڵەکەمان پێــی وتــم: خــوا بتگــرێ بــۆ ئــەو چاکەیــەی کــە تــۆ لەگــەڵ ئامیــرت کــردووە!!
منیش وتم: بۆچی چی بووە؟
وتـــی: نەتزانیـــوە جووتـــە کەوەکـــەی ئامیـــر لەدەســـتی ســـەربازە خزمەتکارەکـــەی فڕیـــوە، ئامیریـــش ئـــەوی گرتـــووە؟
وتم: ئەو بەستەزمانە گوناهی چییە؟
وتـــی: لەســـەر قســـەی تـــۆ، کاتێـــک گوێـــی لـــە خوێندنـــی قاســـپەی کــەو دەبــێ، دەرگای قەفەســەکەیان بــۆ دەکاتــەوە، کەوەکانیــش لــە شــەقەی بــاڵ دەدەن و دەفــڕن.
منیش وتم: مادام خوێندوویانە چۆن فڕیون؟
وتــی: ئــەو ســەربازە گوێــی لــە قاســپەی کەوەکانــی ڕادیــۆی کــوردی بــووەو هــەر وای زانیــوە کەوەکانــی ئامیــر دەخوێنــن. بەســتەزمانەی

بەهەڵەداچــووە، دەرگای قەفەســـەکەی لێکردوونەتـــەوە، ئەوانیـــش پوختــە فڕیــون.
کـە ئەمـەم گـوێ لێبـوو، زۆر خەفەتـم بـۆی خـوارد، لـە گرتووخانـە چوومـــە لای، لـــە ژوورەوە دوو ســـەربازی تریشـــی لەگـــەڵ بـــوو، ئـــەوان لەســـەر غیابـــات ســـزا درابـــوون، ســـەربازە خزماتکارەکـــەی ئامیریــش لەبــەر فڕینــی کــەوەکان گیرابــوو.
کـە چـاوی بەمـن کـەوت، دەسـتی بـە جوێندانکـرد، گەلێـک جوێنـی پێـدام و دوعـای خراپـی لێکـردم وتـی: خـوا بتگـرێ لەگـەڵ خـۆت و ئـەم بەڵایـە کـە بەسـەرتهێنام.
منیـش بەپێکەنینـەوە پێـم وت: مـن چـی بکـەم، تـۆ بـێ مێشـکی، بۆچـی خوێندنـی کەوەکانـی ڕادیـۆی کـوردی و خوێندنـی ڕاسـتەقینە لـە یەکتـری جیـا ناکەیتـەوە.
وتـی: بەدبەختـی مـن نەبـێ بۆچـی لـەو کاتـەدا پەخشـی ڕادیۆکـە لەسـەر ئێزگـەی کـوردی بەغـداد بـوو؟!
بـۆ دڵدانــەوەی پێمــوت: خەمــت نەبــێ هــەر ئێســتا دەچمــە لای ئامیـر و بەڵێنـی هێنانـی جووتـە کەوێکـی تـری پێـدەدەم و داواشـی لێدەکـەم کـە بتبەخشـێت و ئـازادت بـکات.
وتـــی: ئـــەو چاکەیـــەم لەگـــەڵ مەکـــە، بـــا هـــەر بگیرێـــم باشـــترە لـــەوەی جووتێـــک کـــەوی تـــری بـــۆ بێنیـــت و بەربدرێـــم. ئەمجـــارە ئـــەوان لەدەســـتم شـــتێکیان لێبێـــت دەمکوژێـــت.
وتـــم: مەترســـە ئەمجـــارە جووتـــە کەوێکـــی وای بـــۆ دێنـــم، ئەگـــەر دەرگای قەفەسەکەشـــیان بۆبکەیتـــەوە نەفـــڕن.
بـــەم شـــێوەیە، چوومـــە لای ئامیرەکەمـــان و پێمـــوت: گـــەورەم خەتـــای ئـــەو ســـەربازە خزمەتـــکارەی تیانەبـــوو، ئـــەو بـــە خوێندنـــی کەوەکانـــی ئێزگـــەی کـــوردی هەڵخەڵەتـــاوەو لێـــی تێکچـــووە، بۆیـــە داوات لێدەکـــەم ئەمجـــارە بیبەخشـــیت. منیـــش بەڵێنـــت پێـــدەدەم

ئەگـەر بچمـەوە هەولێـر جووتـە کەوێکـی زۆر باشـترت بـۆ دێنـم.
کـە ئەمـەم وت ئامیرەکەمـان زۆر دڵـی خـۆش بـوو، بانگـی ئینزباتەکـەی بـەردەرگای کـردو پێـی وت: هـەر ئێسـتا بـڕۆ ئـەو سـەربازە خزمەتـکارە لـە گرتووخانـە دەربێنـە.
لـەو ڕۆژەوە سـەربازەکانی وەحدەکەمـان بـە (ئەبـو قەبـەچ) بانگیـان دەکـردم. خزمەتـکاری ئامیریـش کـە منـی دەبینـی دەیـوت: چـی بـۆ ئامیـر دەهێنـی بیهێنـە، تەنهـا کـەوی بـۆ مەهێنـە، ئەمجـارە بەقسـەی تـۆ بەریـدام، جارێکـی تـر تـۆش لەگـەڵ مـن دەخاتـە زیندانـەوە.

بوومه خۆشنووس و نیگارکێشی وەحدەکەمان

دوای ماوەیەک، بەرگوێم کەوت کە زابتی تەوجیهی سیاسی وەحدەکەمان حەزی لە هونەرەو چەند وێنەیەکی هونەرمەندە شێوەکارە جیهانییەکانی لە ژوورەکەی هەڵواسیوە.

ئەمە بۆمن باش بوو، چونکە منیش هونەرمەندی شێوەکار بووم، لە هەمان کاتیشدا قوتابی پۆلی یەکەمی پەیمانگای هونەرە جوانەکان خوێندنی ئێواران بووم لە شاری بەغداد.

بۆیە ئەم هەلەم قۆستەوەو بە بەرگوێی سەربازەکانم خست کە نیگارکێشم و بەشداری پیشانگای هونەریم کردووەو دەیان خەڵاتیشم وەرگرتووەو قوتابیشم لە پەیمانگەی هونەرە جوانەکانی بەغداد.

دوای ئەوەی ئەم دەنگۆیە لەناو وەحدەکەمان بڵاو بۆوەو گەیشتە بەرگوێی ئەفسەرەکان، نیوەڕۆیەک مولازم غەنی عەبدولنەبی کازم کە ئەفسەری تەوجیهی سیاسی وەحدەکەمان بوو، داوای لێکردم هەندێک تابلۆی هونەری بۆبکەم. منیش داوام لێیکرد کە ڕێگام پێبدات بچمە شاری سلێمانی، بۆیاخ و کەرەستەو پێداویستییەکانی وێنەکردنی بۆبکڕم.

پسووڵەیەکی ڕێگاپێدانی بۆ پڕکردمەوە وتی: هەر ئێستا دابەزەو کەرەستەکان بکڕە، تاکو تۆش دێیتەوە شوێنێکت بۆ ئامادەدەکەم لەمەودوا تەنها وێنەمان بۆ بکێشە.

ئەو ڕۆژە لە ڕۆژانی تر زووتر دابەزیم، چوومە ناو شار، گشت پێداویستییەکانم کڕی، دوایی گەڕامەوە هۆتێل، دوشێکم وەرگرت، دوایی تاکو ئێوارە لێی خەوتم.

ئێوارە کە لەخەو هەستامەوە، خۆم گۆڕی و چوومە چایخانەی

شـــەعب، دوو نانـــی گەرمـــم بـــە ســـەرتووی گامێـــش خـــوارد، دوو چـای شیرینیشـم لەسـەری فـڕ کـرد. دوایـی چومـە سـینەما دڵشـاد و سـەیری فلیمـی (شـامی کابـوور لـە پاریـس)م کـرد. کاتێـک لـە سـینەما هاتمـە دەرەوە، ئاسـمان تاریـک ببـوو. گەڕامـەوە هوتێـل و تاکـو بەیانـی لەسـەر قەرەوێڵەکـە لێـی خەوتـم.

ئـەم وێنەکێشـانە زۆر بەکەڵکـم هـات، تەنانـەت وای لێهـات، ئامیـری لیـــواو قائیـــد فرقـــەش لەدوایـــان دەنـــاردم و داوای دروســـتکردنی تابلـــۆو نەخشـــاندنی دار و دیوارەکانـــی ســـەربازگەیان لێدەکـــردم، وەک هومنەرمەنـدی سـەربازگەکەمان ناوبانگـم لەگشـت وەحدەکانـی دەوروپشـــتمان پەیداکـــرد.

لـــەو ڕۆژەوە ئەفســـەرەکان مامەڵەیەکـــی زۆر جیاوازیـــان لەگـــەڵ دەکـــردم، دەوامـــم بکردبـــا یـــان نەمکردبـــا، لێپرســـینەوەیان لەگـــەڵ نەدەکـــردم و هەرکاتێکیـــش ئـــارەزووم بکردبـــا بـــۆ شـــار دادەبەزیـــم یـــان دەچومـــەوە هەولێـــر بـــۆ ســـەردانی خانەوادەکـــەم.

ئامیرەکەمـــان و ئەفســـەرەکانی وەحدەکەمـــان لەخوایـــان دەویســـت داوای ئیجازەیـــان لێبکـــەم، چونکـــە ژوورەکانـــی هەموویانـــم بـــە تابلـــۆی ڕەنگاوڕەنـــگ و دیمەنـــی سروشـــتی ڕازاندبـــۆوە. تەنانـــەت ســـەربازەکانیش منیـــان بـــۆ واســـیدەی خۆیـــان بەکاردەهێنـــا و زۆرجـــاران هانایـــان دەهێنـــا بـــەر مـــن، تاکـــو لـــەلای ئامیـــر پشـــتگیرییان بکـــەم.

لـە قەڵەمـی وەحـدە نائیـب زابتێکـی زۆر تـووڕەو توندمـان هەبـوو، خەڵکـــی شـــاری ناســـریە بـــوو، نـــاوی موتەشـــەر زیـــاب ســـاڵح بـوو، کـەس لێـی ڕازی نەبـوو، تەنانـەت لـەو ڕۆژەوەی کـە زانـی ئامیرەکەمـــان ڕێـــزم دەگرێـــت و داواکارییەکانـــم جێبەجـــێ دەکات، کەوتـــە دژایەتیکردنـــم و شـــەڕی دەروونـــی لەگـــەڵ دەکـــردم.

ئـەو کاتـەی کـە لـە بێـکاری خەیاڵـم بـۆ شـوێنێکی دوور دەڕۆیشـت، دەیـوت: (تعـال شـیل الطابعـة).
منیـش خەیاڵەکـەم دەپچـڕاو ئامێـری چاپەکـەم هەڵدەگـرت و لـەو شـوێنەم دادەنـا کـە ئـەو دەیویسـت.
دوای تۆزێکـی تـر کـە دەیزانـی دووبـارە خەیـاڵ منـی بردۆتـەوە، پێـی دەوتـم: (تعـال رجـع الطابعـە الـی مکانهـا). دەبـوو ئامێـری چاپکردنەکـە بگەڕێنمـەوە شـوێنی جـاران. بـەم شـێوەیە ڕۆژانـە دەیـان جـار ئـەو بەزمـەی پێدەکـردم.
ڕۆژێـک سـەربازەکانی قەڵەمـی وەحدەکەمـان پێیانوتـم: هەمومـان دەچینـە لای ئامیـر، داوای لێدەکەیـن نائیـب زابـت موتەشـەرمان لەکـۆڵ بکاتـەوە، بـۆ شـوێنێکی تـر بیگوێزێتـەوە.
بیرۆکەکـەم پـێ چـاک بـوو، منیـش لەگەڵیـان چوومـە لای ئامیـر.
سـەرەتا عەریـف سـاڵح ڕووی لـە ئامیـر کـردو پێـی وت: گـەورەم نائیـب زابـت موتەشـەر بێـزاری کردوویـن، لەگـەڵ کەسـمان بـاش نییـە، دژایەتـی هەمومـان دەکات، بۆیـە هاتوویـن داوای گواستنەوەی دەکەیـن.
ئامیـر زۆر تووڕەبـوو، دارەکـەی دەسـتی بـە هەمـوو هێـزی لـە عەریـف سـاڵح گـرت و زۆر جوێنـی پیسیشـی پێـدا، وتـی: تـۆ درۆ دەکەیـت، ئـەو سـەربازانەت بـەزۆری هێنـاوە، کەسـیان گلەییـان لـەو نییـە.
دەری کـردە دەرەوە و ڕووی لـە سـەربازێکی تـر کـردو پێـی وت: تـۆ چـی دەڵێـی؟
ئەویـش وتـی: گـەورەم عەریـف سـاڵح ڕاسـت دەکات، ئێمـە هەمومـان گلەییمـان لێـی هەیـە، هاتوویـن داوای گۆڕینـی دەکەیـن.
ئامیـر هێنـدەی تـر تووڕەبـوو، ئەوجارەیـان لەپشـت مێزەکـەی هاتـە

دەرەوەو سەربازەکەی دایە بەر شەق و پێلەقە، پێی وت: سەگی سەگباب تۆ کلکی عەریف ساڵحی بۆیە وادەڵێی دەنا ئەو نائیب زابتێکی باشە، تاکو ئێستا هیچ کەس گلەیی لێنەبووە.
ئەویشی دەرکردە دەرەوەو ڕووی لەمن کرد وتی: ئەی تۆ چی دەڵێی ئەبوشوارب؟
لەبیری خۆمدا وتم (ئەگەر هەمان قسەی ئەوان بکەم، منیش دەداتە بەر شەق و پەیوەندیی نێوانیشمان تێکدەچێت) بۆیە بڕیارم دا قسەی خۆم بگۆڕم، بۆیە وتم: گەورەم تۆ ڕاست دەکەی، من هیچ گلەییم لە نائیب زابت موتەشەر نییە و عەریف ساڵح پێی نەوتبووم کە بۆ شکایەتکردن ئێمەی هێناوەتە لای تۆ، دەنا لەگەڵیان نەدەهاتم.
کەوام وت، ئامیر زۆر کەیفی هات، دەستی خستە سەر شانم و وتی: بارک اللە.
کە گەڕاینەوە قەڵەم، عەریف ساڵح هەر پرتەو بۆڵەی بوو، لەبەرخۆیەوە جوێنی بە ئامیر دەدا. منیش لە قاقای پێکەنینم دا. عەریف ساڵح زۆر توڕەبوو وتی: تۆ پەیوەندیت لەگەڵ ئامیرو زابتەکان خۆشە و چیت بوێ بۆتی دەکەن، بۆیە بەلاتەوە گرینگ نییە نائیب زابت موتەشەر لێرە بمێنێتەوە یان نا.
منیش وتم: دەزانم نائیب زابت موتەشەر سەگ و سەگبابە، لەئێوەش زیاتر شەڕی دەروونی لەگەڵ من دەکات و ڕۆژێ دەیان جار خەیاڵم دەپچڕێنێ و ئامێری چاپەکەم پێ دەهێنێت و دەبا. بەڵام ئەوە کەی کێشەیە، ئێمە لەوە ڕاهاتووین، هەمووشمان دەزانین کە ئامیر ئەو بەئێمە ناگۆڕێتەوە. هێندەی تریش خراپ بێت، هەر پشتگیری ئەو دەکات، بۆیە پێویست ناکات هیچیتر خۆتانی پێوە خەریک بکەن.

نائیــب زابــت موتەشــەر پیاوێکــی کاســەلێس و بەرتیلخــۆر بــوو، هەرجارێـک دابەزیبـام، داوای کولیچـەو پاقـلاوەی لـێ دەکـردم، پێـی دەوتـم: تـۆ وەکـو ئێمـە نیـت لـە ماڵـی مامـت لێـت پاڵداوەتـەوەو هەرچیـت بـوێ بـۆت دەکـەن. بـەڵام ئێمـە چاومـان دەردەچـێ بـۆ هەندێـک کولیچـەو پاقـلاوەو شـیرینەمەنی دەسـکردی خۆمانـە.

هەرچەنــد پێــم دەوت: حانوتــی وەحدەکەمــان شــیرینەمەنی و هەمووشــتێکی تیایــە، بۆچــی لــەوێ نایکــڕی؟

ئــەو پاسـاوی دەهێنایـەوەو دەیـوت: شـیرینیەکانی حانـوت وەکـو شـیرینیەکانی ماڵــەوە خـۆش نیـن.

هەرچەنـدە منیـش هـەر لـە دوکانـی شـیرینەمەنی فرۆشـەکان بـۆم دەکـڕی و بەنـاوی ماڵـی مامـم بـۆم دەبـرد. ئـەو هەسـتی بـەوە دەکـرد کـە لـە بـازاڕ بـۆی دەکـڕم، بـەڵام خـۆی لـە گێلـی دەدا، هەفتـەی جارێـک داوای لێدەکـردم، تـا وای لێهـات بێـزاری کـردم و لــە ڕقــان زۆرجــار لــە وەحدەکەمــان دەمامــەوەو دانەدەبەزیــم، چونکــە پارەکــەم بەشــی خەرجــی خــۆم و کرێــی هۆتێــل و داواکارییــە زۆرەکانــی نائیــب زابتــی نەدەکــرد.

لـە نیـوەی سـاڵ نزیـک بووینـەوە، کاتـی ئەزموونەکانـی پەیمانگـەی هونـەرە جوانـەکان بـوو، چوومـە لای مـولازم غەنـی پێـم وت: گـەورەم هاتــووم داوای ئیجــازەت لێدەکــەم. دەمــەوێ بچمــە شــاری بەغــداد بـۆ بەشـداریکردنی ئەزموونەکانـی پەیمانگـەی هونـەرە جوانـەکان.

کـە ئەمـەم وت، مـولازم غەنـی زۆر کەیفـی هـات، لەمـن زیاتـر پێـی خـۆش بـوو، وتـی: زۆرچاکـە نووسـراوێکمان لـە کۆگاکانـی ئەبوغرێـب بـۆ هاتــووە بـۆ وەرگرتنـی چـەک و تەقەمەنـی بـۆ وەحدەکەمـان، بەیەکـەوە دەچیـن و لەجیاتـی ئیجـازە بـۆت دەکەمـە مەئمورییـە، بــەڵام منیــش داوایەکـم لێـت هەیـە؟

وتم: فەرمانتە گەورەم.
وتـــی: ڕۆژێـــک لەگـــەڵ خـــۆت بمبـــە پەیمانـــگا و بـــە کچەکانـــی پۆلەکەتـــم بناســـێنە.
وتـم: باشـە گـەورەم، بەیەکـەوە دەچینـە پەیمانـگا و بـە قوتابیـەکان دەڵێـم ئـەوە ئەفسـەری منـە لـە وەحـدەی مەیدانـی پزیشـکی.
بـــەم شـــێوەیە ڕێککەوتیـــن کـــە هەریەکەمـــان بەتەنیـــا بچینـــە بەغـداد، کـە گەیشـتینە ئـەوێ، بـۆ ڕۆژی دوایـی پێـش کاتژمێـر دەی ســەرلە بەیانــی لەبــەردەم وێســتگەی شــەمەندەفەر یەکتــری ببینیـن و ئەوسـا بەیەکـەوە بچینـە ئەبوغرێـب بـۆ وەرگرتنـی چـەک و تەقەمەنییـــەکان.
سـەبارەت بـە پلانـی گەشـتەکەمان پێـی وتـم: تەنهـا ڕۆژی یەکـەم و ڕۆژی گەڕانەوەمـان ئیشـم پێتـە.
منیش وتم: چۆن گەورەم؟
وتـی: ڕۆژی یەکـەم بەیەکـەوە دەچینـە ئەبوغرێـب و نووسـراوەکەی خۆمانیـان دەدەینـێ و مامەڵـەی وەرگرتنـی چـەک و تەقەمەنییـەکان جێبەجـێ دەکەیـن، ئینجـا تـا تـۆ ئەزموونەکانـت لـە پەیمانـگا تـــەواو دەکەیـــت، مـــن لـــە ماڵـــەوە دەمێنمـــەوەو تـــۆش ئیـــش وکارەکانـی خـۆت لـەو ماوەیـە تەواوبکـە، دوایـی تەلەفۆنـم بۆبکـە، جارێکـــی تـــر لەبـــەردەم وێســـتگەی شـــەمەندەفەرەکە یەکتـــری دەبینینـــەوە و بەیەکـــەوە دەچینـــەوە ئەبوغرێـــب بـــۆ وەرگرتنـــی چـــەک و تەقەمەنییـــەکان.
بـەم شـێوەیە، هـەر ئـەو ڕۆژە بـە جـل وبەرگـی سـەربازیەوە بـەرەو شـاری بەغـداد بەڕێکەوتـم و دوای نیـوەڕۆ گەیشـتمە جـێ، لـە هۆتێلـی ئەحمـەد لـە مەیـدان دابەزیـم.
بەیانـی پێـش سـەعات هەشـت دابەزیـم، لـە چێشـتخانەی جمهـوری

نیسـکێنەم خـواردو دوو چـای شیرینیشـم لەسـەری کـرد، دواییـش چوومـە سـاحەی مەیـدان تاکـو بـە پاسـی گشـتی بچمـە مەنسـوور بـۆ بـەردەم وێسـتگەی شـەمەندەفەر بـۆ بینینـی مـولازم غەنـی.

کـە گەیشـتمە سـاحەی مەیـدان، هـەر لـە دوورەوە ئینزباتێکـی سـەربازی بانگـی کـردم و منـی خسـتە نـاو زیلێکـی سـەربازیەوە. سـەرەتا وامزانـی ئـەوان خۆیـان دەمانبـەن بـۆ ئـەو شـوێنەی دەمانـەوێ. بـەڵام کاتێـک بینیـم هـەر سـەرباز دەهێنـن و دەیانخەنـە نـاو زیلەکـە و کاتیـش زۆر درەنـگ بـوو، ویسـتم بێمـە خـوارەوە، یەکێـک لـە ئینزباتـەکان خـۆی لـێ تـوورە کـردم و هەندێـک جوێنیشـی پێـدام.

ڕووم لـە یەکێـک لـە سـەربازە گیـراوەکان کـردو پێـم وت: مـن بـە مەئموریـە هاتوومـە، مەوعیـدم لەگـەڵ زابتەکەمـان هەیـە. بۆچـی ئەوانـە لێناگەڕێـن مـن بۆخـۆم بچـم هەتـا دوانەکـەوم؟

سـەربازەکە لـە قاقـای پێکەنینـی دا و بـە گاڵتـەوە وتـی: شـتی وا چـۆن دەبـێ، ئـەوان خۆمـان دەمانبـەن.

ئەقڵـم قسـەکانی ئـەو سـەربازەی نەگـرت، بۆیـە بـە سـەربازێکی تـرم وت: بەڕاسـتی پێـم بڵێـن، ئەوانـە بۆچـی ئێمەیـان خسـتۆتە نـاو ئـەم زیلـەوە؟

سـەربازەکە وتـی: بزانـە چ سـەرنجێکیان لەسـەرت هەیـە، بۆیـە تۆیـان گرتـووە. تۆزێکـی تـر کـە زیلەکـە پڕبـوو ئەوجـا دەمانبـەن بـۆ ئینزباتخانـەی حارسـیە و لـەوێ دەمانگـرن.

هەتـا نزیکـی نیـوەڕۆ ئێمەیـان لەنـاو زیلەکـە دەستبەسـەر کـرد، کـە زیلەکـە پـڕ بـوو، ئینجـا ئەفسـەرێک لـە پێشـەوەی زیلەکـە سـوار بـوو، دوو ئینزباتیـش لـە دواوەی زیلەکـە لەگـەڵ ئێمـە سـواربوون و ئێمەیـان بـردە ئینزباتخانـەی حارسـیە.

دوای ئـەوەی ئێمەیـان ڕیـز کـرد، ئەفسـەرێکی ئینزبـات هاتـە لامـان و یـەک بەیـەک لێمـان وردبـۆوە، نـاو و سـەرپێچییەکانی هـەر یەکێکـی لـە ئێمـە بەجیـا نووسـییەوە. دوای ئەویـش ئەفسـەرێکی تـر هـات وتـی: کـێ لەئێـوە نموزەجـی ئیجـازە یـان نووسـراوی مەئموریـەی هەڵگرتـووە، بێتـە دەرەوە، ئەوانـی تـر لەشـوێنی خۆیـان بمێننـەوە. مـن و چەنـد سـەربازێک کـە نموزەجـی ئیجـازە و نووسـراوی مەئموریەمـان پـێ بـوو، هاتینـە دەرەوە، بەیەکـەوە ڕاوەسـتاین.

ئەفسـەرەکە بانگـی ئینزباتێکـی کـرد وتـی: ئـەو سـەربازانەی کـە هیچیـان پـێ نییـە، بیانخـە گرتووخانـەوە تـا مـاوەی سزاکەیان تـەواو دەکـەن. دوای ئـەوە هاتـە لای ئێمـە و نموزەجـی ئیجـازەو نووسـراوی مەئموریەکـەی لـە ئێمـە وەرگـرت و ناونیشـانی وەحدەکەمانـی لەنـاو دەفتەرێـک تۆمـار کـردو پێـی وتیـن: ئێـوە ئـازادن، دەتوانـن بـڕۆن، بەنووسـراوێک ئـاگاداری وەحدەکانتـان دەکەینـەوە بـۆ ئـەو سـەرپێچیانەی کـە کردووتانـە، لـەوێ سـزای خۆتـان وەردەگـرن.

بـەم شـێوەیە مـن و مـولازم غەنـی لەیەکتـری دابڕایـن و نەمانتوانـی یەکتـری ببینیـن. منیـش بەپەلـە خـۆم گەیانـدەوە هۆتێـل ئەحمـەدو جلـە سـەربازیەکانم داکەنـدو جلـی مەدەنیـم لەبەرکـرد، دوای نانخواردنـی نیـوەڕۆ، چوومـە پەیمانـگا و بەشـداری ئەزموونەکانـی نیـوەی سـاڵم کـرد.

دوو هەفتـە لـە شـاری بەغـداد مامـەوەو تاقیکردنـەوەی نیـوەی سـاڵم ئەنجامـدا. هـەر لـەو ماوەیەشـدا چومـە سـەربازگەی ڕەشـید، چـاوم بـە زیـاد مەنـدۆی هاوڕێـم کـەوت، بەیەکـەوە سـەردانی سـابیر ڕەشـیدو عەبدولباسـیت فەرهـادی و ئـازاد خۆشـناومان کـرد. ئـەوان لـە نزیـک پەیکەرەکـەی مەعـروف ڕەسـافی لـە خانووێکـی کـۆن ژوورێکیـان گرتبـوو.

ساتێکی خۆشمان بەیەکەوە بەسەربرد، دوایی من و زیاد مەندۆ بەجێمانهێشتن. زیاد مەندۆ گەڕاوە وەحدەکەی خۆی، منیش گەڕامەوە هۆتێل ئەحمەد.
پاش ئەوەی ئەزموونەکانم تەواوبوون، گەڕامەوە شاری سلێمانی، چوومەوە وەحدەکەم. کە گەیشتمە جێ، مولازم غەنی کە منی بینی، هەر لە دوورەوە بانگی کردم و پێی وتم: تۆ خیانەتت کردووە، لیژنەی لێکۆڵینەوەمان بۆت پێکهێناوە.
منیش وتم: گەورەم چۆن خیانەت دەکەم، پێویستە سەرەتا گوێم لێبگرن بزانن بۆچی یەکتریمان نەبینی.
وتی: تۆ ئاگاداری چەتەکانی شاخت کردۆتەوە کە بێنە سەر ڕێگامان و چەک و تەقەمەنییەکانمان لێ بستێنن.
منیش چیرۆکەکەم لە سەرەتاوە تا کۆتایی بۆی گێڕایەوەو پێموت: ناونیشانی ماڵی ئێوەم پێنەدەزانی دەنا هەر ئەو ڕۆژە دەهاتمە لات و ئاگادارم دەکردیتەوە. ئەگەر بڕواش ناکەیت، ئارام بگرە، دوای چەند ڕۆژێکی تر نووسراوی ئینزیباتخانەی حارسیەتان دەگاتە دەست و بەچاوی خۆتان گشت ڕاستیەکان دەبینن.
کە ئەمەم وت، لە قاقای پێکەنینی دا وتی: مەترسێ، گاڵتەت لەگەڵ دەکەم، من باوەڕی تەواوم بەتۆ هەیە.
دوای چەند ڕۆژێک نووسراوەکە گەیشت، تیایدا ماوەی یەک مانگ سزای گرتنیان بۆم بڕیبۆوە.
نائیب زابت موتەشەر کە نووسراوەکەی پیشاندام بە پێکەنینەوە وتی: ئەبو قەبەچ ئەمجارە نە کەو وەنە تابلۆی هونەری دادی بۆت نابێت، ئامیر ئەم نووسراوە ببینێ ناتوانێ هیچت بۆبکات، یەک مانگ فڕێت دەداتە ژوورەوە.

عەریـف سـالْح زۆری پـێ ناخـۆش بـوو، پێـی وتـم کـە خەفـەت مەخـۆ، پێش ئـەوەی ئامیـر فەرمـان بـە جێبەجێکردنـی نووسـراوەکە بـدات، بچـۆ بـۆ لای، داوای لـێ بکـە بتبەخشـێت، ئـەو دەتوانـێ سـزایەکەت بـۆ بڵاوبکاتـەوە بەبـێ ئـەوەی حەپسـت بـکات.

بەقسـەی عەریـف سـالْحم کـرد، چوومـە لای ئامیـر، دوای ئـەوەی چیرۆکەکـەم بـۆی گێڕایـەوە، ئینجـا داوای بەخشـینم لێـی کـرد.

ئامیرەکەمـان منـی زۆر خۆشدەویسـت، بۆیـە پێـی وتـم: ئەگـەر نووسـراوەکە هاتـە بەردەسـتم، ناتخەمـە حەپسـخانە، تەنهـا سـزاکەت بـۆ نەشـر دەکـەم.

بـەم شـێوەیە، ئـەم کێشەیەشـم لەکـۆڵ بـۆوە. سـەربازی بـۆ مـن زۆر ناخـۆش بـوو، کـە بیـرم لێـی دەکـردەوە، لـە دڵـی خۆمـدا دەمـوت (سـێ سـاڵ زۆرە پێـم تـەواو ناکـرێ)، بۆیـە بیـرم لـە ڕێگاچارەیەکـی تـر دەکـردەوە، کـە خۆمـی پـێ ڕزگارکـەم. ئەویش ئەوەبـوو، پێـش ئـەوەی نـاوی سـەربازیم بێـت، کاتێـک کـە قوتابـی پۆلـی چوارەمـی ئامادەیـی بـووم، دوای ئـەوەی مـەلا مسـتەفا لەگـەڵ حکومەتـی عێـراق لەسـەر دۆزی کـورد نەگەیشـتنە ڕێککەوتـن، چەکـی لـە دژی حکومـەت هەڵگـرت و چـووە شـاخ. منیـش وەکـو زۆربـەی خەڵکـی کوردسـتان پەیوەندیـم پێوەکـردن و چەنـد مانگێـک لـە شـاخ مامـەوە.

ئیتـر ئەوەبـوو، لەنـاو سـەربازەکان بەئەنقەسـت چیرۆکـی ئـەو چوونـە سـەرەوەیەم بۆیـان دەگێڕایـەوەو هەندێکیـش زێدەڕۆییـم لـە گێڕانـەوەی ڕووداوەکان دەکـرد. مەبەسـتم ئەوەبـوو کـە ئـەم هەواڵـە بگاتـە بەرگوێـی ئامیـرو زابتـی تەوجیهـی سیاسـیی وەحدەکەمـان، تاکـو بـە عائیـدون، لـە قەڵەمـم بـدەن و لـە سـەربازی تەسـریحم بکـەن.

ڕۆژێـک لـە بابولنیـزام پاسـەوان بـووم، لەکاتـی ئێشـکگرییە کەمـدا ئامیــری لیواکەمــان بــە جێبێکــی قیــادە هاتــە وەحدەکەمــان.
منیــش لــە تەنەکــب ســیلاح و جەنبــەک ســیلاح و تەحیــەی ســەربازی زۆر خــراپ بــووم، بەدرێــژی مــاوەی مەشــقکردنم لــە بنکـەی مەشـقکردنی سـەربازی لـە کەرکـوک ئـەو مەشـقە فێـر نەبووبـووم. بۆیـە تەنهـا دەسـتی ڕاسـتەم بـۆی بـەرز کـردەوە و وەکـو کەسـانی ئاسـایی سـڵاوم لێـی کـرد.
هەنـدەی پێنەچـوو، ئامیـری وەحدەکەمـان ئینزباتێکـی نـاردە لام بێریەکــەی لەســەر هێنامــە خــوارەوە و منــی بــە تۆمەتبــار بــردە بەردەمــی.
ئامیرەکەمـان لەگـەڵ ئامیـر لیـوا لـە ژوورەوە لەسـەر قەنەفەیـەک دانیشــتبوون. بەرلــەوەی ئامیرەکەمــان قســەم لەگــەڵ بــکات، ئامیرلیــوا ڕووی تێکــردم و بــە تووڕەییــەوە وتــی: تــۆ چــۆن ســەربازێکی، کەســانی مەدەنــی و ســەربازی لەیەکتــری جیــا ناکەیتــەوە. تــۆ دەزانــی مــن کێــم؟
منیش وتم: تۆ ئامیر لیوای.
وتـی: ئـەی بۆچـی سـڵاوی سـەربازیت بـۆ نەکـردم؟ تـۆ بێڕێزیـت بەرامبــەرم کــردووەو دەبــێ ســزا بدرێیــت.
منیـش وتـم: مەبەسـتم بێڕێزیکـردن بەرامبـەر تـۆ نەبـووە، مـن وا لێڕاهاتوومــە، پێــش ئــەوەی نــاوی ســەربازیم بێــت، پەیوەندیــم بــە شۆڕشــی کــورد کــردووە، ئێمــە لەنــاو شــۆڕش کاتێــک مــەلا مسـتەفامان دەبینـی، بـەم شـێوەیەی ئێسـتا سـڵاومان لێـی دەکـرد، هیــچ نیگــەران نەدەبــوو، لەســەرئەوە قەتیــش ســزا نەدراویــن.
کـە ئەمـەم وت، ئامیرلیـوا چـاوی چـووە پشـتی سـەریەوەو وەکـو فیشــەکە شــێتەی لێهــات، ڕوی لــە ئامیــری وەحدەکەمــان کــردو

بەتوڕەییــەوە پێــی وت: ئێــوە چــۆن ئامیرێکــن، موخەڕیبێکتــان لــە وەحدەکەتــان دالْــدەداوەو بەبــێ خەمیــش لێــرە دانیشــتوونە. ئێــوە ناترســێن ئــەو ســەربازە تاکــو ئێســتاش پەیوەنــدی بــەو چەکدارانــەوە هەبێــت و زانیــاری لەســەر وەحدەکەتــان بــۆ ئــەوان بنێرێــت و زیانێکتــان پێبگەیەنێــت؟

ئەویش وتــی: ئێمە ئەوەمان نەزانیوە، خۆشــی قــەت باسی ئــەوەی لای ئێمــە نەکــردووە، بــەڵام ســەرەڕای ئەمــەش بــاوەڕی تــەواوم پێیەتــی، ئــەو کەســێکی خــراپ نییــە تاکــو گومانــی لێبکــەم.

ئامیــر لیــوا ڕووی لەمــن کــردو بەتووڕەییــەوە وتــی: ســووچی تــۆ نییــە، ســووچی ئــەو کەســەیە کــە تــۆی کردۆتــە ســەربازو لێــرەی داناویــت.

بــەم شــێوەیە، ئەمجارەش لــە ســزا ڕزگارم بــوو، بێریەکــەم لەســەرم نایــەوەو چوومــەوە بابولنیــزام بــۆ تەواوکردنــی ئەرکەکــەم.

پــاش ئــەوەی ئامیــر لیــوا ڕۆیشــت، ئامیــری وەحدەکەمــان لــەدوای نــاردم و پێــی وتــم: کــوڕم بۆچــی پێشــتر باســی ئــەوەت بــۆ نەکردیــن کــە پێشــتر پەیوەندیــت بــە موخەڕیبەکانــەوە هەبــووە.

منیــش وتــم: گــەورەم مــن وامزانــی ئێــوە هەمــوو شــتێک لەبــارەی منــەوە دەزانــن، بۆیــە باســم نەکــردووە.

وتــی: ئەگــەر حەفتەیــەک ئیجــازەت بدەمــێ، دەتوانــی لــەو شــوێنەی کاتــی خــۆی خــۆت لێــی ڕادەســت کــردووە، نووســراوێکی پشــتگیریمان بــۆ بێنــی کــە پەیوەندیــت بــە موخەڕیبەکانــەوە هەبــووە؟

وتــم: بەڵــێ دەتوانــم، کاتــی خــۆی حکومــەت لێبووردنــی گشــتی دەرکــرد بــۆ ئەوکەســانەی کــە پەیوەندییــان بــە ســەرەوە کــردووە، منیــش خــۆم ڕادەســتی دایــەرەی ئەمنــی هەولێــر کــردو ســوودمەند

بووم لەو لێبووردنە و گەڕامەوە سەر خوێندنی خۆم لە ئامادەیی کوردستان.
ئامیرەکەمان نموزەجێکی ئیجازەی لە چەکمەجەکەی بەردەمی دەرهێنا و بۆی پڕ کردمەوەو وتی: هەر ئێستا بگەڕێوە هەولێرو نەگەڕێیتەوە تاکو نووسراوێکی پشتگیریمان بۆدەهێنیت. هەروەها دەفتەری خدمەکەشت لەبیر نەچێ.
هەرچەند ئامیر پێی نەوتم مەبەستی چییە، بەڵام من تێگەیشتم کە دەیەوێ بەناوی کوردە گەڕاوەکان لە سەربازی تەسریحم بکات. بۆیە لەخۆشییان قاچەکانم زەوییان نەدەگرت.
بەپەلە خۆم گەیاندە شاری سلێمانی و چوومەوە هۆتێل و جلە سەربازیەکانم داکەندو جلی مەدەنیم پۆشی، دوایی چوومە گەراج و لەوێشەوە لەگەڵ قەمەرەیەک بەرێگای کۆیە چوومەوە هەولێر.
کە گەیشتمەماڵەوە، باوکم لەجیاتی ئەوەی دڵی بەهاتنەوەم خۆشبێت، زۆر جوێنی پێدام وتی: قەت تۆ نابیتە پیاو، لەژیانمدا سەربازی لاسارو موخەربەتی وەکو تۆم نەبینیوە، نازانم ئەو ئامیرانە چۆن لێت ڕازین، بۆچی ناتخەنە حەپسخانەوەو لەکۆڵ ئێمەشت ناکەنەوە.
منیش بە پێکەنینەوە پێم وت: باوکە ئەمجارە تەسریح دەبم و بەیەکجاری دەگەڕێمەوە.
کە ئەمەم وت باوکم باوەڕی پێنەکردم، جرتێکی کێشا وتی: ترحێو، هەمووی چەند مانگێکە تۆ چوویتە سەربازی چۆن وا زوو تەسریح دەبیت؟
منیش وتم: لەبیرتە کاتی خۆی لەساڵی ١٩٧٤ کە چوومە سەرەوەو پەیوەندیم بە شۆڕشەوە کرد، تۆ پێت ناخۆش بوو، کە بە سەردان هاتمەوە، لە ترسی گرتنی خۆت، ڕادەستی

دایـەرەی ئەمنـت کردمـەوە. ئـەوکات بەبـەر لێبووردنـە گشـتیەکەی حکومـەت کەوتـم و گەڕامـەوە قوتابخانـە.

وتـی: لەبیرمـە، تەنانـەت بەڕێوەبـەری قوتابخانەکەشـتان مامۆسـتا مەدحـــەت محەمـــەد ســـەفوەت زۆری پێخـــۆش بـــوو، نەیهێشـــت ئـــەو ســـاڵەت بـــڕوات، خولـــی دووەم تاقیکردنـــەوەی پێکردیتـــەوەو یارمەتیشـــی دایـــت تاکـــو دەربچیـــت. بـــەڵام پێـــم ناڵێـــی ئـــەوە چ پەیوەندییێکـــی بـــە تەســـریحبوونی تـــۆوە هەیـــە؟

وتـــم: کاتـــی خـــۆی حکومـــەت ئـــەو کەســـانەی کـــە پەیوەندیـــان بەشۆڕشـــەوە کردبـــوو هەمویانـــی لەســـەربازی بەخشـــی و ئەوانـــەش کـــە ســـەربازبوون تەســـریحی کـــردن. ئێســـتاش ئامیرەکەمـــان دەیـــەوێ بەهەمـــان بڕیـــار منیـــش تەســـریح بـــکات.

باوکـــم ئەقڵـــی قســـەکانی منـــی نەگـــرت، ســـەری خـــۆی لەقانـــدو لەبەرخۆیـــەوە بـــە بـــە دەنگێکـــی نـــزم وتـــی: لاحـــول ولاقـــوە الا باللـــە. ئەمەنـــدەی وت و هیـــچ قســـەی تـــری نەکـــرد.

ڕۆژی دوایـــی چوومـــە پارێـــزگای هەولێـــر، چوومـــە لای بەڕێوەبـــەری کاروبـــاری ناوخـــۆ، نووســـراوەکەم دایـــە دەســـتی. پـــاش ئـــەوەی کـــە خوێندیـــەوە وتـــی: ئەگـــەر ئـــەو ڕۆژەمـــان پـــێ بڵێیـــت کـــە پەیوەندیـــت بـــە ســـەرەوە کـــردووە، هەروەهـــا ڕۆژی گەڕانـــەوەت، دەتوانیـــن فایلەکـــەت زووتـــر بدۆزینـــەوەو زووتـــر وەڵامـــی ئـــەم نووســـراوە بدەینـــەوە.

منیـــش وتـــم: لـــە ڕێکەوتـــی ١٩٧٤/٣/١٥ چوومـــە ســـەرەوەو لـــە ڕێکەوتـــی ١٩٧٤/٨/٢١ لـــە هەمـــان ســـاڵ بەســـەردان گەڕامـــەوە ماڵـــەوە، باوکـــم لەڕێگـــەی حوســـێن ئاغـــای ســـورچی تەســـلیمی دایـــەرەی ئەمنـــی هەولێـــری کردمـــەوەو بـــەر لێبووردنـــی گشـــتی کەوتـــم و گەڕامـــەوە قوتابخانـــە.

بەڕێوەبــەری کاروبــاری ناوخــۆی پارێــزگا زانیارییەکانــی لەســەر پارچــە کاغەزێــک نووســیەوەو لەگــەڵ نووســراوی وەحدەکەمــان هاوپێچــی کــرد، وتــی: دوای ســێ ڕۆژی تــر ســەردانم بکــەوە، ئینشـاڵا تاکـو ئـەوکات وەڵامەکـەی لـە دایـەرەی ئەمـن دەگەڕێتـەوە.

ئیتـر ئەوەبـوو هـەر لـەو ماوەیـەدا چوومـە دایەرەکـەم، پێـم وتـن: لـەو ڕۆژانــە لــە ســەربازی تەسـریح دەبـم.

کارمەنـدەکان وەکـو باوکـم باوەڕیـان پێنەکـردم، زۆر بـە قسـەکانم پێکەنینیـان هـات، وتیـان: قسـەیەک بکـە تۆزێـک ڕێـگای تێبچێـت، هێشـتان سـاڵێک بەسـەر سـەربازیەکەت ڕەت نەبـووە، چـۆن وا زوو تەسـریحت دەکـەن.

دوای تێپەڕبوونـی سێ ڕۆژ، جارێکـی تـر چوومـەوە دیوانـی پارێـزگا، چوومـــە لای بەڕێوەبـــەری کاروبـــاری ناوخـــۆ. کـــە چـــاوی پێـــم کــەوت، پێــی وتــم: وەڵامــی نووســراوی وەحدەکەتانــم داوەتــەوە، هەرچەنـد نووسـراوەکە نهێنییـە، بـەڵام بۆئـەوەی زۆر دوانەکەوێـت، ئەیدەینــەوە دەســت خــۆت.

منیــش وتــم: ڕاســت دەکــەی، ئامیرەکەشــمان پێــی وتــم لەگــەڵ وەڵامـــی نووســـراوەکە، دەفتـــەری خدمەکەشـــت بهێنـــە، وابزانـــم نیــازی وایــە تەســریحم بــکات.

وتــی: ئــەوە ڕاســتە، لــەم ڕۆژانــەدا، نووســراوێکمان لــە وەزارەتــی بەرگریــی عێــراق بۆهاتــووە، تیایـدا جەخـت لەسـەر تەسـریحکردنی ئــەو ســەربازانە دەکاتــەوە کــە پێشــتر پەیوەندییــان بــە مــەلا مســتەفاوە کــردووە.

کــە بەڕێوەبــەری کاروبــاری ناوخــۆی پارێــزگا ئەمــەی وت، لــە بۆچوونەکــەم زیاتــر دڵنیابــووم، لەخۆشــییان وەخــت بــوو بــاڵ بگــرم و بفــڕم.

هــەر ئــەو ڕۆژە گەڕامــەوە شــاری ســلێمانی و پێــش ڕۆژئاوابــوون گەیشـتمە جێ و بـە پاسـی کارێـزە وشـکە چوومـە وەحدەکەمـان و نووسـراوەکەم بـردە قەڵـەم. عەریـف ساڵح زەرفەکـەی لێوەرگرتـم و کردیـەوە، نووسـراوەکەی دەرهێنـا و خوێندیـەوە. دوای خوێندنـەوەی ڕووی تێکـردم وتـی: چمـا تـۆ پێشـتر موخەڕیبیـش بوویـت، ئەوجـا ئامیریـش هێنـدە پشـتی پێـت دەبەسـت؟
منیش وتم: بۆچی ئەوەی چووبێتە سەرەوە دەبێتە موخەڕیب؟
وتی: من وات پێناڵێم، ئەو نووسراوەی تۆ هێناوتە وات پێدەڵێ.
عەریـف سـاڵح کـە هەسـتی کـرد بـە قسـەکانی زوێـر بـووم، وتــی: گاڵتــەت لەگــەڵ دەکــەم، ئەوەنــدەی بەیەکــەوە کارمــان کــردووە هیــچ خراپەیەکـم لەتـۆ نەبینیـوە، هەقیشـم لـە حکومـەت نییـە، گرینـگ ئەوەیـە تـۆ هیـچ زیانـت بـۆ ئێمـە نەبـووە.
وتم: ئێستا مامەڵەکەم بۆ دەڕوێنن؟
وتــی: ئامیــر لــە نیــوەڕۆوە دابەزیــوە، کــە گــەڕاوە، ئەوســا لەگــەڵ بەریــد بــۆی دەبــەم، کــە لەســەری نووســی، ئینجــا جێبەجێــی دەکەیــن.
ئــەو ڕۆژە زۆر دڵخــۆش بــووم، شــەو تاکــو بەیانــی لەخۆشــییان خــەو نەچــووە چاوەکانـم. بەیانـی کـە لـە خـەو هەسـتام چوومـە لای عەریــف ســاڵح و پێــم وت: پێویســت دەکات مەشــق بکــەم؟
وتــی: پێویســت نــاکات، ســەعات هەشــت ئامیــر لــە شــوێنی خــۆی دادەنیشـێت، ئــەوکات نووسـراوەکەی بـۆ دەبـەم. تـا سـەربازەکان لـە مەشـق تـەواو دەبـن، تـۆ لێـرە لـەلای مـن بـە، دەتنێرمـە کۆگا و مەشــجەب، چــەک و کەلوپەلــە ســەربازیەکانت بــدەوە ئــەوان و پاکانــەم بــۆ بێنــە. تاکــو تــۆ ئەمــە دەکەیــت، منیــش دەفتــەر خدمەکــەت بــۆ پــڕ دەکەمــەوە.

بەم شێوەیە، بەدەم ئەم قسە خۆشانەوە کات زۆر بەخێرایی دەڕۆیشت، خۆشم نەمزانی چۆن سەعات هەشت هات و عەریف ساڵح نووسراوەکەی بردە لای ئامیر. هەندەی پێنەچوو، ئامیر خزمەتکارە سەربازەکەی بەدوادا ناردم. کە چوومەلای وتی: هەرچەند زۆرم پێناخۆشە کە تۆ بەجێمان دەهێڵی، بەلاَم هەرچۆنێک بێت ژیانی مەدەنی لە ژیانی سەربازی خۆشترە، بۆیە پیرۆزبایيت لێدەکەم و هیوای ژیانێکی خۆشت بۆ دەخوازم.

تاکو سەربازەکان لە مەشقکردن گەڕانەوە، مامەڵەکەم تەواو بوو، چاوەڕێی ئەوانم دەکرد، تاکوماڵئاواییان لێبکەم.

سەربازەکان هیچ زانیارییێکیان لەسەر تەسریحبوونم نەبوو، بۆیە کە منیان بەجلی مەدەنی بینی سەریان سوڕما، وتیان: تۆ دوێنێ لە ئیجازە هاتوویەوە، ناکات دیسان ئیجازەبیت؟

بەپێکەنینەوە پێم وتن: ئەمجارە بەیەکجاری دەڕۆمەوە، جارێکی تر بەجلی سەربازی نامبیننەوە.

یەکتریمان ماچکرد، دوایی چوومە بابولنیزام، لەسەر شەقامە گشتیەکە، بە پاسی کارێزەوشکە چوومە سلێمانی و لەوێشەوە چوومە گەراج و هەر هەمان ڕۆژ گەڕامەوە شاری هەولێر.

ژیانێکی تر

دوای تەسـریحبوونم لـە سـەربازی، گەڕامـەوە دایەرەکـەم و دەسـبەکار بوومـەوە. فەرمانبـەرەکان پێشـوازییێکی گەرمیـان لێکـردم، بەسـەر سوڕمانەوە وتیـان: تـۆ باشـی لێدەزانیـت، کاتـی خـۆی کـە ئێمەیـان بـردە سـەربازی سالێکیشـیان لەکاتـی خـۆی زیاتـر پێکردیـن ئینجـا تەسریحیان کردین. تۆ بەنـاوی سێ سـاڵ ڕۆیشـتی کەچـی سالێکیشـت تـەواو نەکـردو تەسـریح بوویـت.

بەرپرسـی فەرمانگەکەمـان لـەدوای نـاردم و داوای لێکـردم کـە بگەڕێمـەوە هاوینەهەوارەکانـی پیرمـام بـۆ سەرپەرشـتیکردنی خانـووە گەشـتیارەکان و مەلەوانگەکـە. هـەر بـەو بۆنەیەشـەوە خانووێکـی گەشـتیاری بـە کەلوپەلـەوە بەخۆڕایـی دامـێ، وتـی: سـالێ ڕابـردوو فەرمانبەرێکـی وەکـو تـۆ باشـمان دەسـت نەکـەوت، بۆیـە لەگـەڵ گەشـتیاران زۆر کێشـەمان بـۆ دروسـت بـوو. هیـوادارم وەکـو سـالانی ڕابـردوو کارەکانـت بەسـەرکەوتوویی بکەیـت.

مـاوەی سێ سـاڵ بەرپرسـی خانـووەکان و مەلەوانگـەی پیرمـام بـووم، هـەر لـەو ماوەیـەدا هاوسـەرگیریم کـردو لەگـەڵ هاوسـەرەکەم، لـەو شـوێنە گەشـتیارییە ژیانمـان بەسـەربرد.

ژیانمـان زۆر خـۆش بـوو، لـە هەمـوو شـوێنەکانی عێـراق و تەنانـەت لـە وڵاتانـی کەنـداوی عەرەبیـش گەشـتیاران ڕوویـان تێدەکردیـن. سروشـتێکی ڕەنگیـن و ئاووهەوایەکـی سـاف و بێگـەردی هەبـوو، دەتـوت ئـەو بەهەشـتەیە کـە خـوا لـە قورئانـی پیـرۆز باسـی کـردووە. لـەوێ بۆخـۆم گـەورە و کوێخـا بـووم، سـیروان جافـی ئەمینـداری گشـتی شـارەوانی و هاوینەهـەوارەکان دەسـەڵاتێکی تـەواوی پێدابـووم، بۆیـە حسـێبم بـۆ کـەس نەدەکـرد.

جارێک حاجی خێرولڵا تولفاحی خاڵی سەرۆک کۆمار هاتە پیرمام، بۆماوەی دوو هەفتە لە خانووێکی گەشتیاری لەلای ئێمە مایەوە. ئەو کەسێکی کراوەو کۆمەڵایەتی بوو، زۆر حەزی لە ئاوەدانی و تێکەڵبوونی خەڵک بوو. ئێواران وێڕای هاتنی زۆربەی بەرپرسە باڵاکانی حکومەت بۆلای، دەیان هاوڵاتی سادەو ساکاریش دەهاتنە لای، لەناو باخچەکە لە چواردەوری دادەنیشتن. منیش ئەم هەلەم قۆستەوە، داواکاری زۆرێک لە دۆست و برادەرەکانی خۆم پێی جێبەجێکرد.

حاجی خێرولڵا هەرچەند خاڵی سەدام حوسێنی سەرۆک کۆمارو سەرۆکی ئەنجومەنی ڕاژەش بوو، کەچی سەرەڕای ئەمە زۆر حەزی لە وەرگرتنی دیاری بوو، بچووکترین دیاری لە کەس ڕەت نەدەکردەوە.

جارێک لەبەرچاوی هەمووان بە قایمقامی سمێلی وت: کوا ئەو گیسکەی بڕیاربوو بەدیاری بۆم بێنی؟

ئەویش وتی: وامزانی بەگاڵتە وادەڵێی، بۆیە بۆم نەهێنایت.

حاجی خێرولڵاش وتی: ئەگەر ئەمڕۆ بۆم نەهێنی، لەگەڕانەوەم بە سەدام حوسێن دەڵێم فەرمانی دامەزرانەکەت هەڵوەشێنێتەوە و بتگەڕێنێتەوە شوێنی جاران. قایمقامی سمێلیش وتی: بەڵێنت پێدەدەم پێش ئەوەی بگەڕێمەوە دهۆک، بۆتی دەهێنم.

حاجی خێرولڵا کەسێکی عەشایەری بوو، خەڵک لە هەموو لایەکەوە ڕوویان تێی دەکردو سکاڵا و داواکاریەکانیان بۆی دەهێنا، واسیدەیان پێی دەکرد بۆ ڕاپەڕاندنی کارەکانیان لای گەورە بەرپرسانی حکومەت.

ئێوارەیەک لەلای حاجی خێرولڵا دانیشتبووم، پارێزگاری هەولێر بەهادین محەمەد هاتە لای، پێی وت: سەیدولڕەئیس جێگۆڕکێی بە من و پارێزگاری دهۆک یەحیا جاف کردووە، من دەچمە

شـوێنەکەی ئـەو، ئەویـش دێتـە شـوێنی مـن. هـەر بـەو بۆنەیەشـەوە برادەرانـی مەجلیسـی تەنفیـزی لـە هۆتێلـی هەورامـان ئێمەیـان بـۆ خوانـی نیـوەڕۆ بانگێشـت کـردووە. سـەرۆکی مەجلیسـی تەنفیـزی و تەشـریعی و گشـت ئەمینـدارە گشـتیەکان ئامـادە دەبـن، حەزدەکـەم تـۆش ئامادەبیـت و نانێکمـان لەگـەڵ بخۆیـت.

وەکـو وتـم حاجـی خێـروڵا قـەت دەسـتی کەرەمـی نەدەگێڕایـەوە، زۆر حـەزی لـەو بـەزم و ڕەزمـە بـوو. دەعوەتەکـەی قبوڵکـرد، ڕووی لـە منیـش کـرد پێـی وتـم: تـۆش دەعوەتـی منـی، بەیانـی وەرە لای مـن، بەیەکـەوە دەچینـە هۆتێـل هەورامـان بـۆ ئـەو خوانـە.

منیـش ئەمـەم زۆر پـێ خـۆش بـوو، لەدڵـی خۆمـدا وتـم (بەسـایەی حاجـی خێـروڵا نانێکـی چـەور دەخـۆم و ئـەو بەرپرسـانەش دەناسـم، تەنانـەت ئەمینـداری ئێمـە، کـە مـن و حاجـی بەیەکـەوە ببینـێ لەمـەودوا حسـێبێکی تایبەتیـم بـۆ دەکات و پـارووم دەکەوێتـە نـاو ڕۆن. بـۆ بەیانـی لەگـەڵ حاجـی خێـروڵا بەیەکـەوە چووینـە هۆتێـل هەورامـان. خوانێکـی گەورەیـان ڕازاندبـۆوە، زۆربـەی بەرپرسـەباڵاکانی کوردسـتان لـەوێ ئامـادە بـوون. کـە ئەمیندارەکەمـان منـی لەگـەڵ حاجـی خێـروڵا بینـی، سـەری سـوڕما، لەگـەڵ جێگرەکـەی پسەپسـێکی کـرد، نەمزانـی چییـان وت، بـەڵام هەسـتمکرد کـە باسـی مـن دەکـەن.

یەکـەم ڕۆژ بـوو لـە ژیانمـدا کـە نانێکـی خـۆش لەگـەڵ کۆمەڵێـک بەرپرسـی بـاڵا بخـۆم. ئـەو بەرپرسـانەم لەنزیـک حاجـی خێـروڵا زۆر بـە زەلیلـی دەبینـی، خۆیـان زۆر بچـووک دەکـردەوە و تەمەلوقیـان بـۆی دەکـرد، دەتـوت خزمەتـکاری ئـەون، هێنـدە بـێ کەسـایەتی بـوون.

هەروەکـو پێشـبینیم دەکـرد، بـۆ بەیانـی ئەمینـداری گشـتی لـەدوای نـاردم و پێـی وتـم: لەمـەودوا هەرشـتێکت ویسـت، ڕاسـتەوخۆ وەرە لای مـن، بەکـەس مەڵـێ، خـۆم بۆتـی جێبەجـێ دەکـەم. تـۆش ئاگایەکـت لـە مـن بێـت، بـە حاجـی خێـروڵا بڵـێ لای سـەیدولڕەئیس پشـتگیریم

بـكات و وەزیفەیەكـی باشـترم بداتـێ. بـە سـەر لەقاندنـەوە پێـم وت: باسـی تـۆم لـەلای كـردووە، پێـم وتـووە كـە ئەمیندارێكـی بـاش و لێهاتـووی.

لـە هاوینەهـەواری پیرمـام ئۆرزدیباكێكـی بچووكـی لـێ بـوو، حكومـەت لەبـەر گەشـتیاران زۆر بایەخـی پێـدەدا، كـەل وپەلـی جـوان و سـەرنجڕاكێش و نـاوازەی لـێ دادەنـدرا. نـاوە نـاوە سـەردانی ئـەو ئۆرزدیـەم دەكـرد، بـۆ كڕینـی پێداویسـتییەكانم.

ڕۆژێـك لەنـاو ئۆرزدییەكـە بـووم، لەپـڕ بـووە غەڵبـە غەڵـب، قەرەباڵغییێكـی زۆر پەیدابـوو، كـە سـەیرم كـرد، سـاجیدەی خێـروڵا توڵفـاح هاوسـەری سـەدام حوسـێن سـەرۆك كۆمـار، خـۆی و منداڵەكانـی بەژووركەوتـن.

هاوسـەرەكەی سـەرۆك كۆمـار دەتـوت قـەت شـتی جوانـی نەبینیـوە، چـاوی بەهەرشـتێك دەكـەوت، بـە سەرسـوڕمانەوە دەیـوت (ئەمـە زۆر جوانـە دانەیەكـم بـۆ دابنـێ).

كـە ئـەم دیمەنـەم بینـی زۆر سـەرم سـوڕما، زگـم بـە هاوسـەری سـەرۆك كۆمـار سـووتا، لـە دڵـی خۆمـدا وتـم (ئـەو بەسـتەزمانە دەڵێـی قـەت دونیـای نەبینیـوە، هـەر لەنـاو چـوار دیـوار بـووە، وا سـەری سـوڕماوە و هەمـوو شـتێكی پـێ جوانـە).

ئـەم ڕۆژە خۆشـانەم لـە هاوینەهـەواری پیرمـام زۆری نەخایانـد، شـەڕی عێـراق و ئێـران دەسـتی پێكـرد، جارێكـی تـر حكومـەت داوای مەوالیـدی ئێمـەی بـۆ سـەربازی كـردەوە. چەنـد مانگێـك بـوو خـوا كچێكـی جوانـی پـێ بەخشـیبووین، بـەڵام ئـەم شـەڕە نەگریسـە هەمـوو شـتێكی لـێ تێكدایـن و ژیانـی لێكردینـە دۆزەخ. منیـش بەناچـاری چوومـە سـەربازی و هاوسـەرەكەم و كچـە تاقانەكـەم بەبـێ نـازی و بـە تەنیایـی بەجێهێشـتن.

جارێکی تر بوومەوە سەرباز

ســاڵێک و چەنــد مانگێــک بەســەر هاوســەرگیریمان تێپەڕیبــوو، خــودا کچێکــی جوانــی دابووینــێ، زۆر دڵمــان بــە دونیــا خــۆش بــوو، کەچــی ئــەم خۆشــییە زۆری نەخایانــد، ڕۆژی ١٩٨٠/٩/٤ لەگــەڵ هاوســەرەکەم لــە نــاو باخچــەی ماڵەوەمــان دانیشــتبووین، چایــە و چەرەزاتمــان دەخــوارد، ڕادیۆیەکــی بچووکیشــم لــەلای خــۆم دانابــوو، ئــوم کەلســوم گۆرانــی (فەککەروونــی) بەدەنگــە زوڵاڵەکــەی دەوت.

پێــش ئــەوەی گۆرانییەکــە تەواوبــێ، لەنــاکاو پچــڕا، پێشکەشــکەری هەواڵــەکان ڕوشــدی عەبدولســاحیب بەدەنگێکــی گــەورە وتــی (ســەرنجتان بــۆ هەواڵێکــی گرینــگ ڕادەکێشــین، پــاش تۆزێکــی تــر ســەیدولڕەئیس ســەدام حوســێن وتارێکــی مێژووییتــان پێشــکەش دەکات). دوای ئــەوە چەنــد ســرودێکی نیشــتمانی یــەک لــەدوای یــەک لێــدرا.

دوای کاتژمێرێــک ســڵاوی کۆمــاری لێــدرا، ئینجــا ســەرۆک کۆمــار وتارەکــەی پێشکەشــکرد. لــە وتارەکەیــدا باســی لەوەکــرد، کــە ئێــران دەستپێشــخەر بــووە لــە شەڕفرۆشــتن بــە عێــراق و لــە باشــووردا ســنوورەکانی عێراقــی بۆردومانکــردووە، بەمــەش دەرگای دۆزەخیــان بۆخۆیــان کردۆتــەوە، ئــەوان لەبیریــان چــووە عێــراق شــەڕ بەکــەس نافرۆشــێت، بــەڵام شــەڕو گێچەڵیــش لەکــەس قبــوڵ نــاکات. هــەر لەمیانــی وتارەکەیــدا داوای لــە ســەرکردەی هێــزە چەکدارەکانــی وشــکانی و دەریایــی و ئاســمانی کــرد، جووڵــە بــە یەکــە ســەربازیەکانیان بکــەن و بــە تونــدی وەڵامیــان بدەنــەوە.

دوای تەواوبوونــی وتــاری ســەرۆک کۆمــار، ئێزگــە بــەردەوام بــوو لــە پەخشــەکانی بــە ســروودی نیشــتمانی و خوێندنــەوەی شــیعرو

گۆرانـــی، هونەرمەنـــد داود قەیســـی کۆمەڵێـــک گۆرانـــی ورووژێنـــەری نوێـــی پێشکەشـــکرد.
بـــەم شـــێوەیە دانیشـــتنەکەمان لـــێ تێکچـــوو، چایەکەمـــان لـــێ بـــووە ژەقنەبـــووت، خەمێکـــی گـــەورە ســـەرودڵی گرتیـــن. مـــن خەمـــی خـــۆم نەبـــوو، چونکـــە جارێکـــی تـــر ســـەربازیم کردبـــوو، فێـــری کلاوات ببـــووم، دەمزانـــی چـــۆن ڕۆژەکان بەڕێدەکـــەم. بـــەڵام لـــە خەمـــی هاوســـەرەکەم و منداڵـــە تاقانەکەمـــدا بـــوم، کـــە هەمـــووی چەنـــد مانگێـــک بـــوو خـــوا پێـــی بەخشـــیبووین. لەبیـــری خۆمـــدا دەمـــوت (ئەگـــەر مـــن بەجێیـــان بێڵـــم کـــەس نییـــە ئاگاداریـــان بێـــت).
ئەمـــەو لـــە ١٩٨٠/٩/١٧ بـــە بڕیارێکـــی ئەنجوومەنـــی ســـەرکردایەتی شـــۆڕش ڕێککەوتننامـــەی ســـاڵی ١٩٧٥ی لەگـــەڵ ئێـــران هەڵوەشـــاندەوە و ئـــاوی شـــەتولعەرەبی بـــە تەواوەتـــی بـــە بەشـــێک لـــە ئـــاوی ئیقلیمـــی عێراقـــی دانـــا. ئـــەم ڕێککەوتننامەیـــە لـــە لایـــەن گەلـــی کـــورد بـــە ڕێککەوتننامەیەکـــی شـــووم دا دەنـــدرا، بەنێوەندگیـــری ســـەرۆکی جەزائیـــر محەمـــەد ئیبراهیـــم بـــو خروبـــە ناســـراو بـــە (هـــەواری بۆمدیـــن) لـــە نێـــوان شـــای ئێـــران و ســـەدام حوســـێن بـــۆ توانـــەوەی شۆڕشـــی کـــورد بەســـترا.
تـــا دەهـــات شـــەڕەکە گـــەرم و گوڕتـــر دەبـــوو، بـــە ماوەیەکـــی کـــەم عێـــراق توانـــی بچێتـــە نـــاو خاکـــی ئێـــران و هەندێـــک ناوچـــە داگیـــر بـــکات.
ڕۆژێـــک چوومـــە دایەرەکەمـــان، دەوامـــی ئاســـایی خـــۆم کـــرد. بەرپرســـی خۆیەتـــی تەلەفۆنـــی بۆکـــردم، پێـــی وتـــم کـــە دەبـــێ هـــەر ئێســـتا دەســـت لـــەکار هەڵبگـــرم و پەیوەنـــدی بـــە تەجنیـــدەوە بکـــەم، مووچەکەشـــم بـــۆ خـــەرج ناکـــەن ئەگـــەر مانگانـــە نووســـراوێکی پشـــتگیرییان لـــە وەحدەکەمـــان بـــۆ نەهێنـــم.
بەناچـــاری گەڕامـــەوە ماڵـــەوە، دەســـتێک جلـــی ژێـــرەوەو پەشـــتەماڵێک

و تاقمــی تەراشــەکەم خســتە جانتایەکــەوە، دوایــی هاوســەرەکەمم لــە ئامێــز گــرت و ماڵئاواییــم لێکــردن، وتــم: دەبــێ هــەر ئەمــڕۆ پەیوەنـدی بـە تەجنیـدەوە بکـەم، لەوانەیـە هـەر ئەمـڕۆش بـۆ بنکـەی مەشـقکردن بمانگوازنـەوە. ئەگـەر نەگەڕامـەوە دڵ لـەدڵ مـەدە، ئەگـەر بچمـە ئەوپـەڕی دونیـاش وازت لـێ ناهێنـم، ئـاگام لێـت دەبـێ. ئەگـەر شتێکیشـت پێویسـت بـوو، پەیوەنـدی بـە ماڵـی خۆتـان یـان باوکـم بکـە.

هاوسـەرەکەم چاوەکانـی پڕبـوون لـە فرمێسـک، لـە خەفەتـان قسـەی پێنەدەکـرا، منیـش وەکـو ئـەو گریـان لـە قوڕگـم گیـری خواردبـوو، خۆشـم نەمدەزانـی چـۆن ماڵئاواییـم لێـی کـرد. بەتەنیـا بەجێمهێشـت و جانتاکـەم هەڵگـرت و چوومـە دایـەرەی تەجنیـد. خەڵکێکـی زۆر لـە وێ کــۆ بووبوونــەوە و دەفتــەری خدمەکانیــان بەدەســتەوە گرتبــوو، چاوەڕێــی کاتبــی تەجنیدیــان دەکــرد لێیــان وەربگرێــت و بۆیــان پڕبکاتــەوە.

هــەر لــەوێ تاهیــر مەولــود و عەزیــزە ســوور و عەبدولخالیــق ڕەحمــان ڕەســول کاکــێ و هەندێــک هاوڕێــی تریشــم بینــی، کــە ئەوانــم بینــی خەفەتــم لەبیرچــۆوە، چوومــە لایــان، ســڵاوم لێکــردن و یەکتریمــان ماچکــرد.

کەسـێکی گێلۆکـە بـوو، بەکەڵکـی سـەربازی نەدەهـات، بـەڵام وێـڕای ئەمــەش لەســەریان پازنەدابــوو، وەکــو ئێمــە ئەویشــیان بــۆ شــەڕ تۆمارکــرد.

مــن و تاهیــر مەولــود پێشــتر خەڵکــی یــەک گــەڕەک بوویــن، لــە قۆناغــی ســەرەتایی بەیەکــەوە لــە قوتابخانــەی ســۆران لــە گەڕەکــی ســێتاقان لــە بەرامبــەر ماڵــی فەتــاح ئاغــای هەرکــی دەمانخوێنــد، بـەڵام لەبـەر دەسـتکورتی ئـەو هـەر زوو دەسـتی لـە خوێنـدن هەڵگـرت و شـەربەتی ئـاوی مێـوژی لەسـەر عارەبانـە دەفرۆشـت. کەسـێکی ڕوح

سـووک بـوو، بۆیـە پەیوەندیمـان لەگـەڵ یەکتـری نەپچـڕا.
دوای چاوەڕوانییێکـی زۆر ناویـان خوێندینـەوە و دەفتـەر خدمەکانیـان داینـەوە. هەموومانیـان گواسـتەوە بـۆ سـەربازگەی تەحریـر لـە شـاری بەغـداد. وتیـان ئێمـە خۆمـان ناوەکانتـان بـە لیسـتێک دەنێریـن بـۆ ئـەوێ، ئێـوەش هـەر ئەمـڕۆ بەڕێبکـەون، دەبـێ بەیانـی پەیوەنـدی بـەو سـەربازگەیەوە بکـەن. ئـەوەی دواش بکـەوێ نـاوی بـە نەهاتـوو تۆماردەکرێـت و دەکەوێتـە لیسـتی ڕاکـردووەکان و بەتونـدی سـزادەدرێت.
مـن و تاهیـر و بەیەکـەوە چووینـە گـەراج و بـە کۆسـتەرێک بـەرەو شـاری بەغـداد بەڕێکەوتیـن.
گەراجـی هەولێـر لـە کەسـانی وەکـو ئێمـە جمـەی دەهـات، زۆربەیـان دەچوونـە بەغـداد، بۆیـە شـوفێرەکان خۆیـان خسـتبووە سەرپشـت و کرێیەکـی دووقاتیـان لێمـان داوا دەکـرد. ناچاربوویـن لەگەڵیـان بچیـن، دەنـا دوادەکەوتیـن، بۆیـە لەگـەڵ کۆسـتەرێک بەڕێکەوتیـن.
ئێـوارە گەیشـتینە سـەلمانپاک، شـوفێرەکە کۆسـتەرەکەی لەبـەردەم چێشـتخانەیەک ڕاگـرت، وتـی (نیـو کاتژمێـر پشـوو دەدەیـن ئێـوەش دەتوانـن نانێـک بخـۆن و ئاوێکیـش بـە دەموچاوتانـدا بکـەن).
مـن و تاهیـرو چووینـە چێشـتخانەکە، بەیەکـەوە لەسـەر مێزێـک دانیشـتین. داوای سـێ نەفـەر برنـج و فاسـولیامان کـرد. زۆر بـە خێرایـی خواردنەکـەی تەواوکـردو داوای دوو قاپـی تریشـی کـرد، ئەویشـی خـوارد.
کاتێـک کـە هەسـتاین، تەنیـا پـارەی یـەک نەفـەری دا. سـەرم سوڕما، ئـەو کەسـێکی دەسـتپاک بـوو، لـەو کەسـانە نەبـوو چـاوی لـە ماڵـی حـەرام بێـت. بۆیـە پێـم وت: تـۆ دوو نەفـەر برنـج و فاسـولیات خواردبـوو، کەچـی تەنیـا پـارەی یـەک نەفـەرت دا، بۆچـی واتکـرد؟
وتی: ئەی بۆچی ئەو سەگبابە پارەی دوو نەفەری لێوەرگرتم؟

وتم: مەبەستت کێیە؟
وتی: مەبەستم شوفێری پاسەکەیە.
مـن و تاهیـر لـە قاقـای پێکەنینمـان دا، وتـم: جـا ئـەو شـوفێرە چ پەیوەندییێکـی بـەو خـاوەن چێشـتخانەوە هەیـە؟!
وتـی: بۆیـە منیـش پـارەی یـەک نەفـەرم دا تاکـو جارێکـی تـر پـارەی زیـادم لێوەرنەگـرن.
پـاش ئـەوەی گەیشـتینە شـاری بەغـداد، بـە تەکسـییێک چووینـە سـەربازگەی تەحریـرو کەلوپەلـی سـەربازیان بەسـەرماندا دابەشـکرد و بەسـەر هۆڵەکانـدا دابەشـیانکردین. مـن و تاهیـر و شـێروان کەوتینـە لای یەکتـری و لەتەنیشـت یـەک شـوێنی خۆمـان ڕاخسـت.
نزیکـەی سـێ مانـگ لـەو بنکـە سـەربازیە ماینـەوە، بەیانیـان لـە تاریـک و ڕوونـەوە تاکـو ئێـوارە مەشـقیان پێدەکردیـن.
بەیانیـان پێـش ئـەوەی مـن و تاهیـر لەخـەو هەسـتین، لـە چێشـتخانەکە یـەک دەبـەی پێنـج لیتـری شـیری گـەرم و یـەک قاپـی گـەورەش نیسـکێنەی بـۆ دەهێنایـن، شـیرەکە بەشـی فەسـیلێکی دەکـرد. هەمووجارێـک پێـم دەوت: ئـەو هەمـوو شـیرە مەهێنـە خەسـار دەبێـت. بـەڵام ئـەو گوێـی بـە قسـەکانم نـەدەداو دەیـوت: بخـۆن فرسـەتە، لـە هەولێـر شـیری وەهامـان دەسـت ناکـەوێ زۆر گرانـە.
هەروەکـو وتـم کەسـێکی گێلۆکـە و دڵسـاف بـوو، زۆربـەی پێنجشـەممەو جومعـان کـە ئێمـە دادەبەزیـن و دەگەڕاینـەوە هەولێـر، ئـەو لـە بـارەگای وەحـدە دەمایـەوە، دەیـوت: کـە ئێـوە دەڕۆنـەوە کـەس نییـە شـیو وەربگرێـت، زابتـی ئیعاشـە پێـم دەڵـێ (کاکـە بـە ئـارەزووی خـۆت گۆشـت بخـۆ، ئـەو مەنجەڵـە هـەر هەمـووی بـا بـۆ تۆبێـت).
زۆر جـاران پێـی دەوتـم: تـۆش لەگـەڵ مـن بمێنـەوە، گۆشـتەکە زۆرە بـا خەسـار نەبـێ، هەردووکمـان بەیەکـەوە دەیخۆیـن.

ڕۆژێک من و لەبەردەم حانوتی وەحدەکەمان ڕاوەستابووین، چایەمان دەخواردەوە. عەریفێک کە چاوی بە ئێمە کەوت، بە ڕاکردن هاتە لامان، ڕووی لە کردو پێی وت: تۆ بۆچی دەوام ناکەیت، غیابەکانت هەندە زۆر بوونە، لەوانەیە داخیلی هرووب بووبیت؟
ڕووی لە من کردو پێی وتم: ئەوە چی دەڵێ؟
منیش قسەکانی ئەو عەریفەم بۆی وەرگێڕا سەر زمانی کوردی.
زۆر بەئاسایی وتی: ئەوە نییە من هەموو ڕۆژێک لەگەڵ ئێوە دەوام دەکەم.
منیش بە عەریفەکەم وت: ئەو سەربازە کێشەی چییە، بۆم ڕوونبکەوە، ئەو هیچی لێ نازانێت.
عەریفەکە وتی: ئەو سەربازە لە فەسیڵی منە، چەند ڕۆژێک دەوامی کردووە، بەڵام ماوەیەکە دەوام ناکات.
ڕووم لە کرد و پێم وت: ئەوە ڕاستە تۆ چەند ڕۆژێک لە فەسیڵی ئەو عەریفە دەوامت کردووە؟
وتی: بەڵێ.
وتم: ئەی بۆچی ئێستا لەگەڵ ئێمە دەوام دەکەیت و ناچیتەوە شوێنی خۆت؟
وتی: بۆ جیاوازی چییە؟ ئەی سەربازی لە هەر کوێیەک بێت وەکو یەک نییە؟
قسەکانی بۆ عەریفەکە وەرگێڕا سەر زمانی عەرەبی. بەپێکەنینەوە وتی: بەڕاستی ئەوە شێتە، دەنا چۆن وا بیر دەکاتەوە.
منیش وتم: ئەو کەسێکی گێلۆکەیە و هەندێک تەختەی نوقوستانە.
خێرت دەگاتێ لەگەڵ خۆت بیبە و غیابەکانیشی بۆ ڕەشبکەوە.
کە ئەمەم وت، عەریفەکە وتی: گوو بە ڕیشی باوکی ئەو کەسەی کە ئەو بەستەزمانەی کردۆتە سەرباز، پێشان کەسانی وەکو ئەو سەربازییان پێنەدەکراو دەبەخشران.

منیــش ڕووداوەکــەی چێشــتخانەی ســەلمانپاکم بــۆی گێڕایــەوە، کــە چــۆن ئــەو تۆڵــەی شــوفێری کۆســتەرەکەی خەتــی بەغــدای لــە خــاوەن چێشــتخانەکە کــردەوە و لەجیاتــی نەفەرێــک دوو نەفــەر برنــج و فاســولیای خــوارد کەچــی پــارەی یــەک نەفــەری دا.

عەریــف فەســیلەکە زۆر پێکەنــی، دەســتی خســتە ســەر شــانی و وتــی: لەگەڵــم وەرە تــۆ لای مــن ســەربازی نــەک لێــرە.

ڕووی لە من کردو پێی وتم: ئەوە چی دەڵێی؟

وتــم: تــۆ چەنــد ڕۆژە بــە هەڵــە لێــرە لەگــەڵ ئێمــە دەوامــت کــردووە، لەمــەودوا لای ئــەو عەریــف فەســیلە دەوام بکــە.

بــەم شــێوەیە ئێمــەی بەجێهێشــت، لــەو ڕۆژەش بــەولاوە کــەس نەبــوو بەیانیــان شــیرو نیســکمان بــۆ بێنــێ، بۆیــە ناچاربوویــن خۆمــان خزمەتــی خۆمــان بکەیــن.

مــاوەی ســێ مانــگ لــەم ســەربازگەیە مەشــقی ســەربازیان پێکردیــن، شــەڕی عێــراق و ئێرانیــش تــا دەهــات ئاگرەکــەی خۆشــتر دەبــوو، ئــەو ســەربازانەی پێــش ئێمــە کــە ڕەوانــەی بەرەکانــی جەنــگ کرابــوون، لــەو ماوەیــەدا هەندێکیــان کــوژران و هەندێکیشــیان بەدیــل گیرابــوون، ئەوانــی تریــش یــان برینــدار یــان تۆقابــوون.

شــەڕێکی نەگریــس بــوو، میدیــا جیهانییــەکان زۆر بــە بایەخــەوە باســیان لێوەدەکــرد، چەندیــن کەســایەتی و نێــردەی نێودەوڵەتــی دەســتیان بــە نێوەندگیــری کــرد، لــە نێــوان ئیمــام خومێنــی و ســەدام حوســێن بــۆ ڕاگرتنــی شــەڕوپێکدادان. بــەڵام بــێ ســوود بــوو، تــا دەهــات شــەڕەکە گــەرم و گوڕتــر دەبــوو.

یەکێــک لــەو کەسانەی کــە لــەو ماوەیــەدا بــە نوێنەرایەتــی ئەمینــداری گشــتی نەتــەوە یەکگرتــووەکان هاتوچــۆی بەغــداد و تارانــی دەکــرد، ئەحمــەد ســیکۆتۆری بــوو، هەرکاتێــک دەســتی بــە جەولەکانــی بکردبــا، لێدوانــی بــۆ میدیــاکان و کەناڵەکانــی ڕاگەیانــدن دەدا،

ئومێــدی ڕاوەســتانی شــەڕی پێدەدایــن.
ئێمــەش بــە ئومێــدەوە بــەردەوام دەبوویــن لــە مەشــقی ســەربازی و چاومــان لــەوە بــوو شــەڕەکە ڕابوەســتێ و بگەڕێینــەوە نــاو مــاڵ و منداڵــی خۆمــان. بــەڵام گشــت هەوڵــەکان بــێ ئەنجــام بــوون، چونکــە هــەردوو ســەرکردەکە زۆر کەللــە ڕەق بــوون.
زۆر جــار بیــرم لــە ڕاکــردن دەکــردەوە، بــەڵام لەترســی گرتــن و ســزادان نەمدەزانــی بــۆ کــوێ بچــم و لــە کــوێ خــۆم بشــارمەوە، چونکــە حکومــەت ســزای ڕاکردنــی لــە ســەربازی زۆر قــورس کردبــوو، هەروەهــا لەڕێگــەی دامــەزراوە ئەمنییــەکان و موختــاری گەڕەکەکانــەوە کۆنترۆڵــی تــەواوی شــارەکانی کردبــوو. بۆیــە خۆشــاردنەوە کارێکــی ئاســان نەبــوو.
مەشــقی ســەربازی لــە کۆتایــی نزیــک بــۆوە، ئێمەیــان بەســەر ســێ فــەوج دابەشــکرد، پێیــان ڕاگەیاندیــن کــە دوای هەفتەیــەک دەمانگوازنــەوە بــۆ بەرەکانــی جەنــگ.
ئــەو هەفتەیــە بــۆ ئێمــە لــە هەمــووی ناخۆشــتر بــوو، چونکــە شــەڕەکە زۆر گــەرم و گــوڕ بــوو بــوو، ڕۆژانــە تەرمــی دەیــان کــوژراو لەگــەڵ ســەدان برینــدار لــە بەرەکانــی جەنــگ دەگەڕایــەوە. وەکــو وتیشــم هەوڵەکانــی ئەحمــەد ســیکۆتۆری و کەسایەتیەکانی تریــش بــۆ ڕازیکردنــی ســەدام حوســێن و ئیمــام خومێنــی بــۆ ڕاگرتنــی شــەڕ بــێ ئەنجــام بــوو. بۆیــە بڕیــارم دا خــۆم بدزمــەوە و لــە ســەربازی ڕابکــەم.
ڕۆژێــک لــە ســاحەی عــەرەزات بوویــن، مەشــقمان دەکــرد، لەکاتــی پشــوودانێکی کــورت، لەبــەر ســێبەرێک بڵاوەیــان پێکردبوویــن. هــەر لــەو کاتــەدا دیمەنێکــی ســەیر ســەرنجی ڕاکێشــام. هەندێــک کەڵــە گیــا ئــەو پارچــە چەمەنتۆیــەی کــە لەســەری دانیشــتبووین، شــکاندبوویان و لێــی هاتبوونــە دەرەوە.
دیمەنــی ئــەو کەڵــە گیایانــە زۆر کاریــان تێکــردم، لــە دڵــی خۆمــدا

وتـــم (ئـــەم کەڵـــە گیایانـــە بـــۆ ئـــەوەی هەتاویـــان بەرکـــەوێ، بـــەم نـــەرم و نیانیـــەی خۆیـــان، توانیویانـــە ئـــەم پارچـــە کۆنکریتـــە ئەســـتوورە بشـــکێنن و بێنـــە دەرەوە. کەچـــی ئێمـــە خۆمـــان بـــێ ئیـــرادە کـــردووە و لـــە ترســـی گرتـــن و ڕاوەدوونـــان تۆقیویـــن و خۆمـــان تەســـلیمی چارەنووســـێکی نادیـــار کـــردووە.

ئـەو چارەنووسـەی کـە ڕوون و ئاشـکرایە، دوای چەنـد ڕۆژێکـی تـر بـۆ بەرەکانـی جەنـگ دەمانبـەن ئـەوکات یـان دەکوژرێیـن، یـان بەدیـل دەگیرێیـن، ئەگـەر بەختیـش یاوەرمـان بێـت لـە باشـترین حاڵەتیشـدا بـە برینـداری و سـەقەتی دەگەڕێینـەوە. بۆیـە بڕیـارم دا ڕابکـەم و گـوێ نەدەمـە ئەنجامەکـەی.

پێـش ئـەوەی سـافیرەی دووەممـان بـۆ لێبدرێـت و بمانبەنـەوە بـۆ سـاحەی عـەرەزات، ماڵئاواییـم لـە هاوڕێکانـم کـردو ڕامکـرد. بـەرەو تێلبەنـدی سـاحەکە چـووم، بەسـەر تێلبەندەکـە کەوتـم، بەنـاو داروبارەکانـی باخچەکانـی تەنیشـت سـەربازگەکەمان بـە ڕاکـردن خـۆم گەیانـدە شـەقامە گشـتییەکە و بـە تەکسـییێک چوومـە گەراجـی نەهـزە و لەوێشـەوە بـە کۆسـتەر گەڕامـەوە شـاری هەولێـر.

لـە بازگـەی شـاری کەرکـوک داوای نموزەجـی ئیجازەیـان لێکـردم، وتـم: عەریـف فەسـیلەکەمان یارمەتـی داوم، چونکـە هەفتەیەکـی تـر بـۆ بەرەکانـی جەنـگ دەمانبـەن، دەمـەوێ سـەردانی خانەوادەکـەم بکـەم و ماڵئاواییـان لێبکـەم. سـەربازی بازگەکـە دڵـی نـەرم بـوو، ڕێـگای پێـدام و لـە کۆسـتەرەکە نەیهێنامـە خـوارەوە.

ڕاکردن لە سەربازی

کـە گەیشـتمە ماڵـەوە، هاوسـەرەکەم باوەشـی پێداکـردم، لەخۆشـیان چاوەکانـی پـڕی فرمێسـک بـوون. کـە ئـەوم بەمشـێوەیە بینـی، دڵـم ترسـا، وتـم: خـۆ شـتێکی خـراپ ڕوینـەداوە؟!

وتـی: نەخێـر، لەمـاوەی ڕابـردو زۆر تەنیابـووم هەسـتم بـە بێکەسـی دەکـرد، بۆیـە کـە تـۆم بینـی بـڕوام نەکـرد، لەخۆشـیان گریانـم هـات.

منیـش وتـم: تـۆ بێکـەس نیـت، ئـەی ماڵـی باوکـم لـە کۆڵانەکـەی بەرامبەرمـان نیـن؟ بۆچـی نەچویتـە لایـان؟

کـە ئەمـەم وت بـە چـاوی فرمێسـکەوە وتـی: خـۆزگا قـەت دراوسـێمان نەبـان.

وتم: بۆچی وا دەڵێی؟

وتـی: لەجیاتـی ئـەوەی دڵـم بدەنـەوە، کـە منیـان دەبینـی پێیـان دەوتـم (بۆچـی دەترسـێیت، خـۆ هـەر پیـاوی تـۆ نەچۆتـە سـەربازی، ئـەی ئەوکاتـە چـی دەکـەی کـە تەرمەکـەی بەکـوژراوی بـۆت هاتـەوە؟).

منیش وتم: تۆ چیت وەڵام دانەوە؟

وتـی: منیـش دەسـتم بەگریـان دەکـرد، وامدەزانـی بـە قسـەی ئـەوان دەبێـت، تـۆ شـتێکی خراپـت بەسـەردێت، بۆیـە خۆشـم نازانـم ئـەو ماوەیـە چـۆن ژیـاوم.

بەدەسـتەکانم فرمێسـکەکانیم وشـک کـردەوەو پێـم وت: منیـش دڵـم لـەلای ئێـوە بـوو، بـەڵام زۆریـم لەخـۆم کـرد و دانـم بەخۆمداگـرت، تاکـو مەشـقی سـەربازیم تەواوکـرد. ئێسـتاش ڕامکـردووە و بەیەکجـاری هاتوومەتـەوە. ئەگـەر ئـەوەم نەکردبـا، دەیانبردمـە بەرەکانـی جەنـگ و لەوانەیـە بکوژرابـام، یـان بەدیـل گیرابـام.

کــە ئەمــەم وت، هاوســەرەکەم هەنەســەیەکی خۆشــی هەڵمــژی و بــە زەردەخەنــەوە وتــی: ستایش بۆخـوا کـە گەڕایتــەوە، بەیەکـەوە دەژیـن و دەمریــن، ئــەوە باشــترە لــەوەی لــە غەریبــی شــتێکت بەســەربێت، ئــەوکات منیــش بەرگــە ناگــرم و لــە خەفەتــان دەمــرم.
وتم: ئەی کچەکەمان لەکوێیە، بۆچی نایبینم؟
وتــی: لــە ژوورەکـەی تـر خـەوم لێـی خسـتووە، ئێسـتا هەڵیدەسـتێنم و بۆتــی دەهێنــم.
منیــش وتــم: لێــی بگــەڕێ، بــا بۆخــۆی بخــەوێ، گوێــم لێبگــرە شــتێکت پێدەڵێــم.
وتی: دەتەوێ چی بڵێی؟
وتـم: بـا نهێنـی ڕاکردنەکـەم تەنهـا لەنێـوان خـۆم و خـۆت بمێنێتـەوە، بـا کـەس ئەمـە نەزانێـت، تەنانـەت ماڵـی باوکیشـم.
وتی: لەبەر چی؟
وتــم: حکومــەت بڕیاریــداوە ئەوکەســەی لــە ســەربازی ڕابــکات لــە ســێدارەی بــدات، بۆیــە لای خەڵــک دەڵێــم تەســریح کــراوم.
وتی: ئەم خەڵکە چۆن باوەڕت پێدەکەن؟
وتم: تۆ ئەمە بۆ من لێبگەڕێ، خۆم دەزانم چۆن پینەی دەکەم.
چوومــە گەرماوەکــە دوشــێکم وەرگــرت، دوایــی جلــی دەرەوەم لەبەرکــردو چوومــە ماڵــی باوکــم.
باوکـم کـە منـی بینـی، بـە تووڕەییيـەوە وتـی: نـاکات لـە سـەربازی ڕاتکردبێــت؟
منیــش وتــم: نەخێــر ڕامنەکــردووە، بــە بڕیارێکــی تایبەتــی تەســریح کــرام و بەیەکجــاری هاتوومەتــەوە.
باوکــم وەک ئــەوەی بــڕوای بــە قســەکانم نەکردبــێ، ســەری خــۆی لەقانــدو وتــی: هیــچ ســەرم لەتــۆ دەرناچێــت، تــا دێــت شــەڕەکە گەرمتــر دەبێــت، چــۆن لــە دۆخێکــی وادا حکومــەت تەســریحت دەکات؟

وتـم: لەبیرتـە کاتـی خـۆی لـە سـەربازی بەهـۆی چوونـە سـەرەوە تەسـریحیان کـردم، وا جارێکـی تـر گەڕانـەوە سـەر کونیەکـەم و بـە هەمـان هـۆکار تەسـریحیان کردمـەوە.
وتـی: بۆچـی کـوڕی دراوسـێکەمان وەکـو تـۆ لەسـەرەوە بـووە و تاکـو ڕێککەوتنـی جەزائیـر و هەرەسـهێنانەکەش لـەوێ بـووە کەچـی تەسـریح نەکـراوە؟
وتـم: بەشـوێن دەگۆڕێـت، کاتـی خـۆی مـن لـە ئیزگـەی دەنگـی کوردسـتان بوومـە بۆیـە بڕیارەکـە تەنهـا ئـەو کەسـانەی گرتۆتـەوە کـە لـە شـوێنە هەسـتیارەکان کاریـان کـردووە.
کـە ئەمـەم وت، باوکـم تۆزێـک قەناعەتـی هـات و هیـچ پرسـیاری تـری لێنەکـردم.
دوای ئـەوە، براکـەم کـە ئەندازیـاری حکومـەت بـوو، باوەشـی پێـدا کـردم و یەکتریمـان ماچکرد، سـەری خستە ژێـر گوێـم و بـە ئەسـپایی وتـی: تـۆ بەڕاسـتیتە کـە لـە سـەربازی تەسـریح بوویـت؟ یـان شـتێک لـە ئێمـە دەشـاریتەوە؟
وتـم: نەخێـر تەسـریح نەبوومـە، مـن ڕامکـردووە، بـەڵام خـۆت دەزانـی باوکمـان کەسـێکی زۆر نیزامییـە و حـەز لـە سـەرپێچی نـاکات. ئەگـەر بـەوە بزانێـت، وەکـو ساڵی ١٩٧٤ ئەوکاتـەی کـە لـە سـەرەوە بەسـەردان هاتمـەوە، چـۆن منـی تەسـلیمی حکومـەت کـردەوە، ئەوهـاش ئێسـتا تەسـلیمی ئینزباتخانـەی سـەربازیم دەکات.
وتـی: ئـەی چـی بـەو خەڵکـە دەڵێـی، چـۆن دەگەڕێـی، لـەوە ناترسـیت داوای دەفتـەر خدمـەت لێبکـەن و کێشـەت بـۆ دروسـتکەن؟
منیـش وتـم: تـۆ دەفتـەر خدمەکـەی خـۆت بدەبەمـن، وێنەمـان زۆر لەیەکتـری دەچێـت، ئینزباتـەکان هەسـتی پێناکـەن. ئەگـەر داوای دەفتـەر خدمەیـان لێکـردم، دەیاندەمـێ و بـا هـەر وابزانـن ئەندازیـارم و خزمەتـی سـەربازیم دواخـراوە.

وتـی: باشـه، هـەر ئێسـتا بـۆت دێنـم، بـەڵام وریابـە ئـەم نهێنییەلـە خـۆم و خـۆت بـەولاوە بـا کەسـی تـر نەیزانێـت دەنـا کێشـەت بـۆ دروسـت دەکـەن.

وتـم: خەمـی ئـەوەت نەبێـت، تەنانـەت لێناگەڕێـم هاوسەرەکەشـم ئـەوە بزانێـت.

ماوەیـەک بـەم شـێوەیە مامـەوە، ڕۆژانـە کـە دەچومـە دەرەوە دەفتـەر خدمەکـەم دەخسـتە گیرفانـم و بەبـێ تـرس دەسـووڕامەوەو سـەردانی برادەرەکانـم دەکـرد.

ئێوارەیـەک، مـەلا محەمـەدی ئامـۆزام هاتـە ماڵمـان و پێـی وتـم: فوئـادی کـوڕم وەکـو تـۆ نـاوی سـەربازی هـات، ئێسـتا لـە شـوێنێکی زۆر خراپـە. دەڵـێ هەمـوو شـەوێک دوژمـن بەسـەرمان دادەدەن، تاکـو بەیانـی لەترسـان خـەو ناچێتـە چاومـان. مامـم پێـی وتـم کـە تـۆ بەبڕیارێکـی تایبەتـی تەسـریح کـراوی، ئەگـەر ژمـارەی ئـەو بڕیـارەم پـێ بڵێـی هەندێـک کـەس لـە تەجنیـدی هەولێـر دەناسـم، داوایـان لێدەکـەم فوئـادی کـوڕم وەکـو تـۆ تەسـریح بکـەن.

منیـش هـەر لەخۆمـەوە ژمارەیەکـم پێـی وت، ژمارەکـەی لـە پارچـە کاغەزێـک نووسـییەوە و لەخۆشـییان چایەکەشـی نەخـوارد و گەڕایـەوە ماڵـی خۆیـان لـە گونـدی دارەتـوو.

دوای دوو ڕۆژ، جارێکـی تـر مـەلا محەمـەد هاتـەوە ماڵمـان، لـە دوورەوە بەپێکەنیـن وتـی: بۆچـی ئـەو ماندووبوونـەت خسـتە پێشـم و ڕاسـتیەکەت پێنەوتـم کـە تـۆش وەکـو فوئـاد لـە سـەربازی ڕاتکـردووە؟

منیش وتم: چۆن دەزانی من ڕامکردووە؟

وتـی: چوومـە تەجنیـدی هەولێـر، برادەرێکـم لەوێیـە، کـە پێـم وت تـۆ تەسـریحی، سـەری سـوڕما، سـوێندی بـۆ خـواردم کـە شـتی وانییـە. کـە نـاوی تـۆم پێـی وت، بـاش تـۆی دەناسـی، وتـی خەڵکـی یـەک گەڕەکیـن.

وتم: نائیب زابت ئەمجەد نەبێ؟
وتـی: بەڵـێ خۆیەتـی، لاپـەڕەی تۆمـاری تۆشـی دەرهێنـا، پیشـانیدام، وتـی (تەماشـا بکـە، ئـەو هێشـتان لای ئێمـە سـەربازە و تەسـریح نەکـراوە).
منیـش وتـم: مـن چـۆن بزانـم تـۆ ئەوهـا بـەوردی دەچیتـە بنـج و بنەوانـی، دەنـا هـەر زوو پێـم دەوتـی و کێشـەش بـۆ مـن دروسـت نەدەبـوو. ئێسـتا ئەویـش لای برادەرەکانـی تـرم بـاس دەکات و مەترسـی دەکەوێتـە سـەر ژیانـم.
وتـی: مەترسـە، لای کـەس باسـی نـاکات، ئـەو خـۆی بەمنـی وت (ئـەم قسـەیەت لای مـن کـرد، لای کەسـی تـری مەکـە، نـەوەک بزانـن لـە سـەربازی ڕایکـردووە، دەنـا دەیگـرن و دەیدەنـە دادگای سـەربازی و بەتونـدی سـزای دەدەن).
هـەر لـەو ڕۆژەوە ئارامیـم لەبـەر هەڵگیـرا، دڵـم زۆر دەترسـا لـەوەی ڕۆژێـک پیاوەکانـی حکومـەت بەسـەر ماڵمـان دابـدەن و وەکـو چۆلەکـە بمگـرن و ڕاپێچـی ئینزباتخانـەم بکـەن. بۆیـە لەترسـان شـەوانیش خـەو نەدەچـووە چاوەکانـم. گوێـم لـە ترپەیـەک بوایـە، ئەشـکەوتم لـێ دەبـووە کونـە مشـک و نەمدەزانـی لەکـوێ خـۆم بشـارمەوە.
زۆر جـار لـە ڕاکردنەکـەم پەشـیمان دەبوومـەوە و لـە دڵـی خۆمـدا دەمـوت (مـرۆڤ یـەک جـار دەمرێـت، خـۆزگا ڕامنەکردبـا، ئێسـتا هەمـوو ڕۆژێـک لەترسـی گرتـن دەمـرم).
پەشـیمانی هیـچ دادی نـەدەدا، کار لـەکار ترازابـوو، ئەگـەر خۆشـم ڕادەسـت بکردایەتـەوە هـەر سـزا دەدرام، چونکـە داخیلـی هـرووب ببـووم. بۆیـە دانـم بەخۆمـدا گـرت و وێـڕای ئـەو هەمـوو تـرس و لـەرزەی کـە لـە دڵمـدا بـوو، بەسـەرخۆمم نەدەهێنـا و لـەلای برادەرەکانـم وا خـۆم نیشـان دەدا کـە هیـچ خەمـم نییـەو زۆر دڵخۆشـم.
ئـەم بارودۆخـە زۆری خایانـد، هەسـتم دەکـرد دراوسێکانیشـم گومانیـان

لێم پەیداکـردووە، کـە چـاوی منیـان لـێ ون دەبـێ، لەنێـوان خۆیـان باسـی مـن دەکـەن. بۆیـە لـە ژیانـی خـۆم بێزاربـووم، لـەوە دەترسـام یەکێـک کەیفـی پێـم نەیـەت، ڕۆژێـک خەبـەرم لێبـدات و بەگرتنـم بـدات. بۆیـە زۆر بیـری سـەیر بـە خەیاڵمـدا دەهـات، بـۆ دەربازبـوون لـەو دۆخـەی کـە تێیـدام.

ئێوارەیـەک، موختـاری گەڕەکەکەمـان مـام فەتحـی هاتـە لام پێـی وتـم: یەکێـک لـە دراوسـێکانت پێـی وتوومـە کـە تـۆ لـە سـەربازی ڕاتکـردووە. نازانـم ئـەو کەسـە ڕاسـت دەکات یـان نـا؟ بـەڵام دڵنیـات دەکەمـەوە ئەگـەر ڕاسـتیش بێـت، لەلایـەن منـەوە هیـچ زیانـت پێنـاگات. بـەڵام ئەگـەر ڕاتکـردووە، باشـترە بچیتـە دەرەوەی شـار، دەنـا ڕۆژێـک هـەر دێ ئاشـکرابیت و ئێمـەش ئـەوکات هیچمـان پێناکـرێ.

خـوا خێـری مـام فەتحـی بنووسـێ، هـەر ئـەو شـەوە هەندێـک کەلوپەلـی پێویسـتم خسـتە جانتاکـەم و بـە هاوسـەرەکەمم وت: تاکـو نەیانگرتوومـە، بەیانـی دەچمـە ناحیـەی خەلیفـان بـۆ ماڵـی خاڵـم، ئـەوێ ناوچەیەکـی عەشـایەرییە و حکومـەت ناوێـرێ دەسـتیان بـۆ درێـژ بـکات.

هاوسـەرەکەم بیرۆکەکـەی بـەلاوە بـاش بـوو، وتـی: منیـش پێـم باشـە ماوەیـەک لێـرە دوور بکەویتـەوە، ئـەو خەڵکـە زۆر حەسـوودن، چاویـان پێمـان هەڵنایـەت، هەمـوو ڕۆژێـک لێـم دەپرسـن کـە چـۆن تەسـریح بوویـت، منیـش بەناچـاری درۆیـان لەگـەڵ دەکـەم و هەمـان قەوانـی ڕۆژانـی پێشـوویان بـۆ لێدەدەمـەوە و دەڵێـم ئـەو کاتـی خـۆی پێشـمەرگە بـووە بۆیـە تەسـریح کـراوە.

چونم بۆ ماڵی خاڵم لە خەلیفان

لـە ناحیـەی خەلیفـان چوومـە ماڵـی خاڵـم، داپیـرم هێشـتان لەژیانـدا مابـوو، کـە چـاوی بەمـن کـەوت، باوەشـی پێداکـردم وتـی: دەک چـاوم کوێـر بێـت، لەوەتـی چوویتـە سـەربازی دڵـم هـەر لەلاتـە. زۆر دەترسـام شـتێکی خراپـت بەسـەربێت، بـەڵام سـتایش یـۆ خـوا کـە بـە سـەلامەتی گەڕایتـەوە ناومـان.

منیـش وتـم: ئـەو ماوەیـە مەشـقی سـەربازییان پێکردیـن، هەفتـەک دەبێـت مەشـقمان تەواوبـووە و دەیانـەوێ بمانبـەن بـۆ باشـووری عێـراق بـۆ بەرەکانـی جەنـگ.

کـە ئەمـەم وت، دەسـتی بەگریـان کـرد وتـی: لێـرە کـەس ناتوانـێ دەسـتت بداتـێ، هەتـا شـەڕ ڕادەوەسـتێ مەگەڕێـوە، لـەلای ئێمـە بمینێـوە، بـا شـتێکت بەسـەر نەیـەت، دایکـت بەرگـەی خەفـەت ناگرێـت.

وتم: منیش لەبەرئەوە هاتوومە، دەمەوێ لێرە بمێنمەوە.

کـە ئەمـەم وت، فرمێسـکی چاوەکانـی خـۆی سـڕیەوە و وتـی: چـۆن لێدەگەڕێـم جارێکـی تـر بگەڕێیتـەوە سـەربازی. خەمـی ژنەکەشـت نەبـێ، لـەدوای دەنێریـن ئەویـش بێتـە ئێـرە، جێـگاو ڕێگایەکـی زۆرمـان هەیـە، خـوا بـکات ئێـوە بـە ئێمـە ڕازییـن، لەسـەر چـاوی خۆمـان داتاندەنێیـن.

ئێمـە لـەو قسـانەدابووین، خاڵـم خـدر و کـوڕە پلکەکـەم عەبـدوڵا هاتنـە ژوورەوە، خاڵـم کـە منـی بینـی باوەشـی پێداکـردم وتـی: بەیانـی زوو دوو نەفـەرم بـردە باتـاس، کـە هاتمـەوە، حەمـەدە سیسـم لەنـاو بـازاڕ بینـی پێـی وتـم کـە تـۆی بینیـوە. بۆیـە بەخێرایـی هاتمـە ماڵـەوە.

منیــش وتــم: کــە لــە کۆســتەرەکە دابەزیــم ئــەو منــی بینــی، داوای لێکــردم لەگەڵــی بچمــە ماڵــەوە، منیــش پێــم وت (بــۆ ئــەوە نەهاتوومــە زوو بگەڕێمــەوە، جــاریَ دەچمــە ماڵــی داپیــرم، دوایــی یەکتــری دەبینیــن).

خاڵــم وتــی: ئیشــێکی باشــت کــردووە هاتوویــت بــۆ ئێــرە، خەڵکــی ئێــرە ســەربازی ناکــەن، ئەوانــەی ناویــان بــۆ ســەربازی دەرچــووە، بەبــێ تــرس لەنــاو بــازاڕ دەســووڕێنەوە و کەســیش پێیــان ناڵــێ لەپشــت چاوتــان دوو برۆیــە.

بــە قســەکانی خاڵــم ئاســوودە بــووم، خــەم و خەفەتــی ڕۆژانــی ڕابــردووم لەبیرچــۆوە. شــەوان تــا درەنــگ لــە ماڵــی خزمــان کــۆ دەبووینــەوە و بــە قســەی خــۆش و گاڵتــەو گــەپ شــەومان بەســەردەبرد. زۆربــەی شــەوان لەماڵــی خاڵــم دەخەوتــم، هەندێــک جاریــش لــە ماڵــی پلکــم حەفســەت و کوڕەکانــی دەمامــەوە. کــە ڕۆژ دەبــۆوە، ئــەوان دەچونــە ســەر ئیــش و کاری خۆیــان، منیــش لەگــەڵ داپیــرم دەمامــەوە، ســەربردەی پێشــینانی بــۆ دەگێڕامــەوە.

ڕۆژانــی هەینیــان لەگــەڵ عەبــدوڵای کــوڕە پلکــم دەچووینــە گەلــی عەلــی بــەگ و تەماشــای دیمەنــە دڵڕفێنەکــەی تاڤگەکــەم دەکــرد، لــە چایخانەکــەش چایەکــی گەرممــان دەخــواردەوە و دواییــش بــە پــێ دەگەڕاینــەوە خەلیفــان.

خاڵــم و کــوڕە پلکەکانــم بــەڕۆژ خەریکــی کاســبی بــوون، بۆیــە کاتــم لــێ نەدەڕۆیشــت و بێــزار دەبــووم. لــە بێزارییــان بیــرم کــردەوە ئیشــێک بکــەم و کاتــی خۆمــی پــێ بەســەرببەم.

چەنــد مانگێــک بــوو، ســەدام حوســێن لەکاتــی هاتنــی بــۆ خەلیفــان بڕیــاری دابــوو، لەســەر بودجــەی حکومــەت خانووەکانــی شــارۆچکەی خەلیفــان نــۆژەن بکرێنــەوە و بــە دیزاینێکــی نــوێ ســەرلەنوێ دروســتبکرێنەوە. مســتەفای کــوڕە پلکــم تاکــە دارتــاش بــوو لــە

خەلیفـــان، بۆیـــە ئیـــش و کاری زۆر بـــوو، قالبـــی بـــۆ خانـــووەکان دەبەسـت، عەبـدوڵای بـرا بچووکەکەشـی بەردەسـتی دەکـردو یارمەتـی دەدا.
ڕۆژێـک کـوڕە پلکەکـەم مسـتەفا بـۆ خوانـی نیـوەڕۆ منـی لەگـەڵ خـۆی بـردەوە، لەکاتـی نانخـواردن، بیرۆکەیـەک بەخەیاڵـمـدا هـات، پێـم وت: تـۆ زۆربـەی ئیـش وکارەکانـی قالبـی داربەسـتن بەخـۆت دەکەیـت، عەبـدوڵا تەنهـا بەردەسـتیت بـۆ دەکات، ئەگـەر ئەویـش نەبێـت، کەسـێکی تـر دەتوانـێ هاوکاریـت بـکات.
وتـی: ڕاسـتە، ئیـش وکاری مـن لەسـەر ئـەو ڕانەوەسـتاوە، ئەویـش نەبێـت، هەرکەسـێکی تـر بێـت، دەتوانـێ بـۆم بـکات. بـەڵام تێنەگەیشـتم مەبەسـتت لـەم قسـەیە چییـە؟
وتـم: ئەوەنـدی لەماڵـی داپیـرم بەتەنیـا بمێنمـەوە زۆر بێـزار بوومـە، ئێـوە هـەر هەمووتـان بەیانیـان تاکـو ئێـوارە لەسـەر کارن، بۆیـە بیـرم لـەوە کردۆتـەوە ئەگـەر تـۆ ڕێـگا بدەیـت عەبـدوڵا کارم لەگـەڵ بـکات، هەندێـک داری قالـب دانـان دەکـڕم و خۆمـی پێـوە خەریـک دەکـەم.
مسـتەفا بیرۆکەکـەی بـەلاوە بـاش بـوو وتـی: هـەر کاتێـک تەختـە و دارت کـڕی، ئـاگادارم بکـەوە، عەبـدوڵا دەنێرمـە لات بـا قالبـی خانووەکانـت لەگـەڵ ببەسـتێ.
هـەر ئـەو ڕۆژە گەڕامـەوە شـاری هەولێـر. کـە چوومـە ماڵـەوە، کـە هاوسـەرەکەم منـی بینـی، هـەر لـە دوورەوە دەسـتی بـە گریـان کـرد وتـی: زۆر بیـرم کردوویـت، ئێمـە لەدووریـی تـۆ ژیانمـان زۆر ناخـۆش بـوو، لـە خەفەتـان نازانـم چـۆن شـەوو ڕۆژم لێـدەڕوات.
تەماشایەکی شەقامەکەی کرد وتی: دراوسێکان تۆیان بینی؟
وتم: بۆچی وادەڵێی؟
وتـی: لـەو ڕۆژەی کـە تـۆ ڕۆیشـتووی، دەنگـۆی ڕاکردنـت لەنـاو گەڕەکەکەمـان بـڵا و بۆتـەوە، باوکیشـت زۆر دەترسـێت نـەوەک

بەهــۆی ڕاکردنــی تــۆ ئێمــە و ئــەوان بگــرن.
منیــش وتــم: ئــەو خەڵکــە چــی دەڵــێ بــا بۆخــۆی بیڵێــت، گــوێ مــەدە قســەی کــەس. دەمــی خەڵــک کونــە دیوارێــک نییــە تــا تۆپەڵــە خوریێکــی لەنــاو نێیــن و بیگریــن.
زۆر برســیم بــوو، بۆنــی دۆڵمــە دەهــات، چوومــە لای تەباخەکــە، مەنجەڵێک دۆڵمەی لەسەر بوو. کە سەری مەنجەڵەکەم هەڵدایەوە، دەتــوت دۆڵمەکــە خــەوی لێکەوتــووە، چــۆن ئامــادە کرابــوو، بەبــێ دەســکاری لەشــوێنی خــۆی مابــۆوە. ڕووم لــە هاوســەرەکەم کــرد، پێــم وت: بۆچــی هیچــت لــەم دۆڵمەیــە نەخــواردووە؟
کە ئەمەم وت، لە پرمەی گریانی دا.
وتم: دەڵێی شتێک بووە کە من نایزانم؟
وتــی: ســەعاتێک پێــش ئێســتا قاســمی بــرام لــە کۆیــەوە هاتــە لامــان. دوارۆژی ئیجازەکــەی بــوو، دەگەڕایــەوە وەحدەکــەی خــۆی لــە بســێتین. منیــش پێــم وت (هەندێــک خــۆت دوابخــە، نانێکمــان لەگــەڵ بخــۆ، ئەوجــا بگەڕێــوە شــوێنی خــۆت). ئــەو زۆر پەلــەی بــوو، وتــی (ناتوانــم لەوەنــدە زیاتــر خــۆم دوابخــەم، دەنــا فریــای گەڕانــەوە ناکــەوم).
لــە درێــژەی قســەکانیدا وتــی: زۆر خەفەتــم بــۆی خــوارد، زۆری حــەز لــێ بــوو، بــەڵام دۆڵمەکــە بەتەواوەتــی نەکوڵابــوو. زۆر هەوڵــم لەگەڵیــدا کــە هەندێــک خــۆی دوابخــات و نانمــان لەگــەڵ بخــوات، کــە زانــی خەفــەت دەخــۆم، لەبــەر دڵــی مــن ســەری مەنجەڵەکــەی هەڵدایەوەو پەلکە زڵقێکی خوارد و ماڵئاوایی لێکردین و گەڕایەوە.
منیش وتم: بۆچی هێشتت بگەڕێتەوە ناو ئەو ئاگرە؟
وتــی: زۆر هەوڵــم لەگەڵــی دا، پێمــوت (مەگەڕێــوە، تــۆش دەنێرمــە لای هاوســەرەکەم لــە خەلیفــان. خەڵکــی ئــەوێ عەشــایەرین، حکومــەت ناوێــرێ دەســتیان بــۆ درێژبــکات).

وتم: ئەو چی وت؟
وتـی: پێـی وتـم (جـارێ شـوێنەکەمان باشـە، زۆر مەترسـی هێرشـی ئێرانـــی لەســـەر نییـــە، بەڵێنـــت پێـــدەدەم ئەگـــەر جارێکـــی تـــر بگەڕێمـــەوە منیـــش ڕادەکـــەم و دەچمـــە لای باوکـــی ژاڵـــە).
بەهەرحـاڵ، زۆر دڵیـم دایـەوە، ئەوجـا لەسـەر خـوان لەگەڵـم دانیشـت و بەیەکـەوە چێشـتمان خـوارد.
دوای نانخـــواردن پێـــی وتـــم: ئەگـــەر دەوامـــی قوتابخانـــەم نەبوایـــە، منیـش لەگەڵـت دەهاتـم تاکـو لەبـەر ئێمـە هێنـدە خـۆت لـەم ڕێـگا پــڕ مەترســییە نەدەیــت.
وتـم: ڕاسـت دەکـەی، منیـش پێـم بـاش نییـە هێنـدە لـەو ڕێگایـە بێـم و بچـم، بـەڵام ئەمجـارە بـۆ کڕینـی تەختـە و دەرسـەک و کەرەسـتەی قالبـــی دارتاشـــی هاتوومەتـــەوە. بەیانـــی دەچمـــە شـــوێنی فرۆشـــتنی دار و تەختـــە، هاوڕێیەکـــم نـــاوی محەمـــەد عەباســـە، لـــە قوتابخانـــە بـــە یەکـــەوە خوێندومانـــە، ئێســـتا لـــەوێ کار دەکات، داوای لێدەکـــەم یـــەک لـــۆری تەختـــە و دار و پێداویســـتییەکانی قالبـــی دارتاشـــیم بـــۆ دابیــن بــکات.
هاوســـەرەکەم قســـەکانی منـــی بـــەلاوە ســـەیر بـــوو، بەسەرســـوڕمانەوە وتـــی: خـــوا نەبـــێ کـــەس ســـەری لـــە تـــۆ دەرناچـــێ، پێـــم ناڵێـــی تـــۆ چیــت، ســەربازیت یــان دارتاشــیت؟!
وتـــم: تـــۆ ڕاســـت دەکـــەی، ناچـــارم ئـــەوە بکـــەم، خەڵکـــی ئـــەوێ بـــەڕۆژ دەچنـــە ســـەر کار و بەشـــەویش دەگەڕێنـــەوە. زۆر بێـــزار بـــووم هەنـــدەی لەبەیانییـــەوە تاکـــو ڕۆژئـــاوا بەتەنیـــا لـــە کونجـــی ژوورێـــک دانیشـــم.
وتی: جا دەتەوێ چی لەو تەختە و دارانە بکەیت؟
وتـم: دەمـەوێ لەجیاتـی دانیشـتن، خـۆم بـە ئیـش وکاری دارتاشـی خەریـک بکـەم.

وتـــی: تاکـــو دەگەڕێیتـــەوە زۆر ئـــاگات لەخـــۆت بێـــت، مەهێڵـــە دراوســـێکان و هاوڕێکانـــت بتبینـــن، نـــەوەک هەواڵـــت لێبـــدەن و بـــە گرتنـــت بـــدەن؟

منیـــش وتـــم: خەمـــت نەبـــێ بەیانـــی زوو کـــە لێـــرە دەچمـــە دەرەوە، ڕاســـتەوخۆ دەچمـــە لای ئـــەو هاوڕێیـــەم و تەختـــە و دار و پێداویســـتییەکانی دارتاشـــی دەکـــڕم، هـــەر لەوێـــش بـــە لۆرییێـــک دەیانبەمـــەوە خەلیفـــان.

ئـــەو ڕۆژەم بـــەڕێ کـــرد، بەیانیـــش زوو چوومـــە لای هاوڕێکـــەم لـــە دەزگای فرۆشـــتنی دارو تەختـــە. هاوڕێیەکـــەم کـــە ســـەیری دەموچـــاوی کـــردم، هەســـتی کـــرد لـــە ســـەربازی ڕامکـــردووە و خەریکـــی کارێکـــم، بـــەڵام هیـــچ پرســـیاری لـــێ نەکـــردم. وتـــی: هەرچەنـــد ئـــەو بـــڕە دارو تەختەیـــەی کـــە تـــۆ داوای دەکەیـــت، یەکجـــار زۆرە، بـــەڵام بۆتـــی دابیـــن دەکـــەم.

بـــەم شـــێوەیە، بـــە ســـێ ســـەد دینـــار دار و تەختـــە و کەرەســـتەی دارتاشـــیم کـــڕی و بـــە لۆرییێـــک بردمـــەوە خەلیفـــان.

کـــە گەیشـــتمە ئـــەوێ، مســـتەفای کـــوڕە پلکـــم کـــە چـــاوی پێکـــەوت، ســـەری ســـوڕما، وتـــی: لـــەو بـــاوەڕەدا نەبـــووم ئـــەو هەمـــوو تەختەیـــەت دەســـکەوێت، چونکـــە بەهـــۆی شـــەڕی عێـــراق و ئێرانـــەوە دەمێکـــە حکومـــەت هاوردەکردنـــی تەختـــەی ڕاگرتـــووە.

منیـــش وتـــم: ڕاســـتە، ئەگـــەر لەبـــەر محەمـــەد عەباســـی هاوڕێـــم نەبوایـــە منیـــش ئـــەم بـــڕە زۆرەم پـــێ دابیـــن نەدەکـــرا، بـــەڵام بـــە ســـوپاســـەوە ئـــەو هاوڕێیـــەم دەتـــوت هەســـتی کـــردووە لـــە ســـەربازی ڕامکـــردووە و بـــەدوای کارێکـــم بۆیـــە بـــۆی دابیـــن کـــردم.

هـــەر ئـــەوکات، مســـتەفا بانگـــی عەبـــدوڵای کـــردو پێـــی وت: لـــە بەیانییـــەوە لەگـــەڵ ئـــەو ئیـــش بکـــە، منیـــش کەســـێکی تـــر بـــۆ خـــۆم پەیـــدا دەکـــەم.

ڕووی لەمنیش کرد و پێی وتم: لەسەر فەرمانی سەدام حوسێن خانووەکانی ناحیەکەمان هەمووی نۆژەن دەکرێنەوە، وەزارەتی نیشتەجێبوون خەرجییەکان دەگرێتە ئەستۆ و پارەکەی دەدات، بۆیە ئیش وکار زۆرە خەمتان نەبێت.
سوپاسگوزاری بووم پێموت: مەبەستم لەم کارە، پارە کۆکردنەوە نییە، ناشمەوێ کێبڕکێی تۆ بکەم، لە تەنیایی زۆر بێزار بوومە، تەنها دەمەوێ کات بەسەرببەم.
ڕووم لە عەبدوڵا کرد پێموت: ئەگەر پێت باش بێت، هەر لە ئێستاوە ببە هاوبەشم لەو تەختەو دارانە. ئێستا هیچ پارەم لێت ناوێت، کە ئیشمان کرد، هەتا پارەکەی پڕ دەکەیتەوە، هیچ پارەت نادەمێ. دوای ئەوە تۆش وەکو من دەبیتە خاوەنی نیوەی ئەو تەختە و دارانە.
کە وام وت، زۆری پێخۆشبوو، وتی: تۆ لە مستەفای برام بۆمن باشتری، ئەوە چەندساڵێکە لەگەڵ ئەو ئیشی تەختەبەستن دەکەم، کەچی ڕۆژێک ئەوەی بەخەیاڵدا نەهات هەر بە گاڵتەش پێم بڵێ ببە هاوبەشم.
منیش وتم: ئەگەر مستەفای براشت نەبوایە، تۆش فێری تەختەبەستن نەدەبوویت و منیش نەمدەتوانی ئەم داوایەی لێبکەم.
کە وام وت: مستەفا ڕووی تێکردم وتی: تۆ خۆت بەم قسانەوە خەریک مەکە، ئەو گەنجە، دەیەوێ بە شەوو ڕۆژێک وەکو منی لێبێت، بۆیە گلەییم لێدەکات.
ئێمە لەو قسانەدابووین، نەجیمی هاوسەری کچە پلکەکەم بەژوورکەوت، دوای سڵاوکردن، ڕوی لەمن کردو وتی: بیستوومە تەختە و دارت هێناوەو قالبی خانوو دەبەستیت؟
وتم: ئەوە ڕاستە.

وتی: خانووەکەم بۆ ببەستن، هەقیشتان چەندە دەتاندەمێ.
مستەفا ڕووی تێکردم وتی: ئەی نەموت ئیش زۆرە، ئەوجا هەر یەکەم خانووتان زەحمەتە دوای ئەوە شارەزای ئیش و کارەکەتان دەبن و خەڵکەکەش دەتانناسن و ڕووتان تێدەکەن.
منیش وتم: بۆ هەر خانووێک چەند وەربگرین بۆ دەستهەقی خۆمان؟
وتی: نەخشەی هەموو خانووەکان وەکو یەکە، بۆیە بۆ هەر خانووێک سەدو پەنجا دینار وەربگرن. ئەگەر یەکێکیش شتی زیاتری لێ داواکردن، ئێوەش بەقەد ئەوە پارەی زیاتری لێوەرگرن.
کە وای وت، نەجیم دەستی بردەوە گیرفانی و سەدو پەنجا دیناری دەرهێنا و دایە دەستم وتی: هەر لە ئێستاوە پارەی خۆم دەدەم، با لەسەرم نەمینێ.
منیش پارەکەم لێی وەرگرت و ڕووم لە عەبدوڵا کرد پێموت: عەبدوڵا من سێ سەد دینارم بەو تەختەو دارانە داوە، لە بەستنی خانووی نەجیم بەشت نادەم، بەبەر قەرزەکەتی دەخەمەوە، دوای بەستنی دوو خانوو ئینجا تۆ دەبیتە هاوبەشم و هیچ قەرزت لەسەر نامێنێ.
کە وام وت، مستەفا ڕووی لە عەبدوڵا کرد و پێی وت: چیت دەوێ وا بوویتە خاوەنی تەختەو داریش؟
عەبدوڵاش وتی: خێری تێدابوو ئەو لە سەربازی ڕایکرد و هاتە ئێرە، دەنا هەر لەبەر دەستی تۆ بە شاگردی دەمامەوە و نەدەبوومە خاوەنی تەختە و داری خۆم.
تاکو ماوەیەک لە خەلیفان تەختەم بەست، پارەیەکی زۆرم دەسکەوت، لە ئیش وکاری دارتاشی و قالب بەستنیش شارەزا بووم. بەڵام دوایی ناچار بووم ئەوێ بەجێبهێڵم و بچمە ماڵی

پلکـم لــه گونــدی مالمــن لەســەر زێــی گــەورە لــە نزیــک گونــدی شــانەدەر.
ئێوارەیەکــی درەنــگ هاوســەرەکەم هاتــە خەلیفــان بــۆلای مــن، کــە منــی بینــی دەســتی بەگریــان کــردو وتــی: دایــەرەی ئەمــن باوکتیــان ئــاگادار کردۆتــەوە، ئەگــەر خــۆت ڕادەســت نەکەیــت، لەجیاتــی تــۆ ئــەو دەگــرن و دەیخەنــە بەندیخانــە.
باوکیشــت بەمنــی وت: ئەگــەر خــۆی ڕادەســتی حکومــەت نەکاتــەوە و نەگەڕێتــەوە ســەربازی، ناچــارم شــوێنەکەی بــە حکومــەت بڵێــم. لەجیاتــی ئێمــە بچینــە ژوورەوە بــا ئــەو بگــرن.
منیش وتم: تۆش خۆشبڕوا بو بیت، بڕوات پێیکرد؟
بەچــاوی گریانــەوە وتــی: هــەر بۆئــەوەی مــن خەفــەت بخــۆم، دایــک و باوکــت هەمــوو شــتێک دەکــەن. بۆیــە ناگەڕێمــەوە تاکــو بەڵێنــم پێنەدەیــت کــە ئێــرە بەجێدەهێڵیــت و دەچیتــە ماڵــی پلکــت لــە گونــدی مالمــن.
لەگــەڵ هاوســەرەکەم ئــەو شــەوەمان بەیەکــەوە بەســەربرد، بــۆ بەیانــی ئــەو گەڕایــەوە هەولێــرو منیــش جانتاکــەم هەڵگــرت و بــە پیکابێــک چوومــە گونــدی مالمــن.
گونــدی مالمــن لەســەر زێــی گــەورە کــە بــە زێــی بادینــان نــاوی دەرکــردووە، تەنهــا پێنــج ماڵــی لــێ دەژیــا. یەکێــک لــەو ماڵانــە خوشــکی دایکــم بــوو، لــەو ڕۆژەی کــە مێــردی کردبــوو کەوتبــووە ئــەو دەڤــەرە. ئــەو شــوێنە لــەلای حکومــەت بــە ناوچــە قەدەغەکــراوەکان نــاوزەد کرابــوو. دوای هەرەســی شۆڕشــی کــورد، حکومــەت یەکــە ئیدارییەکانــی لــە هەندێــک ناوچــەی کوردســتان کشــاندەوە و نــاوی لێنــان ناوچــە قەدەغەکــراوەکان. بۆیــە نەدەبــوو خەڵــک لــەو شــوێنانە نیشــتەجێ بێــت. بــەڵام ماڵــی پلکــم و چەنــد خانەوادەیەکــی تــر لــەو گونــدە مابوونــەوە، ڕەز و باغیــان هەبــوو، هەروەهــا ئاژەڵیــان بەخێــو

دەکـرد. هەندێـک لـەو خانەوادانـە وێـڕای ئەمـە، بیسـتانی شـفتی و گندۆرەشـیان هەبـوو.
ئـەو گونـدە، هەرچەنـدە شـوێنێکی دواکەوتـوو بـوو، بـەڵام خەڵکەکـەی سـادەو سـاکارو دڵفـراوان بـوون. ڕێزێکـی زۆریـان لێدەنـام، زۆربـەی کات بـۆ نانخـواردن دەعوەتیـان دەکـردم. هاوسـەری پلکەکـەم لـە دامەزراوەیەکـی حکومـی لـە خەلیفـان پاسـەوان بـوو. مانگـی جارێـک بەسـەردان دەهاتـەوە، کاتەکانـی تـر لەماڵـی کـوڕە گەورەکـەی لـە خەلیفـان دەمایـەوە.
بەیانیـان کـە لـە خـەو هەڵدەسـتامەوە، دوای نانخـواردن، ڕادیۆیەکـی بچووکـم لەگـەڵ خـۆم دەبـردو دەچومـە سـەر زێ، تاکـو نیـوەڕۆ نەدەگەڕامـەوە.
مەلەوانیـم نەدەزانـی و زۆریـش لـە ئـاوی زێ دەترسـام، بۆیـە هەوڵـی مەلەکردنـم نـەدەدا، هەرچەنـد زۆربـەی ڕۆژەکان جلەکانـم دادەکەنـدو بـە شـۆرت و فانیلەیـەک دەچوومـە نـاو تەنکاوەکانـی زێیەکـە.
ڕۆژێـک لەنـاو تەنکاوەکـە بـووم، کۆمەڵێـک ماسـی گـەورەم بینـی بەسـەر ئاوەکـە کەوتبـوون، شـەپۆلی ئاوەکـە بـەرەو لای منـی دەهێنـان.
ماوەیەکـی زۆر بـوو گۆشـتم نەخواردبـوو، زۆریـش حـەزم لـە گۆشـتی ماسـی بـوو، بۆیـە هەندێـک سەرکێشـیم کـرد، لـە ماسـییەکان چوومـە پێشـەوەو دەسـتم بـۆ درێژکـردن، سـێ ماسـی گـەورەم گـرت.
لـە ئاوەکـە هاتمـە دەرەوە و بەخـۆم و ماسـییەکان گەڕامـەوە ماڵـی پلکـم. پلکـم کـە چـاوی بـە ماسـییەکان کـەوت، وتـی: چمـا تـۆ مەلەوانـی دەزانـی؟
منیش وتم: نەخێر نایزانم.
وتی: ئەی چۆن توانیت ئەو ماسییانە بگریت؟
وتـم: ئازایەتـی خـۆم نەبـوو، کۆمەڵێـک ماسـی بەسـەر ئـاو کەوتبـوون،

شــەپۆڵەکانیش بــۆلای منیــان هێنــا و منیــش دەســتم درێــژ کــرد گرتمــن.
پلکـم وتـی: یـەک مەنجـەڵ دۆڵمـەم بـۆت لێنـاوە، دەزانـم زۆر حـەزت لێیەتـی، جەمـی نیـوەڕۆ دۆڵمـە دەخۆیـن، ئێـوارەش ئـەو ماسـییانەت لەسـەر پشـتی سـێڵ بـۆ دەبرژێنـم.
بـەم شـێوەیە، ئـەو ئێوارەیـە پلکـم ماسـییەکانی برژانـد. بانگـی حـارس و عەلــی و وسووشــی کردبــوو بــۆ نانخــواردن. ئــەوان هەرســێکیان خەڵکـی گوندەکـە بـوون. کـە چاویـان بـە ماسـییەکان کـەوت، سـەریان سـوڕما، کـە چـۆن ئـەو ماسـییە گەورانـەم پێگیـراوە. پێـش ئـەوەی وەڵامیـان بدەمـەوە، پلکـم بـە پێکەنینـەوە ڕووداوەکـەی بـۆ گێڕانـەوە.
هێشــتان دەســتمان لــە نانخــواردن هەڵنەگرتبــوو، ســێ پێشــمەرگە بەژوورکەوتـن و سـڵاویان لێکردیـن. پلکـم داوای لێکـردن کـە ئەوانیـش لەسـەر خوانەکـە دابنیشـن و ماسـیمان لەگـەڵ بخـۆن،
وتــی: ئەمــڕۆ کــوڕە خوشــکەکەم کاتێــک لــەدەم زێیەکــە بــووە، شــەپۆلی ئاوەکــە ئــەم ماســییانەیان بــۆلای ئــەو هێنــاوە و ئەویــش گرتوونــی و لەگــەڵ خــۆی هێناوینیەتــەوە.
هــەر ســێ پێشــمەرگەکان لــە قاقــای پێکەنینیــان دا، یەکێکیــان وتــی: نیــوەڕۆ لــە گونــدی شــانەدەر قونبەلەمــان فڕێدایــە نــاو زێیەکــە و هەندێـک ماسـیمان گـرت، ئەوانـی تریـش لەگـەڵ شـەپۆلی ئاوەکـە ڕۆیشـتن و پێمـان نەگیرانـەوە. نۆشـی گیانتـان بێـت، ئێمـە نیـوەڕۆ زۆرمــان خــواردووە و دڵمــان نایبــات.
هــەر لــەو کاتــەدا بیرۆکــەی چونــەدەرەوەی وڵاتــم بــە خەیاڵــدا هــات. ڕووم لــە پێشــمەرگەکان کــرد، وتــم: ئێــوە لەکوێــوە هاتــوون و بــۆ کــوێ دەچــن؟
یەکێــک لــە پێشــمەرگەکان وتــی: ئێمــە لەنــاو خاکــی ئێرانــەوە هاتوویـن، لەنـاو خاکـی عێـراق ئەرکێکمـان پێسـپێردراوە، جێبەجێـی

دەکەیــن و دەگەڕێینـــەوە.
منیش وتم: دەتوانم داوای شتێکتان لێبکەم؟
وتی: ئەگەر پێمان بکرێت، چی تیایە؟
وتـم: دەمـەوێ لەگەڵتـان بێمـە ئێـران و لەوێشـەوە بچمـە دەرەوەی وڵات.
ئەویـش وتـی: لـە گەڕانەوەمـان، بەنـاو خاکـی تورکیـا دەگەڕێینـەوە ئێـران.
منیش وتم: باشتر، کەواتە تاکو تورکیا لەگەڵتان دێم.
وتی: دەڵێی لە سەربازی ڕاتکردووە؟
وتـم: بەڵـێ وایـە، وەحدەکەمـان گوازراوەتـەوە بـۆ بەرەکانـی جەنـگ لـە باشـووری عێـراق، بۆیـە ڕامکـرد.
پێشـمەرگەکە ڕوی لـە پلکـم کـردو پێـی وت: ئـەو کـوڕە دەبێتـە چـی تـۆ؟
پلکم وتی: کوڕی خوشکمە، لە شاری هەولێر دادەنیشن.
پێشـــمەرگەکە ڕووی تێکردمـــەوەو وتـــی: خـــۆت ئامادەبکـــە، دوای هەفتەیەکـی تـر دەگەڕێینـەوە ئێـرەو لەگـەڵ خۆمـان دەتبەیـن. دوای ئــەوەی چایەیـان لەگــەڵ خواردینــەوە، دواتــرماڵئاواییــان لێکردیــن و ڕۆیشــتن.
نامەیەکــم بــۆ هاوســەرەکەم نووســی و دامــە دەســت پلکــم، پێمـوت: بەکەسـێک ئـەم نامەیـەم بـۆ هاوسـەرەکەم بنێـرە، تیایـدا داوام لێیکــردووە کــە ئەویــش بێــت، هەموومــان بەیەکــەوە عێــراق بەجێدەهێڵیـــن و دەچینـــە دەرەوەی وڵات.
کـە ئەمـەم وت پلکـم دەسـتی بەگریـان کـرد، بەچـاوی فرمێسـکەوە زۆر لێـم پاڕایـەوە کـە واز لـەم بیرۆکەیـە بێنـم و بەجێیـان نەهێڵـم.
دوای چەنـد ڕۆژێـک هاوسـەرەکەم خـۆی و ژاڵـەی کچـم هاتنـە گونـد و باوەشـمان بەیەکـدا کـرد و یەکتریمـان ماچکـرد.

هاوسـەرەکەم بیرۆکـەی چوونـە دەرەوەی وڵاتـی پـێ بـاش نەبـوو، بـەڵام بەناچـاری قبوڵـی کـرد وتـی: هەرچەنـد چوونـەدەرەوەی وڵاتـم پێبـاش نییـە، چونکـە خـوا دەزانـێ لـەو ڕێگایـە چیمـان بەسـەردێت. بـەڵام دڵـت ناشـکێنم و لەگەڵـت دێـم، منیـش لـە ژیانـی تەنیایـی بێـزار بوومـە، تـۆ نازانـی لەوەتـی تـۆ لێمـان دوورکەوتوویتـەوە، دایکـت چەنـد کێشـەی بـۆ دروسـت کردوومـە.

وتم: تۆ باسی چی دەکەی؟

وتـی: لـەو ڕۆژانـە سـیروان و ڕەوەنـدی بـرام لـە کۆیـەوە هاتبوونـە لام، گولیـزاری ژنـی زراریـش لەبـەر دەرگا ئەوانـی لەگـەڵ مـن بینـی، بەبـێ ئـەوەی لێـم بپرسـێت ئەوانـە چـی تۆنـە، بـۆ دایکتـی گێڕابـۆوە. ئەوەنـدەم زانـی داکـت و خوشـکەکانت هاتنـە سـەرم، چـی خراپـە پێیانکـردم و لـەلای دراوسـێکان ئابڕوویـان بـردم، پێـی وتـم (کوڕەکـەم لەبـەر سـەربازی ڕایکـردووە، تـۆش هیـچ شـەرم لەخـۆت ناکەیتـەوە و خەڵکـی بێگانـە دەهێنیتـە ماڵـەوە).

منیـش وتـم: زۆر سـەیرە، قـەت چاوەڕێـی ئـەو ڕەفتـارە خراپـەم لـە دایکـم نەکـردووە. ئـەی تـۆ چیـت وت؟

وتـی: خـوا بەزەیـی بەمـن هاتـەوە، ئـەوان هێشـتان هـەر لـە ماڵمـان بـوون. بانگـم کـردن وتـم: بزانـن خەسـووم چـی لێتـان دەوێ؟

کـە دایکـت چـاوی بـە براکانـم کـەوت، لـە شـەرمەزارییان هیـچ قسـەی پێنەکـرا، سـەری خـۆی شـۆڕ کـردو بەجێـی هێشـتین.

منیش وتم: تۆش چیت پێی نەوت؟

وتـی: دایکـت کـە براکانمـی بینـی ئەوانـی دەناسـی، لەبـەردەم ژنەکانـی دراوسـێمان تفێکـی لـەڕووی گولیـزار کـردو پێـی وت: ئەگـەر تـۆ ئـەو بوختانـەت بـە بووکەکـەم نەکردبـا، منیـش شـەرمەزار نەدەبـووم.

کـە هاوسـەرەکەم ئەمـەی بـۆ گێڕامـەوە، زۆر خەفەتـم خـوارد، دڵـم دایـەوەو پێمـوت: هیچـی تـر خەفـەت مەخـۆ، جارێکـی تـر

لێناگەڕێم تەنیا بیت، قاچم لەسەر قاچەکانت دەبێت و بۆ کوێ بڕۆم لەگەڵ خۆم دەتانبەم.
هەتا پێشمەرگەکان گەڕانەوە، هاوسەرەکەم هەر لەلای من مایەوەو نەگەڕایەوە هەولێر. هەر لەو ماوەیەدا، هەموو ڕۆژێک بەیەکەوە دەچووینە ناو باخچەی ماڵی پلکم. لە دەم زێیەکە باخچەیەکیان هەبوو، تەماتەو باینجان و کوولەکەو سەوزەیان لێی دەچاند. کانیێکی بچکۆلانەش لەناو باخچەکە بوو، باخچەکەیان پێی ئاو دەدا.
تاکو نیوەڕۆ بەیەکەوە لەناو باخچەکە دادەنیشتین، باسی ژیانی تەنیایی خۆی بۆمن دەگێڕایەوە، منیش باسی ژیانی گوندم بۆی دەکرد.
هاوسەرەکەم هەرچەند کەسێکی شارستان بوو، وەکو من لە گوند نەژیابوو، بەڵام بەم چەند ڕۆژە کەمە لە ژیانی گوند ڕاهات و زۆری پێخۆشبوو.
هەموو جارێک دەیوت: ئەگەر لەبەر وەزیفەکەم نەبێت، شەڕیش ڕابووەستێت، جارێکی تر ناگەڕێمەوە شار و بۆخۆمان لێرە ژیان بەسەردەبەین.
بەهەرحاڵ ئەو هەفتەیە تێپەڕی و پێشمەرگەکان گەڕانەوە گوند و هاتنە ماڵی پلکم. پێش ئەوەی من قسەیان لەگەڵ بکەم، پلکم ئەوانی بردە ژێر کەپرەکەو هەندێک پسەپسی لەگەڵ کردن. منیش لە پەنجەرەی ژوورەکە سەیرم دەکردن، نەمزانی باسی چی دەکەن.
دوای تۆزێک هاتنە ژوورەوە، بەرپرسەکەیان پێی وتم: پلکت دەڵێ (هاوسەر و منداڵەکەشی لەگەڵ خۆی دەهێنێ) ئەمە وایە؟
منیش وتم: بەڵێ، ئەوانیش وایان پێخۆشە کە بەتەنیا بەجێیان نەهێڵم، بۆیە ئەوانیش لەگەڵم دێن.

ئەویــش وتــی: ئێمــە لەســەر ئــەوە ڕێــک نەکەوتبوویــن، بڕیــار بــوو تــۆ بەتەنیــا لەگــەڵ ئێمــە بێیــت.

وتم: جیاوازی چییە، من تەنیابم یان ئەوانیشم لەگەڵ بێت؟

وتــی: ئــەو ڕێگایــەی کــە ئێمــەی پێــدا دەڕۆیــن، زۆر مەترســیدارە. ئــەو منداڵــە شیرەخۆرەشــتان دەمــی ناگیرێــت، ئەگــەر بگرییێــت، جەندرمەکانـی سـنوورمان لـێ وەئـاگا دەهێنێـت و سـەرمان دەخـوات.

منیــش وتــم: ناشــکرێت خــۆم و هاوســەرەکەم بێیــن و ئــەو منداڵــە شــیرەخۆرەیە لێــرە بەجێبهێڵیــن.

یەکێــک لــە پێشــمەرگەکان پێــی وتــم: ئێمــە لــەو گەشــتەمان بــۆ نـاو خاکـی تورکیـا بەتەنهـا نیـن، هەندێـک قاچاخچیمـان لەگەڵدایـە، ئــەوان شــارەزای ئــەو چیــا وچۆڵــەن، پێیــان خــۆش نییــە ژن و منداڵمـان لەگـەڵ بێـت. چونکـە منـداڵ کۆنتـرۆڵ ناکرێـت و گریانـی جەمودەمـی نییـە، ئێمـەش لـەو گەشـتەماندا بـە نێـوان دوو سـەنگەری سـەربازی عێراقـی دا دەڕۆیـن، ئەگـەر لـەو کاتـەدا منداڵـەکان بگرییێـن و بێدەنـگ نەکرێـن، ئـەوا لەبـەر سـەلامەتی خۆیـان دەیانخنکێنـن.

کـە ئەمـەی وت، پێـش ئـەوەی مـن قسـە بکـەم، هاوسـەرەکەم ژاڵـەی لەئامێــز گــرت و بــە تووڕەییــەوە وتــی: ئــەو منداڵــە ژیانــی منــە، چـۆن دڵـم دێـت چارەنووسـی بخەمـە بەردەسـتی ئـەم گورگانـە.

ڕووی لــە منیــش کــردو پێــی وتــم: ئەگــەر حەزدەکــەی تــۆ بەتەنیــا لەگەڵیــان بــڕۆ، منیــش دەگەڕێمــەوە هەولێــرو لــەدوو دایــک و باوکــم دەنێــرم، داوایــان لێدەکــەم خەمێکــم لێبخــۆن.

منیــش وتــم: چــۆن دڵــم دێــت ئێــوە جێبهێڵــم و بەتەنیــا لەگەڵیــان بچـم. ئەمــە گەشــتێکی یــەک دوو ڕۆژی نییــە، تاکــو بڕیارێکــی لــەو شــێوەیە بــدەم. ژیانــی منیــش لەگــەڵ ئێــوە دەبێــت.

ڕووم لــە پێشــمەرگەکان کــرد و پێــم وتــن: سوپاســتان دەکــەم بــۆ هەمــوو شــتێک، بــەڵام مــن ناتوانــم ژن و منداڵەکــەم جێبهێڵــم.

گـــەورەی پێشـــمەرگەکان وتـــی: بڕیارێکـــی دروســـتت داوە، هـــەر چۆنێـــک بێـــت لێـــرە بمێنیتـــەوە لـــە دوورە وڵاتـــی باشـــترە.
وەرزی هاویـــن بـــوو، زۆری مابـــوو دەوامـــی قوتابخانـــە دەســـت پێبکاتـــەوە، بۆیـــە هاوســـەرەکەم نەگەڕایـــەوە شـــار، لای مـــن مایـــەوە.
ئـەو هاوینەمـان زۆر بەخۆشـی بەیەکـەوە بەسـەربرد، دوای نانخواردنـی بەیانیـــان بەیەکـــەوە دەردەچوویـــن، ترمســـێک چـــای گەرممـــان لەگـــەڵ خۆمـــان دەبـــرد و دەچووینـــە دەم زێیەکـــە و تاکـــو نیـــوەڕۆ نەدەگەڕاینـــەوە نـــاو گونـــد.
لەبەرچـاوم ئـەو ماوەیـە زۆ بەخێرایـی ڕۆیشـت، لـە خۆشـییان لەیـادم کردبـــوو کـــە لـــە ســـەربازی ڕامکـــردووە، تەنانـــەت هەستیشـــم بـــەوە نەدەکـــرد کـــە ڕۆژێـــک لـــە ڕۆژان لـــە شـــار نیشـــتەجێ بوومـــە، دەتـــوت لەوەتـــی بوومـــە هـــەر لـــە گونـــد ژیـــاوم، ژیانـــی شـــارم لەبیـــر چووبـــۆوە.
کـــە دەوامـــی قوتابخانـــە دەســـتی پێکـــردەوە، دەبـــوو هاوســـەرەکەم بگەڕێتـــەوە شـــار و لـــە قوتابخانەکـــەی دەســـت بـــەکار بکاتـــەوە. یانیـــش واز بێنێـــت و لەگـــەڵ مـــن لەگونـــد بمێنێتـــەوە.
بەدرێژایـــی شـــەو بیـــرم لـــەوە دەکـــردەوە چ بڕیارێـــک لـــەو بارەیـــەوە بدەیـــن، خـــەو نەچـــووە چاوەکانـــم. تەنانـــەت هاوسەرەکەشـــم وەکـــو مـــن دوودڵ بـــوو، تاکـــو بەیانـــی ئەویـــش لەگـــەڵ مـــن بەئاگابـــوو.
بڕیارێکـی زۆر قـورس بـوو، لـە دڵـی خۆمـدا دەمـوت (ئـەو گوناهـی چییـە بـە ئاگـری مـن بسـووتێت و ڕەنجـی خوێندنـی چەنـد ساڵەی بەهـۆی منـەوە بەفیـڕۆ بچێـت).
بۆیـە کـە بەیانـی بـۆوە، بـە هاوسـەرەکەمم وت: مـن بڕیـاری خـۆم دا؟
وتی: چ بڕیارێکت داوە؟
وتـم: منیـش لەگـەڵ ئێـوە دەگەڕێمـەوە، هیچـی تـر بەرگـەی تەنیایـی و دووری ناگـرم.

وتـــی: دیـــاره لەبیـــرت چۆتـــەوە کـــە بۆچـــی ئێمـــەت بەجێهێشـــت و دەربـــەدەری نـــاو ئـــەم چیـــاو چۆڵانـــە بوویـــت؟!

وتـم: دەزانـم تـۆ دەتـەوێ پێـم بڵێیـت ئەگـەر بگەڕێمـەوە هەولێـر، جارێکـی تـر تووشـی دڵەڕاوکـێ دەبمـەوە لـە ترسـی ئەمـن و پیاوانـی حکومـەت.

کـە وام وت، پێـی وتـم: باشـە خـۆت وتـت، کەواتـە بۆچـی بڕیارێکـی لـەو شـێوەیە دەدەیـت؟

منیـش وتـم: نامـەوێ بـەردەوام هیچـی تـر لـەم بارودۆخـە بژیـم، دەمـەوێ لەگەڵتـان بگەڕێمـەوەو خـۆم ڕادەسـتی حکومـەت بکەمـەوەو بگەڕێمـەوە سـەربازی.

وتـی: مـن هیـچ شـتێکت پـێ ناڵێـم، ئـەوە پەیوەنـدی بـە مـان و نەمانـی خۆتـەوە هەیـە، تەنهـا دەڵێـم جارێکـی تریـش بیـری لێبکـەوە ئینجـا بڕیاربـدە نـەوەک ئەنجامەکـەی خـراپ بێـت و دواتـر لێـی پەشـیمان بیتـەوە.

منیـش وتـم: بەدرێژایـی ئـەم شـەوە بیـرم لێـی کردۆتـەوە و بڕیـاری خـۆم داوەو لێـی پەشـیمان نابمـەوە. مـرۆڤ تەنیـا جارێـک دەمرێـت، ئـەم شـەڕە نەگریسـە زۆری خایانـدو هیـچ ئومێدێکیـش نییـە کـە لـەم زووانـە ڕابوەسـتێت. ژیانـی منیـش لـە ژیانـی هاوڕێکانـم زیاتـر نییـە، دەگەڕێمـەوە سـەربازی، خـۆم دەدەمـە دەسـت چارەنـووس، بزانـم بـۆ کوێـم دەبـات.

گەڕانەوە بۆ بەرەکانی جەنگ

ماڵئاواییم لە پلکم کرد، پێموت: بڕیارم داوە لەگەڵ هاوسەرەکەم بگەڕێمەوە هەولێر و لەوێشەوە خۆم ڕادەستی حکومەت بکەمەوە و بگەڕێمەوە سەربازی.

کە ئەمەم وت: پلکم عائیشە و لەیلای کچی زۆر پێیان ناخۆش بوو، لێم پاڕانەوە کە بەجێیان نەهێڵم و لە بڕیارەکەم پاشگەز بمەوە.

لەیلای کچە پلکم خۆی پێنەگیرا، دەستی بە گریان کرد، پلکیشم کە ئەمەی بینی ڕووی تێکردم و پێی وتم: چۆن دڵت دێت بەجێمان بهێڵیت، ئێمە لەگەڵت ڕاهاتووین و سەبووریمان پێت دێتەوە. هەر هیچ نەبێ لەبەر خاتری لەیلا لێرە بمێنەوە، ئەو تۆی زۆر خۆش دەوێی، نابینی چۆن بۆت دەگریەت.

منیش وتم: منیش ئێوەم خۆشدەوێ، تەنانەت دارو بەردو ئاو و هەواو ئاژەڵەکانی ئێرەم خۆشدەوێت، بەڵام ناتوانم چیتر ژن و منداڵەکەم بەتەنیا جێبێڵم.

کچە پلکەکەم کە زانی هەر دەگەڕێمەوە، لە گیرفانی کەوایەکەی پارچە قوماشێکی سەوزی دەرهێنا و دایە دەستم وتی: ئەم پارچە قوماشە وەکو بازن لێبکەو بیکە دەستت، بۆ پاراستنی خۆم لە دڕندەکانی ئەم شاخە، لەسەر گۆڕی سۆفی خدری دۆرە تێسوو هێناومە، تاکو ئێستا منی پاراستووە، ئەگەر ئەمەت لەدەست بێت، لەبەر خاتری سۆفی خدر، خوا لە ئاگری ئەو شەڕە نەگریسە دەتپارێزێت.

هەرچەند من باوەڕم بەو شتانە نەبوو، بەڵام لەبەر دڵی ئەو لێم وەرگرت و خستمە ناو گیرفانم و پێموت: تۆش ئەگەر

منــت خۆشــدەوێ، فرمێســکی چاوەکانــت بســڕەوە و خەفــەت مەخــۆ، بەڵێنــت پێــدەدەم ئەگــەر لــە ســەربازی تەســریح بــووم، ســەردانتان بکــەم و دیارییێکــی جوانیشــت بــۆ بێنــم.
بـەم شـێوەیە، گونـدم بەجێهێشـت و لەگـەڵ هاوسـەرەکەم گەڕامـەوە شــاری هەولێــر. هــەر ئــەو ڕۆژە چــاوم بــە زیــاد مەنــدۆ کــەوت پێمـوت: دەمـەوێ خـۆم ڕادەست بکەمـەوە و بگەڕێمـەوە سـەربازی، ئەگـەر بزانیـت حکومـەت چـی لـەو کەسـانە دەکات کـە وەکـو مـن ماوەیــەک ڕایانکــردووەو دواییــش خۆیــان بەدەســتەوە دەدەن؟
وتـــی: لـــەو ڕۆژانـــە دراوســـێیەکمان وەکـــو تـــۆ لـــە ســـەربازی ڕایکردبـــوو، خـــۆی دایـــە دەســـت ڕێکخـــراوی حیزبـــی بەعـــس و گەڕایـــەوە وەحدەکـــەی خـــۆی لـــە بەرەکانـــی جەنـــگ.
منیش وتم: ئەو کەسە ئێستا هیچ هەواڵی هەیە؟
وتــی: لــەو ڕۆژانــە باوکیــم بینــی، وتــی (پەیوەنــدی پێمانکــردووە، دەڵــێ ســزایان نــەداوم، لەگــەڵ ســەربازەکانی تــر دەوام دەکەیــن).
لەبەرئـــەوەی پێشـــتر حکومـــەت ســـزای لەســـێدارەدانی بـــۆ ئـــەو کەســانە دەرکردبــوو کــە لــە ســەربازی ڕادەکــەن، بۆیــە ئاســان نەبــوو، بەبــێ ئــەوەی دڵنیابــم خــۆم ڕادەســت بکەمــەوە.
ئەوەبــوو هــەر ئــەو ڕۆژە چوومــە بــارەگای حیزبــی بەعــس و داوای چاوپێکەوتنــی ئەمیــن ســڕی لقــی هەولێــری حیزبــی بەعســمکرد.
بەرپرســی پرســگەکە لێــی پرســیم وتــی: بۆچــی دەتــەوێ ببینــی؟
وتــم: برایەکــم لــە ســەربازی ڕایکــردووە و دەمــەوێ لــە ڕێگــەی ئێــوەوە ڕادەســتی بکەمــەوە.
کـە ئەمـەم وت، زۆر ستایشـی کـردم، وتـی ئێـوەی کـورد هەرچەنـد ڕقتــان لــە یاســا و نیــزام دەبێتــەوە، بــەڵام کاتێــک نیشــتمان هەڕەشــەی لەســەر دەبێــت، ناتوانــن تەماشــاکەربن، بۆیــە لــە کۆتاییــدا بەرگــری لێدەکــەن.

هەرچەنـد لـە ناخـەوە گاڵتـەم بـە قسـەکانی دەهـات، چونکـە مـن هیـچ کاتێـک عێراقـم بـە نیشـتمانی خـۆم نەزانیـوە، تـا بەرگـری لێبکـەم، بـەڵام خـۆ نەشـدەکرا ڕاسـتییەکەی پـێ بڵێـم.

دوای ئــەوەی تەلەفۆنــی بــۆ ئەمیــن ســڕی فــەرع کــرد، منــی نـاردە ژوورەوە بـۆلای. ئافرەتێکـی مـۆدەی لەلابـوو قاچـی لەسـەر قـاچ دانابـوو. سـڵاوم لێـی کـرد، سـڵاوی لـێ وەرگرتمـەوە و لـە کورسـیەکەی بەرامبـەر خـۆی داینیشـاندم و وتـی: بۆچـی دەتویسـت مـن ببینـی؟

وتــم: ماوەیەکــە برایەکــم لــە ســەربازی ڕایکــردووە، بیســتوومە حکومـەت لێبووردنێکـی نهێنـی لـە ڕێگـەی ڕێکخراوەکانـی حیزبـی بەعـس ڕاگەیانـدووە. هاتـووم لێـی دڵنیـا ببمـەوە، تاکـو براکـەم ڕادەسـتی ئێـوە بکەمـەوە.

کـە ئەمـەم وت، ستایشـی کـردم وتـی: سوپاسـت دەکـەم بـۆ ئـەم هەڵوێسـتە جوامێرانەیـەت، ئەمـڕۆ نیشـتمان لـە هەمـوو کاتێـک زیاتـر پێویسـتی بـە ئێوەیـە.

هــەر ئــەوکات بانگــی ســکرتێرەکەی کــردو پێــی وت: فەرمانــی لێبووردنەکـە بێنـە، بـا ئـەم پیـاوە بیبینێـت، تاکـو دڵنیابێـت لـە دەرچوونـی.

تـا ئـەو فەرمانەکـەی بۆهێنـام، ئـەو ئافرەتـەی لـەلای دانیشـتبوو، ڕووی تێکــردم وتــی: بڕیارێکــی دروســتت داوە، منیــش دوێنــێ ئـەم کاتانـە باوکـی منداڵەکانـم ڕادەسـت کـردەوە، ئێسـتا ئێمـەش ئاسـوودە بوویـن. پێشـتر لەگـەڵ تەقـەی دەرگا دڵمـان ڕادەچەنـی و دەترسـاین نـەوەک خەبەریـان لێدابیـن و بیگـرن.

ئــەو ئافرەتــە لەچاوەکانــی دیاربــوو کەســێکی ســووک بــوو، تەنوورەیەکـی کورتـی لەبـەر کردبـوو، قاچـی لەسـەر قـاچ دانابـوو، جلەکـەی هێنـدە کـورت بـوو، لباسـی داخیلـی لـە ژێـرەوە دیاربـوو.

ڕانەکانیشـی دەتـوت پەنیـری کوردییـە، هێنـدە خڕوپـڕ بـوون.
لـە دڵـی خۆمـدا وتـم (بـۆ ئاسـوودە نەبێـت، بەرامبـەر ئـەم زڕتەبـۆزە قـاچ لەسـەر قـاچ دانیشـتووە، ئەگـەر هاوسـەرەکەی لـە ماڵـەوە بوایـە چـۆن دەیتوانـی بـەم شـەوە لێـرە بێـت).
بەهەرحـاڵ، سـکرتێرەکەی فەرمانـی لێبووردنەکـەی بـۆ هێنـام و پیشـانیدام، وتـی ئێسـتا دڵنیـا بویـت؟
وتم: بەڵێ دڵنیا بوومەوە.
ئەمـەم وت و چوومـە دەرەوە، بـە تەکسـییێک گەڕامـەوە ماڵـەوە. کـە هاوسـەرەکەم چـاوی پێـم کـەوت، وتـی: ئەگـەر بۆئـەوە هاتوویتـەوە هەمـوو ڕۆژێـک جـرت و فـرت بکەیـت و بچیتـە نـاو برادەرەکانـت، بەجێمـان بێڵـەو بگەڕێـوە گونـد زۆر باشـترە.
وتـم: خەفـەت مەخـۆ، دەگەڕێمـەوە سـەربازی. بـۆ ئـەم مەبەسـتە ئەمڕۆ چوومـە بـارەگای حیزبـی بەعـس بـۆ دڵنیابوونـەوە لـە دەنگۆی لێبووردنـی نهێنـی، کـە حکومـەت لـە ڕێگـەی بـارەگا حیزبیەکانیـەوە ڕایگەیانـدووە.
هاوسەرەکەم وتی: کەواتە بەڕاستی دەتەوێ بگەڕێیتەوە سەربازی؟
وتـم: بێـزار بـووم لـەوەی کـە ببمـە ئـەرک بەسـەر خـزم و کەسـان و ئـاوارەی ئـەو چیـا و چۆڵانەبـم. لـە پێنـاوی ئێـوە لەسـەربازی ڕامکـردووە، کـە نەتوانـم بـە ئارامـی لەگەڵتـان بـم، باشـترە بگەڕێمـەوە.
وتـی: ئـەوە پەیوەنـدی بـە ژیانـی خۆتـەوە هەیـە، بۆیـە مـن هیـچ قسـەیەکی لێناکـەم. تەنهـا ئەوەنـدە دەڵێـم باشـترە زیاتـر بیـری لێبکەیتـەوە، نـەوەک دوایـی پەشـیمان ببیتـەوە.
وتـم: بـاش بیـرم لێـی کردۆتـەوە، لـەوە زیاتـر هیـچ ڕێگایەکـی تـرم لەبـەردەم نییـە.

ئێمەیان بردە گرتووخانەی حارسییە

وەکـو وتـم پـاش ئـەوەی گەیشـتینە شـاری کەرکـوک، شـەوێک ئێمەیـان لـە گرتووخانەکـەی ئینزباتخانـە هێشـتەوە. بـۆ بەیانـی جارێکـی تـر بـە یـاوەری دوو ئینزبـات بـە کۆسـتەرێک ئێمەیـان بـردە شـاری بەغـداد و لەوێـش ئێمەیـان ڕادەسـتی گرتووخانـەی حارسـییە کـرد.

ئـەو گرتووخانەیـە زۆر گـەورە بـوو، چەنـد هۆڵێکـی بـۆ زیندانیکردنـی سـەربازان تیابـوو، ئێمەیـان بەسـەر ئـەو ژوورانـەدا دابەشـکرد. کـە منیـان خسـتە ژوورەوە، هـەر لەنـاو دەرگاکـەوە بـە بـەر شـەق و پێلەقـە درام تـا ژوورەوە. هێنـدەی زیندانـی تیابـوو، شـوێنی ڕاوەسـتانم نەبـوو، بۆیـە وەکـو حاجـی لەقلـەق لەسـەر یـەک قـاچ ڕاوەسـتام. هـەر کاتێکیـش کـە مانـدوو دەبـووم، کـە قاچـم دادەنـا، سـەربازە گیراوەکانـی تەنیشـتم بـە هەمـوو هێزیـان پێلەقەیـان لێـدەدام، ناچـار دەبـووم دیسـان قاچـم بـەرز بکەمـەوە. نـاوە نـاوەش نـاوی یەکێکیـان دەخوێنـدەوەو دەیانبـردە دەرەوە. ئـەو گیراوانـەی لـەژوورەوە بـوون، دەیانـوت: ئەویشـیان بۆخـواردن بـرد، سـەیرکەن چـۆن تێـری دەکـەن ئینجـا دەیهێننـەوە.

منیـش لـە دڵـی خۆمـدا وتـم (دیـارە پـۆل پـۆل بـۆ نانخـواردن دەمانبـەن، بۆیـە ئەوانـە وادەڵێـن).

بـەڵام بۆچوونەکـەم وا دەرنەچـوو، دوای تۆزێـک ئـەو کەسانەیان بـە نیـوە مردوویـی هێنانـەوە. هێندەیـان ئەشـکەنجە دابـوون، دەتـوت تەشـریح کـراون، خوێـن لـە هەمـوو جەسـتەیان فڕکـەی دەکـرد.

یەکێـک لـەو گیراوانـە، گەنجێکـی زۆر جـوان بـوو، دەرچـووی کۆلێـژی کارگێـڕی و ئابـووری بـوو، کـە بردیانـە دەرەوە قاتێکـی

پۆشـــتەی لەبەردابـــوو، بـــەڵام بـــە دشداشـــەیەکی دڕاوی خوێنـــاوی هێنایانـــەوە، دەتـــوت لـــە قەســـابخانە گەڕاوەتـــەوە، هیـــچ شـــوێنێکی بـــە ســـاغی نەمابـــۆوە. پشـــتیان بـــە مـــووس شـــەق شـــەق کردبـــوو، خـــوێ و لیمۆندۆزیشـــیان بـــۆی تێکردبـــوو. خوێنێکـــی زۆری لەبـــەر دەڕۆیشـــت، لەبـــەر ئـــازاری لەشـــی ناڵـــەی دەهـــات.
بـە گیراوێکـی نزیـک خۆمـم وت: ئـەم گەنجـە گوناهـی چییـە وایـان لێکـردووە، تـۆ بڵێـی واش لـە ئێمـە بکـەن؟
وتـــی: ئـــەو ســـەربازە شـــیعیی مەزهەبـــە، لـــە بەرەکانـــی جەنـــگ ڕایکـــردووە، پـــاش ئـــەوەی ئینزباتـــەکان لـــە ناوچـــەی هـــۆڕەکان لـــە ناســـریە گرتوویانـــە، لـــە ڕێـــگا جارێکـــی تـــر هەوڵیـــداوە ڕابکاتـــەوە، بۆیـــە بـــەو شـــێوەیە ئەشـــکەنجەی دەدەن.
تاکـو کاتژمێـر حـەوت و نیـوی شـەو لـەوێ مامـەوە، زۆر برسـی و تینـــوو بـــووم، تەنانـــەت پارچـــە ســـەموونێکی وشکیشـــیان نەداینـــێ بیخۆیـــن. لـــە تینووێتیانیـــش قوڕگـــم وشـــک ببـــوو. داوای گلاســـێک ئـــاوم لـــە پاســـەوانی بـــەر دەرگاکـــە کـــرد، ئیشـــارەتی بـــۆ هەندێـــک شووشـــەی ئـــاوە تەماتـــە کـــرد، کـــە بـــۆ میزتێکـــردن، لەســـەر لێـــوی پەنجەرەکـــە دانرابـــوون، وتـــی: شووشـــەیەکم لەوانـــە بـــدەرێ هەتـــا هەندێـــک ئـــاوت بـــۆ تێکـــەم. منیـــش وتـــم: ئـــەو شووشـــانە خاوێـــن نیـــن، میزیـــان تێدایـــە؟
وتـی: زوو بـۆم بێنـە، تاکـو پەشـیمان نەبوومەتـەوە، دەنـا دەبـێ لەجیاتـی ئـاو ئـەو میـزە بخۆیتـەوە.

بەشەمەندەفەر بەرەو شاری بەسرە بەڕێکەوتین

کە شەو داهات، بە زیلێکی سەربازی ئێمەیان بردە وێستگەی شەمەندەفەر. لە گەشتی کاتژمێر هەشت، فارغۆنێکیان بۆ ئێمە گرت و بەو شەوە ئێمەیان بە شەمەندەفەر بردە شاری بەسرە.

ڕێگای نێوان شاری بەغدادو شاری بەسرە زۆر دوور بوو. دوای دوانزە کاتژمێر، ئینجا گەیشتینەجێ. بە درێژایی ڕێگا بیرم هەر لەلای ماڵی پلکم بوو، یادی ئەو ڕۆژە خۆشانەم دەکردەوە کە لەوێ لەگەڵ خەڵکی گوندی مالمن بەسەرم برد. بیرم لای ئەو ڕۆژەبوو کە بەتەنیا لە لێواری زێیەکە دانیشتبووم، ڕادیۆییێکی بچووکم لەناو دەستم دانابوو، گوێم لە هەواڵەکانی شەڕی عێراق و ئێران دەگرت، بەهیوای ئەوەی گوێم لە هەواڵێکی خۆشی شەڕ ڕاوەستان بێت، تاکو منیش تەسریح ببم و بگەڕێمەوە لای خانەوادەکەم. هەر لەو کاتەدا پیاوێکی قەڵەوی چوارشانە، لە دووری منەوە خۆی ڕووتکردەوە، هەندێک مەلەوانی کرد، دوایی لە ئاوەکە هاتە دەرەوەو بە مووسێک سەری خۆی وەکو کودی لووسکرد، دواییش هەر بەو مووسەش مووەکانی بن هەنگڵ و ناوگەڵی خۆی خاوێنکردەوە. ئینجا جارێکی تر خۆی خستەوە ناو ئاوەکەو هەندێک مەلەوانی کرد، دوایی هاتە دەرەوەو جل وبەرگەکانی لەبەرکرد و بۆ لای گوند هەڵکشا.

یەکەم جار بوو ئەو پیاوە ببینم، بۆیە نەمدەناسی. کاتێک بۆ نانی نیوەڕۆ گەڕاوە گوند، پلکم پێی وتم (بۆیە هیچم بۆت ئامادەنەکردووە، چونکە مام سۆفی لە گەشتەکەی گەڕاوەتەوە، تۆی بۆ نانی نیوەڕۆ بانگێشت کردووە. ماڵی

مـــام سـۆفی دراوسـێی ماڵــی پلکــم بــوو، کــه چوومــه ماڵیــان، پیاوەکانــی خەڵکــی گوندیــش لــەوێ بــوون. ســڵاوم لێیانکــرد و لەسـەر خوانەکـە دانیشـتم. خواردنێکـی خـۆش و بەلەزەتیـان ئامـادە کردبــوو. نانێکــی بەتێریــم خــوارد، دوایــی دەســتم کێشــایەوەو لــە ســووچێکی ژوورەکــە بــە چوارمەشــقی لێــی دانیشــتم. مــام سـۆفی ڕووی تێکـردم و پێـی وتـم (دەڵێـن تـۆ لەترسـی سـەدام حوسـێن ڕاتکـردووە، پێـم ناڵێـی ئـەو سـەدامە کێیـەو چـی لێتـان دەوێ؟). منیــش وتــم (ئــەو ســەرۆکی وڵاتــە، هێرشــی کردۆتــە ســەر ئێــران و دەیــەوێ شــەڕی بــۆ بکەیــن، ئــەوەی بۆشــی نــەکات، بەتونــدی ســزای دەدات). کــە ئەمــەم وت، مــام ســۆفی ســەری خــۆی لەقانــد وتــی (مەلیــک فەیســەڵ پیاوێکــی بــاش بـوو، ئەگـەر ئەویـان نەکوشـتبا، ئێسـتا ئـەو سـەدامە نەیدەتوانـی خـۆی بکاتـە گـەورەو کوێخـاو ئازارتـان بـدات). منیـش وتـم (چـی بکەیـن، ئـەوە چارەنووسـی ئێمەیـە). وتـی (ئـەدی ئـەو پیـاوەی پێـش ئـەو چـی بەسـەرهات؟). منیـش وتـم (مەبەسـتت ئەحمـەد حەسـەن بەکـرە؟). وتـی (ئـەوەی لـەدوای مەلیـک فەیسـەڵ هاتـە سـەرحوکم). کـە ئەمـەی وت، پێکەنینـم هـات، وتـم (مـام سـۆفی لەوەتــی مەلیکیــان کوشــتووە، چەندیــن کــەس هاتوونەتــە ســەر حوکـم، دواجـار ئەحمـەد حەسـەن بەکـر بـووە سـەرۆک کۆمـارو هەتـا سـاڵی ١٩٧٩ حوکمـی عێراقـی کـرد. دوایـی سـەدام حوسـێن کودەتــای لەســەر کــردو بــەزۆری داینیشــاندو جێــگای گرتــەوە. ئێسـتا ئـەو حوکمـی عێـراق دەکات). کـە ئەمـەم وت، مـام سـۆفی سـەری خـۆی لەقانـد وتـی (یەکـەم جـارە گوێـم لـەو نـاوە بێـت، بۆچـی هێرشـی کردۆتـە سـەر ئێـران و چـی لێیـان دەوێ؟). وتـم (ئەمـە چیرۆکێکـی درێـژە، پێـش ئـەوەی ئیمـام خومێنـی شـۆڕش بـکات و بگەڕێتـەوە ئێـران، لـە شـاری نەجـەف نیشـتەجێ بـوو،

بەڵام سەدام حوسێن لە چواری تشرینی یەکەمیساڵی ١٩٧٨ بەزۆر ئەوی دەرکرد. ئەویش چووە فەڕەنسا و لە شاری پاریس نیشتەجێ بوو. دوایی بە پشتگیری وڵاتانی ڕۆژئاوا پەیامەکانی لە دژی شای ئێران بڵاو دەکردنەوەو لەساڵی ١٩٧٩ شۆڕشی لە ئێران هەڵگیرساندو کۆتایی بە فەرمانڕەوایەتی پاشایەتی محەمەد ڕەزا پەهلەوی هێنا، بە فڕۆکەیەکی تایبەتی لە شاری تاران لەناو ئاپۆرەی جەماوەری ڕاپەڕیو نیشتەوەو کۆماری ئیسلامی ڕاگەیاندو گەڕایەوە شوێنی لەدایکبوونی خۆی لە شاری قوم و لەوێ بەیەکجاری نیشتەجێ بوو. جا لەترسی تۆڵەسەندنەوە، سەدام حوسێن دەستی خۆی پێش خست و پێش ئەوەی ئیمام خومێنی خۆی قایم بکات، بیانووی پێگرت، لەڕێکەوتی ١٩٨٠/٩/٢٢ ڕێککەوتنامەی جەزائیری هەڵوەشاندەوە، بەناوی بەرگریکردن لە خاکی عێراق پەلاماری دا و ماڵی ئەو خەڵکەشی وێرانکرد. مام سۆفی سەری خۆی لەقاند وتی (پەکوو ئەو هەموو شتە ڕوویداوە کەچی من ئاگاداری هیچیان نیم!). منیش وتم (بۆچی تۆ لەکوێ توویت؟) وتی (هەر لێرە بووم، بەڵام ئەوە چەند ساڵێکە بە قاچاغی چەک و فیشەکەوە خەریکم، ڕۆژێک لێرەم و چەند مانگێک لێرە نیم. بۆ کڕینی چەک دەچمە ناو خاکی تورکیا و دواییش دەیانهێنمەوە ئێرەو بە بڕێک قازانج دەیانفرۆشمەوە).

***

تا دەهات ڕێگای بەسرە لەپێش چاوی من درێژ دەبۆوە، بە درێژایی ڕێگا، خەو نەچووە چاوەکانم. لەلایەک بیری ئەو ساتە خۆشانەم دەکردەوە کە لە گوند بووم، لەلایەکی تریش خەفەتم لە حاڵی خۆم دەخوارد، نەمدەزانی چارەنووسم چی دەبێت.

کاتژمێـر هەشـتی بەیانـی شـەمەندەفەرەکە گەیشـتە دوا وێسـتگەی خـۆی لـە شـاری بەسـرە. یەکـەم جـار بـوو شـاری بەسـرە ببینـم. شـارێکی گـەورەو بـڵاو بـوو، کەوتبـووە سـەر لێـواری شـەتولعەرەب. ئێمەیـان لـە شـەمەندەفەرەکە هێنـا خـوارەوە، ئـەو ئینزباتـەی لەگەڵـم بـوو، منـی خسـتە پێـش خـۆی و بردمـی بـۆ ئینزباتخانـەی وێسـتگەکە. نووسـراوێکی لـە گیرفـان دەرهێنـا و دایـە دەسـت بەرپرسـی ئینزباتخانەکـە وتـی: ئـەم سـەربازە لـە وەحدەکـەی ڕایکـردووەو ئێسـتاش خـۆی ڕادەسـتکردۆتەوە. وەحدەکـەی لـە ئەهـوازە، وەرییگـرن و بـۆم واژۆ بکـەن.

بەرپرسـی ژووری ئینزباتخانەکـەش شـتێکی بـۆ نووسـی و دایـەوە دەسـتی. دوای ئـەوە ئینزباتێکـی تـری بانـگ کـردو پێـی وت: هـەر ئێسـتا ئـەم سـەربازە ڕاکـردووە ببـە بـۆ گرتووخانـەی سـەرەکی. ئەویـش منـی بەپێـش خـۆی دا و هـەر لـە نزیـک وێسـتگەی شـەمەندەفەرەکە، منـی بـرد بـۆ بـارەگای ئینزباتخانـەی سـەربازی بەسـرە.

دوای ئـەوەی منـی ڕادەسـتی بەرپرسـی ئینزباتخانەکـە کـرد، ئەویـش لەنـاو بینایـەی ئینزباتخانەکـە منـی خسـتە ژوورێـک، لەمـن بـەولاوە کەسـی تیـا نەبـوو، لـە خەفەتـان دەسـتم بـە گریـان کـرد، لـە ڕادەسـتبوونەوەم زۆر پەشـیمان بوومـەوە. لەبیـری خۆمـدا وتـم (بەرپرسـی بـارەگای حیزبـی بەعـس بەنـاوی لێبووردنـی نهێنییـەوە فێڵـی لێکـردووم و فریـوی داوم، تەپکەیـان بـۆ داناوەمەتـەوە و وەکـو چۆلەکـە منیـان بـە ئاسـانی گـرت).

نزیکـەی کاتژمێرێـک تێپـەڕی، هیـچ کەسـێک لێـی نەپرسـیمەوە، بانگـی پاسـەوانەکەی بـەردەرگام کـرد پێمـوت: ڕاسـتە مـن لـە سـەربازی ڕامکـردووە، بـەڵام لـە شـاری هەولێـر خـۆم ڕادەسـتی بـارەگای حیزبـی بەعـس کـرد و بەرپرسـی بارەگایەکـە پێـی وتـم

(حکومـەت لێبووردنـی نهێنـی بـۆ ڕاکردووەکانـی سـوپا دەرکـردووەو سـزاتان نـادەن. کەچـی لەوەتـی خـۆم ڕادەسـت کردۆتـەوە وەکـو تاوانبارێـک مامەڵـەم لەگـەڵ دەکـەن؟).

پاسـەوانەکە لێـم هاتـە پێشـەوەو پێـی وتـم: لـە سـەربازی ڕاتکـردووەو هێشـتان گلەییـش دەکەیـت، خـۆ ناشـتەوێ بـە تەپـڵ و مۆسـیقا پێشـوازیت لێبکەیـن؟!

منیـش وتـم: مەبەسـتم ئـەوە نییـە، تەنیـا دەمـەوێ بزانـم چارەنووسـم چـی دەبێـت، ئایـا بەرلێبووردنـی گشـتی دەکـەوم یـان نـا؟

وتـی: پەلـە مەکـە، تۆزێکـی تـر جەماعەتـی ئیعاشـەی وەحدەکەتـان دێنـە ئێـرە، لەگـەڵ ئـەوان دەتنێرینـەوە بەرەکانـی جەنـگ، ئیتـر لـەوێ خـۆت و بەختـت، یـان جارێکـی تـر خانەوادەکـەت دەبینیتـەوە، یانیـش وەکـو هاوڕێکانـی پێـش خـۆت، شـەرەفی شـەهادەت بەردەکـەوێ و دەچیتـە ڕیـزی نەمـران.

بـەم شـێوەیە، هێنـدەی پێنەچـوو، منیـان لـە گرتووخانەکـە دەرهێنـا و ڕادەسـتی جەماعەتـی ئیعاشـەی وەحدەکـەی خۆمیـان کردمـەوەو لەگـەڵ ئـەوان گەڕامـەوە وەحدەکەمـان لـە ناوچـەی ئەهـواز لەنـاو خاکـی ئێـران لـە دووری دە کیلۆمەتـر لـە شـاری موحەمـەرە.

کـە گەیشـتینەجێ، تاهیـری هاوڕێـم لـە دوورەوە کـە منـی بینـی، بـە ڕاکـردن هاتـە لام، باوەشـی پێداکـردم و ماچـی کـردم. دوای ئەویـش عوسـمان و دڵشـادو فاخیـرو سـەید محەمـەد و ئەبـو وەندیـش هاتـن، بەخێرهاتنێکـی گەرمیـان لێکـردم.

تاهیـر پێـی وتـم: لەکاتێکـی زۆر خـراپ هاتوویتـەوە، دوو مانگـە ئیجـازە و دابەزینیـان ڕاگرتـووە، لـە حاڵەتـی ئامادەباشـیی تـەواو دایـن، ئەگـەری پەلاماردانمـان لەسـەرە.

منیــش وتــم: لــە ڕاکــردن و خۆشــاردنەوەو دەربــەدەری زۆر بێــزار بــووم، بۆمــن ئێــرەو ئــەوێ وەکــو یەکــە. لــە هــەردوو حاڵەتــدا لــە خێزانەکــەم دوورم و ناتوانــم لەگەڵیــان بژیــم، بۆیــە خــۆم ڕادەســتکردەوەو هاتمــەوە.
ئەویــش وتــی: زۆربــەی هاوڕێکانمــان دوای تــۆ ڕایانکــرد، تەنیــا ئێمــەی بێدەســەڵات لێــرە ماوینەتــەوە. ئەگــەر کەســێکمان وەکــو ئــەوان لــە دەرەوەی شــار شــک ببردبــا بچینــە لای، دەمێــک بــوو ئێمــەش ڕامــان دەکــرد.
تەماشــایەکی ســەربازەکانم کــرد، ئەوانــەی کــە پێشــتر لــە بنکــەی مەشــقکردن لەگەڵــم بــوون، لــەوێ نەمابــوون، بــە تاهیــرم وت: عەزیــزە ســۆر و عەبدولموئمیــن دەشــتی نابینــم؟ وتــی: عەزیــزە ســۆر گواســتراوەتەوە بــۆ وەحدەیەکــی تــر، شــوێنەکەی زۆر لێــرە دوور نییــە. ئەگــەر حــەز بکەیــت دوای تۆزێکــی تــر خۆمــان دەدزینــەوەو دەچینــە لای. ســەبارەت بــە عەبدولموئمیــن دەشــتیش، دوای تــۆ ئەویــش ڕایکــرد و ئێســتا نازانــم لەکوێیــە؟
وتم: ئەی ئەحمەد کەشخە لە کوێیە بۆچی نایبینم؟
کــە ئەمــەم وت، هەناســەیەکی قووڵــی هەڵکێشــا وتــی: تەمەنــی درێــژی بــۆ تــۆ بەجێهێشــت، لــەو ڕۆژانــە ئێرانییــەکان هێرشــیان کــردە ســەرمان، زۆریــان لــێ کوشــتین و چەنــد سەربازێکیشــیان لێمــان بەدیــل گــرت. ئەحمــەد کەشــخە لــەو شــەڕەدا شــەهید بــوو.
کــە ئەمــەی وت، زۆر خەفەتــم بــۆی خــوارد، چونکــە گەنجێکــی جــوان و کەشــخە بــوو، زۆر دڵــی بــە دونیــا خۆشــبوو، وەکــو ئێمــە نەبــوو، لەنــاو ســەربازگەش بایەخــی بــە جــل وبــەرگ و ڕوخســاری خــۆی دەدا و هەمیشــە دواهەمیــن مۆدێلــی جلوبــەرگ لەبــەر ئــەو دەبینــرا.
تاهیــر کــە زانــی زۆر خەفەتــم بــۆی خــوارد، وتــی: خەفــەت مەخــۆ، ئــەو ڕێگایــە لەپێــش هەموومانــە، مەگــەر خــوا، دەنــا کەســمان

بەسـەلامەتی دەرناچیـن. ئـەو ئێرانیانـە کـە هێـرش دەکـەن، هیـچ هێزێـک لەبەرامبەریـان خـۆی ڕاناگرێـت.
منیـش وتـم: بۆیـە خەفەتـی بـۆ دەخـۆم، چونکـە زۆر حـەزی لـە مۆدێلـی نوێیـی جـل وبـەرگ بـوو، هەمیشـە بایەخـی بەخـۆی دەدا.
تاهیـر وتـی: باسـی مۆدێلـی جـل وبەرگـت کـرد، سـەربردەیەکی سـەیری ئـەوت بـۆ دەگێڕمـەوە. پێـش ئـەوەی شـەهیدبێت، لـە هێرشـێکی ئێرانییـەکان بۆسـەر وەحدەکەمـان، هێزەکانیـان تێـک وپێـک شـکان و کۆمەڵێـک کوژراویـان لـە گۆڕەپانـی جەنـگ لـەدوای خۆیـان بەجێهێشـت. یەکێـک لـە کـوژراوە ئێرانییـەکان، گەنجێکـی زۆر جـوان و پۆشـتەبوو، وەکـو خوالێخۆشـبوو وابـوو، تیشـێرتێکی زۆر جوانـی دوا مۆدێلـی لەبـەردا بـوو. ئەحمـەد کەشـخە کـە ئـەوی بینـی، چـووە سـەر تەرمەکـەی و بـە مردوویـی تیشـێرتەکەی لەبـەر داکەنـد و لەبـەر خـۆی کـرد.
ئێمـە لەسـەر ئـەو ڕەفتـارەی سەرزەنشـتمانکرد پێمانـوت (ئابڕووچوونـە جـل وبـەرگ لەبـەر مـردوو دابکەنیـت، ئەبـێ مـردوو ڕێـزی لێبگیرێـت، نـەک ئـەم سـووکایەتیەی پێبکرێـت)، بـەڵام ئـەو هیـچ تەریـق نەبـۆوەو زۆر بەلایـەوە ئاسـایی بـوو، وتـی (ئـەم تیشـێرتە مۆدێلەکـەی نوێیـە، جـارێ نەگەیشـتۆتە عێـراق، ئـەو تـازە مـردووەو سـوودی لـێ نابینـێ، بـۆ مـن باشـە، کـە گەڕامـەوە هەولێـر لەبەرخۆمـی دەکـەم و لـە شـەقامی باتـا پیاسـەی پێدەکـەم، بـەو تیشـێرتە، سـەرنجی کچـە جوانـەکان بـۆلای خـۆم ڕادەکێشـم).
منیـش وتـم: جـا دەرفەتـی ئـەوەی بـوو پێـش شـەهیدبوونی بگەڕێتـەوە هەولێـرو ئـەو خەونـەی بهێنێتـە دی؟
وتـی: نەخێـر، دوای دوو هەفتـە جارێکـی تـر ئێرانییـەکان هێرشـیان کـردەوە سـەرمان و لـەو شـەڕەدا ئەحمـەد کەشـخە شـەهید بـوو.
ئێمـە لـەو قسـانەدا بوویـن، عەریـف فەسـیلەکەمان ئەبـو وەنـدی

پێی وتم: لەژێر زەوی چەند حەشارگەیەکمان بۆ سەربازەکانی فەسیلەکەمان لێداوە، هەر یەکێک لەو حەشارگانە سێ سەربازی تیا دەخەوێ، تەنها یەکێک لەو حەشارگانە نەبێت، یەک سەربازی تیا دەخەوێت. تۆ یەکێک لەوانە هەڵبژێرەو تیای بخەوە.
منیش وتم: دەچمە ئەو حەشارگەیەی کە تەنها یەک کەسی تیایە، نامەوێ شوێنی ئەوانی تر سەخڵەت بکەم.
کە ئەمەم وت، تاهیر بە پێکەنینەوە وتی: عوسمان شارەزووری بەتەنها لەو حەشارگەیە دەخەوێت، کەسێکی سەرشێتە، لەگەڵ تری خۆی بەشەڕدێت، بڕواناکەم بتوانی تەنها یەک شەو لەگەڵی بحەوێیتەوە.
هەرچەندە من عوسمان شارەزووریم نەدەناسی، بەڵام باوەڕم نەکرد کەسێکی بەو ڕادەیە خراپ بێت، بۆیە وتم: قەیناکات منیش خۆم تاقی دەکەمەوەو دەچمە لای ئەو، یان چاکی دەکەمەوە یانیش منیش وەکو ئەو شێت دەبم.
ئیتر ئەوەبوو ئەبو وەندی منی بردە کۆگای کەلوپەلەکان، هەندێک بەتانی و بالیفێکی بۆ وەرگرتم. دوایی منی بردە لای عوسمان و بەومی ناساندو وتی: ئێمە ئەومان سەرپشک کردووە کە لەکوێ بخەوێت، بەڵام خۆی لای تۆی هەڵبژاردو پێی خۆشە لەگەڵ تۆ بخەوێت.
عوسمان کە منی بینی، باوەشی پێداکردم وتی: وادیارە من ناناسیتەوە، لە بنکەی مەشقکردن لە بەغداد بەیەکەوە بووین، بەڵام فەسیلەکانمان جیابوو.
منیش وتم: لێم مەگرە، ئەگەر پێش ئێستاش بەیەکەوە قسەمان کردبێت، لەبەرئەوەی نزیکەی ساڵێکە لە سەربازی ڕامکردووە، بۆیە زۆر شتم لەبیر نەماوە.

حەشارگەیەکی زۆر گەورەبوو، شوێنی چوارکەسی تیا دەبۆوە، عوسمان شوێنی خۆی لەلایەک ڕاخستبوو، منیش لەلایەکەی تر شوێنی خۆم ڕاخست و لێی ڕاکشام.

حەشارگەکە بریتی بوو لە ژوورێکی دوو بەسێ بەرزیەکەی تەنیا دوو مەتر دەبوو، سەریان بە جەمەلۆن گرتبوو، بە خۆڵیش سەری جەمەلۆنەکانیان داپۆشیبوو. مشکێکی زۆریش لە ناوەوە جرت وفرتیان بوو، هێندە چاو نەترس بوون، بەسەرمان پازیان دەدا. ڕووم لە عوسمان کردو پێم وت: لەبەر ئەو مشکانە چۆن خەوت لێدەکەوێ، پێدەچێت مشکی ئێرە زۆر هاروهاژبن؟

سەری خۆی لەقاند وتی: هێشتان تۆ چیت بینیوە، دوای کەمێکی تر جورجەکان کە بۆنی خواردن دەکەن، لە کونەکانیان دێنە دەرەوەو بەسەر لاشەمان پازدەدەن.

منیش وتم: بۆچی نایانکوژیت؟

وتی: لەم فەسیڵە گەورەیە هیچ کەسێک هاوڕێیەتیم ناکات، هەموویان ڕقیان لێم دەبێتەوە، تەنیا ئەو مشک و جورجانە نەبێت منیان خۆشدەوێ و تاکو بەیانی لەگەڵمدان.

منیش وتم: واپێدەچێت زۆرت خۆشبوێن؟

بە زەردەخەنەیەکەوە وتی: تۆش لە شوێنی من بیت خۆشت دەوێن، ئەوان لەو تەنیاییە هاوڕێیەکی باشن بۆمن، هەرچەند لە زمانیان تێناگەم، بەڵام تاکو بەیانی قسەیان لەگەڵ دەکەم و هۆنراوەیان بۆ دەهۆنمەوە، ئەوانیش گوێم لێدەگرن و لە دەورویشتم کۆدەبنەوە.

ئەمەی وت و لەپشت سەریەوە دەفتەرێکی دەرهێنا، کۆمەڵێک هۆنراوەی لەسەر ئەو مشکانە تیا نووسیبۆوە. هەندێکی لەو هۆنراوانە بۆ خوێندمەوە وتی: ئەم مشک و جورجانەم بۆیە خۆشدەوێن، چونکە وەکو مرۆڤەکان درۆزن و دووڕوو نین.

لەگـەڵ عوسـمان چەنـد ڕۆژێکـم لـەو حەشـارگەیە بەڕێکـرد. ئەگـەر دەم دەمانێـم لەگەڵـی بکردبـا و وەڵامیـم بدابـاوە، دەبـوو هەمـوو ڕۆژێـک شـەڕی لەگـەڵ بکـەم. بـەڵام زۆر بەزەییـم پێـی دەهاتـەوە، هــەر زوو بــۆم بەدیارکــەوت، کــە کەســێکی نەخۆشــە، نەخۆشــی دەروونـی هەیـە. بۆیـە هەمـوو شـتێکم لێـی قبـوڵ دەکـردو ڕەچـاوی بـاری دەروونیـی ئـەوم دەکـرد. هەمـوو کات پێـم دەوت: تـۆ بـرا گەورەیـت ئەگـەر جوێنیشـم پێبدەیـت، قبوڵمـە و لێـت عـادز نابـم. ئەویـش بـە قسـەکانی مـن دڵخـۆش دەبـوو، هەمـوو جارێـک، لای سـەربازەکانی فەسـیڵەکەمان و ئامیـری فەسـیڵەکەمان دەیـوت: سـەربازەکانی ئـەم فەسـیڵە هەموویـان نـەزان و نەفامـن، تەنیـا ئەبـو شـوارب نەبێـت (وەک ئاماژەیـەک بـۆ مـن) وەکـو مـن ڕۆشـنبیر و زانایـە.

کـە ئەمـەی دەوت، سـەربازەکانیش بەقسـەکانی پێدەکەنیـن و بـە گاڵتـەوە دەیانـوت: حاڵمـان خۆشـدەبێت، ئەگـەر ئەویـش وەکـو تـۆ بێـت! بـەڵام ئـەو کەسـێکی جیـاوازە، هـەر بۆیـە تاکـو ئێسـتا توانیویەتـی لەگـەڵ تـۆ بحەوێتـەوە.

ئـەو شـوێنەی وەحدەکـەی ئێمـەی لێبـوو، شـوێنێکی دەشـتایی پـان و بەریـن بـوو. ئێرانییـەکان بـۆ ڕێگاگرتـن لـە هێرشـەکانی سـوپای عێـراق بۆسـەر بنکـەو بارەگاکانیـان، ئاوێکـی زۆریـان بەردابـۆوە ئـەو ناوچەیـەو زۆنگاوێکـی گـەورەی لـێ دروسـت ببـوو. ئاوێکـی سـپی و سـازگاری تیابـوو، چـوار دەوریشـی قەمیشـەڵان بـوو. باڵنـدەی ماسـیگرەو مریشـکە ڕەشـە، لەنـاو ئاوەکـەدا دەخولانـەوە، دیمەنێکـی جـوان و دڵڕفێـن بـوو.

زۆرجـار لەگـەڵ یەکتـری گرەومـان لەسـەر پێکانـی ئـەو مریشـکە ڕەشـانە دەکـردو لەسـەر سـاترەکەوە بـە کلاشـینکۆف نیشـانمان لـێ دەگرتـن.

ئەوەنـدی لـەوێ بـووم بـۆ تەنهـا جارێکیـش ئامانجەکـەم نەپێـکا، بـەڵام سـەربازەکانی تـر نیشـانگری چـاک بـوون، زۆر بـە ئاسـانی ئامانجەکانیـان دەپێـکا و مریشـکە ڕەشـەکانیان دەکوشـت.
سـەربازێکمان لەگەڵدابـوو، نـاوی تەهـا بـوو، خەڵکـی گوندێکـی نزیـک شـاری هەولێـر بـوو، نیشـانگرێکی بـاش بـوو. ئێوارەیـەک هەردووکمـان لەشـوێنی چاودێـری لـە سـاتری پێشـەوە ئێشـکگر بوویـن، پێـم وت: بیسـتوومە تـۆ نیشانشـکێنێکی باشـیت، هیـچ فیشـەکێکت بەفیـڕۆ ناچێـت. بـا مـن و تـۆ گرەوێـک بکەیـن، مریشـکە ڕەشـێک بکەینـە ئامانـج و ئەگـەر بـە یەکەمیـن فیشـەک لێـی بدەیـت، کـە حانوتـە گەڕۆکەکـە هـات، یـەک کیلـۆ پاقـلاوەت بـۆ دەکـڕم.
کـە ئەمـەم پێـی وت، زۆری پێخـۆش بـوو، نیشـانەی لـە مریشـکە ڕەشـێک گـرت و بـە ڕاوەسـتانەوە بـە کلاشـینکۆفەکەی فیشـەکێکی تێـی گـرت و لـە شـوێنی خـۆی هەڵیپەڕانـد.
منیـش چەپڵـەم بـۆی لێـدا و پێـم وت ماشـەڵات لێبێـت، نیشـانگرێکی نـاوازەی.
ئێمـە لـەم قسـانەدا بوویـن، موراسـیلی ئامـر بـە ڕاکـردن هاتـە لامـان و بـە تەهـای وت: هـەر ئێسـتا ئامیـر تـۆی دەوێ.
تەهـا لـە ترسـان ڕەنگـی تێکچـوو، هەمـوو لەشـی وەکـو کێـچ دەلـەرزی. منیـش وتـم: بۆچـی دەترسـێیت؟
وتـی: ئامیـر سـریەکەمان ڕائیـد جاسـم پیاوێکـی سەرشـێتە، وادیـارە بـە دووربینەکـەی چاودێـری ئێمـەی کـردووە، بۆیـە ناردوویەتـی بـە شـوێنمدا.
منیـش بـە موراسـیلی ئامـرم وت: تـۆ نازانیـت بۆچـی ئامیـر لـەدوای نـاردووە؟
وتـی: کـە ئێـوە تەقەتانکـرد، لەوکاتـەدا ئامیـر بـە دووربیـن تەماشـای ئێـوەی دەکـرد، بـەڵام نازانـم بۆچـی تەنهـا داوای تەهـای کـردووە.

بەهەرحاڵ، تەها لەگەڵ موراسیلی ئامیر ڕۆیشت. دوای کەمێک بە پێکەنین گەڕایەوە لام وتی: ئامیر دەستی خستە سەر شانەکانم و بە ئامیر فەسیڵی وت (تەها سەربازێکی ئازایە و نیشانشکێنێکی بە توانایە) ئەمەو لەنێوان خۆیاندا زۆریان قسەکرد، بەڵام من هیچی لێ حاڵی نەبووم.
کە ئەرکەکانمان تەواو بوو، عەریف فەسیلەکەمان ئەبو وەندی هاتە لامان و پێی وتین: تەها چەند سەربازی ئێرانی کوشتووە، ئامیر وا پێی سەرسام بووە، ناوی بۆ ئامیر لیوا بەرز کردۆتەوە تاکو نیشانەی ئازایەتی پێببەخشن.
پێکەنینم بە قسەکانی هات، ڕووم لە تەها کردو پێموت: واپێدەچێت ئامیر سریە بەهەڵەداچووبێت، وادەزانێ کە تۆ فیشەکەکەت لە سەربازێکی ئێرانی داوە و کوشتووتە نەک مریشکە ڕەشە! بۆیە ناوی تۆیان بەرز کردۆتەوە بۆ بارەگای لیوا تاکو نیشانەی ئازایەتیت پێببەخشن.
وەکو وتم ئەو شوێنەی کە ئێمەی لێبووین، سروشتێکی دڵڕفێنی هەبوو، بەڵام لەترسی نیشانەی قەناس هەڵگرە ئێرانییەکان نەماندەوێرا بچینە سەر ئاوەکە بۆ خۆ شوشتن و ئاو خواردنەوە.
چونکە ئەو قەناس هەڵگرانە نیشانگرێکی زۆر بەتوانا بوون، ئەوەی سەری خۆی لە پشت ساترەکە دەربهێنابا، ئەگەر، مەبەستیانبا، بە گوللەی قەناسەکانیان دەیانپێکا.
هەرچەند هەندێک جار سەرکێشیمان دەکرد و گوێمان نەدەدایە ئەو مەترسییانەو بۆ ڕاوکردنی مریشکە ڕەشەکان دەچووینە سەر ساترەکەو نیشانمان لێیان دەگرت. چەند سەربازێکمان لە ئەنجامی ئەو سەرکێشی و بێباکییە بە گوللەی ئەو قەناسچییانە شەهید بوون.
لە نزیک وەحدەکەی ئێمە، مەزاری ژنێکی ئیمانداری شیعە

مەزهەبی لێ بوو، ناوی زومریە فاتم بوو، سەربازە شیعەکان لە کاتی دەستبەتاڵی دەچوونە سەر مەزارەکەی، خاوێنیان دەکردەوەو بوخوریشیان لەسەر گۆڕەکەی دادەگیرساند.

لەبەر پیرۆزیی زومریە فاتم، سەربازەکان دەستیان بۆ کەلوپەلی ماڵی خزمەتکاری مەزارەکەش درێژ نەکردبوو، کە ماڵیان لەناو حەوشەی مەزارەکە بوو.

زۆربەی ڕۆژەکان لەکاتی پشوودا، منیش دەچوومە سەر مەزارەکە. قورئانێک لەسەر گۆڕی زومریە فاتم دانرابوو، چەند ئایەتێکم لێی دەخوێندەوە، دواییش بەر لەوەی بەجێی بهێڵم سورەتێکی فاتیحەم بۆ گیانی پاکی دەکردە دیاری.

ڕۆژێک لەکاتی هاتنە دەرەوەمدا، لەبەر دەرگای مەزارەکە، دەبابەیەکی ئێرانی لەدوورەوە دوو گوللە تۆپی لە مەزارەکە گرت و گومبەتەکەی هێنا خوارەوە. بەسەرسوڕمان لێی ڕزگارم بوو، ئەگەر لەناو مەزارەکەبام، پارچە پارچە دەبووم.

حەفتەی جارێک ئۆتۆمبێلی ئیعاشە و تانکەری ئاو دەهاتنە بەرەکانی پێشەوەی جەنگ، ئازووقەو خواردنی قوتوو لەگەڵ ئاوی خواردنەوەیان بۆ دەهێنایین. بە سێ کەسان یەک جەلیکان ئاویان دەدایێ، ئەگەر خۆمان پێی بشۆردبا، بەشی دوو ڕۆژی نەدەکردین، بۆیە تەنیا بۆ چێشتلێنان و چایە و خواردنەوە بەکارمان دەهێنا.

ڕۆژێک بەخەیاڵمدا هات، لەگەڵ عوسمان بیرێکی ئاو لێبدەین، خۆمان و سەربازەکانی تریش لەم بێ ئاوییە ڕزگاربکەین. هەروەها ئەم هەلەش بقۆزمەوە بۆ ئاشتکردنەوەی عوسمان و سەربازەکان.

ڕووم لە عوسمان کردو پێموت: خۆت دەزانیت دەمێکە لەبەر بێ ئاوی خۆمان نەشۆردووە، ئەگەر پێت باش بێت، من و تۆ بەیەکەوە بیرێک لێبدەین تا دەگاتە ئاو، ئەوکاتە گشت

سـەربازەکانی فەسـیلەکەمان چاویـان لـە دەسـتی ئێمـە دەبێـت ئاویـان پێبدەیـن.
عوسـمان بیرۆکەکـەی پـێ بـاش بـوو، دەمودەسـت لەنزیـک حەشـارگەکەی خۆمـان دەسـتمانکرد بـە لێدانـی بیرەکـە. ڕۆژانـە لەکاتـی پشـوودا خەریکـی هەڵکەندنـی دەبوویـن.
دوای ئـەوەی نزیکـەی حەفتەیـەک ئیشـمان تیاکـرد، گەیشـتینە ئـاو، ئینجـا پارچـە کندرێکمـان لـە سـتڵێک بەسـتەوەو خسـتمانە نـاو بیرەکـەو بـە سـتڵەکە ئاومـان لـە بیرەکـە دەردەهێنـا. ئاوەکـە تۆزێـک سـوێر بـوو، بۆیـە بـۆ خواردنـەوە دەسـتی نـەدەدا، بـەڵام بـۆ خۆشوشـتن و جلـک شوشـتن عەیبـی نەبـوو، لـە بێچارەیـی باشـتر بـوو.
کاتێـک سـەربازەکانی فەسـیڵەکەمان بەمەیـان زانـی، هاتنـە لامـان و داوای ئاویـان لێکردیـن بـۆ خۆشوشـتن و جلـک شوشـتن. منیـش پێـم وتـن: ئەگـەر عوسـمان نەبوایـە ئێسـتا خاوەنـی ئـەم بیـرە ئـاوە نەدەبوویـن.
کـە ئەمـەم وت، لـە خۆشـییان عوسـمان وەخـت بـوو بفڕێـت، بـە ڕووێکـی خـۆش بـە سـەربازەکانی وت: بەسـاقەتان بـم، ئـەم ئـاوە ئەگـەر بـۆ ئێـوە نەبێـت ئـەی بـۆ کـێ دەبێـت، ئـەو بیـرەم بـۆ ئێـوە لێـداوە، هەرکاتێـک پێویسـتتان بـە ئـاو بـوو، پـرس بـە مـن مەکـەن بـە ئـارەزووی خۆتـان ئـاو لـە بیرەکـە هەڵێنجـن.
بـەم شـێوەیە پەیوەندیـی سـەربازەکان لەگـەڵ عوسـمان ئاسـایی بـۆوە، ئەویـش لێیـان نزیـک دەبـۆوەو کاتێکـی خۆشـمان لەگـەڵ یەکتـری بەسـەردەبرد.
کـە تاهیـر ئەمـەی بینـی، سـەری سـوڕما، پێـی وتـم: دەزانـم تـۆ خاوەنـی ئـەم بیرۆکەیەیـت، ئەگـەر تـۆ نەبـوای قـەت عوسـمان ئـەم کارەی نەدەکـرد، بـەڵام کارێکـی باشـتکردووە، خێـرت پـێ

گەیشـتووە کـە بەهـۆی ئـەم بیـرەوە پەیوەنـدی نێـوان ئێمـەو عوسـمانت ئاسـایی کردۆتـەوە.
ئامیـری سـریەکەمان کەسـێکی سەرشـێت بـوو، حەفتـەی جارێـک پێـش ڕۆژئاوابـوون، بـۆ کۆکردنـەوەی زانیـاری لەسـەر جموجوڵـی سـەربازیی سـوپای ئێـران، نزیکـەی بیسـت سـەربازی لـە سـریەکە دەهێنـا دەرەوەو لەگـەڵ خـۆی دەیبردنـە پشـت سـاتر و بـە نێـوان ئەڵغامەکانـی وەحدەکەمـان دەڕۆیشـتن تـا لـە سـاتری ئێرانییـەکان نزیـک دەبوونـەوە. ئـەو سـەربازەی فەرمانەکەشـی جێبەجـێ نەکردبـا، دەیگـرت و بەنـاوی ترسـنۆک فڕێـی دەدایـە بەندیخانـەو سـزای دەدا.
زۆرجـار پێـش ئـەوەی ئەرکەکانیـان جێبەجـێ بکـەن و بگەڕێنـەوە، جموجوڵەکەیـان ئاشـکرا دەبـوو، دەدرانـە بـەر ڕێژنـەی تفەنـگ و تۆپبـاران دەکـران، هەنـدێ جاریـش ڕووبـەڕووی دەوریـە قیتالـی سـەربازەکانی سـوپای ئێـران دەبوونـەوە و چەنـد کەسـێکیان لـێ دەکوشـتین و هەندێکیشـیان لـێ بـە دیـل دەگرتیـن.
دەرچوونـی کەمیـن و دەوریـە قیتالـی لای ئـەو ئامیـر سـریە سەرشـێتەمان ببـووە ئـاو خواردنـەوە، زۆربـەی سـەربازەکانی وەحدەکەمانـی بـەوە سـەرقاڵ کردبـوو.
بـۆ خـۆ دەربازکـردن لەدەسـتی ئامیـر، ڕۆژێـک بیرۆکەیـەک بەخەیاڵمـدا هـات، بـە تاهیـرم وت: ئەگـەر ئەمجـارە ئامیـر ئێمـەی کۆکـردەوە بـۆ دەسنیشـانکردنی تیمـی دەوریـەی قیتالـی، پێـش ئـەوەی ئامیـر دەسنیشـانمان بـکات، دەسـتمان بـەرز دەکەینـەوە و دەڵێیـن ئێمـە لەگەڵـت دێیـن.
تاهیـر لـە مەبەسـتم نەگەیشـت، بـە سەرسـوڕمانەوە وتـی: ئێمـە کێشـەمان لەگـەڵ ڕائیـد جاسـم ئەوەیـە کـە بـە زۆری بـۆ دەوریـە قیتالـی دەمانباتـن کەچـی تـۆ ئاسـانکاری بـۆ دەکەیـت، دەتـەوێ

بــە قاچەکانــی خۆمــان بچینــە نــاو ئاگــرو گیانــی خۆمــان بخەینــە دەســت ئــەم ئامیــرە شــێتە!!

منیــش وتــم: بــە هەڵــە لێــم تێمەگــە، مــن مەبەســتم ئەمــە نییــە. ئــەم ئامیــرەی ئێمــە شــێتەو گــوێ لەکــەس ناگرێــت، تەنیــا خــۆی پــێ ڕاســتە. بۆیــە دەبــێ ئێمــەش وەکــو ئــەو خۆمــان بــە شــێت پیشــانبدەین، تاکــو لەدەســتی ڕزگارمــان بێــت.

تاهیــر وتــی: هیــچ لــە پلانەکــەت تێناگــەم، دەتوانــی زیاتــر ڕوونــی بکەیتــەوە؟

وتــم: ئەگــەر ئەمجــارە بــۆ ئــەم مەبەســتە کۆیکردینــەوە، مــن و تــۆ بــە ئــارەزووی خۆمــان دێینــە دەرەوە و پێــی دەڵێیــن ئێمــە لەگەڵــت دێیــن. بێگومــان ئەویــش زۆری پــێ خــۆش دەبێــت و ستایشــمان دەکات. پێــش ئــەوەی فەرمانمــان پێبــکات، بــۆ پەڕینــەوە لــە کێڵگــەی ئەڵغامــەکان و نزیکبوونــەوە لــە ســاتری ئێرانییــەکان، تــۆ ســندووقێک ڕومانــە هەڵبگــرە و منیــش ســندووقی فیشــەک و چەکەکــەم هەڵدەگــرم. ئینجــا هەردووکمــان لــە ســاتر ئاودیــو دەبیــن و بــەدەم گۆرانــی وتنــەوە بــەرەو کێڵگــەی ئەڵغامەکانــی خۆمــان و ســاتری ئێرانیــەکان دەڕۆیــن. هــەر لــەو کاتەشــدا تــۆ نــاوە نــاوە نارنجۆکێــک لــە ســندووقەکە دەربهێنــە و بــە کێڵگــەی ئەڵغامــەکان بیانتەقێنــەوە. منیــش لوولــەی چەکەکــەم لــە ئاســمان دەکــەم و بــە ســەڵی تەقــە دەکــەم. جــا کاتێــک ئامیــر ئــەم دیمەنــە دەبینــێ، لــەو ڕەفتــارە شــێتانەیەی ئێمــە زۆر تووڕەدەبێــت و خــۆی لەبیــر دەچــێ کــە شــێتە، هــەروا دەزانــێ ئێمــە شــێتین بۆیــە بــۆ هەتــا هەتایــە لــەو ئەرکــە پــڕ مەترســییە دەمانبەخشــێت.

کــە ئەمــەم وت، تاهیــر لــە قاقــای پێکەنینــی دا، ئافەریــن بــۆ ئــەم بیرۆکــە جوانــەت، دەتــەوێ بڵێــی دەبــێ شــێت بــە شــێت بگریــن؟!

وتــم: ئــەوە ڕاســتە، ئــەو ئامیرەمــان سەرشــێتەو گــوێ لــە کــەس ناگرێــت، بۆیــە دەبــێ بــە هەمــان لۆژیکــی خــۆی مامەڵــەی لەگــەڵ

بکەیـن.
ڕۆژی دواتـر کاتێـک ئامیـر سـریە ئێمـەی بـۆ ئـەم مەبەسـتە کۆکـردەوە، مـن و تاهیـر ئـەو پلانـەی کـە پێشـتر دامانڕشـتبوو، وەکـو خـۆی جێبەجێمـان کـرد. پێشـبینییەکەم هاتـەدی، پێـش ئـەوەی بگەینـە نـاو کێڵگـەی ئەڵغامـەکان، عەریـف فەسـیڵی بەدوامانـدا نـاردو ئێمـەی گەڕانـدەوە لای ئامیـر، ئامیریـش زۆر جوێنـی پیسـی پێدایـن و بـە تووڕەییـەوە وتـی: مـن وامزانـی ئێـوە پیـاوی ئاقڵـن، زۆر دڵخـۆش بـووم بـەوەی بـە ئـارەزووی خۆتـان لـە ڕیزەکـە هاتنـە دەرەوە، نەمزانـی ئێـوە شـێتن، دەتانـەوێ بـەو شـێتییەتان بەکوشـتنمان بـدەن!!
ڕووی لـە ئامیـر فەسـیڵ کـردو پێـی وت: نـاوی ئـەو دوو سـەربازە لای خـۆت تۆماربکـە، نامـەوێ جارێکـی تـر بـۆ دەوریـەی قیتالـی لەبـەردەم خـۆم بیانبینمـەوە.
بـەم شـێوەیە لەدەسـت ئـەو ئامیـر سـریە شـێتە و دەوریـە قیتالییەکانـی ڕزگارمـان بـوو.
دوای ماوەیـەک جوولەیـان بـە یەکـە سـەربازیەکەمان کـرد، ئێمەیـان بـۆ ڕۆژهەڵاتـی شـاری بەسـرە گواسـتەوە. ئـەو ڕۆژەی کـە یەکـە سـەربازیەکەمان جوولـەی پێکـرا، زۆر نەخـۆش بـووم، پلـەی گەرمیـم زۆر بـەرز ببـۆوە، دەموچـاوم لـە گەرمییـان وەکـو خورمـا سـوور هەڵگەڕابـوو. تاهیـر کلاشـینکۆفەکەی خـۆی و چەکەکـەی منـی بەشـانیەوە کردبـوو، منیـش بـە نقەنـق بـەرەو لای زیلەکـە دەڕۆیشـتم. کاتێـک ئامیـر منـی بـەم شـێوەیە بینـی، زۆر تووڕەبـوو، دەسـتی بەجوێنـدان کـرد. بەتاهیـری وت: بۆچـی چەکەکـەی ئـەوت هەڵگرتـووە؟ ئەویـش وتـی: گـەورەم دوو ڕۆژە نەخۆشـە، تایەکـی زۆر گەرمـی لێیـە، ناتوانـێ هەڵیبگرێـت.
ئامیریـش وتـی: ئـەو ئازایـە دەڵێـی شـێرە، بیـدەوە دەسـتی، بـا خـۆی هەڵیبگرێـت.

چەکەکـەی خـۆم لـە تاهیـر وەرگـرت و بەهـەر شـێوەیەک بێـت خـۆم گەیانـدە نـاو ئیڤایەکـە. کـە گەیشـتینەجێ، ئـەو شـوێنەی کـە بـۆ سـریەکەی ئێمـە تەرخانکرابـوو، بیابانێکـی چـۆڵ بـوو، هیـچ شـتێکی لـێ نەبـوو. دوای ئـەوەی کەلوپەلەکانمـان لـە ئیڤایەکـە داگـرت، ئامیـر هاتـە لامـان و بـە دار حەیزەرانەکـەی چەنـد شـوێنێکی لەسـەر زەوی بـۆ حەشـارگەو خەوتنـی شـەوان و کـۆگای چـەک و تەقەمەنـی دیارکـرد.

بـە ئامیـر فەسـیڵی وت: سـەربازەکانت بـۆ چەنـد گرووپێـک دابـەش بکـە، دەبـێ تاکـو ئێـوارە ئـەم حەشـارگانە گشـتی تەواوبکـەن. ئەوگرووپـەی تـەواوی نـەکات، بەتونـدی سـزای دەدەم. کارمەندانـی مەجهـودی حەربیـش بەخۆیـان و شـۆفەڵەکانیان لەپێـش ئێمـە خەریکـی دروسـتکردنی سـاتر و هەڵدانـەوەی خـۆڵ بـوون.

ئیتـر ئەوەبـوو ئامیـر فەسـیڵ ئێمـەی کـردە چەنـد تیمێـک و قازمـە و خاکەناسیشـی بەسـەر دابەشـکردین و پێـی وتیـن: گوێتـان لـە ئامیـر سـریە بـوو، دەبـێ پێـش خۆرئاوابـوون ئـەو چاڵانـە تەواوکـەن، دەنـا سـزاتان دەدەم.

مـن و تاهیـر و عوسـمان و فاتـح بوینـە تیمێـک و بـە ئامیـر فەسـیڵمان وت ئێمـە بـە هەرچوارمـان چاڵێـک لـەو چاڵانـە ئامـادە دەکەیـن.

تاکـو نزیکـی نیـوەڕۆ خەریکـی چـاڵ لێـدان بوویـن، بـە هەرچوارمـان تەنهـا نیـو مەتـر زەویمـان پـێ قووڵکـرا. ڕووم لـە هاوڕێکانـم کـرد و پێـم وتـن: بـرادەران، وا بـڕوات شەویشـمان بەسـەردا دێـت، هـەر تـەواو نابیـن.

وتیان: ئەی چی بکەین باشە؟

وتـم: دەچمـە لای یەکێـک لـە شـوفێری ئـەو شـۆفەڵانە، بـۆ نانـی نیـوەڕۆ لەگـەڵ خـۆم دەیانهێنمـەوە.

تاهیریش وتی: تۆ شتێکت لە مێشکدایە، بەڵام نازانم ئەو شتە چییە!
منیش وتم: کە شوفێرەکەم هێنایە سەر خوانەکە، بەهەرچوارمان خزمەتێکی باشی دەکەین، خواردنێکی بە لەزەتیشی دەرخوارد دەدەین. کە ویستی بڕوا، من داوای لێدەکەم کە دەمە شۆفەڵێک خۆڵمان لەناو چاڵەکە بۆ دەربێنێت. بێگومان ئەویش لەشەرمان هەندێکمان بۆ قووڵ دەکات. کە ویستی بەجێمان بێڵێ، یەکێک لە ئێوە داوای لێبکەن کە دەمێکی تریشی لێبدات و هەندێکی تر خۆڵمان بۆ دەربهێنێ.
بەم شێوەیە دوای ئەوەی بەقسەمان دەکات، تەواوێک قووڵی دەکات، ئەوکات من پێی دەڵێم (تۆ چاکەی خۆت لەگەڵ کردووین، سوپاسگوزارت دەبین ئەگەر تەواوی کەیت و چاڵەکەمان بەتەواوەتی بۆ ڕێکبخەیت).
بەم شێوەیە ئەو ئەرکەمان لەکۆڵ دەبێتەوە و لە سزا و جوێنی ئامیریش ڕزگارمان دەبێت.
ئیتر ئەوەبوو تاکو من چووم شوفێرێکم بە خۆی و شۆفەڵەکەی لەگەڵ خۆم هێنا، ئەوانیش هێلکە و ڕونێکی زۆریان دروستکرد، چایەکی خەستیشیان لەسەر ئاگر لە دێم دانابوو.
هەروەکو چۆن پلانمان دانابوو، وامانکرد. شوفێرەکە دوای نانخواردن، بە شۆفەرەکەی بە چاوترووکانێک چاڵەکەی بۆ قووڵکردین.
سەربازی تیمەکانی تر لەماندووبوونان ئارەقەیان لە هەموو لەشیان بەدەردابوو، ئەو شوێنەی بۆیان دیارکرابوو، تاکو ئێوارەش نیوەیان قووڵ نەکردبوو. ئێمەش بە کەمالی ئیسراحەت لێمان پاڵدابۆوەو گاڵتەو گەپمان دەکرد. هەر لەو کاتەدا ئامیر سریە وەکو هەڵۆ گەیشتە سەرمان و بە جوێنە پیسەکانی ئێمەی شۆردەوە و وتی: لەجیاتی چاڵەکەتان تەواو

بکـــەن، لێـــرە دانیشـــتون و قســـەی زل دەکـــەن.
منیـــش وتـــم: گـــەورەم ئێمـــە دەمێکـــە ئیشـــی خۆمـــان تەواوکـــردووە بۆیـــە دانیشـــتووین.
کـــە ئەمـــەم وت، ســـەری ســـوڕما، چـــووە شـــوێنەکە و بـــە توورەییییـــەوە وتـــی: ئەمـــە بـــە کاری ئێـــوە ناچێـــت، نـــاکات بـــە شـــۆفەڵ هەڵتانکەندبێـــت؟
منیـــش وتـــم: بەڵـــێ گـــەورەم یەکێـــک لـــە شـــوفێرەکان یارمەتـــی دایـــن، بـــە شـــۆفەڵەکەی بـــۆی هەڵکەندیـــن.
کـــە ئەمـــەم وت، ئامیـــر چاوەکانـــی چوونـــە پشـــتی ســـەریەوە، لـــە نزیـــک شـــوێنی خۆمـــان، بـــە دار حەیزەرانەکـــەی شـــوێنێکی تـــری بـــۆ نیشـــانکردین و وتـــی: وەکـــو ســـزایەک نابێـــت دەســـت هەڵبگـــرن هەتـــا ئـــەم چاڵـــە هەڵنەکەنـــن و تـــەواوی نەکـــەن.

خۆم بریندارکرد

دوای چەنـد ڕۆژێـک، وەزارەتـی بەرگریـی عێـراق هێزێکـی زۆری لـە نزیـک وەحدەکـەی ئێمـە جێگیـر کـرد و لـە پشـتەوەی هێزەکانـی ئێمـەش هەندێـک تۆپـی دوورهاوێژیـان بڵاوکـردەوە. هـەر لـەو ماوەیەشـدا چەنـد جارێـک فەریقـی ڕوکـن عەبدولجەبـار شەنشـەل سـەرۆک ئەرکانـی سـوپا سـەردانی ئـە و هێزانـەی کـرد، لـە ساترەکانی ئێمەشـەوە، بـە دووربینـی تایبەتـی تەماشـای هێـزە ئێرانییەکانـی دەکـرد.

ئێرانییەکانیش ئاڵایەکی گەورەی کۆماری ئیسلامییان لە بەرامبەر سەنگەرەکانی ئێمـە بـەرز کردبـۆوە. لـە ئێوارەشـەوە تاکـو بەیانـی سـروودی نیشـتمانییان لێـدەدا و بـە بڵندگۆیەکانیـان هەراسـانیان کردبوویـن.

وا پێدەچـوو، بەتەمـای هێرشـێکی گەورەبـن بـۆ سـەر هێزەکانمـان، بۆیـە سـوپای عێراقیـش لـەو ناوچەیـە لـە ئامادەباشـیدا بـوو.

ئـەم بارودۆخـە زۆری نەخایانـد، بەرەبەیانێکـی زوو، هێشـتان ڕۆژ بـە تەواوەتـی سـەری خـۆی دەرنەهێنابـوو، هێرشـیان کـردە سـەرمان و چەنـد دەبابەیەکـی کەتیبـەی سـوپای عێراقیـان تێکشـکاند. بۆیـە فڕۆکـە سـەمتییەکانی سـوپای عێراقیـش هێرشـەکانیان بـۆ سـەر سـوپای ئێرانـی چڕتـر کردبـۆوە.

سوپای ئێـران بـە هەماهەنگی لەگـەڵ سوپای پاسداران و فەیلەقـی بـەدر لـەو هێرشـەدا بەشـدار بـوون. سـوپای پاسـداران کۆمەڵێـک گەنجیـان بـە کفنـی سـپییەوە خسـتبووە پێـش سـوپاکەیان و بـە دروشـمی (اللـە اکبـر خومێنـی ڕەهبـەر) بـەرەو سـەنگەرەکانی ئێمـە دەهاتـن.

ئەگەر لەبەر ئەو فرۆکە سەمتییانە و تۆپخانە و ڕاجیمە ڕووسییەکان نەبوایە، هێندەی نەمابوو بگەنە سەرمان و تێکمان بشکێنن. هەرچەند کوژراو و برینداریکی زۆرمان دا، بەڵام لیوای دەی سوپای عێراقی کە بۆ یارمەتی ئێمە هاتبوو، توانی بیانشکێنێت و پاشەکشەیان پێبکات.
یەکەم جار بوو، شەڕی ڕووبەڕوو بکەم، ئەبو وەندی عەریف فەسیڵمان کە ماوەیەکی کەم بوو هاوسەرگیری کردبوو، چاوەڕێی ئیجازە بوو تاکو بچێتە ناو قەفەزی زێڕین و لەگەڵ خۆشەویستەکەی لە مانگی هەنگوینی کاتێکی خۆش بەسەرببات، لەگەڵ چەند سەربازێکی تر لەو شەڕەدا شەهید بوون، بە شەهیدبوونی ئەبو وەندی زۆر دڵتەنگ بووم، ئەو خەڵکی شارۆچکەی بەعقوبە بوو، گەنجێکی ڕوح سووکی بە ڕەگەز عەرەب بوو، لەگەڵ دەسگیرانەکەی بە خۆشەویستی لە کۆلێژ یەکترییان ناسیبوو. کوشتنی ئەو زۆر کاری تێکردم، چونکە هەمووجارێک ئەو دڵی ئێمەی دەدایەوەو لەکاتی دەرچوونمان بۆ کەمین و دەورییەی قیتالی، شتی بەنرخ و وەسیەتنامەکانمان لای ئەو دادەنا. منیش ماوەیەکی زۆر نەبوو هاوسەرگیریم کردبوو، تاقە کچێکی بچکۆلانەم هەبوو، ئێمەش وەکو ئەبو وەندی بەخۆشەویستی هاوسەرگیریمان کردبوو، حەزم نەدەکرد بکوژرێم و بەتەنیا بەجێیان بهێڵم. بۆیە بڕیارم دا ئەگەر لەو شەڕە بە سەلامەتی دەربچم، لە دەرفەتێکی نزیکدا بە دەستی خۆم، خۆم بریندار بکەم، لەو شەڕە نەگریسە خۆم ڕزگاربکەم.
یەکێک لە سەربازەکان کە لەگەڵ ئێمە لە سەنگەردا بوو، لەترسان میزی بەخۆیدا کرد. هەندێکی تریش وەکو ژووژک لەترسان سەری خۆیان خستبۆوە ناو لەشیان.

کە شەو هات، من و تاهیر لە دوو شوێنی چاودێری لە نزیک یەکتری پاسەوان بووین. ئامیر فەسیڵ سەنگەرەکانی پێشەوەی بەسەردەکردەوە، هاتە لای من و تاهیر، پێی وتین: زۆر وریابن، زانیاریی هەواڵگریمان پێگەیشتووە، هێزەکانی ئێران ئەمشەو جارێکی تر پەلامارمان دەدەنەوە. ئەگەر گوێتان لە تەقە بوو، یان هەستتان بە جووڵەیەکی نائاسایی دوژمن کرد، لەلایەن منەوە فەرمانی تەقەکردن و بەرگریکردنتان لە خۆتان هەیە.
ئیتر ئەوەبوو، نزیک کاتژمێر دەی شەو، دەورییەکی قیتالی ئێرانی لە سەنگەرەکانی ئێمە نزیک بۆوە، سەربازەکانی ئێمەش تەقەیان لێکردن و کردیانە ڕۆژی حەشر. منیش ئەم هەلەم بە دەرفەتێکی زێڕین زانی، چوومە لای تاهیر و پێموت: چیتر توانای بەرگەگرتنم نەماوە، ئەم شەڕە نەگریسە بۆتە دێوەزمە و ناوە ناوە هەندێکمان دەکاتە قوربانی، ناتوانم چاوەڕێی ئەو ڕۆژە ڕەشە بکەم تاکو چارەنووسی منیش وەکو چارەنووسی ئەبوو وەندی و هاوڕێ شەهیدەکانی تری لێدێت. تۆ نزیکترین هاوڕێمی کە پشتت پێببەستم و بڕوات پێبکەم، داوایەکم لێت هەیە؟
وتی: ناموسی لێ بچێتە دەرەوە، هەر داوایەکت هەبێ، بۆتی دەکەم.
وتم: لە دوری چەند مەترێکەوە، بە چەکەکەی خۆم تەقەم لێبکە و فیشەکێک لە دەستی چەپم بدە، بریندارم بکە، دواییش باروودە سووتاوەکەی ناو لوولەی چەکەکە خاوێن بکەوە و چەند مەترێک لێم دووربکەوە، منیش ئەوکات هانا بۆ تۆ دێنم و بە دەنگی بەرز هاوار دەکەم دەڵێم (فریام کەون، برینداربووم). تۆش لەجیاتی بەرەو لای من بێیت، بڕۆ لای سەربازەکانی تر و بۆلای من بیانهێنە، تاکو گومانمان لێ

نەکـەن، هـەر وابزانـن بـە فیشـەکی سـەربازە ئێرانییـەکان برینـدار بوومـە.
تاهیـر چاوەڕێـی ئـەم داوایـەی لـێ نەدەکـردم، بەسەرسـوڕمانەوە وتـی: چـۆن دڵـم دێ برینـدارت بکـەم، لەجیاتـی ئـەوەی تـۆ داوای گیانـم لێبکەیـت چـۆن داوایەکـی وام لێدەکەیـت؟
منیـش وتـم: ئەگـەر دەتـەوێ بـە هاوسـەر و کچـە تاقانەکـەم شـاد ببمـەوە، ئەمـەم بەقسـە بکـە، ئەگـەر دەشـتەوێ چارەنووسـی منیـش وەکـو ئەبـو وەنـدی و هاوڕێکانـی ترمـان بێـت، ئـەوا بـە ئـارەزووی خـۆت بکـە.
تاهیـر کەسـێک بـوو، زۆر بـاوەڕی بـە چارەنـووس هەبـوو، هـەر جارێـک ڕووبـەڕووی مەترسـی ببوونایتـەوە، دڵـی دەدایـنـەوە و دەیـوت (ئـەوەی لـەلای خـواوە بێـت، هـەر دێـت، ئەگـەر لـە بورجـی عاجیـش خۆمـان حەشـار بدەیـن). ڕووداوێکـی بەبیـر هێنامـەوە کـە هەردووکمـان بەسەرسـوڕمان لـەو ڕووداوە لـە کـوژران ڕزگارمـان بـوو، وتـی: بەبیرتـە ماوەیـەک پێـش ئێسـتا بـەدوای ئـاودا دەگەڕایـن بـۆ خۆشوشـتن، چووینـە ناوچەیـەک پێـی دەوتـرا (ناوچـەی بـاڵا خانـەکان) شـوێنی مەشـقی فرۆکەوانـی ئێرانییـەکان بـوو. ئـەو شـوێنە کەوتبـووە دەسـت سـوپای عیـراق و لەگـەڵ زەوی تەختـی کردبـوو، ئینجـا لێـی کشـابۆوە؟
وتم: مەبەستت چییە؟
وتـی: ناوچەکـە بیابـان بـوو، مـن و تـۆش هیـچ شـتێکمان لەبـارەی سـەرابی بیابانـەکان نەدەزانـی، کـە بـە دووربیـن سـەیرمانکرد، وامانزانـی دەریـای لێیـە، بۆیـە خۆمـان لـە سـەربازەکان دزیـەوە و چەنـد کاتژمێرێـک بـە قـاچ ڕۆیشـتین، تـا گەیشـتینە ئـەوێ. تاکـو دەڕۆیشـتین، دەریایەکـەش لێمـان دووردەکەوتـەوە. دوایـی بەبـێ ئـەوەی بزانیـن ئـەوەی لـە دوورەوە دەیبینیـن، سـەرابە، لـە شـوێنی

خۆمـان ڕاوەسـتاین و بەبێ ئومێـدی ویسـتمان بـۆ سـەنگەرەکانمان بگەڕێینـــەوە، کەچـــی لـــەو کاتـــەدا ئیرانیـــەکان چاودێـــری ئێمەیـــان کردبـوو، ئێمەیـان دایـە بـەر مووشـەکی ڕاجیمـە دوورهاوێژەکانیـان و لـە تۆزیـان وەردایـن.

قســەکەم پێــی بــڕی وتــم: زۆر باشــم لەبیــرە، ئەگــەر گوێیەکانــی خــۆم نەگرتبــا، لەگــەڵ دەنگــی تەقینــەوە یــەک لــەدوا یەکەکانــی ئــەو مووشــەکانە، پــەردەی گوێیەکانــم دەتەقیــن.

ئەویـش وتـی: ئەگـەر کاتمـان تـەواو بوایـە، لـەو ڕووداوە ڕزگارمـان نەدەبــوو، تەنانــەت لــەو بیابانــە چۆڵــە، کەســیش بــە شــوێنی تەرمەکەمانــی نەدەزانــی.

منیـش وتـم: بـاوەڕم بـە چارەنـووس هەیـە، بـەڵام نامـەوێ ببمـە ســووتەمەنی شــەڕێکی خۆتڕێــن، کــە دیــار نییــە کــەی تــەواو دەبێــت و چارەنووســی منیــش چــی دەبێــت، ئایــا لــەو شــەڕەدا دەکوژرێــم، یــان بەدیــل دەگیرێــم!!

کـە ئەمـەم وت، ڕازی بـوو، دەسـتم بکاتـە نیشـانە و بـە چەکەکـەی خـۆم تەقـەم لێبـکات و بریـندارم بـکات.

تاهیـر نیشـانگرێکی لێهاتـوو بـوو، کـە نیشـانی لـە دەسـتم گـرت، بــە یەکــەم فیشــەک ئامانجەکــەی پێــکا و گولەکــەی لــە پشــتی دەســتمدا و گشــت ئێســقانەکانی تێکشــکاند.

کــە فیشــەکەکە بەردەســتم کــەوت، دەتــوت بەردێکــی گەورەیــان بــە تونــدی لەدەســتم دا. قورســاییێکی زۆر بــەر دەســتم کــەوت. ســەرەتا هەســتم بــە هیــچ ئێــش نەکــرد، بــەڵام دوایــی دەســتم زۆر قــورس بــوو، هەروەهــا زۆر ژانیکــرد. بــەڵام دانــم بەخۆمــدا گــرت، تاکــو تاهیــر تــەواو لێــم دوورکەوتــەوە. ئینجــا بــە دەنگــی بــەرز هاوارمکــرد: فریــام کــەون، بریــندار بــووم فیشــەک بــەر دڵــم کەوتــووە).

تاهیریــش بەپێــی ئــەو پلانــەی کــە بــە یەکــەوە داماننابــوو، هانــای بــۆ ســەربازەکانی تــر بــرد، ئەوانیــش ئامیــر فەســیڵیان ئاگادارکـردەوە و هەموویـان هاتنـە لام و سـەیری برینەکەیـان کـرد. منیـش دەسـتم خسـتبووە سـەر دڵـم و هـاوارم دەکـرد دەمـوت (ئـای باوکـە دڵـم، ئـای باوکـە دڵـم).

ئامیـر فەسـیڵ کـە سـەیری سـینگی کـردم، بـە پێکەنینـەوە وتـی: ئەبـو شـوارب وامزانـی تـۆ زۆر ئـازا و بوێریـت نەمزانـی ئەوەنـدە ترسـنۆکیت تـۆ دەسـتت برینـدار بـووە نـەک دڵـت.

ئیتــر ئەوەبــوو، هــەر بــەو شــەوە بــە جێبێکــی قیــادە منیــان گەیانــدە نەخۆشــخانەی ســەربازی لــە شــاری بەســرە. لــەوێ دەســتیان تــەداوی کــردم و بــە لەفــاف بۆیــان پێچامــەوە.

هــەر لەکاتــی تــەداوی کردنیــش، لیژنەیەکــی پزیشــکی تەماشــای برینــی دەســتیان کــردم. یەکێــک لــەو کارمەندانــەی کــە لەگــەڵ لیژنەکـە بـوو، یاریـدەدەری پزیشـکی عەبدولباسـیت محەمـەد ئەمیـن هاوڕێــی منداڵــی و خەڵکــی گەڕەکەکەمــان بــوو.

دوای لێکۆڵینـەوە، پزیشـکەکان سـەریان خسـتە ژێـر گوێـی یەکتـری، تاکـو مـن لێیـان تێنەگـەم کـە چـی دەڵێـن، بـە زمانـی ئینگلیـزی قسـەیان لەگـەڵ یەکتـری دەکـرد. هـەر لـەو کاتیـش عەبدولباسـیت سـەری خسـتە ژێـر گوێـی سـەرۆکی لیژنەکـە و پێـی وت (گـەورەم ئــاگات لــەو ســەربازە بێــت، هاوڕێــی منداڵــی و خەڵکــی یــەک گەڕەکیــن).

دوای تۆزێـک، سـەرۆکی لیژنـە ڕووی لـە مـن کـرد و پێـی وتـم: کـوڕم تـۆ لـە دوورەوە بـە فیشـەکی قەنـاس برینـدار کراویـت، هـەر بۆیــە شــوێنی برینەکــەت زۆر گەورەیــە، بــەڵام ســتایش بــۆ خــوا کــە فیشــەکەکە بــەر شــوێنێکی مەترســیدارت نەکەوتــووە.

بــەم شــێوەیە، دوای تەداویکــردن و پێچانــەوەی، لــە زەرفێکــدا

سێســەد دیناریــان بــە پاداشــت دامــێ، هەروەهــا یــەک مانــگ ئیجازەیــان بــۆ کــردم و پێیــان وتــم: کــە گەڕایتــە ماڵــەوە بــۆ چارەســەر، لــە شــاری هەولێــر ســەردانی نەخۆشــخانەی ســەربازی بکــە، تاکــو بەتەواوەتــی چــاک دەبیتــەوە، هــەر لــەوێ ئیجــازەت بــۆ درێــژ دەکەنــەوە.

کــە لــە دەرگای نەخۆشــخانە هاتمــە دەرەوە، لەخۆشــییان قاچەکانــم زەوییــان نەدەگــرت. زۆر برســیم بــوو، لــە بەیانییــەوە هیچــم نەخواردبــوو، بۆیــە خــۆم گەیانــدە چێشــتخانەیەک، دوو قــاپ برنــج و فاســولیام خــوارد، دوایــی چوومــە وێســتگەی شــەمەندەفەر و بــە شــەمەندەفەر گەڕامــەوە شــاری بەغــداد.

پێــش ئــەوەی بچمــە گەراجــی نەهــزە، پیاســەیەکم بەنــاو شــاری بەغــداد کــرد، لــە ســاحەی تەحریــر بــە تەلەفۆنــی گشــتی سەرشــەقام تەلەفۆنــم بــۆ باوکــم کــرد پێمــوت: لــە بەرەکانــی جەنــگ برینــدار بوومــە، بــەڵام برینەکــەم ســووکە و بۆیــان تــەداوی کردوومــە، ئەمــڕۆ دەگەڕێمــەوە لاتــان. ئــەم هەواڵــە بــە هاوســەرەکەم بگەیەنــن و پێشــی بڵێــن خەفــەت نەخــوات مــن ســەلامەتم.

کــە ئەمــەم وت، باوکــم بــە پێکەنینــەوە وتــی: خەمــی ئەوانــت نەبــێ، پێیــان دەڵێــم کــە تــۆ باشــیت، بــەراز بــە گوللەیــەک ناکــەوێ.

دوای ئــەوە بــەرەو شــەقامی ڕەشــید ڕۆیشــتم، چوومــە ئــۆرزدی باکەکــەی بەرامبــەر شــەقامی ســوڵتان عەلــی. چوومــە ئۆرزدییەکــە، بووکــە شووشــەیەکی جوانــم کــڕی بــۆ ژاڵــەی کچــم. ئینجــا یاغــر یاغــر بــەرەو گەراجــی نەهــزە شــۆڕ بومــەوە و بــە پاســێکی گەشــتیاری گەڕامــەوە شــاری هەولێــر.

کــە گەیشــتمە هەولێــر، لــە ڕێــگای چوونــەوەم بــۆ ماڵــی خۆمــان لــە گەڕەکــی موفتــی، چــاوم بــە دیمەنێکــی تراژیــدی کــەوت. خانــووی کەســێک لــە گەڕەکەکەمــان لــە ئەنجامــی بۆردومانــی فڕۆکەکانــی

ئێـران، وێـران ببـوو. زۆر خەفەتـم بـۆی خـوارد، خـاوەن مـاڵ ئەندازیارێکـی گەنـج بـوو نـاوی سـوداد بـوو ماوەیەکـی کـەم بـوو لەگـەڵ ناسـیاوێکی خـۆی هاوسـەرگیری کردبـوو.

کـە چوومـە ماڵـەوە، هاوسـەرەکەم باوەشـی پێداکـردم، لـە خۆشـییان دەسـتی بەگریـان کـردو وتـی: سـتایش بۆخـوا کـە جارێکـی تـر بـە زیندوویـی گەڕایتـەوە ناومـان. ئەمجـارە چاکیـش ببیتـەوە، لێناگەڕێـم بگەڕێیتـەوە سـەربازی. نـەوەک وەکـو قاسـمی بـرام بـێ سەروشـوێنبیت و منداڵەکانیشـم بـە هەتیـوی بمێننـەوە.

منیش وتم: ناکات قاسم شتێکی بەسەرهاتبێت؟!

بەچـاوی گریانـەوە وتـی: لـەدوای تـۆ هەواڵمـان بـۆ هـات کـە لـە شـەڕی بسـێتین کـەس لـە وەحدەکـەی ئـەوان ڕزگاری نەبـووە، ئـەوەی کـوژراوە کـوژراوە، ئەوانـی تریـش کـەس نازانـێ بەدیـل گیـراون یـان بـێ سەروشـوێن بوونـە.

منیش وتم: کێ دەڵێ ئەم هەواڵە ڕاستە؟

وتـی: باوکـی مـن و تـۆ لەگـەڵ بەکـری سـەرەخۆرە بـۆ هـەواڵ پرسـین بەیەکـەوە ڕۆیشـتنە وەزارەتـی بەرگریـی عێـراق بەڕێوەبەرێتـی ئیـدارەو تەمویـن، پـاش ئـەوەی دڵنیاببـوون لـە ونبوونـی ئەوجـا گەڕابوونـەوە.

دڵیـم دایـەوە و پێمـوت: بـێ ئومێـد مەبـە، ئەگـەر لەچارەنووسـی نووسـرابێت، ڕۆژێـک وەکـو مـن دەگەڕێتـەوە و خـۆی بـەژوورەوە دەکات.

پێـش ئـەوەی دابنیشـم، پێمـوت: لـە ڕێـگای گەڕانـەوەم بـۆ ماڵـی خۆمـان، خانووەکـەی ئەندازیـار سـودادم بینـی وێـران ببـوو. پێـم ناڵێـی چـی روویـداوە؟

وتـی: هەفتەیـەک پێـش ئێسـتا، دوو فڕۆکـەی شـەڕکەری ئێرانـی بەسـەر ئاسـمانی شـاری هەولێـر دەسـوورانەوە، یەکێکیـان تـاوەری تەلەفۆنـەکان و خانـووی هاوڵاتییێکـی لـە تەنیشـت تاوەرەکـە کـردە

ئامانــج، ئــەوەی تریــش ئــەم خانــووەی بۆدومانکــرد و خاپــووری کــرد.
منیش وتم: ستایش بۆخوا کە ئێوە سەلامەتن.
ئەویــش وتــی: ڕاســتە ئێمــە هیچمــان لــێ نەهاتــووە، بــەڵام هیــچ شــەوێک لەترســان خــەو نەچۆتــە چاومــان. ئــەو دوو منداڵــە کــە گوێیــان لــە دەنگــی ســافیرەی ئینزارەکــە دەبــوو، لەترســان میزیــان بەخۆیانــدا دەکــرد.
مــاوەی چەنــد مانگێــک بــۆ چارەســەریی دەســتم ســەردانی نەخۆشــخانەی ســەربازیم کــرد، هــەر جارێکیــش ئیجازەکــەم تەواوبــا، بــۆ مــاوەی یــەک مانــگ بۆیــان درێــژ دەکردمــەوە. هــەر لــەو ماوەیەشــدا، تاهیــر لــە ســەربازی ڕایکــرد و خــۆی گەیانــدە ماڵــەوە. کــە چوومــە ســەردانی، دەســتێکی لــە کۆنکریــت گیرابــوو، لەســەر جێــگا ڕاکشــابوو، هاوســەرەکەی خزمەتــی دەکــرد.
پێموت: ناکات دوای من تۆش بریندار بووبیت؟
ســەری هێنایــە ژێــر گوێــم و بــە ئەســپایی پێــی وتــم (دوای تــۆ نەمتوانــی بەرگــە بگــرم، خــۆم دزیــەوە و لەگــەڵ ئیڤــای ئیعاشــە چوومــە بەســرە، لەوێــش چوومــە کارگەیەکــی کاشــی، هەندێــک چیمەنتــۆی ســپیم لێیــان وەرگــرت و لــە پەنایــەک دوای گرتنــەوەی، لەگــەڵ لەفافێــک لەدەســتی خۆمــم گــرت. ئینجــا چوومــە وێســتگەی شــەمەندەفەر و گەڕامــەوە شــاری بەغــداد و لەوێــش تەلەفۆنــم بــۆ باوکــم کــرد و پێمــوت (لــە ڕێــگای گەڕانــەوەم، بــە ڕووداوی هاتوچــۆ دەســتم شــکاوە و ئیجازەیــان داومەتــێ، لەڕێــگام، پــاش چەنــد کاتژمێرێکــی تــر دەگەمــە جــێ).
کــە ئەمــەی وت، زۆر پێکەنینــم هــات، وتــم: تــۆ لــە مــن زیرەکتــر بوویــت، مــن دەســتێکی خــۆم ســەقەت کــرد، تــا لــە ســەربازی ڕزگارم بێــت، بــەڵام تــۆ بــە ســاغ و ســەلامەتی گەڕایتــەوە.

وتـــی: لـــە ترســـی باوکـــم و دراوســـێکانم دەســـتم لـــە چیمەنتـــۆ گرتـووە، ئەگـەر بزانـن لـە سـەربازی ڕامکـردووە، هـەر زوو خەبـەری حکومەتـم لێـدەدەن. تـا ماوەیـەک بـەم شـێوەیە لێـی دەگەڕێـم، دوایـی لێـی دەکەمـەوە. ئـەو ئیجـازەی کـە تـۆ لـە نەخۆشـخانە وەریدەگریـت، لێـت وەردەگـرم، وێنەیەکـی لـێ کۆپـی دەکەمـەوە و لەجیاتـی نـاوی تـۆ، نـاوی خۆمـی لـێ دەنووسـمەوە و پیشـانی خـزم و کەسـە نزیکەکانمـی دەدەم تاکـو گومانـم لـێ نەکـەن.

ڕۆژێـک لـە نەخۆشـخانە بـووم، چاوەڕێـی پزیشـکم دەکـرد بـۆ چارەسـەری دەسـتم. لـەو کاتـەدا کەسـێکیان بـە عەرەبانەیەکـی نەخۆشـان هێنـا لای پزیشـک. دەسـتێک و قاچێکـی لەشـەڕ لەدەسـت دابـوو. کـە لێـی نزیـک کەوتمـەوە، ئـەوم ناسـی، ڕەشـاد کارەباچـی بـوو. پێـش دوو سـاڵ کارەبـای خانووەکـەی ئێمـەی بەسـت، زۆر فـرت و فێڵـی لێکردیـن، هاوسەرەکەشـم لـە ڕقـان نـزای لـە خـوا کـرد، تۆڵـەی ئێمـەی لێبکاتـەوە و ئـەو دەسـتانەی کـە پلاییسـی پێگرتـووە، هەروەهـا ئـەو قاچانـەش کـە پێـی بەسـەر قاندرمەکـە کەوتـووە، لەبـری ئـەو فـرت و فێڵانـەی کـە لێـی کردوویـن، ببڕێتـەوە.

جـا کـە ئـەو دیمەنـەم بینـی، هەرچەنـدە دیمەنێکـی تراژیـدی بـوو، بـەڵام کـە نـزای هاوسـەرەکەمم بیرکەوتـەوە، پێکەنینـم هـات، لەبیـری خۆمـدا وتـم (هەقـی هیـچ کەسـێک لەسـەر یەکتـری نامێنێتـەوە، ئەوەتـا ئـەو کارەباچییـە ساختەچییە ئەگـەر بیزانیبـا ڕۆژێـک دێـت وای بەسـەردێت، هەرگیـز فێڵـی لـە کـەس نەدەکـرد). بەهەرحـاڵ، پـاش ئـەوەی چەنـد مانگێـک ئیجـازەم وەرگـرت، هـەر لـەو ماوەیەشـدا لـە بەشـی فیزیـک چارەسـەری سروشـتییان بـۆ دەکـردم، هەندێـک جووڵـەی وەرزشـییان بـە دەسـت و پەنجەکانـم کـرد، تـا وەکـو جـاران ئاسـایی بوونـەوە. ئینجـا نووسـراوێکیان بـۆ

کـردم و کـە بگەڕێمـەوە وەحدەکـەم و لـە بەرەکانـی جەنـگ درێـژە بـە خزمەتـی سـەربازی بـدەم.
مـن بڕیـاری خـۆم دابـوو، کـە نەگەڕێمـەوەو بەبیانـووی چارەسـەری پزیشـکی، ئـەو ڕاسـتییە لـە هەمـوو کەسـێک بشـارمەوە. ماوەیەکـی زۆر بـــە ڕاکردوویـــی لـــە ماڵـــەوە مامـــەوە، بەبـــێ ئـــەوەی کـــەس بزانێـت ئیجازەکـەم تـەواو بـووە.
وەکـو وتـم ئـەم شـەڕە نەگریسـە زۆری خایانـد، ڕۆژ لـەدوای ڕۆژ ئاگرەکـەی خۆشـتر دەبـوو، ڕۆژانـەش تەرمـی دەیـان شـەهید لـە بەرەکانـی جەنـگ بـۆ شـار و شـارۆچکە و گونـدەکان دەگەڕایـەوە، تەرمـی هـەر شـەهیدێک لـەو شـەهیدانە بۆخـۆی چیرۆکێـک بـوو. تەرمێـک، لەنـاو سندووقێک، بـە ئـاڵای عێـراق پێچرابـۆوە، بـۆ ماڵـی مـام ئەحمـەدی دانیشـتووی گەڕەکەکـەی ئێمەیـان هێنـا. تەرمەکـە زۆر شـێوابوو، بۆیـە ئەسـتەم بـوو بناسـرێتەوە کـە ئـەوە تەرمـی کوڕەکـەی مـام ئەحمـەدە. دوای ئـەوەی بەخـاک سـپێردراو پرسـەی بـۆ دانـدرا، دوای ماوەیـەک لەگـەڵ پۆلێـک دیلـی جەنـگ نـاوی لـە ئیزگـەی تـاران خوێندرایـەوە و چاوپێکەوتنـی لەگـەڵ کـرا. هەروەهـا یەکێکـی تـر لـە دراوسـێکانمان کـە نـاوی بـە شـەهید گەڕایـەوە، ژنەکـەی هاوسـەرگیری لەگـەڵ شـووبراکەی خـۆی کردبـۆوە. بـەڵام دوای ماوەیـەک نـاوی ئەویـش لەگـەڵ دیلـەکان لـە ئیزگـەی تـاران خوێندرایـەوە و دەرچـوو ئـەو تەرمـەش کـە بۆیـان هاتۆتـەوە هـی سـەربازێکی تـر بـووە و لەبـەر شـێواوی نەناسـراوەتەوە.
هیـچ ئومێدێـک نەبـوو شـەڕ ڕابووەسـتێ، بۆیـە سـەربازێکی زۆر لـە بەرەکانـی جەنـگ ڕایانکـرد، هەندێکیـان چوونـە شـاخ و پەیوەندییـان بـــە ڕیزەکانـــی پێشـــمەرگەوە کـــرد، ئەوانـــی تریـــش هەندێکیـــان چوونـە دەرەوەی وڵات، هەندێکـی تریـش لـە ماڵەکانـی خۆیـان بـە ناچـاری مانـەوە.

هەر لەو ماوەیەدا، حکومەت کە زانی بە دەیان هەزار کورد لە بەرەکانی جەنگ ڕایانکردووە و بەشێکیش لەوانە پەیوەندییان بە نەیارەکانی حکومەتەوە کردووە، بۆیە بڕیارێکی بۆ دەرکردن. بەپێی بڕیارەکە ئەو سەربازەی لە بەرەکانی جەنگ ڕایکردووە، دەتوانێ پەیوەندی بە نزیکترین مەدرەسە قیتالی شارەکەیەوە بکات، لەجیاتی گەڕانەوە بۆ وەحدەکەی خۆی، لە وەحدەیەکی نزیک شوێنی دانیشتنی تەنسیب بکرێت.
ئەم بڕیارە هاندەرێکی باش بوو، کە زۆربەی ئەو کوردانەی کە لە بەرەکانی جەنگ ڕایانکردبوو، ئەوانە کە نەچووبوونە شاخ، هەروەها خۆشیان لە فەوجی جاشان ناونووس نەکردبوو، بگەڕێنەوە وەحدەیەکی نزیک شار و شارۆچکەی خۆیان.
من و تاهیریش چووینە مەدرەسەی قیتالی شاری هەولێر، هاوڕێیەکم ناوی شێرزاد نانەکەلی بوو، لەوێ لە قەڵەم کاری دەکرد، لای ئەو خۆمان تۆمار کرد. دوای ناونووسکردنمان، ئێمەیان ڕیز کرد و لێیان پرسین کە بڕوانامەی چیمان هەیە و شارەزاییشمان لە چی بوارێکدا هەیە، هەتا لە شوێنێکی گونجاو تەنسیبمان بکەن.
منیش بە تاهیرم وت: لێرە کەس بەکەس نییە، دەڵێین ئێمە دەرچووی پەیمانگای پزیشکین، لە بنکەی تەندروستیش کارمان کردووە.
تاهیر بیرۆکەکەی زۆر پێباش بوو، بۆیە هەردووکمان خۆمان بە یاریدەدەری پزیشکی ناساند، ئەوانیش بەنووسراوێک ئێمەیان ڕەوانەی نەخۆشخانەی سەربازی شاری هەولێر کرد.
کە چووینە نەخۆشخانەی سەربازی، هەر لەوێ هاوڕێیەکی تریشم بینی، ناوی شەمسەدین بوو، خۆی بە شێخ بزێنی هەڵدەدایەوە، پێشتر لە پەروەردەی هەولێر فەرمانبەر بوو،

واپێدەچـوو ئەویـش وەکـو ئێمـە خـۆی بـە کارمەنـدی پزیشـکی ناسـاندبێت، بۆیـە ئەویشـیان لـە نەخۆشـخانە تەنسـیب کردبـوو. ڕۆژانـە دەچووینـە نەخۆشـخانە، ڕەئیـس عورەفـا شـەمعون خەڵکـی شـارۆچکەی عەنکاوەبـوو، ماوەیـەک لـە سـاحەی عـەرەزات مەشـق و ڕاهێنانـی پـێ دەکردیـن. دوایـی بەسـەر قاوشـەکانی نەخۆشـخانەکە دابەشـیانکردین بـۆ دەرزی لێـدان و تـەداوی بریندارەکانـی جەنـگ.

هیـــچ ســـەرمان لـــەو پیشـــەیە دەرنەدەچـــوو، بۆیـــە ناچاربوویـــن ڕاسـتییەکە بـە ڕەئیـس عورەفـا شـەمعون بڵێیـن. ئەویـش ئێمـەی بــردە لای بەڕێوەبــەری نەخۆشــخانەکە و ڕاســتییەکەی پێــوت.

بەڕێوەبـەری نەخۆشـخانەکە ڕائیـد جەعفـەر قـادر، خەڵکـی شـاری هەولێـر بـوو، ناسـیاوی باوکـم بـوو، هەندێـک سەرزەنشـتی کردیـن، بـەڵام سـزای نەدایـن. ئێمـەی گواسـتەوە بـۆ فەسـیلی ئیـش و کار.

مـاوەی چەنـد مانگێـک لـەوێ ماینـەوە، دوایـی حکومـەت بڕیـاری دا ئەوکەســانەی وەکــو ئێمــە کــە لــە ســەربازی ڕاپانکــردووە و لەجیاتـی یەکـە سـەربازییەکانی خۆیـان تەنسـیبی یەکـەی سـەربازی تـر کـراون، لـە خزمەتـی سـەربازی ببەخشـرێن و تەسـریح بکرێـن.

ئیتـر ئەوەبـوو، بـڕی پێنـج سـەد دینـارم دایـە حکومـەت و خـۆم کڕییـەوە و لـە سـەربازی تەسـریح بـووم و گەڕامـەوە سـەر کارەکـەم لـە ئەمیندارێتیـی شـارەوانی و هاوینـە هـەوارەکان.

هەرچەنـد، لـە سـەربازی تەسـریح بـووم، بـەڵام لـە ترسـی گرتـن و بردنمـان بـۆ جەیشـی شـەعبی زۆر نارەحـات ببـوم، هەمـوو ڕۆژێـک بـە تـرس و لـەرز و دڵـە ڕاوکـێ دەچوومـە دایـەرە، دڵـم لـە نـاو دەسـتم دا بـوو، نـەوەک بمگـرن و بمبـەن بـۆ بەرەکانـی جەنـگ.

ئێوارەیـەک مـن و هونەرمەنـد ئـازاد خەمـە لـە نـاو بازاڕبوویـن، کـە گەیشـتینە نزیـک چایخانـەی قـەرداران کەوتینـە نـاو بۆسـەی ڕەفیـق حیزبییـەکان. خەڵکییـان دەگـرت بـۆ جەیشـی شـەعبی،

لەسەر کەسیان پاز نە دەدا. شوێنێک نەبوو خۆمانی لێ بشارینەوە، بۆیە بە ناچاری بەناویاندا ڕۆیشتین. یەکێک لە ڕەفیق حیزبییەکان کە چاوی بە ئازاد خەمە کەوت، بە هونەرمەندی گەورە ناسر حەسەنی تێگەیشت، باوەشی پێداکرد و شانەکانی ماچ کرد و وتی: من یەکێکم لە هەوادارانی کارە هونەرییەکانت، زۆر تامەزرۆی بینینت بووم، لە ئاسمان بە دوات دەگەڕام کەچی تۆ بە ئاسانی لێرە کەوتییە بەر دەستم.

ئازاد خەمەش هیچ خۆی نەشڵەژاند، وتی: لە بەر کاری هونەری ماوەم زۆر کەمە، بۆیە دیار نیم.

ڕەفیق حیزبییەکە وتی: سەرباز بە چەک لە بەرەکانی جەنگ بەرگری لە عێراق دەکەن، ئێوەش بە هونەرەکەتان خزمەتی گەل و نیشتمان دەکەن.

ئەمەی وت و بە ڕێزەوە بەڕێی کردین. کە تۆزێک لێیان دوور کەوتینەوە، بە ئازاد خەمەم وت: بەختمان هەبوو کە تۆ بە ناسر حەسەن دەچیت و وەکو ئەویش ڕیشت بەرداوەتەوە، دەنا دەیانگرتین و دەیانبردینە بەرەکانی جەنگ.

ئەم بارودۆخە زۆری خایەند، زۆر بڕیار لە لایەن کۆمەڵگەی نێو دەوڵەتییەوە بۆ دروستکردنی فشار لە سەر هەردوو لای شەڕکە دەرچوون، بەڵام بێ سوود بوو، تا دوواجار ئەنجوومەنی ئاسایشی نێودەوڵەتی بە کۆی دەنگ بڕیاری ٥٩٨ ی لە ڕێکەوتی ١٩٨٧/٧/٢٠ دەرکرد و لە ڕێکەوتی ١٩٨٨/٨/٨ چووە باری جێبەجێکردنەوە، دوای ئەوەی ئایەتوڵڵا ئیمام خومێنی ڕازی بوو شەڕ ڕابگریت و لە ڕادیۆی دەنگی تاران وتی (پێم خۆشتر بوو، ژەهرم بخواردبا، نەوەک شەڕم لە گەڵ عێراق ڕابگرتبا).

هەر ئەو شەوەش ڕوشدی عەبدولساحیب بەیاننامەی قیادەی

گشتی هێزە چەکدارەکانی عێراقی سەبارەت بە ڕاگرتنی شەڕ خوێندەوە وتی (ایها المواطنون هذا بیان البیانات صادر عن القیادة العامة للقوات المسلحة، بسم الله الرحمن الرحیم ایها الشعب العراقي العظیم، یا أبنا و امتنا العربیة المجیدة، ایها الرجال النشامة في قواتنا المسلحة الباسلة، انه یومکم الیوم، انه یوم الأیام، وهو في ذات الوقت بیان کل البیانات، في هذا الیوم صدر اعلان وقف اطلاق النار، وقد حدد یوم وقف الرسمي لاطلاق النار في العشرین من آب عام الف و تع مئم وثمانیة وثمانین، وقد جا و ة موافقة الایران علة هذا بعد قتال استمر ثمانیة سنوات قاوم فیها الشعب العراقي وقواته المسلحة الباسلة قوی البغي والعدوان بکل ما تجمع لدیها من امکانات فنیة ومن خبرة في الدجل والشعوذة في ایطار تعبئة الشر واستنفار الحقد في اعمق مکامنه ....والله اکبر الله اکبر والحمد لله علی نصره المبین، و لیخسأ الخاسئون، القیادة العامة للقوات المسلحة، بغداد في الثامن من اب عام الف وتسع مئة و وثمانیة وثمانین میلادي، الموافق الخامس والعشرین ذي الحجة عام الف و اربع مئة و ثمانیة هجریة).

جارێکی تر بوومەوە سەرباز و گواسترامەوە بۆ چیای قەندیل

پاش ئەوەی پارەم دا و خۆم لە سەربازی کڕییەوەو تەسریح بووم، کە گەڕامەوە سەر کارەکەم، لەو ماوەیەدا کچێکی دەرچووی کۆلێژی بەڕێوەبەری ئابووری و بەڕێوەبردنیان لە شوێنی من دانابوو، هەرچەند من لەو شارەزاتر بووم لە کاروباری خۆیەتی، بەڵام لەبەر ئەوەی ئەو بڕوانامەکەی لە من گەورەتر بوو، منیان خستە ژێر دەستی ئەو. ئەمەش وای لێکردم کە بە خۆم دا بچمەوە و لە قوتابخانەی شەوان درێژە بە خوێندن بدەم. جا ئەوە بوو وەسیقەکەم بردە قوتابخانەی ئامادەیی هەولێری شەوان، لەوێ ناوی خۆم تۆمار کرد. بەڕێوەبەرەکەی ناوی مامۆستا هیشام بوو، خەڵکی شاری موسڵ بوو، کەسێکی باش بوو، هەروەها یاریدەدەرەکەشی کورد بوو ناوی فوئاد حەمید زەنوون بوو، کەسێکی کورد پەروەرو سادە و ساکار بوو. کە منی بینی هانیدام وتی (کارێکی باشت کردووە کە گەڕایتەوە بەر خوێندن، من لێت ڕادەبینم کەسێکی سەرکەوتووت لێ دەربچێت).

بەم شێوەیە درێژەم بە خوێندنم دا، گشت مامۆستاکانیش منیان خۆش دەویست و هاوکارم بوون، مامۆستای زمانی ئینگلیزی عومەر کۆیی مەلزەمەیەکی ئینگلیزی دامێ وتی (ئەم مەلزەمەیەم بۆ قوتابیانی خوێندنی تایبەتی داناوە، زۆر زانیاری وردو ئاسانکاریی تیایە، ئەگەر بیخوێنیتەوە، گرێنتیت دەدەمێ کە نمرەی تەواو بە دەست دەهێنیت). هەروەها مامۆستا فائق ئابووری پێ دەوتینەوە، زۆر هانی دەدام، هەر کاتێک نەچوبام بۆ قوتابخانە، بە قوتابییێک کە ناوی مەغدید بوو، بە دوای دا

دەناردم و لێ نەدەگەڕا لە خوێندن سارد ببمەوە.
بەم شێوەیە، بەنمرەیەکی باش قۆناغی شەشەمی ئامادەییم بڕی و لە کۆلێژی یاسا لە زانکۆی سەلاحەددین وەرگیرام. مۆڵەتی خوێندنم بە مووچەی تەواو وەرگرت و دەستم لەکار هەڵگرت. دوای تەواوکردنی خوێندنی کۆلێژ لە ناوەڕاستی ساڵی ١٩٨٩، کە گەڕامەوە دایەرە، خۆم خانە نشین کرد و دەستم کرد بە ئیش و کاری پارێزەری.
لە ١٩٩٠/٨/٢ سوپای عێراق لە ماوەی دوو کاتژمێر وڵاتی کوێتی داگیرکرد و سەرکردایەتی گشتیی هێزە چەکدارەکانی عێراقیش بەیاننامەیەکی دەرکرد، لە لایەن ڕوشدی عەبدوالساحیب لە تەتەلەفزیۆنی بەغداد خوێندرایەوە تیایدا وتی (يا أبنا و الكويت الأعزا و ، لقد بلغ السيل زبا، ولم يبقى في القوس ثمة تمزى، ولم يبقى شعبنا قادرا على تحمل هذه درجة من البغي والفساد و والتآمر، ان القوى الوطنية التي رفضت البغي والاستبداد و الفساد و قاوت النظام المرتبطة بالدوائر الاستعمارية والصهيونية قد قررت وبعد الاتكال على الله وعلى ارادة الشعب الحرة و ممثليه الخيريين، قررت تسلم زمام المسؤولية و الاطاحة بالنظام المستبد الفاسد العميل).
بەم شێوەیە، دوای گرتنی کوێت لە لایەن سوپای عێراقەوە، جارێکی تر وەزارەتی بەرگری داوای موالیدی ئێمەی کردەوە بۆ سەربازی، بەڵام ئەمجارەیان بەخت یاوەرم بوو، گواسترامەوە بۆ وەحدەیەک لە چیا سەرکەشەکانی کوردستان.
لە مەدرەسە قیتالی سلێمانی ماوەیەک مەشقیان پێکردین، دوایی لە قەڵەم دایاننام. هێشتان بەتەواوەتی شوێنی خۆم گەرم نەکردبوو، لەگەڵ عەریفی قەڵەم بووە دەمەقاڵێمان، لەهیچی خۆڕایی لەلای ئامیر شکایەتی لێکردم. ئامریش لای

ئـەوی گـرت و پێـی وتـم لـە نێـوان سەرتاشـین یـان گواسـتنەوەت بـۆ چیـای قەندیـل یەکێکیـان هەڵبژێـرە. منیـش لێـم بـووە عەکسـی و لـە ڕقـان چیـای قەندیلـم هەڵبـژارد. نەمزانـی ئامیـر بـە ڕاسـتییەتی، بۆیـە وام وت، بـەڵام ئامیـر جارێکـی تـر لێـی دووبـارە نەکردمـەوەو یەکسـەر منـی گواسـتەوە بـۆ ئـەوێ.

ئیتـر ئەوەبـوو گواسـترامەوە بـۆ فەوجـی شەشـی حیمایـە و حیراسـەی نەفـت لـە چیـای قەندیـل. چووینـە شـوێنێک پێیـان دەوت (لۆفەکانـی کورتـەک) لـە دۆڵـی شـەهیدان.

کـە گەیشـتینە جـێ، لـە بـارەگای فـەوج دابەزیـن، وتیـان کـێ خەریجـە؟

مـن و سـەربازێکی تـر نـاوی قارەمـان بـوو، دەسـتی خۆمـان بڵندکـرد، وتمـان (ئێمـە خەریجیـن).

ئێمەیـان گواسـتەوە بـۆ قەڵەمـی سـریەی پێنـج. سـریەکەمان میـوان بـوو لەسـەر لیـوای حەفـت سـەدو دوو. لـەوێ کاتێـک بەسـەر لۆفەکانـی کورتـەک کەوتیـن، زۆر مانـدوو بوویـن، چونکـە ڕێگایەکـی تاکـو بڵێـی ناخـۆش بـوو. زۆر خەفەتـم خـوارد، لـە دڵـی خۆمـدا وتـم (خـۆزگا بـە سـزاکەی ئامیـر ڕازی بوومایـە و ڕێـگام بدابـا نـەک هـەر سـەرم بەڵکـو سمێڵیشـیان بتاشـیمایە، بـەس بـۆ ئێرەیـان نەناردبـام).

حکومـەت خەڵکـی گوندەکانـی ناوچـەی قەندیلـی بـۆ شـوێنێکی تـر گواسـتبۆوە، بۆیـە ئـەو ناوچەیـە لـە ئـۆردوگای حیزبـی دیموکراتـی ئێرانـی و بارەگاکانـی سـوپای عێراقـی بـەولاوە کەسـی تـری تیـا نەدەژیـا. کـە ئێمـە چووینـە ئـەوێ، هەنـدە نەبـوو خەڵکـی ئـەو گوندانەیـان ڕاگوێزابـوو، بۆیـە دەغـڵ و دانەکانیـان هێشـتان نەدووریبـۆوە. سەنگەسـەر و سـکتان و گۆپتـان، هـەر هەمـووی چۆڵکرابـوو.

کوردێکمـان لەگـەڵ بـوو، نـاوی وەسـمان بـوو، لەگـەڵ ئـەو لـە بـارەگای سـریە ماینـەوە. ئامیـر سـریەکەمان نـاوی لەفتەبـوو، ڕۆژانـە دوو کاتژمێـر مەشـقی پێدەکردیـن، دواییـش تـا نیـوەی شـەو ئیـش و کاری قەڵەمـی پێدەکردیـن. ئەرکەکانمـان زۆر قـورس بـوو، لەبـەر ئـەوەی زۆر شـارەزای ناوچەکـە نەبوویـن.

هەندێـک بلـۆک لەبـەردەم ژووری قەڵـەم کەڵەکـە کرابـوون. ئامیـر فەسـیڵ وتـی: ئـەم بلۆکانـە بـۆ شـوێنێکی تـر بگـوازەوە؟

منیش وتم: من لە قەڵەم ئیش دەکەم، ئەم بلۆکانە هەڵناگرم.

لەسـەر گواسـتنەوەی ئـەو بلۆکانـە لەگـەڵ ئامیـر فەسـیڵ بـووە دەمەقاڵێمـان، کردمـە عینـادی و نەمگواسـتنەوە. ئامیـر فەسـیڵ کـە زانـی کەللەڕەقـم و بەگوێـی ناکـەم، بەرامبـەرم نەرمـی نوانـد، وتـی: کێشـە نییـە، بـا ئەمجـارە بەدڵـی تـۆ بێـت، بـەڵام ئامۆژگارییێکـم بـۆت هەیـە، لەمـەودوا کوڕێکـی بـاش بـە، دەنـا دەتبەمـە لای ئامیـر و پێـی دەڵێـم بـۆ شـوێنێکی خراپتـر بتگوازێتـەوە.

منیـش وتـم: ئـەم بلۆکانـە ناگوازمـەوە و هیـچ منەتیشـت نازانـم، چیـت لەدەسـت دێـت بـێ منـەت بـە بیکـە.

کـە ئەمـەم وت، زۆر لێـم توورەبـوو، منـی دایـە پێـش خـۆی، منـی بـردە لای ئامیـر سـریە و پێـی وت: گـەورەم ئـەم سـەربازە فەرمانـە سـەربازییەکان جێبەجـێ نـاکات.

ئامیـر سـریەش ڕووی تێکـردم و پێـی وتـم: تـۆ بوویتـە کێشـە بـۆ مـن لـەو سـریەیەدا، بۆچـی بەقسـەی ئامیـر فەسـیڵ ناکەیـت؟

منیـش وتـم: گـەورەم ئامیـر فەسـیڵ ڕق بـە ڕقیـم لەگـەڵ دەکات، ئـەو دەیـەوێ سـووکایەتیم پێبـکات و بێـزارم بـکات بۆیـە داوام لێدەکات ئـەو بلۆکانـە بگوازمـەوە، دەنـا شـوێنەکەیان خـراپ نییـە.

هـەر لـەو کاتـەی مـن و ئامیـر فەسـیڵ لای ئامیـر سـریە بوویـن، سـەربازێکی گێلۆکـەش لـەلای بـوو، عەلـی ڕەشـیان پـێ دەوت،

خەڵکی ناوچەی مەخمور بوو، عەرەبی باش نەدەزانی دووکەڵی دەکرد. بە عەرەبییێکی شەپڕێو بەرگری لێکردم و داوای لە ئامیر سریە کرد کە بمبەخشێت.

ئامیریش لەجیاتی ئەوەی بەقسەی بکات، شەقازللەیەکی توندی لەبن گوێی دا، هەندێک جوێنی پیسیشی پێدا. دوایی بانگی قاسم زەینەلی کرد، ئەو سەرتاشی سریەکەمان بوو. سەری عەلی ڕەشی پێ سفر کرد.

عەلی ڕەش لەمن بەتەمەنتر بوو، کە سەریان سفر کرد، ڕووی لەمن کرد و وتی: چەند ساڵە سەربازم تاکو ئێستا کەس قسەیەکی خراپی پێنەوتوومە و هەرگیز سزاش نەدراوم، کەچی وا لەسەر تۆ ئامیر تێرجوێنی کردم و سەریشی سفرکردم.

ئامیر سریە پێی وتم: ئەو سەربازە چیت پێ دەڵێ؟

منیش وتم: گەورەم گلەییم لێدەکات، دەڵێ لەسەر تۆ سەرم سفر کراوە. ڕاستیش دەکات، ئەو هیچ گوناهێکی نەبوو، دەبوو سەری منت سفر کردبا نەک ئەو، چونکە من خەتابارم.

کە ئەمەم وت، ئامیر بە سەرتاشەکەی وت: هەر ئێستا سەری ئەویش سفرکە.

قاسم زەینەل لێم نزیک کەوتەوە ویستی سەرم سفر بکات، دەستیم گرت و پێموت: پیاونییە بتوانێ سەری من سفر بکات، بە قسەی ئامیر بکەیت و سەرم بتاشی دەتکوژم.

ئەویش ڕووی لە ئامیر کرد و پێی وت: گەورەم ناتوانم سەری ئەو سفر بکەم.

ئامیر سریەش ڕووی لە من کرد و پێی وتم: کەواتە تۆ سەری ئەو سفر بکە.

منیش وتم: باشە گەورەم.

ئەوەبوو، مەکینەی سەرتراشینەکەم لە قاسم زەینەل وەرگرت

و ســەریم ســفرکرد. ئینجــا ئامیــر ڕووی تێکــردم وتــی: مــادام لــە قەڵەمــی ســریە گوێڕایەڵــی ئامیــر فەســیڵ نابیــت، حەزدەکــەی بــۆ کــوێ بتگوازمــەوە؟

وتم: بۆ دوورترین سەنگەر بمنێرە.

ڕووی لــە ئامیــر فەســیڵ کــرد و پێــی وت: هــەر ئێســتا عەلــی ڕەش و ئــەم ســەربازە، هەردووکیــان بــۆ دوورتریــن ســەنگەر بنێــرە، جارێکــی تریــش لێــرە نەیانبینمــەوە؟

ئامیــر فەســیڵ مــن و عەلــی ڕەشــی بــە دوای خــۆی دا و بەیەکــەوە چووینــە دەرەوە، ڕووی لــە مــن کــرد وتــی: بەگوێــی منــت بکردبــا باشــتر نەبــوو، نــەوەک وەکــو ئێســتا ڕەوانــەی دوورتریــن ســەنگەر بکرێیــت؟

وتــم: نەخێــر مــن خــۆم ئــەوەم دەویســت، تەنهــا لەدەســتی تــۆ ڕزگارم بێــت.

جــا ئەوەبــوو، مــن و عەلــی ڕەشــی نــاردە ســەنگەرێک لەســەر لووتکــەی شــاخێکی بــەرز، پێیــان دەوت (وادی الوطــن).

هێســترێکی پیســکەیان دایــە دەســتم بــۆ هێنانــی نــان و ئازووقــە و ئــاو بــۆ ســەنگەرەکەمان. پێیــان وتــم جڵەوەکــەی بەدەســتەوە بگــرە و لــەدوای خــۆت ڕایکێشــە، ئــەو بەخــۆی لەگەڵــت دێــت. هێســترەکە زۆر حــەزی لــە خواردنــی گیابــوو، کەڵــە گیایەکــی بچووکــی لــە شــوێنێک ببینیبــا، ســەری خــۆی بــۆ شــۆڕ دەکــردەوە و تاکــو نەیخواردبــا نەدەڕۆیشــت. لەبــەر ئــەوە نەمدەوێــرا ســواری ســەر پشــتی ببــم، نــەوەک لەکاتــی چەمانــەوەی فڕێمبداتــە خــوارەوە.

مــن و عەلــی ڕەش هێســترەکەمان بــەدوای خۆمــان دا، بــەرەو ســەنگەرەکە بەڕێکەوتیــن. هەروەکــو وتــم، ســەنگەرەکە لەســەر لووتکــەی شــاخێکی زۆر بڵنــد بــوو، بۆیــە تــا گەیشــتینە ئــەوێ، زۆر مانــد و بوویــن.

ڕۆژانـە بـە و هێسـترە کـەل و پـەل و ئـاو و ئازووقـەم لـە بـارەگای سـریە پێـی دەهێنـا بـۆ سـەنگەرەکەمان. زۆر جاریـش چـەک و تەقەمەنیمـان پێـی دەگواسـتەوە بـۆ سـەنگەرەکەمان.
لـەو سـەنگەرە زۆر بێـزار بـووم، وێـڕای ماندووبوونەکـەی، زۆربـەی شـەوان پێشـمەرگە بەسـەریان دادەدایـن و تەقەیـان لێدەکردیـن.
ئـەو پێشـمەرگانەی کـە شـەوان تەقەیـان لێدەکردیـن، بادینـی بـوون، بۆیـە کـە دەمانزانـی لـە شـێوەزاری سـۆرانی تێناگـەن، بـە زمانـی عەرەبـی دەنگمـان دەدان، پێمـان دەوتـن (ئێمـەش وەکـو ئێـوە کوردیـن، تەقەمـان لێمەکـەن).
ئیتـر ئەوەبـوو، تەقەیـان لـێ نەدەکردیـن و بەڕێـی خۆیـان دەڕۆیشـتن، ئێمـەش بەبـێ تـرس ئێشـکگرییەکەمان دەکـرد. زۆربـەی شـەوان پێـش ئـەوەی بخەویـن، عەلـی ڕەش دەچـووە دەرەوە و بـە دەنگـی بـەرز بـە عەرەبییێکـی شـڕ هـاواری دەکـرد (پێشـمەرگە، پێشـمەرگە، تعـال اخـذ ثنیـن کـوردی وثـلاث عـرب و روح). سـەربازە عەرەبـەکان باوەڕیـان دەکـرد، وایـان دەزانـی پێشـمەرگە هاتۆتـە سـەرمان، بۆیـە پێـش ئـەوەی بخـەون، لەترسـان چـواردەورەی سـەنگەرەکەیان بەسـەردەکردەوە، ئینجـا دەخەوتـن.
نزیکـەی مانگێـک لـەو سـەنگەرە مامـەوە، ڕۆژێـک لەسـەر شـاخ هاتمـە خـوارەوە، چوومـە لای ئامیـر سـریە، چەکەکـەم ئـار بـی کـەی بـوو، لـە شـانی خـۆم کـردەوە و لەسـەر مێزەکـەی ئـەوم دانـا و پێمـوت: گـەورەم ئـەوە چەکەکـەم، هاوەنەکـەش لەنـا و سـەنگەر بەجێـم هێشـتووە، زۆر بێـزار بـووم ئەوەنـدەی ڕۆژانـە بـەو هێسـترە چەمووشـە شـتم پـێ بگوازنـەوە و شـەوانیش تاکـو بەیانـی ئێشـکگریم پێبکـەن. هیچـی تـر سـەربازی ناکـەم و دەڕۆمـەوە.
ئامیر وتی: بۆ کوێ دەڕۆی؟
وتم: بۆ ماڵەوە.

کـه ئەمـەم وت، ئامیـر بـە تووڕەییـیـەوە وتـی (لیـش هـذا امـر لـو تمـر؟ الـک جـب).
منیش عەرەبیم باش نەدەزانی، وتم تۆش چەپ.
کـە ئـەوەم پێـوت، سـەری خـۆی لەقانـد وتـی: ئەگـەر زیاتـر زماندرێـژی بکەیـت، دەتنێرمـە سـەنگەرەکانی نـاو موعـارەزەی ئێرانـی (مەبەسـتی جەماعەتـی عەبدولڕەحمـان قاسـملۆ بـوو).
وتم: هەر شوێنێک بێت، لەو سەنگەرەی ئێستا باشترە.
ئیتـر ئەوەبـوو منـی نـاردە سـەنگەرێک لـە نزیـک سـەنگەرەکانی پارتـی دیموکراتـی ئێرانـی لـە ناوچـەی کونـە کۆتـر و ئێڵـزە.
گەڕامـەوە سـەنگەرەکەی خۆمـان، لەسـەر شـاخی کورتـەک، یاتاغەکانـی خـۆم لـە هێسـترەکە بـار کـرد و هاتمـە خـوارەوە بـۆ ئـەو سـەنگەرەی کـە بـۆی گواسـترابوومەوە. کـە گەیشـتمە جـێ، چوومـە نـاو جەماعەتـی حیزبـی دیموکـرات، ئـەوان فرۆشـگایەکی خنجیلانەیـان لەنـاو ئۆردوگاکـەی خۆیـان هەبـوو، هەندێـک شـیرینەمەنی و خواردنـم کـڕی و گەڕامـەوە.
لـە گەڕانەوەمـدا، کـە گەیشـتمە نزیـک سـەنگەرەکە، ئامیـر سـریەکەمان نەقیـب لەفتـە لەپێـش سـەنگەرەکە وەسـتابوو، کـە لێـی نزیـک بوومـەوە، وتـی: لەکـوێ بوویـت؟
منیـش وتـم: چوومـە فرۆشـگای حیزبـی دیموکـرات، هەندێـک شـتم بۆخـۆم کـڕی.
وتی: چۆن دەبێ بچیتە لای جەماعەتی موعارەزە؟
سـەربازێکم لەگـەڵ بـوو، نـاوی عوسـمان بـوو، ئـەو لەسـەر داوای مـن لەگەڵـم هاتبـووە فرۆشـگا، هیچیشـی نەکڕیبـوو، وتـی: گـەورەم منیـش لەگەڵـی بـووم.
ئامیـر سـریە وتـی: ئەمجـارە سـزاتان نـادەم، هەردووکتـان بەڕاکـردن بڕۆنـە سـەر ئـەو گـردە، دواییـش هـەر بـە ڕاکـردن وەرنـە خـوارەوە.

منیش وتم: گەورەم من ناتوانم بە ڕاکردن بێمە خوارەوە، نەوەک شوێنێکم بشکێت، دەکرێ بە خشخشۆک بێمە خوارەوە؟
بە پێکەنینەوە وتی: ئا دەتوانی.
من و عوسمان بە ڕاکردن چووینە سەر گردەکە و دواییش بە خشخشۆکێ هاتینە خوارەوە و چووینە سەنگەرەکەمان.
ئەو سەنگەرە بە ئێمەوە نۆ کەسی تیابوو. بی کەی سییێکمان لەسەر سەنگەرەکە دانابوو، لەگەڵ هاوەنێکی شێست ملیمی، هەروەها ئاربیی کەی و قازیفە و چەند کلاشینکۆفێکیشمان هەبوو. ئامیری ڕەبیەکەمان نائیب زابت عەبد جبوری خەڵکی شاری موسڵ بوو.
لە سەنگەرەکەمان، تەلەفۆنێکمان لابوو، بە هندر ئیشی دەکرد. ڕۆژێک تەلەفۆن کرا، منیش هەڵمگرت، ئەو کەسەی تەلەفۆنی دەکرد، وتی (سیانزە...سیانزە) منیش وەڵامم دایەوە وتم (بەڵێ) وتی (ئوتومبێلێک بە سەرپێچی هاتووە، لە سەنگەرەکەی ئێوە نزیک بۆتەوە، بڕۆن بیگرن).
منیش کلاشینکۆفەکەم بەشانم وەکرد و بە ڕاکردن لەسەر شاخەکە چوومە خوارەوە. جێبێکم بینی ڕاوەستابوو، پیاوێکی لێ دابەزی، دوو کەسی لەگەڵدا بوو، جلی کوردییان لەبەر بوو، نەمزانی ئەوان جاشن.
وامزانی ئەوکەسەی لەگەڵ ئەوانە، کوردە، بۆیە بە زمانی کوردی پێموت: زەحمەت نەبێ بگەڕێوە، ئێرە ناوچەیەکی سەربازییە، هاتوچۆکردن تیایدا قەدەغەیە.
ئەویش وتی: کوڕی خۆم من ئەفسەری هەواڵگریم، بە کار هاتووین، دەورییەیەکمان لێرە هەیە.
منیش وتم: ڕێز لە قسەکەم بگرە، پێت دەڵێم بگەڕێوە ئەو شوێنەی کە لێی هاتووی دەنا خۆم دەزانم چیتان لێدەکەم.

ئەویش بە زمانی عەرەبی هەمان قسەی پێشووی دووبارە کردەوە.
منیش هەر وامزانی کوردە و بە ئەنقەست خۆی کردۆتە عەرەب و دەیەوێ فریوم بدات.
کلاشینکۆفەکەم سوارکرد و لەکەم ئاڕاستەی ئەو کرد و پێم وت: ئەگەر هەر ئێستا ئێرە بەجێ نەهێڵیت و نەگەڕێیتەوە، یەک مەخزەن فیشەکت لێ بەتاڵ دەکەم.
کە وام وت، ناسنامەکەی لە گیرفانی دەرهێنا وتی: من عەمیدی هەواڵگریم.
منیش وتم: شتی وا ناخوات دەبێ بگەڕێیتە دواوە.
پاش ئەوەی ناسنامەکەیم بینی، لەبیری خۆمدا وتم (من بەهەڵەدا چووبووم کە وامزانی ئەو دوو کوردەی لەگەڵیدان، جاشن، دیارە ئەوانە پێشمەرگەن و بەدیل گیراون)، ڕووم تێکردن و پێم وتن: ئەگەر ئێوە پێشمەرگەن و گیراون، دەتوانن خۆتان ڕزگار بکەن و ڕابکەن، تەقە لە ئێوە ناکەم.
کە وام وت، سەری خۆیان شۆڕ کرد و هیچ قسەیەکیان نەکرد.
عەمیدی هەواڵگرییەکە، کە زانی ڕێگایان پێنادەم، بەتووڕەیی پێی وتم، ئێمە وا دەگەڕێینە دواوە، بەڵام خۆم دەزانم چیت بەسەردێنم، دەتسووتێنم.
منیش وتم: هەر چیت لەدەست دێت بیکە، من فەرمانم پێکراوە کە نەهێڵم لێرەوە تێپەڕن.
سواری جێبەکەیان بوون و گەڕانە دواوە. دوای ئەوان، منیش گەڕامەوە شوێنی خۆم.
دوای تۆزێک، جارێکی تر تەلەفۆنیان بۆ کردینەوە، کە هەڵمگرت، ئامیر فەوج لەسەر خەت بوو پێی وتم: ئەو کەسە ئەفسەری هەواڵگری بووە، بۆچی ڕێگات پێی نەداوە بڕوات؟

بــە تووڕەیــی وتــی: تــۆ کارێکــی زۆر خراپــت کــردووە، ئــەو بــە کارێکــی زۆر گرینــگ هاتبــووە ناوچەکــە، تــۆ کارەکــەت لێیــان تێــک داوە. ئێســتا شــەوە و کاتەکــەی درەنگــە، بەیانــی وەرە خــوارەوە بــۆلام لــە بــارەگای فــەوج، قســەت لەگــەڵ دەکــەم.
ئیتــر ئەوەبــوو، بەیانــی چوومــە بــارەگای فــەوج، بــۆ لای ئامیــر فــەوج عەقیــد ســەلیم تاریــق. خــۆم پێشکەشــی کــرد وتــم: مــن ســەربازم لــە ســریەی پێنــج.
وتی: تۆ خەڵکی کوێی؟
وتم: من کوردم، خەڵکی شاری هەولێرم.
وتی: بڵێ موخەڕیبم؟!
وتم: بۆچی وا بڵێم؟
وتــی: ئــەی بۆچــی نەتهێشــت ئــەو ئەفســەرە بەســەر شــاخەکە بکەوێــت و تێپەڕێــت، لەکاتێــکا ناســنامەی خــۆی پیشــانت داوە و پێــی وتــووی عەمیــدی هەواڵگریــم؟!
منیــش وتــم: مــن لەخۆمــەوە نەهاتوومەتــە خــوارەوە، لــە بــارەگای ســریە تەلەفۆنــم بۆکــرا، پێیــان وتــم (ئوتومبێلێــک لــە خوارەوەیــە، بــڕۆ ڕێــگای لێبگــرە و مەهێڵــە تێپەڕێــت). مــن بــە ئــارەزووی خــۆم ئــەوەم نەکــردووە بەڵکــو فەرمانــی ئێــوەم جێبەجێکــردووە. لەســەر ئێوە خۆشی لە من تووڕەکرد و وتی: وا دەگەڕێمەوە شوێنی خۆم، خــۆت و ئامیــر ســریە و ئامیــر فەوجەکــەت بەیەکــەوە دەســووتێنم.
منیــش پێمــوت (مــن بســووتێنیت قەینــاکات، بــەلام ئامیــر ســریە و ئامیــر فەوجەکــەم چــۆن بــە کەســێکی وەکــو تــۆ دەســووتێ؟!).
کــە ئەمــەم وت، هێمــن بــۆوە و بــە پێکەنینــەوە وتــی: (واتــە وای پێوتــی؟ خــوا ئــاگادارت بێــت، تــۆ پیاوێکــی مەردیــت، بگەڕێــوە ســەنگەرەکەی خــۆت). خــوا بەزەیــی پێــم هاتــەوە، ئەمجــارەش لــە ســزا ڕزگارم بــوو.

سوپای عێراق ماوەی چەند مانگێک بوو کوێتی گرتبوو، بارودۆخمان زۆر خراپ بوو، وەکو جاران بایەخیان پێمان نەدەدا، خواردنیشمان زۆر کەم ببۆوە، هەندێک جار ئەو بڕە ئازووقەیەی دەدرایە ئیعاشەی سریەکەمان بەشی نەدەکردین و بەبێ خواردن دەماینەوە.

ڕۆژێک لەگەڵ چەند سەربازێکی سەنگەرەکەمان دابەزین، چووینە دارستانەکەی ناوچەی کونەکۆتر. من چەکی ئار بی کەیم پێ بوو، لە پەنای دارەکان تارماییێکی گەورەم بینی، چەکەکەم سوارکرد و فیشەکێکم تێی گرت، دوو کەس لە پەنای دارەکە هاتنە دەرەوە و دەستی خۆیان بەرز کردەوە، وتیان ئێمە دیلی تۆین.

منیش وتم: دیلی چی، من تارماییێکم لە پەنای ئەو دارانە بینی، وامزانی دڕندەن بۆیە تەقەم لێکردن، نەمزانی ئێوەن، دەنا چۆن تەقەم لێدەکردن!

وتیان: شتی وا نییە، دەبێ لەگەڵ خۆت بمانبەیت و ڕادەستی ئامری خۆتمان بکەیت.

منیش وتم: ئێوە پێشمەرگەن، بڕۆن، تووشی بەڵایەکم مەکەن.

ئەوان هەر سووربوون لەسەر ئەوەی بیانگرم و ڕادەستیان بکەمەوە. منیش دابوومە لاملێ و بەگوێم نەکردن.

کە زانییان لەگەڵ خۆم نایانبەم، وتیان (کەواتە بارەگای سریەمان پیشاندە).

منیش بە دەست ئیشارەتم بۆ کردن، وتم ئەوە بارەگای سریەکەمانە.

ئەوان بەرەو بارەگای سریەکەمان ڕۆیشتن، منیش زۆر ترسام، لە دڵی خۆمدا دەموت (ئەگەر ئەو پێشمەرگانە لەسەر من شتێکیان بەسەربێت و بگیرێن، منیش تێدەچم).

دوای خۆرئاوابـوون، لەگـەڵ سـەربازەکان گەڕامـەوە بـارەگای سـریە، لــە کافتریــای ســریە دانیشــتبووین، هەندێــک ســەربازی بەڕەگــەز عەرەبــی فەسیڵەکەشــمان لــەوێ بــوون. ئاوڕێکــم بــۆ پشــتەوەی خــۆم دایــەوە، ئــەو دوو پیــاوەی کــە لەنــاو دارســتانەکە تەقــەم لێکـردن، لەپشـت ئێمـە دانیشـتبوون. کـە منیـان بینـی تەماشـایەکی یەکترییــان کــرد و پێکەنیــن.

یەکێیــان وتــی: کاتێــک لەنــاو دارســتانەکە تەقــەت لێکردیــن، واتزانــی ئێمــە پێشــمەرگەین واترسـایت، نەتزانــی ئێمــە کارمەنــدی دەزگای هەواڵگریــی ســەربازین؟

منیــش لەترســان حاشــام لێکــرد وتــم: مــن ئێــوەم نەبینیــوە و ناشــتان ناســم.

وتــی: پێویســت نــاکات حاشــای لێبکەیــت، ئــەوە تــۆ بوویــت، چەکێکــی ئــار بــی کەیــت پــێ بــوو، نیشــانەت لــە کۆتــری کێــوی دەگــرت.

منیــش هــەر ئینــکارم کــرد، وتــم: لەوانەیــە کەســێکی ترتــان بینیبێـت شـێوەی لـە مـن چووبێـت. ئەگـەر مـن بوومـا هەردوکتانـم دەگــرت و ڕادەســتی ســریەم دەکــردن.

پیــاوەکان کــە زانییــان لەترســان ئینــکار دەکــەم، تەماشــایەکی یەکترییــان کــرد وتیــان: لەوانەیــە ئێمــە هەڵەبیــن.

باش بوو لەو بەڵایەش ڕزگارم بوو.

ئەفســەرێکمان هەبــوو، دوو ئەســتێرەی لەســەر شــان بــوو، نــاوی عەبـد عـۆن بـوو، زۆر حـەزی لـە سـزادانی ئێمـە بـوو، لەخـوای دەویســت بچووکتریــن ســەرپێچیمان لــێ ببینــێ تاکــو ســزامان بــدات.

ڕۆژێــک دەگەڕامــەوە بــۆ بــارەگای ســریەکەمان، چەکــی ئــار بــی کــەم پێبــوو، لەگــەڵ پێنــج مەخزەنــی فیشــەک. منــی ڕاگــرت و

تەماشـایەکی مەخزەنـی فیشـەکەکانی کـرد، هـەر مەخزەنێـک سـی و نـۆ فیشـەکی تێدابـوو. وتـی: بۆچـی پێنـج فیشـەکت ناتـەواوە؟
وتـم: گـەورەم ئـەو پێنـج فیشـەکەم لەنـاو جوعبـەی مەخزەنـەکان دانـاوە. وتـی: بۆچـی واتکـردووە؟
وتـم: بـەو شـێوەیە باشـترە، لەکاتـی تەقەکـردن فیشـەکەکان گیرنابـن.
کـە ئەمـەم وت، وتـی: ئافەریـن، تـۆ زۆر ئـازا و بوێـر دیاریـت، سـواری سـەیارەکە ببـە بـا مـن بتگەیەنمـە جـێ.
منیش وتم: گەورەم حەزدەکەم بە پێ بڕۆم.
باش بوو لەدەست مولازم عەبد عۆنیش ڕزگارم بوو.
ماوەیەکـی زۆر لـە ناوچـەی ئێلـّز ماینـەوە، شـەوان لەگـەڵ ئامیـر فەسـیلەکەمان بـۆ کەمیـن دەردەچوویـن. جموجوولـّی پێشـمەرگەش لـەو ماوەیـەدا زیـادی کردبـوو، بۆیـە دەترسـاین نـەوەک شـەوێک لەنـاکاو بەسـەرمان دابـدەن.
ڕۆژێـک بـە ئیجـازە دابەزیـم و چوومـە قـەزای ڕانیـە، بـۆ ماڵـی خوشـکم. زاواکەمـان ڕەفیـق حیزبـی بـوو لـە فرقـەی حیزبـی بەعـس. باسـی شـوێنەکەی خۆمـم بـۆی کـرد، داوام لێیکـرد، واسـیدەیەکم بـۆ بـکات، لـە سریە ئاگایـان لێـم بێـت. منـی لەگـەڵ خـۆی بـردە بـارەگای حیـزب، منـی ناسـاند بـە کەسـێک نـاوی فەتـاح بـوو، خەڵکـی شـاری ڕومـادی بـوو، لەگـەڵ زاواکەمـان بەیەکـەوە لـەو بارەگایـە ڕەفیـق حیزبـی بـوون. پێـی وت (ئەگـەر ئەفسـەرێک لـە وەحدەکەمـان دەناسـێت، شـتێکم بـۆ بـکات).
ئەویـش وتـی: خۆشـبەختانە ئامیـر فەوجەکەتـان دەناسـم، خەڵکـی یـەک ناوچەیـن.
ئیتـر ئەوەبـوو کاغەزێکـی بـۆ ئامیـر فەوجەکەمـان دامـێ و وتـی: هیـچ خەمـت نەبـێ، هەرکاتێـک ئامیـر فەوجەکەتـان ئـەو کاغـەزەی

منــی پێگەیشــت، حیســابی کــوڕی منــت بــۆ دەکات و ئــاگای لێــت دەبێــت.
دوای ئـــەوەی مـــاوەی ئیجازەکـــەم تـــەواو بـــوو، لـــە گەڕانـــەوەم، چوومــە بــارەگای فــەوج و کاغەزەکــەم بــە موراســیلی ئامیــر بــۆی نــاردە ژوورەوە. دوای تۆزێــک بانگــی کــردم و حەفتەیــەک ئیجــازەی بــۆ نووســیم و پێــی وتــم (هەرکاتێــک ویســتت دابەزیــت، وەرە لای مــن ئیجــازەت دەدەمــێ).
بـــەم شـــێوەیە، پـــاروم کەوتـــە نـــاو ڕۆن و لـــە ئەفســـەرەکانی ســریەکەمان بــێ منــەت بــووم، هەرجارێــک بێــزار بوومایــە دەچوومــە لای ئامیــر فــەوج و داوای ئیجــازەم لێــی دەکــرد.
جارێــک مــن و ســەربازێک نــاوی هــادی بــوو، لەنــاو ســەنگەرەکەی خۆمــان بوویــن، گوێمــان لــە دەنگــی هەندێــک گوللــە بــوو، بــە ئاراســتەی ســەنگەرەکەی ئێمــە دەهاتــن. هادیــش بــە منــی وت: تــۆ چەکــی ئــار بــی کەیــت پێیــە، تەقــە بکــە، پێدەچــێ ئەوانــە پێشــمەرگەبن، دەیانــەوێ بەســەرمان دابــدەن.
منیــش بەقســەی ئــەوم نەکــرد و هیــچ تەقــەم نەکــرد. هــادی بــە کلاشــینکۆفەکەی خــۆی ســێ فیشــەکی ئاراســتەی شــوێنی تەقەکردنەکــە کــرد. هــەر ئــەوکات، ســەربازێکمان لــە دەرەوەی سەنگەرەکە بوو، بە ڕاکردن هاتە لام وتی: تەقە بکە موخەڕیب بەســەریان داداویــن؟
منیــش بەقســەی ئەویشــم نەکــرد، هیــچ تەقــەم نەکــرد. ئەویــش تەلەفۆنــی لەگــەڵ ئامیــر فەســیڵ کــردو شــکایەتی لێکــردم. ئامیــر فەســیڵ هــەر بــە تەلەفۆنەکــە قســەی لەگەڵــک ردم وتــی: ئێســتا کاتەکـــەی درەنگـــە، بـــەڵام بەیانـــی زوو وەرە بـــارەگای ســـریە، لێپرســـینەوەت لەگـــەڵ دەکـــەم.
ئیتــر ئەوەبــوو، بەیانــی لەگــەڵ زیلــی قســعە ڕۆیشــتم بــۆ بــارەگای

سـریەکەمان، لـە فەوجـی شـەش لـە دۆڵـی شـەهیدان، لـە نزیـک سەنگەسـەر. مـولازم سـتارم لـەوێ بینـی، وتـی بۆچـی هاتـووی؟ وتـم: ئامیـر فەسـیڵ بانگـی کـردووم نازانـم نیـازی چییـە.

ئێمـە لـەو قسـانەدا بوویـن، ئامیـر فەسـیڵ منـی بینـی، وتـی: ئـەوە بۆچـی یاتاغـت لەگـەڵ خـۆت نەهێنـاوە، تـۆ دوێنـێ تەقـەت لـە موخەڕیبـەکان نەکـردووە، دەبـێ سـزا بدرێیـت.

منیـش وتـم: کـەس ناتوانـێ مـن سـزا بـدات. وتـی: بـڕۆ لای ئامیـر سـریە، ئەوجـا دەیبینـی چـۆن سـزات دەدات.

منیـش چوومـە لای ئامیـر سـریە سـڵاوم کـرد و خـۆم پێشکەشـکرد. هەرچەنـد عەرەبیەکـەم زۆر بـاش نەبـوو، بـەڵام کـە دیقەتـم دا نیـازی خـراپ بـوو، دەیویسـت سـزام بـدات. وتـم: گـەورەم بـاش عەرەبـی نازانـم.

وتـی: چـۆن شـتی وا دەبـێ. تـۆ خەریجیـت، ئـەی چـۆن بڕوانامـەت وەرگرتووە؟

منیـش وتـم: تۆزێکـی لێدەزانـم بـەڵام لەوانەیـە قسـەکانم تێکـەڵ و پێکـەڵ بکـەم. داوا دەکـەم کەسـێکم بـۆ بانـگ بکەیـت قسـەکانم بـۆ وەربگێڕێـت.

کە ئەمەم وت، وتی: سوێند دەخۆم تۆ موخەڕیبیت.

منیـش وتـم: ئەگـەر مـن موخەڕیـب بـام، سـەدام حوسـێن منـی نەدەنـاردە ئێـرە خزمـەت بکـەم.

کـە ئەمـەم وت، کەمێـک بێدەنـگ بـوو، دوایـی وتـی: ئـەی بۆچـی تەقـەت نەکـرد؟

وتـم: گـەورەم مـن گوێـم لـە دەنگـی هیـچ تەقەیـەک نەبـووە، ئـەو سـەربازەش کـە پێـی وتـم موخەڕیـب بەسـەریان داداویـن تەقـە بکـە، درۆزنـە، بـە درۆزنـی سـریەی پێنـج نـاوی دەرکـردووە.

وتی: ئەگەر وانەبێت؟

وتم: له هەر سەربازێکی سریەکەمان دەپرسیت بپرسە، ئەگەر وانەبوو، ئامادەم بۆ هەموو سزایەک.
کە ئەمەم وت، ڕووی لە عەریف فەسیڵەکەمان کرد، پێی وت: ڕاستە ئەو سەربازە بە درۆزنی سریە ناوی دەرکردووە؟
ئەویش وتی: ئەوە ڕاستە، ئەو درۆزنێکی بێ وێنەیە.
کە ئامیر سریە ئەمەی گوێ لێبوو، وتی: گریمان ئەو کەسێکی درۆزنە، بەڵام بۆچی تۆ تەقەت نەکرد؟
منیش وتم: لەبەر ئەوەی من گوێم لە هیچ تەقەیەک نەبوو، بەقسەی ئەویشم نەکرد، چونکە کەسێکی درۆزنە. ئەمەم وت، ئینجا بە پێکەنینەوە پێموت، گەورەم من خەڵکی شاری هەولێرم، لەگەڵ تۆ خزمین، کەچی تۆ دەتەوێ سزام بدەیت؟
ئەویش وتی: بۆ خاتری خوا، ئێمە لەکوێ و هەولێر لە کوێ!
منیش وتم: بەخوا خزمین، بەڵام دیارە تۆ ناتەوێ ئەوە بزانیت.
وتی: بۆم باسکە، بزانم چۆن تۆ خزمی منی.
وتم: ئێمە لەگەڵ ڕەفیق فەتاح دلێمی زۆر نزیکین.
وتی: مەبەستت ڕەفیق فەتاح ڕەزووقییە؟
وتم: بەڵێ.
وتی: ئەو ئێستا لەکوێیە؟
وتم: لەگەڵ زاواکەمان ئەندامی فرقەی حیزبی بەعسە لە شاری ڕانیە.
کە ئەمەی گوێ لێبوو، هەستایە سەرپێ، باوەشی پێداکردم و ماچی کردم. نامەیەکی بۆی نووسی و دایە دەستم، وتی: حەوت ڕۆژ ئیجازەت دەدەمێ، هەر ئێستا بڕۆ لای، ئەم نامەیەی منی بۆببە.
کە ئامیر فەسیڵ ئەمەی گوێ لێبوو، ڕووی تێکردم و بە

پێکەنینەوە وتی: چیت دەوێ لەجیاتی سزابدرێیت، وا ئیجازەی حەفتەیەکیشت وەرگرت.

ئیتر ئەوەبوو هاتمەوە ڕانیە، نامەکەم گەیاندە دەست ڕەفیق فەتاح. ئەویش بە دەوری خۆی نامەیەکی بۆ لە قائید فرقەی بیست و چوار وەرگرت بۆ ئامیر فەوجەکەمان، وتی: ئەم نامەیەش بۆ ئامیر فەوجەکەتان عەقید عەبد عۆن ببە، با زیاتر ئاگادارت بێت.

کە نامەکەم بۆ ئامیر فەوج برد، سەری سوڕما، وتی: تۆ چۆن قائید فرقە دەناسیت؟

وتم: هاوڕێی زاواکەمە، زۆربەی ڕۆژان بەیەکەوەن.

زۆر ڕێزی لێگرتم وتی: جارێکی تریش پێم وتبووی، هەرکاتێک ئیجازەت پێویست بوو، مەچۆ بۆلای کەس، ڕاستەوخۆ وەرە لای من.

هەر ئەو کاتە نموزەجێکی ئیجازەی لە چەکمەجەکەی خۆی دەرهێناو یەک حەفتە ئیجازەی دامێ و پێی وتم: ئاگاداری سریەکەتان بکەوە، ئینجا دابەزە و سڵاوی منیش بگەیەنە ڕەفیق فەتاح و قائید فرقە و زاواکەتان.

کە گەڕامەوە سریەکەمان، چوومە لای ئامیر سریە و ئیجازەکەم پیشان دا، وتم قائید فرقە حەوت ڕۆژ ئیجازەی پێداوم.

ئامیر سریەکەمان کە چاوی بە ئیجاکەم کەوت، بەسەرسوڕمانەوە وتی: تۆ چۆن بەسەر مندا پاز دەدەیت و دەچیتە لای قائید فرقە؟

منیش وتم: جا تۆ چیت، ئەوە تەلەفۆنت لەبەردەمدایە، دەتوانی تەلەفۆنی بۆ بکەیت و پێی بڵێیت بۆچی ئیجازەت داوەتێ.

بەهەرحاڵ، چوومە ڕانیە، شەوێک لە ماڵی خوشکم مامەوە،

دوایــی گەڕامــەوە شــاری هەولێــرو چوومــە ماڵــەوە. دوای تەواوبونــی ئیجازەکەشــم گەڕامــەوە ســـریەکەمان و چوومـــەوە ســـەنگەرەکەی خــۆم. زۆر دەترســام، نــەوەک ئامیــر ســریە ڕقــم لــێ هەڵبگرێــت و کێشــەم بــۆ دروســتکات.

ئێوارەیــەک تەلەفۆنــی بۆکــردم، وتــی: هــەر ئێســتا دابــەزە و وەرە لای مــن.

منیــش وتــم: گــەورەم کاتەکــەی درەنگــە، زۆری نەمــاوە ڕۆژ ئاوابێــت، بەیانــی دێمــە لات.

وتی: من پێت دەڵێم دابەزە، یانی دابەزە.

وتـــم: گـــەورەم تاریکیـــم بەســـەردا دێـــت، ڕێگایەکەشـــمان بـــە مەترســـییە.

وتــی: ئێســتا ســەربازێکت لەگــەڵ هێســترێک بــۆ دەنێــرم، لەگــەڵ ئــەو وەرە.

وتم: ئەگەر وابێت باشە.

ئیتــر ئەوەبــوو، ســەربازێکی لەگــەڵ هێســترێک بــۆ نــاردم، منیــش لەگــەڵ ئــەو بــە ســواری هێســترەکە چوومــە لای.

ئامیـــر ســـریە خـــۆی لـــێ تـــووڕە کـــردم وتـــی: ئـــەوە بۆچـــی موناقەشــەم لەگــەڵ دەکەیــت، کــە پێــت دەڵێــم دابــەزە دەبــێ تــۆ دابەزیــت و قســەی زیــاد نەکەیــت. ئەمشــەو لــە بــارەگای ســریە پاســـەوانی بکـــە و مەگەڕێـــوە ســـەنگەرەکەی خـــۆت.

منیــش لــە دڵــی خۆمــدا وتــم (دیــارە ئــەو ســەگبابە دەیــەوێ تۆڵــەم لێبکاتــەوە و ســزام بــدات، بۆیــە منــی هێناوەتــە خــوارەوە). بــەڵام وا دەرنەچــوو، بــۆ بەرژەوەندیــی مــن ئــەوەی کردبــوو. چونکــە هـــەر ئـــەو شـــەوە پێشـــمەرگە بەســـەر ســـەنگەرەکەی ئێمەیـــان دادابــوو. هەرچەنــد کــەس نەکوژرابــوو، بــەڵام زیانێکــی زۆر بــەر ســـەنگەرەکەمان کەوتبـــوو.

بـەم شـێوەیە، ئـەو نامەیـەی کـە بـۆ قائیـد فرقـەم هێنابـوو، زۆر سـوودم لێـی بینـی. ئامیـر سـریەش بـووە هاوڕێـم و هەتـا لـەو سـریەیە مامـەوە، هیـچ نەیدەناردمـە کەمیـن و زۆر ئـاگای لێـم دەبـوو.

دوای ماوەیـەک، ئامیـر سـریەکەمان گوێزرایـەوە بـۆ وەحدەیەکـی تـر و ئەفسـەرێکی تـر هاتـە شـوێنی، خەڵکـی دیوانیـە بـوو، ئەفسـەرێکی کوردیـش لەگـەڵ ئـەو هـات بـووە جێگـری.

ئـەو ڕۆژەی لـە سـریەکەمان دەسـتبەکار بـوو، تەلەفۆنـی بۆکـردم، وتـی: دابـەزە، وەرە لای مـن.

منیـش کـە هاتمـە خـوارەوە و چوومـە لای، مـولازم عەلـی و حـەوت سـەربازی سـریەکەمانی لـەلا بـوو. ڕووی تێکـرم وتـی: ئەمشـەو ئێـوە بـە کەمیـن دەردەچـن. هەواڵمـان لـە هەواڵگـری سـەربازی بـۆ هاتـووە، ئەمشـەو مەفرەزەیەکـی پێشـمەرگە لەگـەڵ قاچاچییـەکان دادەبـەزن. بەسـەریان دابـدەن، لێمەگەڕێـن کەسـیان دەربازبـن.

منیـش وتـم: گـەورەم ئەگـەر ئـەوان دابـەزن، بەکۆمـەڵ دادەبـەزن، بـەم ژمـارە کەمـە، ئێمـە دەرەقەتیـان نایەیـن، باشـترە ڕووبەڕوویـان نەبینـەوە و ماوەیـان بدەیـن بـڕۆن.

وتـی: شـتی وا چـۆن دەبـێ، ئێـوە دابەشـبن بـۆ دوو گـرووپ، کـە ئەوانتـان بینـی، دەنگیـان بـدەن ئەگـەر خۆیـان بەدەسـتەوە نـەدا، تەقەیـان لێبکـەن و تەفروتوونایـان بکـەن.

ئیتـر ئەوەبـوو، ئێمـە چووینـە نزیـک سـەنگەرەکانی خۆمـان و دابـەش بوویـن بـۆ دوو گـرووپ. درەنگـی شـەو گوێمـان لـە تەپـەی پێـی قاچاخچییـەکان بـوو، ئێمـە چەکەکانمـان سـوار کردبـوو، لـە حاڵەتـی ئامادەباشـیدا بوویـن. دوای تۆزێـک، دوو قاچاخچـی لەگـەڵ دوو هێسـتر لـە دوورەوە بەدیارکەوتـن، هێشـتان ئـەو ئەفسـەرەی ئامیـری دەوریەکەمـان بـوو، فەرمانـی تەقەکردنـی پێنەکردبوویـن، بـەڵام کاتێـک

قاچاخچییـەکان لێمـان نزیـک بوونـەوە، سـەربازێکی ئێزدیمـان لەگـەڵ بـوو، نـاوی خودێـدە بـوو، چەکێکـی سـەمینۆفی لەدەسـت بـوو، ڕووی چەکەکـەی لـە یەکێـک لـەو قاچاخچیانـە کـرد، سـێ گوللـەی لێـدا و خسـتییە خـوارەوە.
قاچاخچییەکـەی تریـش لەترسـان ورەی بـەردا، نەیتوانـی ڕابـکات، ئەویشـی گـرت. هێسـترەکانیش لەگـەڵ دەنگـی تەقـەکان ڕەوینـەوە و بـۆ دواوە گەڕانـەوە.
کـە ڕۆژهـەڵات، گەڕاینـەوە بـارەگای سـریەکەمان و قاچاخچییەکەشـمان بەپێـش خۆمـان دا و بردمانـە لای ئامیـری سـریە.
قاچاخچییەکـە کەسـێکی ئێرانـی بـوو، ئـەوی بەدیـل گـرت و بـە ئێمەشـی وت: هـەر ئێسـتا بگەڕێنـەوە ئـەو شـوێنەی کـە قاچاخچییەکـەی ترتـان لێـی کوشـتووە، لـە شـوێنی ڕووداوەکـە چاڵێـک هەڵکەنـن و تەرمـی ئـەو قاچاخچییـەی لەنـاو بنێـژن و شوێنەکەشـی بەنیشـان بکـەن.
ئێمـەش چووینـە شـوێنی ڕووداوەکـە، لـە وادی ئەلمـەوت، ئـاوی زارگەلـی بەوێـدا دەهـات، خاکەکـەی زۆر نـەرم بـوو. لـەوێ گۆڕمـان بـۆی لێـداو لەنـاوی نێژتمـان و دواییـش بـە نیشـانمانکرد و گەڕاینـەوە شـوێنی خۆمـان.
ئامیـری سـریە دەستخۆشـی لێکردیـن و پرسـی کـە کـێ قاچاخچییەکـەی کوشتووە؟
خودێدە وتی: گەورەم من کوشتوومە.
ئامیر سریە دەستی خودێدەی گوشی و پێی وت: ئافەرین.
دوایـی ڕووی لەمـن کـردو پێـی وتـم: هەندێـک سـەربازی مغاویـری لیـوای هەشـتاو یـەک لەگـەڵ چەنـد کەسـێک بـە میوانـی هاتوونەتـە سـریەکەمان، ئەمشـەو لەگەڵیـان بـڕۆ بـۆ سـەر شـاخ، لـە سـەرەوەی سـەنگەرەکانی ئێـوە، شـوێنێک هەیـە، ئـەوان هاتـوون ئـەوێ بەسـەردەکەنەوە.

ئەوەبــوو، منیــش لەگەڵیــان ڕۆیشــتم، کــە گەیشــتینە جــێ، ئــەو ئەفســـەرەی لەگەڵیـــان بـــوو، ڕیـــزی کـــردن و نـــاوی خوێندنـــەوە، یەکێــک لــەو ســەربازانە دیــار نەبــوو.
گەڕاینــە خــوارەوە، ئەفســەرەکە تەلەفۆنــی لەگــەڵ بــارەگای فیرقــە کــرد، پێــی وتــن کــە یەکێــک لــە ســەربازەکانی دیــار نەمــاوە، لەوانەیــە ڕایکردبێــت.
پێیانــوت (دەبــێ بگەڕێیتــەوە شــوێنی خۆتــان و بــەوردی ئــەو شــوێنە بپشــکنن، لەوانەیــە شــتێکی بەســەرهاتبێت).
کــە گەڕاینــەوە شــوێنی خۆمــان، کاتێــک لەنــاو دارســتانەکە بەلایــت بــەدوای ئــەو ســەربازە دەگەڕایــن، بینیمــان کــوژراوە و نــاو زگیشــی دەرهاتــووە و چەکەکەشــی شــکاوە و لــەلای تەرمەکــەی فڕێــدراوە.
ئەفسەرەکە وتی: دیارە پێشمەرگە ئەویان کوشتووە؟
منیــش وتــم: نەخێــر گــەورەم، پێشــمەرگە کاری وا دڕندانــە نــاکات، ئێــرە ورچێکــی زۆری لێیــە، دیــارە ورچ بــە چەپەڵۆکەکانــی ورگــی دڕانــدووە و چەکەکەشــی شــکاندووە.
تاکو گەیشتینە خوارەوە، دوو سەربازی تریشمان لێ ون بوو.
کــە گەیشــتینەوە بــارەگای ســریە، ئەفســەرەکە ئــاگاداری فیرقــەی کــردەوە بــۆ ڕووداوەکــە. فیرقــەش هــەر بــەو شــەوە هێزێکــی زۆری هێنــا، ئێمــەش لەگەڵیــان چوویــن بــۆ شــوێنی ڕووداوەکــە، کۆپتەریــش لەگەڵمــان هەســتا.
ئـــەو هێـــزەی لەگەڵمـــان هاتـــن، زۆر بـــە وردی ئـــەو ناوچەیـــان پشــکنی. ئەشــکەوتێکمان دۆزییــەوە، بڕێکــی زۆر کارتۆنــی جگــەرەی لێبــوو، وا پێدەچــوو، کــە شــوێنی قاچاخچییــەکان بێــت. بــەڵام کەســمان لــەوێ نەبینــی، ئــەو دوو ســەربازەش کــە ون بووبــوون، نەماندۆزینـــەوە و بـــێ سەروشـــوێن مانـــەوە.
کــە گەڕاینــەوە، ئامیــری ســریە، هەندێــک پاکەتــە جگــەرەی دایــە

هەریەکێک لە ئێمە و کارتۆنەکانی تریشی بۆخۆی گێڕایەوە.
دوای ماوەیەک، سریەکەی ئێمەیان گواستەوە بۆ کوێت. من و هەشت سەربازی تریشیان لەگەڵ ئەفسەرێک نارده گردی کۆزەر لە نزیک چۆمان. کە گەیشتینە ئەوێ، ئەفسەرەکە پێی وتین: دەبێ لێرە سەنگەرێک دروستبکەین، لەمەودوا ئەرکمان لێرە دەبێت.
هەر بەو شەوە دوو خێمەمان هەڵدا، یەکێک بۆ ئەو ئەفسەرەی لەگەڵمان بوو، ئەوی تریش بۆ ئێمە. هەروەها سەنگەرێکیشمان بە بەردی شاخ دروستکرد و سەریشیمان بە چینکۆ گرت.
ئەو شوێنەی ئێمەی لێبووین، جگە لە سەنگەرەکەی ئێمە، هیچ سەنگەرێکی تری سەربازی لێ نەبوو.
زۆر ماندووبووین، لەسەرمانیش وەکو کێچ دەلەرزین. زۆریش خەومان دەهات، بۆیە، ئەو شەوە واجبمان پێنەگیرا، چووینە ناو خێمەکە و تاکو بەیانی لێی خەوتین.
بەیانی کە لەخەو هەستاینەوە، بینیمان ئەو ناوچەیە سپی هەڵگەڕاوە بە بەفر. بەفرێکی زۆری تێکردبوو، زۆر سەرما بوو، ئاگرێکمان کردەوە و خۆمان لەدیار گەرم کردەوە.
یەکێکمان لەگەڵ بوو، ناوی عوسمان بوو، زۆر ئازا بوو، خەڵکی حاجیاوە بوو، تەماشایەکی دەوروپشتی سەنگەرەکەی کرد، وتی: لەگەڵ من وەرە، تەنەکەیەکی بەتاڵ لەگەڵ خۆت بێنە، هەندێک ئەڵغام لەپشت سەنگەرەکەمان چاندراون، دەریان دەهێنین، بەمەش ڕێگایەکەمان بۆسەر شەقامی گشتی کورت دەبێتەوە.
بەیەکەوە چووین، من تەنەکەکەم بەدەستەوە گرتبوو، ئەویش بە قامەی چەکەکەی، ناوە ناوە ئەڵغامێکی لە زەوی دەردەهێنا و دەیخستە ناو تەنەکەکەوە. بەو شێوەیە، تەنەکەیەک ئەڵغاممان لە زەوی هەڵگرتەوە.

کــه گەڕاینـــەوە لای ســەنگەرەکەمان، تەنەکەکــەم بــە تونــدی بــە زەویـدا دا. ئامیـری ڕەبیەکەمـان یـەک خەتـی هەبـوو، کـە چـاوی بــە ئەڵغامــەکان کــەوت، لــە ترســان دەرپــەڕی وتــی: ئــەوە تــۆ چــی دەکەیــت، ئەگــەر ئــەو ئەڵغامانــە بتەقنــەوە، دەمانکوژێــت.

منیــش وتــم: بــا بمانکوژێــت، لەکــۆڵ ئــەم ڕاکــە ڕاکــەی ســەربازییە دەبینــەوە و بەیەکجـاری دەحەسـێینەوە.

وتــی: تــۆ کــە لــە ژیانــی خــۆت بێزاریــت، مــن متەوعــم ســێ منداڵــم هەیـە، نامـەوێ بمـرم.

ماوەیەکــی زۆر لــەوێ ماینــەوە، شــەوێک لــە دوورەوە ئاگرێکمــان بــەدی کــرد. تەلەفۆنمــان بــۆ خــوارەوە کــرد، ئاگادارمــان کردنــەوە کــە ئاگرێــک لــە دوورەوە بــەدی دەکەیــن. وتیــان (تەقەتــان لێدەکــەن؟) وتمــان: نەخێــر.

وتیان (کەواتە لێی بگەڕێن، خۆتانی پێوە خەریک مەکەن).

شــەوان زۆر ســارد بــوو، لەســەرمان خەومــان لــێ نەدەکــەوت. عوســمان کەســێکی بــە ئەزمــوون بــوو، وتــی: وانابێــت، هەرچــی جلوبەرگتـان هەیـە شـەوان لەبەرخۆتانـی بکـەن، ئەوجـا سـەرماتان نابێــت، ئەگینــا ڕەق دەبنــەوە.

ئیتــر ئەوەبــوو، لــەو شــەوە بــەولاوە وامانکــرد و هیچــی تــر ســـەرمامان نەبـــۆوە.

دوای ماوەیــەک، لەوێــش ئێمەیــان گواســتەوە بــۆ شــوێنێکی تــر، پێیــان دەوت (ئێڵــزە). شــوێنێکی خــۆش بــوو، خێمەمــان لــەوێ هەڵــداو سەنگەرێکیشـمان دروسـتکرد. بەفـر وەکـو جلۆکـە دەبـاری. منیــش زۆر ماندووبــووم، بۆیــە تاقەتــم نەبــوو وەکــو ڕۆژانــی ڕابـردوو، هێسـترەکە لەگـەڵ خـۆم بگێـڕم، لـە ژێـر دار بـەڕووەکان پەلکـە داری وشـک و بـەڕووی کۆنـی بـۆ بدۆزمـەوە و بیلەوەڕێنـم. بۆیــە لێــی خەوتــم، کاتێــک بەیانــی لەخــەو هەســتامەوە، بینیــم

هێستەرەکەمان لە برسان و لە سەرمان ڕەق بۆتەوە و گیانی لەدەست داوە.

تەلەفۆنم بۆ بارەگای سریە کردو پێمڕاگەیاندن کە هێسترەکەمان لەسەرمان تۆپیوە. دوای کەمێک لیژنەیەکیان بۆ لێکۆڵینەوە لە هۆی گیان لەدەستدانی ناردە سەنگەرەکەمان.

منیش پێکەنیم وتم: جا ئەو هێسترە زەغەلە ئەوەندە دەهێنێت ئێوە بۆی هاتوون؟

یەکێک لە ئەندامانی لیژنەکە وتی: ئەو هێسترە لەسەر حکومەت بە هەزار و پێنج سەد دینارە، تۆ چی دەڵێی؟

لەو ماوەیەدا، سەدام حوسێن بیرە نەوتەکانی کوێتی تەقاندەوە، بەهۆی ئەوەوە ڕەنگی ئاوی بارانیش ڕەش هەڵگەڕابوو، تام و بۆنی نەوتی لێدەهات.

دوای حەوت مانگ لە داگیرکردنی کوێت لەلایەن سوپای عێراقەوە، دوای هەڵگیرسانی شەڕی کەنداو لە لایەن وڵاتە یەکگرتووەکانی ئەمریکا و هاوپەیمانەکانی کە سوپای سی و چوار وڵات بەناوی نەتەوە یەکگرتووەکان بەشداریان تێدا کرد، سوپای عێراق لە ڕێکەوتی ١٩٩١/٢/٢٦ لە کوێت وەدەر نرا و زیانێکی زۆریش، لە نێوان کوژراو و بریندار بەر سوپاکەی کەوت. تەنانەت لەبەر زۆری ژمارەی قوربانیانی سوپای عێراق، کە بە درێژایی ڕێگای نێوان کوێت و شاری بەسرە وەکو گیشەی دار بە سەر یەکتر کەڵەکە ببوون. هەر بۆیە ئەو شەقامە بە ڕێگای مردن ناوی دەرکردبوو.

هەر لەو ماوەیەدا، جارێکی تر سریەکەی ئێمەیان گواستەوە بۆ بناری چیای قەندیل لە ناوچەی پشت ئاشان و قرناقە. بە ئێمەیان وت (بڕۆنە سەر چیاکە و لەوێ خێمەکانتان هەڵدەن و سەنگەر دروستبکەن).

کــه گەیشــتینە ســەر لووتکــەی چیاکــە، شــوێنەواری ســەربازە ئێرانییــەکان هــەر لــەوێ مابــوو، واپێدەچــوو کەمێــک پێــش گەیشـتنی ئێمـە، ئـەوان لـەو شـوێنە کشـابنەوە. چونکـە هێشـتان پشـکۆی ئاگـری نـاو ئاگردانەکانیـان نەکوژابـۆوە. هەروەهـا قۆرییێـک چایەیـان لەســەر ئاگردانەکـە بەجێهێشــتبوو، هێشــتان هــەر گــەرم بـوو.

ئێمــەش زۆر حەزمــان لــە چایــە بــوو، لــە بەیانییــەوە چایەمــان نەخواردبـۆوە، شەکریشـمان لـەلا نەبـوو، بـەڵام هەندێـک قەسـپمان پــێ بــوو، پەرداخێــک چایــەم تێکــرد و وەکــو قەنــداو لەگــەڵ قەســپ خواردمــەوە.

زۆر تینوومـان بـوو، هیـچ ئاویشـمان لـەلا نەبـوو، هەندێـک بەفرمـان هێنـا، خسـتمانە نـاو دەممـان تاکـو تینوێتیمـان بشـکێ، بەفرەکـە لەبــەر دووکەڵــی بیرەنەوتــە گڕگرتووەکانــی کوێــت، ڕەنگــی ڕەش بـوو بـوو، هەروەهـا تامـی نەوتـی لێدەهـات.

هەرچۆنێــک بێــت، لــە تینوێتیــان هەندێکــم هــەر لێــی خــوارد، هەرچەنــد قوڕگــی گرتــم و زمانیشــم لەگەڵــی زوورایــەوە.

ئامیــر فەســیلەکەمان ئێمــەی بەســەر ئــەو ســەنگەرانە دابەشــکرد، کــە ســوپای ئێرانــی لــەدوای خۆیــان بەجێیــان هێشــتبوون.

یەکێـک لـە سـەربازەکان، ئیشـارەتی بـۆ یەکێـک لـە سـەنگەرەکان کــرد، وتــی: ئــەم ســەنگەرە جنۆکــەی تیایــە. مــن زۆر جــار لــە منداڵییــەوە گوێـم لـەم قسـانە بـووە، بـەڵام هەرگیـز بـاوەڕم پێـی نەکــردووە، بۆیــە وتــم: مــن دەچمــە ئــەو ســەنگەرە، جنۆکەشــم دەوێـت سـەری خـۆی دەربێنێـت، ئـەوکات دەزانـن چـی لێدەکـەم!!

شــەوێک ئێشــکگر بــووم، دوای ئــەوەی ئەرکەکــەم تــەواو بــوو، نـۆرەی سـەربازێکی تربـوو بێتـە شـوێنی مـن. چوومـە ژوور سـەری و لوولــەی چەکەکــەم خســتە ســەر ئــەو بەتانیــەی لەســەری بــوو،

وتـم: هەسـتەوە نـۆرەی تۆیـە بێیتـە شـوێنم.
هــەر لــەو کاتــەدا، لەژێــر بەتانیەکــە، دەنگــی نــووزە نووزێــک دەهـات، بـە دەنگـی مـرۆڤ نەدەچـوو. منیـش لەدڵـی خۆمـدا وتـم (تــۆ بڵێــی ئــەوان ڕاســت بکــەن، ئــەوە دەنگــی جنۆکــە بێــت، دێتــە گوێــم!!).
دووبــارە دەنگــم دایــەوە و پێــم وت: هەســتە، هەســتە، واجبــت بگــرە.
دیسـان لەژێـر بەتانیەکـە دەنگێـک هـات، بـە لـوورە لـووری سـەگ دەچـوو. زۆر سـەیرم پێهـات، لـە دڵـی خۆمـدا وتـم (تـۆ بڵێـی هاوڕێیەکـەم بووبێتـە سـەگ!!).
کاتێــک بەتانیەکــەم هەڵدایــەوە، ســەگێک لەژێــر بەتانیەکــە دەرپــەڕی، لــە ســەگەش بــەولاوە هیــچ کەســێک لەژێــر بەتانیەکــە نەبــوو. تەماشــایەکی دەوروپشــتی ســەنگەرەکەم کــرد، لەبــەر تەمومــژ چــاوم هیچــی نەدەبینــی.
بانگـی ئامیـری سـەنگەرەکەمانم کـرد و پێمـوت: جەمـال لەشـوێنی خـۆی نەمـاوە، لەژێـر بەتانیەکـەی ئـەو سـەگێکی لـێ بـوو، لەگـەڵ دەنگـی مـن ڕۆیشـت. دەبـێ ئـەو کـوڕە چـی لێهاتبێـت، تـۆ بڵێـی جنۆکـەکان نەیانکردبێتـە سـەگ؟!
وتـی: بـا بەیەکـەوە بـە وردی تەماشـای دەوروپشـتی سـەنگەرەکە بکەیـن، نـەوەک چووبێتـە سـەرئاو.
لـە دوورەوە تارماییێکمـان بینـی، لـە ورچ دەچـوو. دەنگـم دا وتـم: تـۆ کێـی لەشـوێنی خـۆت بووەسـتە؟
کە وام وت، تارماییەکە بەرەو دواوە هەڵات.
جارێکـی تـر بەدەنگـی بـەرز هاوارمکـرد پێمـوت: ئەگـەر لـە شـوێنی خـۆت نەوەسـتیت دەتکـوژم، تـۆ کێـی؟
ئامیــری سەنگەرەکەشــمان بــە زمانــی عەرەبــی پێــی وت: قــف

مکانــک، مــن انــت؟
بینیــم ڕاناوەســتێ، چەکەکــەم لێــی ڕاکێشــا، ویســتم تەقــەی لێبکــەم، دەســتی بــۆ ســەرەوە بــەرز کــردەوە وتــی: نەمکــوژن، ئــەوە منــم جەمــال.
منیش وتم: بەو تەمومژە لەو شوێنە دوورە چی دەکەیت؟
وتی: چووم دەست بە ئاو بگەیەنم.
منیــش وتــم: جەمالــە قــوون ڕەش، کــێ بێــزی دێــت تەماشــای قوونــی تــۆ بــکات، بۆچــی وا دوور کەوتیتــەوە، هێنــدەی نەمابــوو بتکــوژم، جارێکــی تــر ئــەوە دووبــارە نەکەیتــەوە.
بــۆ بەیانــی لــە بــارەگای ســریە تەلەفۆنیــان بــۆ کــردم، تــۆ و ســەربازێک وەرنــە خــوارەوە، بــۆ وەرگرتنــی ئازووقــە بــۆ ســەنگەرەکەتان.
منیــش لەگــەڵ ســەربازێک چوومــە خــوارەوە بــۆ بــارەگای ســریەکەمان. کــە گەیشــتینەجێ، یــەک مریشــک و دوو کەلــەم و هەندێــک ســەموون و خورمایــان داینــێ.
کــە گەڕاینــەوە بــۆ شــوێنی خۆمــان، ســەربازێکی عەرەبیــش لــە ئیجــازە گەڕابــۆوە، ئەویــش لەگەڵمــان هــات. کــە گەیشــتینە گونــدی قەرناقــە، لەوێــوە ڕێــگای چوونــە ســەرەوەمان بــۆ چیــای قەندیــل لــێ ون بــوو. بەفرێکــی زۆر باریبــوو، ڕێگایەکــەی داپۆشــیبوو.
لــە ســەرمان هــەردوو قاچەکانــی خۆمــم بــە نایلــۆن پێچایــەوە تاکــو بەفــر نەیســووتێنێ. پێــش ئــەوەی بگەینــە شــوێنی خۆمــان، ئــەو ســەربازە عەرەبــەی لەگەڵمــان بــوو هێــزی ڕۆیشــتنی نەمــا و کــەوت. کــە ســەیرمان کــرد، هــەردوو قاچەکانــی تــا ســەر گۆزینگــی بەفــر ســووتاندبوونی، مــۆر ببــوون.
بەهەردووکمــان هەڵمانگــرت و گەیاندمانــە ژێــر دارێــک و لــەوێ بەجێمانهێشــت. ئێمــەش بــەرەو ســەنگەرەکەمان بــەڕێ کەوتینــەوە.

کە گەیشتینەجێ، سەربازەکان هاتنە پێشوازیمان. جەمال وتی: ئەوە چیتان بەسەر هاتووە، بۆچی هێندەتان پێچوو؟
منیش وتم: لەلای گوندی قەرناقەوە ڕێگامان لێ ون بوو، بەفر ڕێگاکەی داپۆشیبوو. ئێمە سەلامەتین، بەڵام ئەبوو حەیدەر لە سەرمانبەستی و لە قاچ کەوت، لەژێر دارێک بەجێمان هێشتووە، بڕۆن بیهێننەوە.
ماوەیەکی زۆر لەو سەنگەرە ماینەوە، شوێنەکەی زۆر خراپ و مەترسیدار بوو، لەلایەک بەژنێک بەفری لێکەوتبوو، لەلایەکی تریشەوە گورگی زۆر بوو، شەوان ڕوویان تێدەکردین، بە کۆمەڵ بەسەریان دادەداین. چاوەکانیان وەکو چرا دەتریسکایەوە، لەترسی ئەوان، نەماندەوێرا بچینە خوارەوە بەشە ئازووقەی خۆمان بێنین. ئەو ئازووقەی لەلاشمان بوو، هیچی نەما.
سەگێکمان هەبوو، زۆر خۆشمان دەویست، ماوەیەکی زۆر بوو لەگەڵمان بوو، بۆ هەرکوێ بچووباین، ئەویشمان لەگەڵ خۆمان دەبرد.
ڕۆژێک لەبرسان بیرم لە کوشتنی ئەو سەگە کردەوە. بە سەربازە کوردەکانم وت: برایان وەختە ئێمە لە برسان بمرین، کەسیش خۆی لێمان بە خاوەن ناکات، ئێمەش لەبەر ئەو بەفرە زۆرە و مەترسی ئەو گورگانە ناتوانین بگەڕێینەوە بارەگای سریە. بۆیە بڕیارم داوە ئەو سەگە بکوژم و گۆشتەکەی بخۆین.
کەوام وت، خودێدە وتی: بەخوا ئەگەر بشمرم لەبرسان، گۆشتی سەگ ناخۆم.
منیش وتم: ئێوە گۆشتی سەگ دەخۆن، ناخۆن، کێشەی خۆتانە، من هیچی تر بەرگەی برسێتی ناگرم، دەیکوژم و گۆشتەکەی دەخۆم.
چەکێکی ئار بی کەیم پێبوو، چوومە دەرەوەی سەنگەرەکەن

لـه سـەگەکە نزیـک کەوتمـەوە و چەکەکـەم لەبەرامبـەری ڕاکێشـا، ویسـتم بیکـوژم. سـەگەکە، زۆر بـە زەلیلـی لەبەرامبـەرم چۆکـی دادابـوو، چاوەکانـی پـڕی ئـاو بـوون. بەزەییـم پێـی هاتـەوە، لـە خەفەتـی ئـەو چاوەکانـی منیـش پـڕی ئـاو بـوون. لـە دڵـی خۆمـدا وتـم (سـاڵێک زیاتـرە ئـەو سـەگە بەسـتەزمانە پاسـەوانیمان لەگـەڵ دەکات، چـۆن دەبـێ مـن هێنـدە بـێ بەزەیـی بـم، وەکـو دڕنـدە بیکـوژم).

ئیتـر ئەوەبـوو، لوولـەی چەکەکـەم لـە ئاسـمان کـرد و یـەک مەخـزەن فیشـەکم بـە ئاسـمانەوە نـا. سـەربازێکی عـەرەب لەگەڵمـان بـوو، نـاوی جـەواد کازم بـوو، خەڵکـی شـاری کـووت بـوو، تۆزێـک سەرشـێت بـوو. شـەڕی لەگـەڵ گشـت سـەربازە کوردەکانـی سـەنگەرەکەمان کردبـوو، تەنهـا گێچەڵـی بەمـن نەفرۆشـتبوو. لوولـەی چەکەکـەم لـە سـینگی کـرد و پێمـوت: تـۆ هیـچ سـوودێکت بـۆ ئێمـە نییـە، وەسـیەتی خـۆت بکـە، هـەر ئێسـتا دەتکـوژم.

زۆر لێـم پاڕایـەوە وتـی: بیکـە خاتـری خـوا و پێغەمبـەر مەمکـوژە. وتـم: پاڕانـەوە دادت نـادات، وەختـە بمـرم لەبرسـان، تـۆش کەسـێکی زۆر خراپیـت، لەجیاتـی ئـەو سـەگە تـۆ دەکـوژم، چونکـە ئـەو سـەگە لـە تـۆ باشـترە.

لەگـەڵ دەنگـە دەنـگ و بۆڵـە بۆڵـی ئێمـە، سـەربازەکانی سـەنگەرەکەی دراوسـێمان، هاتنـە لامـان. کـە ئـەو دیمەنەیـان بینـی، کەوتنـە نێوانمـان، زۆر لێـم پاڕانـەوە و داوایـان لێکـردم کـە هەڵەیەکـی وا نەکـەم. بـەڵام بـێ سـوود بـوو، مـن هـەر سـوور بـووم لەسـەر بڕیـاری خـۆم وتـم: وەختـە بمـرم لەبرسـان، ئێـوە خواردنێکـی زۆرتـان بۆخۆتـان شـاردۆتەوە و زگتـان تێـرە، ئاگاتـان لـە حاڵـی مـن نییـە.

کــە وام وت، ســەربازەکانی ســەنگەرەکەی دراوســێمان، کــە هــەر هەموویــان عــەرەب بــوون، بەڵێنیــان پێــدام ئەگــەر نەیکــوژم خواردنــم بــۆ بێنــن.

ئیتــر ئەوەبــوو، چەکەکــەم لەســەر ســینگی جــەواد لابــرد و لەگــەڵ ئــەو ســەربازانە چوومــە ســەنگەرەکەیان. کیســەیەک قەســپیان لەلابــوو، لەبەردەمــی منیــان دانــا وتیــان: ســوێند بــە خــوا و محەمــەد و عەلــی تەنهــا ئەوەنــدە قەســپەمان لایــە، فەرمــوو خــۆت و ویژدانــت چــی لێدەکــەی بیکــە.

منیــش قەســپەکانم هێنــا، بــە یەکســانی بەســەر هەموانــم دابەشــکرد. یەکــی پەنجــا و پێنــج دەنکمــان بەرکــەوت. چەنــد ڕۆژێکمــان بــەو بــڕە قەســپانە بەڕێکــرد، ڕۆژی چەنــد دەنکێکمــان لێــی دەخــوارد.

دوای چەنــد ڕۆژێــک ئامیــر فەســیل، ســەنگەرەکانی بەســەرکردنەوە، هاتــە لامــان. جــەواد شــکایەتی لێکــردم وتــی: گــەورەم ئەبــو شــوارب ویســتی بمکوژێــت.

ئامیــر فەســیلیش وتــی: خــۆزگا بیکوشــتبایت، دیــارە کەســێکی زۆر خراپیــت بۆیــە ویســتوویەتی بتکوژێــت. ئەمــەی وت و بــە پێکەنینــەوە وتــی: بۆچــی نەتکوشــت؟

جەوادیــش ڕووی لــە ئامیــر فەســیل کــرد و پێــی وت: گــەورەم تــۆ چــۆن وادەڵێــی، بەڕاســتیمە ئــەو ویســتی بمکوژێــت.

ئامیــر فەســیلیش وتــی: منیــش بــە ڕاســتیمە، تــۆ کەســێکی زۆر بێکەڵکیــت، خــۆزگا تــۆی بکوشــتبا.

لــە ڕاســتیدا لــەو ماوەیــە زۆر شــت ڕوویدابــوو، ئێمــە پێمــان نەزانیبــوو. دیاربــوو ئــەوان ئــاگاداری جموجووڵــی پێشــمەرگە و ناڕەزاییەکانــی خەڵکــی کوردســتان بــوون.

ئــاگاداری ئەوەبــوون، کــە ســوپای عێــراق لەلایــەن هێزەکانــی

ئەمریـــکا و هاوپەیمانەکانـــی لـــە کوێـــت وەدەرنـــراوە و لـــە هەمـــوو شـــوێنێک تێکوپێـــک شـــکێندراوە.
ئامیـر فەسـیل هەندێـک لەگەڵمـان مایـەوە، کاتێکـی خۆشـمان بـە قسـەی خـۆش و بـە پێکەنیـن لەگـەڵ ئـەو بەسـەربرد. دوایـی ئـەو گەڕایـەوە بـارەگای سـریە.
تـازە ڕۆژ ئاوابـوو، لـە بـارەگای سـریە تەلەفۆنـم بـۆ کـرا، داوایـان لێکـردم بـە پەلـە بچمـە خـوارەوە بـۆ بـارەگای سـریە. منیـش وتـم: کاتەکـەی درەنگـە، شـەوم بەسـەردادێت، ناکـرێ بـە تەنهـا بێمـە خـوارەوە.
وتیـان: ئامیـر داوای تـۆی کـردووە، دەیـەوێ هـەر ئێسـتا چـاوی پێـت بکـەوێ.
سـەنگەرەکەمان نزیکـەی دوو کیلۆمەتـر لـە بـارەگای سـریە دوور بـوو، خـۆم تونـد پێچایـەوە و چەکەکـەم بـە شـانم وەکـرد و بـە تەنیـا بەڕێکەوتـم. لەبـەر تەمومـژ چـاو چـاوی نەدەبینـی، زۆر ترسـام، لـە ترسـان دەسـتم بـە غـاردان کـرد، تاکـو زوو بگەمـە جـێ. لەوکاتـەدا گوێـم لـە دەنگـی تەپـەی شـتێک بـوو لەپشـتم دەڕۆیشـت. هەڵویەسـتەیەکم کـرد و تەماشـایەکی پشـتەوەی خۆمـم کـرد. هیچـم نەبینـی. دیسـان دەسـتم بـە ڕۆیشـتن کـردەوە، دیسـان دەنگـی تەپەتەپەکـە لەپشـتمەوە هـات. کـە لـە شـوێنی خـۆم دەوەسـتام، تەپەتەپەکـەش نەدەمـا.
زۆر ترسـام لـە دڵـی خۆمـدا وتـم (لەوانەیـە دڕنـدە بێـت، بیـەوێ پەلامـارم بـدات). چەکەکـەم ڕاکێشـا و بـە خێرایـی ئاوڕێکـم لـە پشـت خـۆم دایـەوە، بینیـم سـەگەکەی خۆمـان، بەدوامەوەیـە.
بەهەرحـاڵ، گەیشـتمە بـارەگای سـریە، چوومـە لای ئامیـر سـریە، وتـم: گـەورەم چیتـان لێـم دەوێ؟
وتی: تۆ ئەمشەو لێرە پاسەوانی بکە.

ئیتــر ئەوەبــوو، ئــەو شــەوە لەبــەر دەرگای ئامیــر ســریە تاکــو بەیانــی پاســەوان بــووم. دیاربــوو موراســیلی ئامیــر ســریە هەندێـک شــتی دەزانــی کــە ئێمــە نەماندەزانــی. وتــی: ئەگــەر واجبەکەشــت تــەواو بــوو تــۆ مەگەڕێــوە ســەنگەرەکەتان. وا باشــترە ئــەو ماوەیــە تــۆ لێــرە لەگــەڵ ئێمــە بیــت. منیــش ســەیرم بــە قســەکانی هــات وتــم: شــتی وا چــۆن دەبێــت، ئەگــەر نەگەڕێمــەوە شــوێنی خــۆم، ئامیــر ســریە ســزام دەدات. کــە وام وت، بێدەنــگ بــوو، هیچــی تــری نــەوت.

درەنگــی شــەو گوێــم لــە دەنگــی کەســێک بــوو، وامزانــی ئامیــر فەســیلەکەمانە، بەنــاوی خۆمــەوە بانگــی کــردم، منیــش بەدەنگــی بــەرز هــاوارم کــرد وتــم: بەڵــێ گــەورەم.

ئامیــر ســریە کــە گوێــی لــە دەنگــم بــوو وتــی: بێدەنــگ بــە، ئەوانــە موخەڕیبــن بەســەریان داداویــن، تەقــەی لێبکــە و بیکــوژە.

منیــش وتــم: گــەورەم ئەگــەر ئــەو کەســە موخەڕیــب بێــت، چــۆن نــاوی مــن دەزانێــت؟

وتی: من پێت دەڵێم ئەوانە موخەڕیبن، تەقەیان لێبکە.

ئێمــە لــەم مشــت و مــڕەدا بوویــن، جارێکــی تــر ئــەو کەســە بانگــی کردمــەوە، ئەمجارەیــان بەنــاوی خــۆم و باوکــم بانگــی کــردم.

منیــش وتــم: لــە شــوێنی خــۆت بووەســتە، تــۆ کێیــت، خۆتــم پێبناســێنە؟

وتی: من عوسمانم، جەمال خودێدەو عەلیشم لەگەڵدایە.

کــە لێیــان نزیــک بوومــەوە، ڕووی لایتەکــەم لــە دەموچاویــان کــرد، خۆیــان بــوون.

وتم: خێرە بەو نیوەشەوە دابەزیون؟

وتی: هاتووینە تۆش لەگەڵ خۆمان ببەین و ڕابکەین.

منیــش وتــم: ئــەو بیرۆکەیەتــان لەکــوێ هێنــا؟ دوێنــێ لەگەڵتــان

بـووم، باسـێکی لـەم شـێوەیەتان نەکـرد؟!
وتـــی: خەڵکـــی ڕانیـــە دژی ڕژێمـــی بەعـــس ڕاپەڕیـــون، بەســـەر بارەگاکانـی حیزبـی بەعسـیان داداوە و گشـت ڕەفیـق حیزبیەکانیـان کوشــتووە.
قســەکانی عوســمان نەچــووە ئەقڵمــەوە، بۆیــە ڕازی نەبــووم لەگەڵیـان ڕابکـەم. وتـم: ئێـوە بـە ئـارەزووی خۆتـان بکـەن، مـن ڕاناکـــەم لێـــرە دەمێنمـــەوە.
ئیتــر ئەوەبــوو، ئـــەوان ڕۆیشـــتن و منیـــش لــە بــارەگای ســریە مامـــەوە.
بۆ بەیانی، ئامیر سریە هاتە لام وتی: حەزت لە چایە؟
وتم: بەڵێ گەورەم.
وتی: چەند ڕۆژ دەبێ چایەت نەخواردۆتەوە؟
وتم: زۆر لە مێژە چایەم نەخواردۆتەوە، وەختە بۆی شێتبم.
وتی: پێش ئەوەی بمرین با بەیەکەوە چایەک بخۆینەوە.
منیش وتم: گەورەم هیچ مەترسییێک لە ئارادا هەیە؟
وتـی: جـارێ تـۆ بـڕۆ ژوورەکـەی مـن، هەندێـک تـۆ چـا و شـەکر بێنــە، چایــەک بــۆ خــۆم و خــۆت لێبنــێ. بــا ئــەو چایــەش بخۆینــەوە، خــوا گەورەیــە بــۆ بەیانــی.
قۆرییێـک چایـەم لێنـا و هەریـەک و پەرداخێـک چایەمـان خـواردەوە. بـەدەم چایـە خواردنـەوە وتـی: تـۆ دەزانـی لـەم سـریە گەورەیـە تەنهــا نــۆزدە ســەربازی لــێ ماوەتــەوە. هەمــوو ڕایانکــردووە و بەجێیــان هێشــتووین.
منیــش بــێ ئاگابــووم، نەمزانــی چــی ڕوویــداوە، هــەر وامزانــی بــە گاڵتــە وادەڵــێ، بۆیــە پێکەنیــم و هیــچ دەنگــم نەکــرد.
پـــاش ئـــەوەی چایەکەمـــان خـــواردەوە، پەرداخەکانـــم شوشـــتن و بردمــە ژوورەوە. ئامێـرە ڕاکاڵــە بێتەلەکــە دەنگــە دەنگێکـی لێـوە

دەهــات، دەیــوت (سیانزە ....ســیانزە...، گوێــت لێمــە؟).
منیــش بانگــی ئامیــر ســریەم کــرد، وتــم: گــەورەم کەســێک لــە ئامێــری ڕاکاڵــە بێتەلەکــە تــۆی دەوێ.
ئەویــش هاتــە ژوورەوە، ئامێرەکــەی هەڵگــرت، وتــی: ســیانزە... ســیانزە. ئامیــر ســریەی پێنــج لەگەڵتدایــە.
ئامیــر فەوجــی لەگــەڵ بــوو، وەڵامــی دایــەوە وتــی: گــەورەم ئامیــر ســریەی پێنجــت لەگەڵدایــە. ئامیــر ســریە بەتووڕەیــی پێــی وت: تــۆ ئامیــری نەعامــەی نــەک ئامیــر فــەوج. قەشــمەر ئێمــە دەمێکــە چاوەڕێی ئێــوە دەکەیــن، زووکــە وەرە لام. بارودۆخەکــە زۆر خراپــە، بــە پەلــە لێــرە دەکشــێینەوە.
ئەویش وتی: چی بکەین؟
وتی: تەنها چەکەکان لەگەڵ خۆتان بهێنن.
گشــت چەکەکانــی ســریەمان کۆکــردەوە، نزیکــەی نۆهــەت پارچــە چــەک بــوو، لــە هێســترێک بارمانکــرد و بــەرەو بــارەگای فــەوج ڕۆیشــتین.
ڕێگایەکەمــان زۆر ناخــۆش بــوو، بــاری منیــش زۆر گــران بــوو، چەکەکــەم و هەندێــک قونبەلــەی ڕومانــە و ســێ مەخزەنــی فیشــەکم پێبــوو.
نــاوە نــاوە ڕومانەیەکــم دەتەقانــدەوە، ئامیــر ســریەش ئــاوڕی لێــم دەدایــەوە و دەیــوت: چــی بــوو، بۆچــی ئــەو قونبەلانــە دەتەقێنیتــەوە؟
وتم: گەورەم هەست دەکەم ئەوان بەدواوەی ئێمەوەن.
وتی: وریابە نەکەوینە بەردەستیان، دەنا دەمانکوژن.
منیــش وتــم: هیــچ خەمــت نەبــێ، ئــەی ئــەو هەمــوو چــەک و تەقەمەنییەمــان بــۆ چییــە، ئەگــەر بەوانــە بەرگــری لەخۆمــان نەکەیــن.

هەندێکـی تـر ڕۆیشـتین، هێسـترەکە بـاری زۆر گـران بـوو، خـۆی بەردایـەوە و کەوتـە نـاو کەندەڵانێـک.
ئامیر سریە وتی: بڕۆن ئەو هێسترە بە چەکەوە بێننەوە؟
منیـش وتـم: گـەورەم شـوێنەکەی زۆر خراپـە، پێمـان نایەتـەوە، مەگـەر بچیـن چەکـەکان لـە شـوێنی خـۆی بتەقێنینـەوە، تاکـو ئـەوان بـەکاری نەهێنـن.
وتـی: بیرۆکەیەکـی خـراپ نییـە، بـەڵام تـۆ ئاربـی کەیەکـەی خـۆت فڕێبـدە و بـی کـەی سـییێک هەڵبگـرە. بـۆ بەرگریکـردن لەخۆمـان ئیشـمان پێـی دەبێـت.
منیـش وتـم: گـەورەم بـی کـەی سـی زۆر قورسـە، ناتوانـم هەڵیبگـرم، بـە چ حاڵێـک ئـەو ئـار بـی کەیـەم پێهەڵگیـراوە!!
وتی: هیچ ڕومانەت پێماوە؟
وتم: ئەی چۆن.
وتی: دانەیەکم بدەرێ.
منیش ڕومانەیەکم دایە.
چووینـە لای هێسـترەکە، بـاری چەکەکانمـان لێـی کـردەوە، ئامیـر سـریە ڕومانەکـەی بەچەکـەکان تەقانـدەوە.
ویسـتمان هێسـترەکە لەگـەڵ خۆمـان بێنینـەوە، بـەڵام هێسـترەکە زۆر بێهێـز بـوو، هەرچەنـدی هەوڵمـان لەگەڵـی دا، نەیتوانـی هەسـتێتەوە. چـواردەورەی بەفـر بـوو، بەزەییـم پێـی هاتـەوە ویسـتم بیکـوژم. سـەربازێک وتـی: لەجیاتـی ئـەوەی بیکوژیـن، بـا تۆزێـک بەفرەکـەی بەردەمـی خاوێـن بکەینـەوە، بۆخـۆی نـاوە نـاوە کەڵـە پووشـێک دەخـوات و هێـزی دێتەوەبـەر.
ئیتـر ئەوەبـوو، بەردەمـی هێسـترەکەمان خاوێـن کـردەوە و هەندێـک پەلکـە چـرووی وشکیشـمان لەبەردەمـی دانـا و لـەوێ بەجێمانهێشـت.

بەڕێکەوتیــن تاکــو گەیشــتینە قەڕناقــە. ڕووبارێکــی گەورەمــان هاتــە پێــش، نەموێــرا خۆمــی لێبــدەم و لێــی بپەڕمــەوە. بــە ســەربازەکانم وت: لــەو ئــاوە زۆر دەترســێم ناوێــرم خۆمــی لێبــدەم، سوپاســگوزارتان دەبــم ئەگــەر یارمەتیــم بــدەن و بمپەڕێننــەوە. ئەوانیــش دەســتیان گرتــم، لەگــەڵ خۆیــان لــە ئاوەکــە منیــان پەڕانــدەوە. کــە پەڕینــەوە، جلەکانمــان بەتەواوەتــی تەڕبــوون، لەســەرمان وەکــو کێــچ دەلەرزیــن.

هیــچ یەکەیەکــی ســەربازی لــەو دەوروبــەرە نەمابــوون، دەتــوت زەوی قووتــی داون، تەنانــەت ســەگەکانیش وەکــو مێگــەل لەدوامــان دەڕۆیشــتن.

وەکــو وتــم، زۆربــەی ســەرباز و پلــەداری سریەکەمان ڕایانکردبــوو، تەنهـا ئێمـە نـۆزدە سـەرباز لەگـەڵ ئامیـر سـریە مابووینـەوە. بـەرەو پشــت ئاشــان بەڕێکەوتیــن، ســەربازەکان زۆر مانــدوو و شــەکەت ببــوون، مــن لــەوان باشــتر بــووم، زۆر بــە خێرایــی دەڕۆیشــتم، بۆیــە لــەوان دابــڕام و پێــش ئــەوان گەیشــتمە پشــت ئاشــان.

کــە گەیشــتمە ئــەوێ، یەکێــک بەدەنگــی بــەرز وتــی: لەشــوێنی خــۆت بووەســتە و خــۆت بناســێنە؟

منیــش لــە شــوێنی خــۆم ڕاوەســتام و خــۆم پێــی ناســاند، وتــم: ســەربازم لــە فەســیلی یــەک، ســریەی پێنــج، فەوجــی بیســت و چــوار.

دوای تۆزێـک ئامیـر سـریە و ئامیـر فەسـیل و چەنـد سـەربازێکی تریــش گەیشــتنە لامــان.

لـە سـریەکەمان تەنیـا پێنـج سـەرباز ماینـەوە، لەگـەڵ ئامیـر سـریە و ئامیـر فەسـیل بـەردەوام بوویـن لـە ڕۆیشـتن. لـە ماندووبوونـان، قاچەکانــم لــەدوام نەدەهاتــن. هەندێــک ڕۆیشــتین، ســەیارەیەکی ئیڤـا بەتەنیشـتمان تێپـەڕی، هەندێـک کەسـی بـە جـل و بەرگـی

کوردی تیابوو. بۆی ڕاگرتین، هەتا ئامیر سریە و ئامیر فەسیل سواری بوون، ویستی بڕوات و بەجێمان بهێڵێ، بەڵام من قاچێکم کردە دووان و بە ڕاکردن خۆم گەیاندێ و بەسەرکەوتم. یەکێک لە کەسەکان ڕووی تێکردم وتی: ئەو چەکەی تۆ زۆر خاوێنە، بۆچی نایدەیتە من؟

منیش زۆر ڕقم لە جاشان دەبۆوە، بۆیە وتم: دیارە تۆ زۆر بێ ئەقڵیت، من سەربازم، ئەو چەکە زممەیە لەسەر من، چۆن دەیدەم بە تۆ!!

ئەویش وتی: من هیچت پێنالێم، بەڵام بیدەیتە ئێمە باشترە، نەوەک کەسانێکی تر بەزۆری لێتبستێنن.

دەتوت من لە گوێی گادا خەوتووم، تێنەگەیشتم، نەمزانی چی ڕوویداوە. وتم: من خۆم لەسەر ئەو چەکە دەکوژم.

وتی: باشە دوایی دەتبینینەوە.

زۆر ڕۆیشتین تا گەیشتینە ناوچەی چۆمان، بارەگای فەوجەکەمان لە شوێنی خۆی نەمابوو. چاومان گێڕا، هیچ بنکە و یەکەیەکی سەربازیمان لەوێ نەبینی. سەربازگە و سەنگەرەکان هەموو چۆڵکرابوون.

زۆری تر بە پێ ڕۆیشتین تاکو گەیشتینە پردێکی ئاسن لەسەر ڕووبارەکە. لەوێ هەندێک سەرباز و چەند ئەفسەرێکمان بینی، وتیان (ئەمشەو لێرە دەمێنینەوە، بابزانین بەیانی چ فەرمانێکمان پێدەکەن).

ئامیر سریەکەشمان کە بینی تەنها ئێمە چوار سەرباز لەگەڵی ماوینەتەوە، ڕووی لەمن کردو وتی: ئەوانی تر هەموویان داخیلی هرووب بکە، فەرمانیان بۆ دەربکە بڵێ ڕایانکردووە.

منیش وتم: گەورەم ئەوە تۆ چی دەڵێی، جارێ کاتی ئەو شتانە نییە، بابزانین چی ڕوویداوە، خۆ تەنها سەربازەکانی

ئێمە ڕایان نەکردووە، ئەوەتا سەربازەکانی یەکە سەربازیەکانی ئێرەش ون بوونە، دەڵێی زەوی قووتی داون. ئەگەر هەر سووریشی لەسەر دەرهێنانی فەرمان بۆیان، ئەوا هەر هەموویان بە ونبوو دەنووسم.

بەهەرحاڵ شەومان بەسەرداهات، ئەو چووە لای ئەفسەرەکانی ئەو یەکە سەربازیە و منیش لەگەڵ سەربازەکان پاسەوانیم دەکرد.

درەنگی شەو مودەڕەعەیەکی سەربازی بەرەو لای من هات، لە تەنیشت من ڕایگرت، کەسێکی لەسەر بوو، دوو ئەستێرەی لەسەر شان بوو، پێی وتم: خۆت پێشکەش بکە، داوای نهێنی شەوی لێ نەکردم. بەردەوام بوو لە قسەکانیدا وتی: ئەوە بۆچی بەتەنهای؟ وتم: تەنها نیم، هەندێک سەربازی تریشم لەگەڵدایە، دابەش بوونە بەسەر ئەو دوو سەنگەرەدا.

وتی: باشە.

وتم: ئیشارەتیان بدەمێ تاکو وەڵام بدەنەوە؟

وتی: نا پێویست ناکات، خوا بتپارێزێت.

ئەوەندەی وت و ڕۆیشت. زۆر سەیرم پێی هات، لە بیری خۆمدا وتم (خۆ ئەو کەسە بێریەی لەسەر نەبوو، داوای نهێنی شەویشی لە من نەکرد، ئەفسەر چۆن وادەبێت).

چواردەورم چۆڵ بوو، لە دەنگی خوڕەی ئاوەکە بەولاوە گوێم لە دەنگی هیچ شتێکی تر نەدەبوو. زۆر ترسام، بەخێرایی خۆم گەیاندە ژووری ئامیر سریەکەمان، وتم: گەورەم واپێدەچێت سەربازێکی کەم لێرە مابینەوە، زۆربەیان ڕۆیشتوون و بەجێیان هێشتووین.

وتی: هەستت بەهیچ جووڵەیەکی نائاسایی کردووە وا دەڵێی؟

وتم: تۆزێک پێش ئێستا مودەڕەعەیەکی سەربازی بێرەداهات،

لـه تەنیشـت مـن ڕایگـرت و داوای لێکـردم خۆمـی پـێ بناسـێنم. وابزانـم ئـەو کەسـەی لەنـاوی بـوو، پێشـمەرگە بـوو.
وتی: خۆ هیچت پێی نەوت؟
وتـم: داوای نهێنـی شـەوی لـێ نەکـردم، بـەڵام لێـی پرسـیم هـەر بەتەنیـا لێرەیـت؟
کـە وام وت، ئامیـر سـریە ڕەنگـی تێکچـوو، وتـی: خـۆ زانیاریـت پێـی نـەدا؟
وتـم: پێمـوت (تەنهـا ئێمـە و چەنـد سـەربازێکین، دابـەش بووینـە بەسـەر دوو سـەنگەردا).
ئامیـر سـریە کـە ئەمـەی گـوێ لێبـوو، هەسـتایە سـەرپێ وتـی: ئـەو کەسـە موخەڕیـب بـووە، ئێمـە لـە حاڵەتـی ئامادەباشـی و ئینـزاری جیـم دایـن. بـەم شـەوە درەنگـە هیـچ ئالییەتێکـی ئێمـە بۆی نییە هاتوچۆ بکات. تـازە بەسـەرمان دادەدەن و دەمانکوژن.
منیـش وتـم: جـا چـی بکەیـن گـەورەم؟ وتـی: بـەم شـەوە هیچمـان پێناکـرێ، تـۆ ئەمشـەو بەتەنیـا بەجێـم مەهێڵـە، لەگـەڵ موراسـیلەکەم بەیەکـەوە پاسـەوانی بکـەن. بەیانـی بەیەکـەوە دەچینـە بـارەگای فەوجەکەمـان، ئـەوەی بـۆ منـت باسـکرد، بـۆ ئامیـر فەوجـی بگێـڕەوە بزانیـن چـی دەڵێـت.
مـن نەمدەزانـی چـی ڕوویـداوە، بۆچـی ئامیـر سـریە وا ڕەنگـی تێکچـوو، لەدڵـی خۆمـدا وتـم (ئـەوان هـەر وان، زۆر ترسـنۆکن، بـە دڵۆپێـک ئـاو دەکەونـە مەلەکـردن).
بەیانـی کـە ئامیـر لەخـەو هەسـتایەوە، بەپەلـە خـۆی گـۆڕی و منـی لەگـەڵ خـۆی بـردە سـەر شـەقامەکە. ئیڤایەکـی سـەربازی بەوێـدا هـات، زۆر بـە خێرایـی لێـی دەخـوڕی. دەسـتی لـێ راگـرت، بـۆی ڕاگرتیـن. ئامیـر سـریە چـووە پێشـەوە و منیـش سـواری دواوە بـووم. لـەدواوە چەنـد کەسـێکم لەنـاو ئیڤاکـە بینـی جـل و بەرگـی

کوردییـــان لەبەردابــوو، هەریــەک و کلاشــینکۆفێکیان بەدەســتەوە بــوو. وامزانــی جاشــن ســڵاوم لێکــردن و ســڵاویان لێوەرگرتمــەوە. کــە گەیشــتینە جــێ، دابەزیــن و چووینــە نــاو بــارەگای فــەوج. نزیکــەی چــل تــا پەنجــا ســەربازێکی لێبــوو. ئامیــر سـریە چــووە ژووری ئامیــر فــەوج و ســڵاوی لــە کەســێک کــرد، ئەویــش ســڵاوی لێوەرگرتــەوە و وتــی: تــۆش هاتــی؟

وتــی: هاتــووم شــتێکت پێبڵێــم، ئــەو ســەربازەی لەگەڵمدایــە، دوێنــێ شــەو لەکاتــی پاســەوانی ڕووداوێکــی ســەیری بینیــوە، واپێدەچێــت جووڵەیەکــی نائاســایی لــە ناوچەکەمــان هەبێــت. لەگــەڵ خــۆم هێناومــە تــا بۆتۆشــی بگێڕێتــەوە بزانیــن فەرمانــت چییــە؟

وتی: دەزانم پێویست بە گێڕانەوە ناکات.

ئەمەی وت و ئێمەش هاتینە دەرەوە.

بــە ئامیــر ســریەم وت: بەڕاســتی ئــەو کەســەی تــۆ قســەت لەگــەڵ کــرد، ئامیــر فــەوج بــوو؟

بۆچی وادەڵێی؟

وتم: ئەی بۆچی هیچ ڕوتبەی لەسەر شان نەبوو؟

کــە ئەمــەم وت، ســەری ســوڕما، گەڕایــەوە ژوورەوە و بــە ئامیــر فەوجــی وت: گــەورەم بۆچــی ڕوتبەکانــت لەســەر شــان نییــە؟

ئەویــش بــە تووڕەییيــەوە وتــی: چونکــە ئێمــە ترســنۆکین، تەنیــا تــۆ ئازایــت، بۆیــە هیــچ نەشــڵەژاویت! ئامیــر ســریەکەمان هاتــە دەرەوە و پێــی وتــم: تــۆ ڕاســت دەکــەی، ئامیــر فــەوج بــە ئەنقەســت ڕوتبەکانــی لەســەر شــانی خــۆی هێناوەتــە خــوارەوە. دیــارە زۆر شــت دەزانێــت کــە ئێمــە نایزانیــن.

ئەمــەی وت و دەســتی منــی گــرت و منــی بــردە پەنایەکــەوە و پێــی وتــم: تــۆش ئــەو ڕوتبانــە لەســەر شــانم بکــەوە، هیچــی تریــش پێــم مەڵــێ گــەورەم. مــن گــەورەی تــۆ نیــم، ئێســتا تێگەیشــتی؟

وتم: بەڵێ گەورەم.
وتـی: تـۆ بـەو گـەورەم گەورەمـە قـوڕم بەسـەر دەکەیـت، ئـەی پێـم نەوتـی پێـم مەڵـێ گـەورەم؟ کار لـە کار تـرازاوە، سـوپا نەمـاوە، پێـم بڵـێ گـەواد، پێـم مەڵـێ گـەورەم.
منیش وتم: بۆچی ورەت بەرداوە گەورەم؟
وتـی: ئـاخ لـە دەسـتی تـۆ، مـن گـەوادم، ئیتـر لەمـەودوا گـەورەی کـەس نیـم، ئیتـر تێگەیشـتی؟!
ئێمـە لـەو قسـانەدابووین، هەلیکۆپتەرێـک لـە نزیـک بـارەگای ئامیـر فـەوج نیشـتەوە، دوو ئەفسـەری پلـەدار لێـی دابەزیـن، بەڕاکـردن بـەرەو ژووری ئامیـر فـەوج هاتـن. چوونـە لای ئامیـر فـەوج.
هێنـدەی پێنەچـوو، ئامیـر فـەوج لەگەڵیـان هاتـە دەرەوە و بـە ئامیـر سـریە و ئـەو ئەفسـەرانەی تـری وت، کـە لەبـەردەم ژوورەکـەی کـۆ ببنـەوە گوتـی: مـن دەڕۆمـە بـارەگای فەیلـەق، ئێـوەش ئـازادن چـی دەکـەن یـان نایکـەن، هیـچ فەرمانێکـم بۆتـان پێنییـە، پێتـان ناڵێـم شـەڕبکەن یـان نەیکـەن، بـە ئـارەزووی خۆتـان بکـەن.
ئەمـەی وت و سـواری هەلیکۆپتەرەکـە بـوو، ڕۆیشـتن و هەموومانـی لـەوێ بەجێهێشـت.
ڕەئیـس ئەرکانـی فەوجەکەمـان، ئەفسـەرێکی عـەرەب بـوو، وێـڕای ئـەوەی داوای لێکـرد کـە ئەویـش لەگـەڵ خـۆی ببـات، بـەڵام نـەک نەیبـرد، بەڵکـو هـەر وەڵامیشـی نەدایـەوە.
جـا کـە هەلیکۆپتەرەکـە بـۆ ئاسـمان بـەرز بـۆوە، ڕەئیـس ئەرکانـی فـەوج هاتـە لای ئامیـر سـریەکەمان وتـی: بەخـوا ئەگـەر دەمانچـەم لـەلا بوایـە، یـەک مەخـزەن فیشـەکم لێـی بەتـاڵ دەکـردو دەمکوشـت. ئـەو بـێ ئابـڕووە، ترسـنۆکانە تێـی تەقانـد و ئێمـەی بەجێهێشـت.

***

زۆر ڕۆیشــتین، تــا گەیشــتینە ســەر گردێــک، کۆمەڵێــک کەســمان بەجلــی کــوردی بینــی، لــە ســەنگەرەکانی ئــەوێ چــەک و تەقەمەنییــان کۆدەکــردەوە. ســڵاوم لێکــردن وتــم: ئێــوە کێــن و چــی دەکــەن لێــرە؟
یەکێکیان وتی: ئێمە پێشمەرگەی تیپی هەشتاو شەشین.
منیــش وتــم: منیــش خزمێکــم لــەو تیپەیــە، نــاوی ڕابــەری ســەید برایمــە.
کــە ئەمــەم وت، هــەر هەموویــان بــە دەنگــی بــەرز وتیــان (اللــە اکبــر).
ســەرم ســوڕما وتــم: ئــەوە بۆچــی دەڵێــن (اللــە اکبــر) مەبەســتتان چییــە؟
یەکێکیــان وتــی: بەڕاســتی ئێمــە جاشــین، نــەک پێشــمەرگە. لــەو حکومەتــە دڕندەیــە هەڵگەڕاوینەتــەوە.
منیــش وتــم: زۆر باشــە، ئەگــەر قبوڵمــان بکــەن، ئێمــەش لەگــەڵ ئێــوە شــەڕ دەکەیــن و ناوچەکانــی تریــش ئــازاد دەکەیــن.
وتــی: ئێــوە زۆر مانــدوو دیــارن، تاقەتــی شــەڕکردنتان نەمــاوە، تەنهــا ئــەو چەکانــەی لەلاتانــە، بماندەنــێ و خواتــان لەگــەڵ.
ئیتــر ئەوەبــوو، مــن و ئــەو دوو ســەربازەی لەگەڵــم بــوون، چەکەکانمــان دایــە ئــەوان، وتمــان: ئێمــە هیــچ شــارەزای ئــەو ناوچەیــە نیــن، دەتوانــن ڕێگایەکــی نزیکمــان پیشــان بــدەن تاکــو بــۆی بچیــن.
یەکێکیــان وتــی: لــەو گــردە بڕۆنــە خــوارەوە، بۆهیــچ لایــەک لانــەدەن، دوای یــەک دوو کیلۆمەتــر، گوندێکــی بچووکــی ئێرانتــان دێتــە پێــش، دەتوانــن لــەوێ پشــووێک بــدەن، تاکــو هێزتــان دێتەوەبــەر.
ماوەیــەک ڕۆیشــتین تــا گەیشــتینە گوندەکــە، لــە پشــت حاجــی

ئۆمەران لە نزیک خانێ لەناو خاکی ئێران بوو.
چووینە ماڵێک گەنمەکوتا و مەرەگەی کودووی زەردیان هەبوو. پێشوازییێکی گەرموگوڕیان لێکردین و خواردنیان لەبەردەم داناین. زۆر برسیمان بوو، دوو ڕۆژ بوو هیچمان نەخواردبوو، لەبرسان قاپەکەشمان لێستەوە. زۆپایەکی داریان داگیرساندبوو، لەنزیک زۆپاکە جێگایان بۆ ڕاخستین. ئەو جلە تەڕانەی لەبەرماندا بوون لە تینی گەرمایەکە وشک بوونەوە. ژنی خاوەن ماڵەکە، تەماشای ئێمەی دەکرد و دەگریا.
منیش وتم: پووریێ لەبەر چی تۆ دەگرییێی؟
وتی: ڕۆڵەکانم منیش کوڕێکی جوان و جاحێڵی وەکو تۆم هەبوو، لە شەڕی عێراق و ئیران ونبووە، دەڵێم خوابکات ئەویش مابێت، وەکو ئێوە سەری خۆی بە ماڵێکدا کردبێت و ئێستا لەژیانداماببێت.
کە ئەمەم گوێ لێ بوو، گریانم بۆی هات. یەکێک لەو سەربازانەی کە لەگەڵمدابوو، عەرەب بوو، زۆر ترسا، وتی: ئێمە دیلین، دەمانکوژن و دەماندەنە دەست سوپای پاسداران.
منیش وتم: مەترسە، ئێمە بە ویست و ئارەزووی خۆمان هاتووینەتە ئێرە، ئەوان چۆن ئەو کارە خراپەمان لەگەڵ دەکەن.
دوایی کە تێر نانمان خوارد، چایەیان بۆ لێناین و هەریەکی چەند چایەکی شیرینیشمان خواردەوە. تەماشایەکی سەربازە عەرەبەکەم کرد و پێی پێکەنیم.
پیاوی خاوەن ماڵەکە سەری سوڕما، وتی: ئەوە تۆ بەچی پێدەکەنیت؟
وتم: بە ئەبو سەحەر پێدەکەنم، پێش ئەوەی بگەینە ئێرە، ئەو لەبرسان دەیوت (زۆرم برسییە، هەرکەسێک تێرم بکات،

ئینجا بشمکوژێت، قەیناکات) کەچی ئێستا ئەو هەموو خواردنەی لەپێشەو نایخوات.
کە ئەمەم وت، خاوەن ماڵەکە دەستی لە ملی کرد و نیوچەوانی ماچکرد، دڵی دایەوە و پێی وت: ئێوە میوانی ئێمەن، شەرەفێکی گەورەیە بۆ ئێمە، کە خوا ئێوەی بۆ لای ئێمە ناردووە، من وەکو کوڕی خۆم تەماشاتان دەکەم، چۆن دڵم دێ ئازارتان بدەم.
بەم شێوەیە ئەو شەوەمان لە ماڵی ئەو خانەوادە ئێرانییە بەسەربرد، بەیانیش دوای نانخواردن، خۆمان توند کردەوە و بەرەو چۆمان بەڕێکەوتین. نزیکی نیوەڕۆ گەیشتینە ئەوێ. کە چووینە بارەگای فیرقە، تاک تاکە سەرباز لەوێ مابوون. لە بێ دەسەڵاتییان لەوێ مابوونەوە. هەندێکیش ملی ڕێگایان گرتبووە بەر بەرەو شارۆچکەی دیانا دەڕۆیشتن. ئێمەش بەردەوام بووین لە ڕۆیشتن، تا گەیشتینە ئەوێ.
لە دیانا تووشی ملازمی ئەوەل عەلی ئامیر سریەکەمان بوومەوە، پێموت: گەورەم چۆنی؟
وتی: بەخوای ئەو زمانەی تۆ سەری من دەخوات. ئەی پێم نەوتی هیچی تر پێم مەڵێ (گەورەم)؟ پێم بڵێ گەواد، بڵێ سەگباب، تەنیا پێم مەڵێ (گەورەم).
ئەمەی وت، دوایی پۆستاڵەکەی لە پێی داکەند وتی: با پۆستاڵەکانمان بگۆڕینەوە.
منیش وتم: پۆستاڵەکانی من پڕی قوڕ بوونە، بۆ تۆ دەست نادەن.
وتی: قەیناکات من ڕازیم، تۆ پۆستاڵەکانی من لەپێت بکە، منیش ئەوانی تۆ لەپێم دەکەم. تۆ خەڵکی ئێرەیت، هیچ کێشەت نییە، دەتوانی خۆت ڕزگار بکەیت، بەڵام کەسێک

ئــەوە لەپێــی مــن ببینێــت، دەزانــێ کــە مــن ئەفســەرم، لەوانەیــە ئــازارم بــدات.

منیـش پۆسـتاڵەکەی خـۆم داکەنـد و پۆسـتاڵی ئەویشـم لەپێمکـرد. دوایـی یەکتریمـان بەجێهێشـت. مـن و نائیـب زابـت ئەبـو سـەحەر و سـەربازەکەی تـر کـە لەگەڵـم بـوو، بەیەکـەوە ڕۆیشـتین. لـە ڕێـگا هـەر مەفرەزەیەکـی جـاش و پێشـمەرگە تووشـمان دەبـوون، ڕایـان دەگرتیـن و داوای دەمانچەیـان لێدەکـردم. منیـش هـەر پێـم دەکـرا سـوێندیان بـۆ بخـۆم و بڵێـم هیـچ دەمانچـەم لـەلا نییـە. چونکـە ڕەنگـی پۆسـتاڵەکەم سـوور بـوو، بۆیـە بـە ئەفسـەر تێـم گەیشـتبوون.

بەهەرحــاڵ، لەوێــش بەڕێکەوتیــن و ســواری ئوتومبێلێــک بوویــن، وتــی تاکــو باتــاس لەگــەڵ خــۆم دەتانبــەم. وتمــان: ئەوەنــدەش هــەر باشــە.

ئێمـەی لـە باتـاس دانـا، ئەفسـەر و سـەربازێکی زۆری لێبـوو، هـەر هەموویــان ڕوویــان لــە ماڵــی محەمــەدی قــادر ئاغــای ســورچی کردبــوو. ئێمــەش لەگــەڵ ئــەوان چووینــە ئــەوێ. بــە هــەزاران ســەرباز و ئەفســەری لێبــوو. نانــی ئێوارەمــان لەماڵــی ئــەوان خــوارد. شــەویش جێگایــان بــۆ ڕاخســتین و لــەوێ خەوتیــن.

بەیانــی کــە لــە خــەو هەســتاینەوە، نانێکــی باشــیان داینــێ و بەڕێــزەوە بەڕێیــان کردیــن. ئێمــەش ملــی ڕێگامــان گرتەبــەر و بــە پێیــان بــەرەو شــەقڵاوە کەوتینــە ڕێ، لەڕێــگا هیــچ ســەیارەیەک بــۆی ڕانەگرتیــن.

کــە گەیشــتینە شــەقڵاوە، تــازە ئــەوێ ئــازاد کرابــوو، خەڵکەکــەی لەســەر شــەقامەکان نانیــان دانابــوو، دەیانــدا ئــەو ســەرباز و ئەفســەرانەی ســوپای عێراقــی کــە ڕایانکردبــوو. ئێمــەش هــەر بــەردەوام بوویــن لــە ڕۆیشــتن و نــاوە نــاوە گوێمــان لــە دەنگــی

تەقــەی تفەنگیــش دەبــوو، نەمانزانــی چییــەو چــی لــەو شــارە دەگــوزەرێ.
لەنــاو بــازاڕی شــەقڵاوە، ســەلامی کــوڕی حەســەن ناســرم بینــی، پێشــتر ئــەوم دەناســی، نانێکــی زۆری لەلابــوو، دەیدایــە ئــەو خەڵکــەی کــە ڕایانکردبــوو. سـڵاوی لێکـردم و خواردنێکـی باشـی داینــێ. دوایــی وتــی: جــارێ شــاری هەولێــر ئــازاد نەکــراوە، بۆچــی ئەمشــەو لــەلای ئێمــە نامێننــەوە؟
وتم: نا دەچینەوە، ئێستاماڵی ئێمەش خەمی ئێمەیانە.
ئەوەبــوو ســواری لۆرییێکــی ســەلاحەددین بوویــن، شــوفێرەکە وتــی: تەنهـا تاکـو هاوینەهـەواری پیرمـام دەتانبـەم.
منیـش وتـم: تاکـو ئەوێـش بمانبەیـت هـەر باشـە. لـە پیرمامیـش بـە ئۆتۆمبێلێکـی تـر خۆمـان گەیانـدە لای بازگـەی شـاری هەولێـر. لەوێشــەوە بــە پێیــان بــەرەو گەڕەکــی موفتــی بەڕێکەوتیــن. کــە گەیشــتینە ماڵــەوە، باوکــم کــە چــاوی پێــم کــەوت وتــی: کەمێکــە شــاری هەولێریــش ئازادکــراوە. بەخێرایــی ئاوێکــم بــە دەموچــاوم داکــرد و جلــە ســەربازیەکانم داکەنــد و جلــی کوردیــم لەبەرکــرد، خـۆم گەیانـدە سـەربازگەی هەولێـر و چەکێکـی کلاشـینکۆفم لەگـەڵ خــۆم هێنــا و هاتمــەوە.
تاکـو گەڕامـەوە ماڵـێ، باوکـم گەرماوەکـەی بـۆ نائیـب زابـت عەبـد و خودێـدە گـەرم کردبـوو، ئەوانیـش خۆیـان شوشـتبوو. دایکیشـم بـۆ ئێـوارە یـەک مەنجـەڵ دۆڵمـەی بـۆ لێنابوویـن. نانەکەمانخـوارد، لەبـەر ماندووبوونـی ڕێـگا، مـن و ئـەو دوو کەسـەی لەگەڵـم بـوون، هــەر زوو خەومــان لێکــەوت.
بەیانــی کــە لەخــەو هەســتاینەوە، نانــی بەیانیمــان خــوارد، دایکــم یــەک مەنجــەڵ برنجــی ســووری لێنابــوو، پێــی وتــم: بــەو دوو برادەرانــەت بڵــێ (ئێمــە لــە ترســی حکومــەت لەوانەیــە ڕابکەیــن و

ئێره بەجێ بهێڵین، با ئەوان ئەو مەنجەڵە برنجە لەگەڵ خۆیان ببەن و بچنە مزگەوتی قادر بلە، ئەو سەربازانەی ڕایانکردووە، هەموویان لەوێنە، بۆ ئەوان باشترە لەوێ بن).
منیش قسەکانی دایکم بە نائیب زابت عەبد و خودێدە وت، ئەوانیش بیرۆکەکەیان زۆر پێ باش بوو، مەنجەڵە برنجەکم دانێ و لەگەڵیان ڕۆیشتم تا ئەوانم گەیاندە مزگەوتی قادر بلە.
ئەفسەر و پلەدار و سەربازێکی زۆر لەناو مزگەوتەکە بوون، خەڵکی شاری هەولێر خواردن و خواردنەوە و بەتانی و جل و بەرگی بۆ هێنابوون.
یەکتریمان ماچکرد وماڵئاواییمان لە یەکتری کرد. منیش بەرەو ماڵی خۆمان گەڕامەوە، هەرچەند تاکو ئێستاش بە فەرمی تەسریح نەبوومە، بەڵام بە هەرەسهێنانی سوپای عێراقی و ئازادکردنی شار و شارۆچکەکانی کوردستان بەیەکجاری لە سەربازی ڕزگارم بوو.

زنجیرە بڵاوکراوەکانی ساڵی ٢٠١٨ی
وەزارەتی ڕۆشنبیری و لاوان
بەڕێوەبەرایەتی گشتی ڕاگەیاندن و چاپ و بڵاوکردنەوە
بەڕێوەبەرایەتی ڕاگەیاندن و چاپ و بڵاوکردنەوەی هەولێر

ژ	ناوی کتێب	نووسەر	بابەت	نرخ	لاپەڕە
٨٦٦	چیرۆکی من و گوندەکەم	حەمە کەریم هەورامی	کوردۆلۆژی	٥٠٠٠	٣٩٢
٨٦٧	میتۆدۆلۆژی و ڕەخنەی ئەدەبی	د. فوئاد ڕەشید	لێکۆڵینەوە	٢٠٠٠	١٢٨
٨٦٨	سەرجەم چیرۆکەکانی ڕەوف حەسەن	ڕەوف حەسەن	چیرۆک	٤٠٠٠	٣٨٤
٨٦٩	لە پشووی هاویندا	حەمە ساڵح فەرهادی	سیناریۆی منداڵان	١٥٠٠	٢٤
٨٧٠	شەیتان	ڕەزا سەیدگوڵ بەرزنجی	ڕۆمان	٣٠٠٠	١٩٢
٨٧١	زامەکان دەکولێنەوە	بەهرام محەمەد	ڕۆمان	٤٠٠٠	٢٤٨
٨٧٢	بوون لە ئەزموون و خوێندنەوەدا	محەمەد عەبدولکەریم	لێکۆڵینەوە	٣٠٠٠	٢٠٨
٧٨٣	بیرەوەریی جەنگاوەرێك	کەمال سەعدی	ڕۆمان	٣٠٠٠	٢٠٠